

AZ ARANY JÁNOS REFORMÁTUS ÁLTALÁNOS ISKOLA ÉS ÓVODA

(2750 Nagykőrös, Hősök tere 8.)

OM: 037715

PEDAGÓGIAI PROGRAM

2025

TARTALOM

Tartalom	2
A Pedagógiai Program elkészítését meghatározó jogszabályi háttér.....	6
Bevezető.....	7
1. Az Arany János Református Általános Iskola története.....	7
2. Preambulum.....	10
3. Az iskola küldetésnyilatkozata	11
4. Alapító okirat	15
4.1 Általános rendelkezések.....	15
4.2 Az intézmény tevékenységei.....	17
5. Az iskola nevelési programja.....	21
5.1 Alapelvek.....	21
5.2 Céljaink.....	22
5.3 Az iskola legfontosabb feladatai	26
5.4 Eljárások, módszerek, eszközök.....	30
5.5 Személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok.....	34
5.6 Az egészségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok.....	36
5.7 A közösségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	40
5.8 A pedagógusok helyi feladatai, az osztályfőnök feladatai.....	44
5.9 A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység.....	46
5.10 Az intézményi döntési folyamatban való tanulói részvételi rendje.....	53
5.11 Kapcsolattartás a szülőkkel, tanulókkal, az iskola partnereivel.....	55
5.12 A tanulmányok alatti vizsgák.....	57
5.13 A tanulók felvétele, a tanulói jogviszony keletkezése, és megszűnése.....	59
6. Helyi tanterv.....	61
6.1 A tantárgyi struktúra és az óratervi táblák.....	61
6.2 Az oktatásban alkalmazható tankönyvek és eszközök kiválasztásának elvei	64
6.3 A NAT-ban meghatározott pedagógiai feladatok megvalósítása	66
6.4 A választható tantárgyak, foglalkozások, továbbá ezek esetében a pedagógusválasztás szabályai.....	67
6.5 A mindennapos testnevelés.....	68
6.6 A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések.....	69
6.7 A tanuló tanulmányi munkájának írásban, szóban vagy gyakorlatban történő ellenőrzési és értékelési módja	70
6.8 Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározása	75
6.9 A csoportbontások és egyéb foglalkozások szervezési elvei	76
6.10 A tanulók fizikai állapotának, edzettségének méréséhez szükséges módszerek.....	82

6.11	Környezeti nevelés:.....	82
6.12	A tanulók magatartásának és szorgalmának értékelési elvei.....	85
6.13	A jutalmazás, és az elmarasztalás iskolai elvei.....	87
7.	A két tannyelvű oktatás céljai, követelményei	92
7.1	Általános célok.....	92
7.2	Általános követelmények	92
7.3	Illeszkedés a pedagógiai részcélokhoz	93
7.4	Szemponatok a két tanítási nyelvű képzésben való továbbhaladáshoz felső tagozaton.....	93
8.	Sakkpalota képességfejlesztő program	95
8.1	Alapelvek, célok feladatok.....	95
8.2.	Óraszámok.....	96
8.3.	A tanulók értékelése.....	97
9.	Digitális fejlesztési terv	99
9.1	A digitális fejlesztési terv meghatározásának általános szempontjai.....	99
9.2	A digitális fejlesztési terv rövid távú céljai.....	99
9.3	A digitális fejlesztési terv hosszú távú hatásai	101
9.4	A VEKOP-7.3.3-17 pályázati felhívás célrendszeréhez való illeszkedés	102
9.5	A Köznevelés-fejlesztési Stratégia célrendszeréhez való illeszkedés	102
9.6	Magyarország Digitális Oktatási Stratégiája célrendszeréhez való illeszkedés.....	103
9.7	Helyzetelemzés, fejlesztési szükségletek bemutatása.....	104
9.7.1	A gyakorlatban alkalmazott digitális pedagógiai eszköztár bemutatása, fejlesztési szükségletek	104
9.7.2	Az intézmény módszertani felkészültsége a digitális kompetencia fejlesztés területén	104
9.7.3	Az intézményi szervezeti és humán feltételek bemutatása, fejlesztési szükségletek	105
9.7.4	A rendelkezésre álló infrastruktúra, eszközpark bemutatása, fejlesztési szükségletek	108
9.7.5	Vízió	110
9.8	Intézményi fejlesztési célok meghatározása	110
9.8.1	A pedagógiai célok kijelölése a digitális pedagógia területén	110
9.8.2	Az érintett fejlesztési célcsoportok meghatározása	112
9.8.3	Az intézmény szervezeti és humán feltételeinek javítására, fejlesztésére vonatkozó célok	113
9.8.4	Infrastruktúra és eszközpark fejlesztésére vonatkozó célok	114
9.8.5	A fenntarthatóságra vonatkozó cél.....	115
9.9	A fejlesztési feladatok, tevékenységek meghatározása	115
9.9.1	A digitális pedagógiai-módszertani csomag meghatározása	115
9.9.2	Adaptáció és felkészítés.....	118
9.9.3	Bevezetés és alkalmazás	118

9.9.4	Az infrastrukturális feltételek biztosítása.....	119
9.9.5	A humánerőforrás biztosításának tervezése	121
9.10	disszemináció.....	123
9.11	fenntarthatóság	125
10.	Óvodánk bemutatása	126
10.1	Óvodánk főbb adatai.....	126
11.	Erősségeink.....	126
12.	Helyzetelemzés.....	127
12.1	Természeti, társadalmi környezet.....	127
12.2	Személyi Feltételek	127
12.3	Tárgyi feltételek	129
13.	Az óvodai élet szervezeti keretei	130
13.1	Gyermekcsoportok szervezése	130
13.2	Gyermekcsoportok napirendje	130
13.3	Heti rend.....	131
13.4	Szervezett tevékenységek tervezése	132
13.5	Az óvodai élet megszervezése	132
14.	Célrendszerünk	134
14.1	Alapelveink.....	134
14.2	Óvodánk nevelési célja	134
14.3	Óvodakép, gyermekkép.....	135
15.	Az óvodai nevelés feladatai	136
15.1	Nevelésünk hitvallása	136
15.2	Keresztyén szellemű nevelés	137
15.3	Az egészséges életmód kialakítása	138
15.4	Érzelmi, erkölcsi és értékorientált közösségi nevelés.....	141
15.5	Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása.	146
15.6	Integrált nevelés.....	147
16.	Tevékenységi formák.....	151
16.1	Játék.....	151
16.2	Munka jellegű tevékenység.....	154
16.3	A tevékenységekben megvalósuló tanulás.....	156
16.4	Mindennapos Mozgás	158
16.5	Rajzolás, Festés, mintázás, kézi munka	160
16.6	Verselés, mesélés	162
16.7	Ének, zene, népi játék, tánc.....	166
16.8	A külső világ tevékeny megismerése.....	169
16.9	A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére.....	172

17.	Óvodánk kapcsolatrendszere	174
17.1	Óvoda és a család kapcsolata	174
17.2	Óvoda és Gyülekezet.....	175
17.3	Óvoda és bölcsőde	176
17.4	Óvoda és iskola	176
17.5	Óvoda és közművelődési intézmények.....	176
17.6	Egyéb kapcsolatok.....	177
18.	Gyermekevédelem feladatai.....	178
18.1	Az óvoda környezetének jellemzői gyermekevédelmi szempontból	178
18.2	Hátrányos, halmozottan hátrányos és veszélyeztetett gyermekek.	178
18.3	Gyermekevédelmi programunk.....	178
19.	A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység.....	181
20.	A szülő, a gyermek, a pedagógus együttműködésének formái	182
21.	Az egészségnevelési és környezeti nevelési elvek.....	185
22.	A nevelési program végrehajtásához szükséges, a nevelő munkát segítő eszközök és felszerelések jegyzéke (1. sz. melléklet.).....	185
23.	Óvodánk speciális szolgáltatásai.....	185
24.	Mellékletek.....	186
25.	Záró rendelkezések.....	194
25.1	A nevelési program és a helyi tanterv engedélyeztetésének, nyilvánosságra hozatalának és módosításának mechanizmusa	194
25.2	Legitimációs záradék	195

A PEDAGÓGIAI PROGRAM ELKÉSZÍTÉSÉT MEGHATÁROZÓ JOGSZABÁLYI HÁTTÉR

- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény
- a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet
- a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 5/2020. (I.31.) Korm. rendelet
- a tankönyvvé nyilvánítás, a tankönyvtámogatás, valamint az iskola tankönyvellátás rendjéről 58/2019. (X. 31.) Korm. rendelet
- A 11/1994. (VI. 8.) MKM rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről
- a tanév rendjéről szóló mindenkori miniszteri rendelet
- az iskola-egészségügyi ellátásról szóló 26/1997 (IX.3) NM rendelet
- 363/2012.(XII.17.) Korm. rendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról
- 1997. évi XXXI. törvény (a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról)

BEVEZETŐ

1. AZ ARANY JÁNOS REFORMÁTUS ÁLTALÁNOS ISKOLA TÖRTÉNETE

A nagykőrösi Arany János Református Általános Iskola több évszázados története két szálon követhető nyomon: az egyházi népiskolák, valamint az Arany János Általános Iskola története 1992-ben olvadt egybe.

A reformáció nyomán születő református gyülekezetek megkezdték iskolaalapító és fenntartó tevékenységüket.

A Városi Számadókönyvben 1626-ból való az első írásos adat a református elemi iskoláról. 1727-ig csak a fiúk oktatásáról tudunk.

Az iskola épületei a mai iskola és a gimnázium telkén álltak. Az írott források alapján nem állapítható meg, hogy melyik épületben működött a leányiskola.

A főgimnázium (ma református általános iskola épülete) felépítése (1823-1830) után, az 1765-ös térképen látható iskolaépületek nagy részét az elemi oktatás épületrészeinek kivételével lebontották.

Az 1830-as évek közepén öt fiú- és három leányosztállyal, századunk elején 3 osztályban működött a református népoktatás ill. elemi oktatás.

Az alkalmazott tanítók száma 1727-ben két fő, 1885-ben 22 tanító végzett szolgálatot a város református iskoláiban.

1859-1869 közötti időkből származó népiskolai anyakönyvek tanúsága szerint a tanulók teljesítményét érdemjeggyel nem minősítették.

A tanulócsoportok létszáma igen magas, általában 51-106 fő közötti. A zsúfoltság a tanulók előmenetelében nem tükröződött vissza. Az 1800-as évek második felében az egyházi iskolák épületei a város különböző pontjain álltak. Általában a református egyház, különböző alapítványok és város elöljáróinak összefogásával épültek. Szép hagyomány volt, hogy az iskolát tanítójáról vagy alapítójáról nevezték el.

1839-től működött a tanítóképző gyakorlóiskolája, mely intézményünknek ugyan nem jogelődje, de szellemi, történeti atyja.

Az iskolák munkáját az igazgató ellenőrizte és minősítette. Gyakori látogató volt a vezetőlelkész, a kerületi esperes, a "Népiskola szék" valamely tisztségviselője. Püspöki látogatásokra is sor került. Így 1891-ben Szász Károly, 1921-ben Ravasz László tette tiszteletét. Az oktatás, a nevelés hazafias szellemű, mély hit és erkölcsi alapozású, ugyanakkor praktikus, gazdasági jelleget is felvállaló volt. Az I. világháború alaposan összezavarta a kialakult rendet. 1948-as államosítás pedig lehetetlenné tette a működést.

Általános iskolánk jogelődje az 1870-ben alapított Felső Leányiskola. Az 1840-es években Szigeti Wargha János, a református líceum igazgatója sürgette a lányok elemi iskola utáni képzésének megoldását, "egy felsőbb leány-növelde" felállítását.

1868. évi 38. törvénycikk nyomán a "Jóteköny Nőegylet" tagjai buzgólkodásának eredményeképpen készült el az első tervezet.

1869-ben a főpolgármester javaslatára 518-4189/1869. sz. alatt a polgári leányiskola alapszabályzata elfogadásra került. 1870. május 16-án ünnepélyes megnyitóval vette kezdetét az intézmény működése.

A felsőbb tanügyi hatóságok kifogásai, működési zavarok és bizonytalanságok egy éven belül az iskola megszűnéséhez vezettek.

1877. február 26-án a városi képviselőtestület határozatban mondta ki "az iskolai törvény rendeletének megfelelő leányiskola felállítását." 1877. novemberében 35 növendékkel újraindult a tanítás.

A továbblépés jelentős állomása az iskolaszék javaslatára 1651/1895. sz. alatti városi képviselőtestületi határozata értelmében (mai Mentovich u. 2. szám alatti) új iskolaépület emelése.

1905-ben került átadásra az esztétikus, a kor kívánalmainak megfelelő négyosztályos Polgári Leányiskola. Az iskola iránti érdeklődés megnőtt, stabilizálódott a tanulólétszám.

Az iskola 1924-ben felvette a Lorántffy Zsuzsanna nevet. A kilenc tanárból és négy lelkészből álló tanári kar a tanügyi előírásoknak megfelelően oktatta-nevelte növendékeit.

1948-as államosítás után 8 évfolyamos iskola lett. Tíz nevelő közel 300 tanulót oktatott Székely Karola volt polgári leányiskolai igazgató vezetésével. Az államosított iskola Arany János nevét vette fel, s a város egyik legnagyobb, szakmai munkájában színvonalas, népszerű, megyei bázisiskolává nőtte ki magát. 1970-re az iskola fennállásának 100. évfordulójára a tanulók létszáma megközelítette a 800-at, a nevelőtestület 36 fő volt.

A rendszerváltást követően a Református Egyháznak módja nyílt arra, hogy iskoláit visszakapja. 1992. július 1-vel a Református Egyházközségek fenntartói minőségben vette át az egykori Református Gimnázium és Tanítóképző épületében működő Általános Iskolát 258(11-43) 1992. számú Alapító nyilatkozat szerint.

1996. június 19-én, 2008. szeptember 11-én, 2015. augusztus 1-jén, 2018. szeptember 1-jén és 2020. augusztus 1-jén az alapító okirat módosítására került sor.

Az iskola vezetése, - igazgatói 1870-től.

1870 – 72.	: „Tanügyi Bizottság”
1873 – 77.	: „Iskolaszék”
1877 – 78.	: Bónis Károly
1878 – 81.	: dr. Tóth Mihály
1881.	: Magyar Antal
1881 – 82.	: Sánta Béla
1882 – 1923.	: Szurmó Ambrus
1923 – 24.	: Tóth Erzsébet
1924 – 26.	: Osváth Ferencné
1926 – 55.	: Székely Karola
1955 – 89.	: dr. Kovács Gábor
1989 – 94.	: dr. Makai Katalin
1994 – 97.	: dr. Soós Ferenc
1997 - 2012.	: Magyarné Bogár Ildikó
2012 - 19	: Vas János Zoltán
2019-2021	: Dr. Szenczi Árpád
2021-	: Kósa Zoltánné

2. PREAMBULUM

A nagykőrösi Arany János Református Általános Iskola Istennek az Ó- és Újszövetségben kijelentett Igéjére, valamint a Magyarországi Református Egyház által elfogadott hitvallási iratokra – a Heidelbergi Kátéra és a Második Helvét Hitvallásra – épülő oktatási intézmény, mely Jézus Krisztus evangéliuma számára elkötelezett, az egyetemes és a magyar református egyháztörténelem legkiválóbb képviselőinek szellemi örökségét példaként elfogadó közös szellemi és kultúrkinccsét is magáénak valló ifjúságot nevel a kálvini négyes egyházmodell egyikének, a tanítói hivatalnak keretében.

Az Arany János Református Általános Iskola hitvallásos elkötelezettsége mellett fontosnak tartja az egészséges honszeretetet, a Kárpát-medencében és szerte a világban szétszórtságban élő magyarsággal való azonosság érzésének továbbadását, mert meggyőződése, hogy az egész teremtetett világ jólétéért és az emberek közötti megbékélés szolgálataért kapott küldetését az Isten országába való bemenetelünkig az Egyház Ura első renden földi hazánkért és népünkért – akik a jelenlegi határok között és azokon túl Arany János nyelvén tanulták Őt megszólítani – hordozott felelősségünk által helyezi reánk.

Mindebből következik, hogy az Arany János Református Általános Iskola a felekezeti hűség és az ökumenikus nyitottság; a más elfogadása és magunk elfogadtatása; a népi-nemzeti önazonosságunk megőrzésének igénye és Istennek az egész világot átölelő szeretetének egységében fejt ki oktató-nevelői tevékenységét a tudomány és a művészet továbbadása terén. Az intézmény vallja, hogy a teremtetett világ megismerhető törvényszerűségeinek legmagasabb szintű továbbadása, a tudományok és a művészetek művelési mind Istennek tetsző szolgálat, ezért törekszik arra, hogy növendékei Istent megismerő és a világ törvényszerűségei között a tudományok által jól tájékozódó és élethivatásukat a tiszta erkölcs szellemében betölteni tudó, barátságaikban a legnemesebb emberi értékeket kereső, a házasság és a család szent voltát elfogadó, valamint az életet minden körülmények között igenlő emberekké váljanak.

3. AZ ISKOLA KÜLDETÉSNYILATKOZATA

„Én vagyok a szőlőtő, ti a szőlővesszők...”
(Jn. 15,5)

Az iskola neve kitűzi a legfontosabb nevelési és oktatási feladatokat, melyek azonban csak úgy valósíthatók meg, ha nevünknek megfelelően végezzük tevékenységünket.

- 3.1.** Névadónk Arany János református szülői házból, mégpedig „jámbor” életet élő Bibliát olvasó, istenfélő szülők gyermekéből, fogékony szelleme, engedelmes természete, tehetsége révén emeltetett fel magyar nemzetünk nagyjai közé. Költői nyelvezete biblikus, életmódja puritán. Jellemében végtelen szerénység és hajthatatlan önérték sajátos együttese mutatja meg a református embert, aki érzékeny lelkiismeretével, felelős személyiségével, életútjával példaként áll és állhat diákságunk előtt. Ezt az örökséget ápolni kívánjuk, ezért minden esztendőben megemlékezünk a nagy költő születéséről. Az egyik legnagyobb református költőnk máig érvényes üzenetét úgy is tudatosítani akarjuk, hogy a református általános iskolák részvételével évente „Arany napot” rendezünk.
- 3.2.** Iskolánk református intézmény. A református elnevezés nem csupán jelző nevünkben, hanem tevékenységünk meghatározója. Tudatában vagyunk annak, hogy a köznevelési intézményünk célja és feladata nem lehet kevesebb, mint a többi hasonló típusú iskoláknak. Ugyanakkor hitünkben kifejezőnek kell lenni. Ezzel jelezni óhajtjuk, hogy nem a hit és tudás szembeállításáról, mint hamis alternatíváról van szó, hanem református hozományainknak megfelelően a kettő összhangjáról. Ezt a nem könnyű feladatot a reformátusi közösségre odafigyelve szeretnénk megvalósítani a mai követelményeknek megfelelően.

A református reformáció legismertebb tézisei nyomán az alábbiakban határozzuk meg identitásunkat.

3.2.1. Sola scriptura

Református atyáinkkal együtt valljuk, hogy Istent nem lehet másképp megismerni csak a kijelentésből. Annyit tudunk róla, amennyit önmagáról kijelentett. Ennek a kijelentésnek írott dokumentuma a teljes Szentírás, melyben az isteni kijelentés olvasható. Ebben az értelemben mondhatjuk, hogy hitünk és életünk zsinórmértéke a Biblia. A református iskolát, tehát oktató tevékenységünket a Bibliához való igazodás határozza meg. Nem csupán arról van szó, hogy a hittanórákon és az istentiszteleti alkalmakon beszélünk a Bibliáról, hanem mindig és mindenütt. Így elkerülhető az a veszély, hogy elválik egymástól a hit és a tudás. Ezt a következő formában kívánjuk kivitelezni.

- a tanítási hetek hétkezdő áhítattal kezdődnek
- a tanítási hónapok hónapzáró istentisztelettel fejeződnek be
- minden reggel az első órák az osztályteremben rövid áhítattal kezdődnek, melyet az órát tartó tanár végez (igeolvasás, imádság, ének)
- az utolsó órák közös imádsága zárja a napot
- hetente két kötelező hittanóra épül be az órarendbe
- 4-6. évfolyamon egy egyházi énekóra
- megemlékezünk iskolai keretben vagy gyülekezeti közösségben az egyházi ünnepekről
- a tanév csendesnappal kezdődik
- a tantárgyak közül a magyar, történelem, ének tantervekben a bibliai ismeretek átadása is helyet kap
- minden tantárgynál az adódó kapcsolódási pontokat komolyan vesszük
- minden oktatandó tananyagot a Biblia mérlegére állítunk.

3.2.2. Sola gratia

Református atyáinkkal együtt valljuk, hogy életünk, üdvösségünk egyedül Isten Krisztusban nyújtott kegyelmének köszönhető. A magunk erejéből őt meg nem ismerhetjük, életünk, munkánk neki köszönhető. Ilyen módon mindannyian megkegyelmeztettek vagyunk. Ez a tény iskolánk légkörének a meghatározója. Tanár és diák egyaránt Isten kegyelmének köszönhet mindent. A kegyelem azt is jelenti, hogy nem rászolgáltunk, mert akkor nem lenne kegyelem. Kegyelemre azért szorulunk, mert bűnösök vagyunk, s ebből az állapotból másképp nem szabadulhatunk. (Rm 3,10-12) Isten előtt tanár és diák egyforma; bűnös, de a megmenekülés tekintetében is: kegyelmet nyerhetnek.

Ezért iskolánk légkörére az alábbiak lesznek jellemzőek:

Szeretetteljes emberi kapcsolatok megvalósítására törekszünk:

- tanár és diák
- diák és diák
- tanár és szülők
- tanár és tanár tekintetében
- a fegyelmezés dolgaiban tudni kell a megbocsátással is élni, mert mindannyian bocsánatból élünk,
- a tanulók személyiségét tiszteletben tartjuk, mert ők is Isten kegyelmének részesei,
- diákjaink előre megismerik a velük szemben állított követelményeket,
- a tanulókat bevonjuk az iskolai élet szervezésébe az őket érintő területeken.
- a tanulók egymás közötti kapcsolatában hangsúlyozzuk és felügyeljük az Isten előtti egyenlőséget.

3.2.3. Sola fide

Reformátor atyáinkkal együtt valljuk, hogy Isten Krisztusban felkínált kegyelme csak hit által lehet a mienk. A keresztyén hit pedig Isten igéjének meghallásából fakad. (Rm. 10,17)

Ezért iskolánk fokozottan figyel a hitrejutás alkalmaira. Tudjuk, hogy a hit nem tanítható, ezért nem hitoktatást, hanem hittanoktatást végzünk. Azzal is tisztában vagyunk, hogy a hit nem is örökölhető. Ugyanakkor Isten igéjéből megtaníttatunk arra, hogy a hitrejutást segíteni lehet és kell. Ennek megvalósításáért az alábbiak szerint végezzük munkánkat:

- a nevelők magatartásukkal református keresztyénhez illő módon bizonyosságot tesznek hitükről,
- beszédünkben Krisztus lelkülete árad,
- a hitrejutás alkalmait a nevelők is kihasználják, így is bizonyosságot adnak a diákoknak (áhitatok, istentiszteleti alkalmak látogatása a nevelők részéről magától értetődő),
- a hitrejutást elősegítik a különböző gyermek és ifjúsági konferenciákon való részvételek. Törekszünk ilyen alkalmak szervezésére,
- református tanulóink esetében arra törekszünk, hogy egyházunk hitvalló tagjaivá lehessenek,
- nem református tanulóinkat saját vallásuk szabad gyakorlása biztosítása mellett, református egyházunk értékeinek megbecsülésére neveljük,
- e hitbeli elkötelezettség általános érvénnyel hat az iskola életének erkölcsi tartalmára.

3.2.4. Solus Christus

Református atyáinkkal együtt valljuk, hogy Jézus Krisztus Isten egyetlen Igéje. Róla szól a Biblia, mint írott ige, róla beszélnek a sákramentumok. Ő az egyház feje és a világ Ura. Ővé minden hatalom mennyen és földön (Mt. 28,18). Átala juthatunk csak el Istenhez (Jn. 14,6).

Iskolai tevékenységünkben ehhez a dicsőséges Úrhoz fordulhatunk. Ez az erőforrásunk. Minden tevékenységünkben a dicsőséges Úr a mércénk. Ez a kötelességünk. Mindez azt jelenti, hogy református iskolánk feladata egyetlen mondatban összefoglalható: Krisztus követésére odaszánjuk magunkat.

3.2.5. Soli Deo Gloria

Református atyáinkkal együtt valljuk, hogy minden Isten munkája, amiről eddig számot adtunk. Ő mindennek a kezdeményezője. Ezért református etikánk és magatartásunk alapvető ismertetőjele: Soli Deo Gloria.

Ezáltal iskolánkban magunkat hálából szánjuk Krisztus követésére,

- mivel Isten mindent megtett értünk, mi is mindent megteszünk érte,
- munkánkat nem a „kell” kényszere, hanem a „lehet” szabadsága határozza meg,
- szeretnénk önzetlenül fizetség nélkül szolgálni, és mindenkit erre buzdítunk,
- elért eredményeinkért Istent dicsőítjük.

4. ALAPÍTÓ OKIRAT

4.1 ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

4.1.1. A köznevelési intézmény neve: Arany János Református Általános Iskola és Óvoda

János Arany Calvinist Primary School and Kindergarten

János Arany Reformierte Grundschule und Kindergarten

4.1.2. OM azonosítója: 037715

4.1.3. Alapító neve és székhelye:

Nagykőrösi Református Egyházközségek

2750 Nagykőrös, Szolnoki út 5.

Alapítás éve: 1992. július 1.

4.1.4. A köznevelési intézmény fenntartójának és működtetőjének neve és székhelye:

Nagykőrösi Református Egyházközség, 2750 Nagykőrös, Szolnoki út 5.

A fenntartói jogokat a Magyarországi Református Egyház Köznevelési Törvényének figyelembevételével a fenntartó Igazgatótanács által gyakorolja, kivéve az intézményvezető (igazgató) kinevezését, az iskola típusának megváltoztatását, az iskola megszüntetését, költségvetés, pénzügyi beszámoló záró számadás jóváhagyását, valamint ingatlanszerzést és elidegenítést, mely a presbitérium hatáskörébe tartozik. Az irányítói jogok gyakorlója és a költségvetési intézmény felügyeleti szerve.

4.1.5. A köznevelési intézmény típusa:

Többcélú, közös igazgatású köznevelési intézmény (óvoda és általános iskola)

4.1.6. A köznevelési intézmény feladatellátási helyei:

4.1.6.1. Székhelye: 2750 Nagykőrös, Hősök tere 8. (általános iskola)

4.1.6.2. Tagintézménye: Arany János Református Általános Iskola és Óvoda Mesevár Tagóvodája, 2750 Nagykőrös, Kazinczy u. 11.

4.1.6.3. A köznevelési intézmény telephelyei:

2750 Nagykőrös, Kecskeméti út 2. (1-4. évfolyam)

2750 Nagykőrös, Losonczy u. 2. (1-4. évfolyam)

2750 Nagykőrös, Sziget u. 3. (3 óvodai csoport)

4.1.7. A köznevelési intézménybe felvehető maximális gyermek- és tanulólétszám: 850 fő

4.1.7.1. Általános iskola: 650 fő

4.1.7.1.1. Az általános iskola évfolyamainak száma: 8 évfolyam

4.1.7.1.2. Székhely:

2750 Nagykőrös, Hősök tere 8. (központi épület: 1-4. évfolyam, 5-8. évfolyam) 430 fő

4.1.7.1.3. Telephelyei:

2750 Nagykőrös Kecskeméti út 2. (1-4. évfolyam) 120 fő

2750 Nagykőrös Losonczi u. 2. (1-4. évfolyam) 100 fő

4.1.7.2. . Óvoda: 225 fő (9 csoport)

4.1.7.2.1 Tagintézmény székhelye: 2750 Nagykőrös, Kazinczy u. 11. (6 csoport) 150 fő

4.1.7.2.2. Telephelye: 2750 Nagykőrös Sziget u. 3.(3 csoport) 75 fő

4.1.8. A köznevelési intézmény szakmai és törvényességi felügyelete:

A fenntartó látja el, amit a fenntartói Igazgatótanács útján a Nagykőrösi Református Egyházközség Presbitériuma (2750 Nagykőrös, Szolnoki út 5.) gyakorol. Az Igazgatótanács összetételét és működését a Magyarországi Református Egyház Köznevelési Törvénye alapján elkészített Igazgatótanácsi Szervezeti és Működési Szabályzat tartalmazza.

4.1.8.1. A fenntartó törvényességi felügyeletét ellátó neve és székhelye:

Pest Megyei Kormányhivatal – 1052 Budapest, V.kerület Városház u. 7.

4.1.8.2. A fenntartó felügyeleti szerve:

Dunamelléki Református Egyházkerület – 1092 Budapest Ráday u. 28.

4.1.9. A köznevelési intézmény illetékessége, működési köre:

Nagykőrös város közigazgatási területe és vonzáskörzete.

4.1.10. A köznevelési intézmény jogállása:

- Önálló jogi személy
- Adószáma: 19184111-2-13
- Pénzforgalmi számlaszáma: 10103812-01543248-00000003
- Az intézmény képviselőjére jogosult: a mindenkori igazgató, akadályoztatása esetén az SZMSZ-ben leírtak szerint kell eljárni.

4.2 AZ INTÉZMÉNY TEVÉKENYSÉGEI

4.2.1. A köznevelési intézmény által ellátott alapfeladatok:

- Óvodai nevelés
- Általános iskolai nevelés, oktatás.
- A többi gyermekkel, tanulóval együtt nevelhető, oktatható sajátos nevelési igényű gyermekek nevelése-oktatása.

4.2.2. A köznevelési intézmény által ellátott szaktevékenységek telephelyenként:

Székhely: Hősök tere 8.

091211	Köznevelési intézményben tanulók nappali rendszerű nevelésének, oktatásának szakmai feladatai 1-4. évfolyamon
091211	Köznevelési intézményben tanulók magyar – angol két tanítási nyelvű nappali rendszerű nevelésének, oktatásának szakmai feladatai 1-4. évfolyamon
091211	Köznevelési intézményben tanulók magyar – német két tanítási nyelvű nappali rendszerű nevelésének, oktatásának szakmai feladatai 1-4. évfolyamon
092111	Köznevelési intézményben tanulók nappali rendszerű nevelésének, oktatásának szakmai feladatai 5-8. évfolyamon
092111	Köznevelési intézményben tanulók magyar – angol két tanítási nyelvű nappali rendszerű nevelésének, oktatásának szakmai feladatai 5-8. évfolyamon
092111	Köznevelési intézményben tanulók magyar – német két tanítási nyelvű nappali rendszerű nevelésének, oktatásának szakmai feladatai 5-8. évfolyamon
091220	Köznevelési intézmény 1-4. évfolyamán tanulók nevelésével, oktatásával összefüggő működtetési feladatok
092120	Köznevelési intézmény 5-8. évfolyamán tanulók nevelésével, oktatásával összefüggő működtetési feladatok
091212	Sajátos nevelési igényű tanulók nappali rendszerű nevelésének, oktatásának szakmai feladatai 1-4. évfolyamon
092112	Sajátos nevelési igényű tanulók nappali rendszerű nevelésének, oktatásának szakmai feladatai 5-8. évfolyamon
081030	Sportlétesítmények, edzőtáborok működtetése és fejlesztése
081043	Iskolai, diáksport-tevékenység és támogatása
081045	Szabadidősport- (rekreációs sport-) tevékenység és támogatása
082042	Könyvtári állomány gyarapítása, nyilvántartása

082044	Könyvtári szolgáltatások
083020	Könyvkiadás
083030	Egyéb kiadói tevékenység
086090	Mindenféle m.n.s. szabadidős szolgáltatás
562920	egyéb vendéglátás
680002	az intézmény helyiségének, területének bérbeadása

Telephely: Kecskeméti út 2.

091211	Köznevelési intézményben tanulók nappali rendszerű nevelésének, oktatásának szakmai feladatai 1-4. évfolyamon
091211	Köznevelési intézményben tanulók magyar – angol két tanítási nyelvű nappali rendszerű nevelésének, oktatásának szakmai feladatai 1-4. évfolyamon
091211	Köznevelési intézményben tanulók magyar – német két tanítási nyelvű nappali rendszerű nevelésének, oktatásának szakmai feladatai 1-4. évfolyamon
091212	Sajátos nevelési igényű tanulók nappali rendszerű nevelésének, oktatásának szakmai feladatai 1-4. évfolyamon
091220	Köznevelési intézmény 1-4. évfolyamán tanulók nevelésével, oktatásával összefüggő működtetési feladatok
680002	az intézmény helyiségének, területének bérbeadása
562920	egyéb vendéglátás

Telephely: Losonczy utca 2.

091211	Köznevelési intézményben tanulók nappali rendszerű nevelésének, oktatásának szakmai feladatai 1-4. évfolyamon
091211	Köznevelési intézményben tanulók magyar – angol két tanítási nyelvű nappali rendszerű nevelésének, oktatásának szakmai feladatai 1-4. évfolyamon
091211	Köznevelési intézményben tanulók magyar – német két tanítási nyelvű nappali rendszerű nevelésének, oktatásának szakmai feladatai 1-4. évfolyamon
091212	Sajátos nevelési igényű tanulók nappali rendszerű nevelésének, oktatásának szakmai feladatai 1-4. évfolyamon
091220	Köznevelési intézmény 1-4. évfolyamán tanulók nevelésével, oktatásával összefüggő működtetési feladatok

096015	Gyermekétkeztetés köznevelési intézményben
096025	Munkahelyi étkeztetés köznevelési intézményben
680002	az intézmény helyiségének, területének bérbeadása
562920	egyéb vendéglátás
562915	sportolók edzőtábori étkeztetése
562916	üdülői, tábori étkeztetés

Tagintézmény: Kazinczy utca 11.

091110	Óvodai nevelés, ellátás szakmai feladatai
091120	Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének, ellátásának szakmai feladatai
091140	Óvodai nevelés, ellátás működtetési feladatai
096015	Gyermekétkeztetés köznevelési intézményben
096025	Munkahelyi étkeztetés köznevelési intézményben

Telephely: Sziget utca 3.

091110	Óvodai nevelés, ellátás szakmai feladatai
091120	Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének, ellátásának szakmai feladatai
091140	Óvodai nevelés, ellátás működtetési feladatai
096015	Gyermekétkeztetés köznevelési intézményben
096025	Munkahelyi étkeztetés köznevelési intézményben

4.2.3. Az iskola székhelyén, mindkettő telephelyén és a tagintézményeiben:

Különleges bánásmódot igénylő, sajátos nevelési igényű gyermekek köréből ellátjuk azokat, akik szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi (kivéve kerekesszékes), érzékszervi (látási, hallási) fogyatékos, autizmus spektrum zavarral küzdő, valamint a megismerő funkciók vagy a pszichés fejlődés zavara tartós és súlyos rendellenességével küzdő gyermekeket (dyslexia, dysgraphia, dyscalculia, tanulási zavar kevert típusai, hiperaktivitás, figyelemzavar).

4.2.4. Az iskola székhelyén, mindkettő telephelyén és a tagintézményeiben:

Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alulteljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá

személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek.

4.2.5. A feladat ellátását szolgáló vagyon:

A feladatellátást szolgáló ingó és ingatlan vagyon a Nagykőrösi Református Egyházközség tulajdonát képezi, melyet az Egyházközség Presbitériuma P.2005.05.28./2. számú határozatában térítésmentesen biztosított az intézmény számára.

A Nagykőrös Kazinczy u. 11. szám alatt található tagintézmény, ingó és ingatlan vagyon a Nagykőrösi Református Egyházközség tulajdonát képezi, melyet az Egyházközség Presbitériuma a P.2015.04.27./7. számú határozatában térítésmentesen biztosít az intézmény számára.

Ingatlanok telephelye Nagykőrös	Hrsz.	Méret: m²	Értéke: Ft.	Befogadó kapacitás (tanuló) fő
Hősök tere 8.	5102, 5101/1	3019,5	483.120.000	430
Losonczy u. 2.	5242	452,87	72.459.000	100
Kecskeméti út 2.	4634	531,0	84.944.000	120
Kazinczy u. 11.	4065	3113	58.000.000	150
Sziget utca 3	5092	1005	-	75

4.2.6. Az intézmény gazdálkodásának módja:

Az intézmény önálló jogi személy.

Az intézmény a fenntartó által jóváhagyott költségvetés alapján, teljes jogkörrel, önállóan gazdálkodik.

Az iskola mindenkor hatályos jogszabályok alapján anyagi haszonszerzésre irányuló tevékenységet is folytathat. Az ebből a tevékenységből származó nyereséget – ha azt az alapfeladatainak ellátásához használja fel, nem lehet elvonni.

5. AZ ISKOLA NEVELÉSI PROGRAMJA

5.1 ALAPELVEK

- 5.1.1.** A református keresztyén iskola szekularizált világban működik, amely alól senki sem tudja kivonni magát. Mégis ami döntő módon meghatározza a református iskolát, az a hit tőkájének előkészítése, a hitre nevelés.
- 5.1.2.** A református iskola visszaigazoló iskola abban az értelemben, hogy az örök alapokból kiindulva reális emberképet nyújt, és ennek megfelelően, kiegyensúlyozott keresztyén emberi magatartásra indít.
- 5.1.3.** A Biblia szerinti keresztyén oktatás három fő intézménye a család, a gyülekezet és az iskola.
- 5.1.4.** Az eredményes nevelés feltétele a normák és értékek szilárd és egységes rendszere. A pedagógusnak nap, mint nap érvényesíteni kell a keresztyén ember felfogását az emberi erőfeszítésről, teljesítményről, tudásról, az erkölcsről, értékteremtésről, értékvesztésről, nemzeti értékekről, demokráciáról, társadalomról... A világot jobbá, Krisztusibbá tenni csak a mindig többet, jobbat akaró, alkotó ember képes. A pedagógusok személyiségformáló szerepéből adódóan tanítványaik gondolkodásmódot, értékítéleteket, magatartási mintákat vesznek át nevelőiktől.
- 5.1.5.** Református iskolánkban folyó tervszerű nevelő-oktató munka során kulcskompetenciák fogalmi hálójába rendezve a tanulók jártasságait, készségeit, képességeit egész személyiségét fejleszti, a mindennapi életben hasznosítható, tovább építhető alapműveltséget nyújt.
- 5.1.6.** Iskolánk az emberre, a társadalomra, a művészetekre, a természetre, a tudományokra, a technikára vonatkozó korszerű ismereteket közöl, melyek megalapozzák a tanulók műveltségét, világszemléletét, keresztyén világképük formálódását, eligazodásukat szűkebb és tágabb környezetünkben.
- 5.1.7.** Napi pedagógiai tevékenységünkben megjelenik az emberiség előtt álló közös problémák, kultúrák iránti nyitottság mellett a helyi, nemzeti kultúránk, hagyományaink, történelmi emlékeink megismerése, megőrzése és tiszteletben tartása. A fiatalok személyiségformálása során a formálódó lélekben a magyarságtudat erősödése az önmegismeréshez, az emberséghez, az érték világos megítéléséhez vezet. Merjünk bátran református magyarnak lenni, így lehetünk emberek és európaiak.

5.2 CÉLJAINK

5.2.1. "A Magyarországi Református Egyház által fenntartott és működtetett református közoktatási intézmény célja és feladata, hogy:

- tanulóit művelt, jellemes keresztyén emberekké, az egyetemes emberi értékek tisztelőjévé, a magyar haza és nemzet hűséges és áldozatkész alkotó polgáraivá formálja, akik mindenkor készek az örökölt és jelenkori kultúra valódi értékeit befogadni, gyarapítani, közvetíteni és tovább adni;
- református tanulóit egyházunk hitvalló tagjaivá,
- nem református tanulóit - vallásuk szabad gyakorlásának biztosítása mellett - saját felekezetük és a református egyház értékeinek megbecsülésére nevelje. Mindezek megvalósítása egyházunk iskoláinak évszázadok során kialakult hitbeli örökségére és pedagógiai kultúrájára épül, és azt fejleszti tovább." /MRE KT/

5.2.2. Meggyőződésünk, hogy gyermekeinket nem nevelhetjük világos és határozott normák és alaptörvények nélkül. "Világosabb és kipróbáltabb, emberszabásúbb alaptörvényeket pedig azóta sem adott senki, mint amilyeneket Mózes kapott Istentől minden idők embere számára."

5.2.3. Arra törekszünk, hogy a gyermekek szeretetteljes közeg biztonságában képesek legyenek bízni Istenben, önmagunkban és másokban. Ismerjék meg református keresztyén értékeinket, érdeklődjenek a világ dolgai iránt. Legyenek érzékenyek a lélek hangjaira, fogékonyak a jóra és a szépre. Tudják észrevenni s értékelni a jót, a szépet, megelőzni és felismerni a helytelent, a rosszat.

5.2.4. A családdal a gyülekezettel együttműködve szeretetteljes légkörben, jó példával kívánjuk a hitre való nyitottságot biztosítani, hogy a gyermekek így növekedjenek értékekben és szeretetben.

5.2.5. Az iskola életében a nevelő egyénisége által kiváltott gyermeki azonosulási vágy, a félelmektől mentes fejlődési és teljesítési szükséglet, a kölcsönös segítség, bátorítás gondoskodás szándéka a mozgató erő.

5.2.6. Közösségfejlesztő, önfejlesztő magatartás és tevékenységformák révén az egyén és a közösség egymásra utaltságának fontosságát kívánjuk hangsúlyozni.

5.2.7. A legfontosabb pedagógiai elvek figyelembevételével az alapvető átfogó, célkitűzések az iskolai élet, az iskolai tevékenységek valamennyi területén és szintjén gyakorlatias, a tanulók személyiségfejlesztését szolgáló, az egységesedő református közoktatási rendszerbe illeszkedő minőségi nevelést és oktatást felvállaló helyi nevelési rendszer továbbfejlesztése, amely a főiskolai hallgatók gyakorlati képzésének is optimális színteret biztosít. /Ennek megfelelően az iskola pedagógiai programja és helyi tanterve a felépítés szempontjából tevékenység - és követelmény-központú, pedagógiai koncepciója szerint Krisztus - s ez által tanulóközpontú./

5.2.8. Optimális pedagógiai feltételek biztosítása, melyek a gyermeki szükségletekből kiindulva lehetővé teszik, hogy a tanulók személyisége harmonikusan, képességeik és lehetőségeik felső határáig fejlődhessék, és konstruktív életvitelre váljanak alkalmassá. Intézményünkben a

személyiségfejlesztést szilárd énkép és önismeret kialakulását sokszínű, változatos tevékenységrendszer teszi lehetővé a tanulói érdeklődéshez és életkori sajátosságokhoz igazodva.

5.2.9. A tervszerűen végzett pedagógiai munka a tanulók kompetenciáit, jártasságait, készségeit, képességeit fejleszti, a mindennapi életben hasznosítható, tovább építhető alapképességeket nyújt, biztosítja az esélyegyenlőséget.

5.2.10. Kulcskompetenciák fejlesztése:

Számos olyan fejlesztési terület van, amely mindegyik kompetencia részét képezi: kritikus gondolkodás, kreativitás, kezdeményezőképeség, problémamegoldás, kockázatértékelés, döntéshozatal, érzelmek kezelése.

- Anyanyelvi kommunikáció
- Idegen nyelvi kommunikáció
- Matematikai kompetencia
- Természettudományos és technikai kompetencia
- Digitális kompetencia
- Hatékony önálló tanulás
- Szociális és állampolgári kompetencia
- Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia
- Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképeség.

5.2.11. Az iskola átfogó nevelési – oktatási - fejlesztési feladata, hogy a gyermekeket megtanítsa tanulni. A tanulás számos összetevője tanítható. A pedagógus feladata, hogy megismerje a tanulók sajátos tanulási módjait, stratégiáit, stílusát, szokásait, fejlessze azokat. Ehhez az adott életkornak megfelelő fejlettségű pszichikus funkciók, tanulási képességek szükségesek, melyek a tanítás-tanulás folyamatában intenzíven fejlődnek.

5.2.12. Saját egyéni és kooperatív tanulói technikák, módszerek felhasználása, a munkakapacitás folyamatos növelése, az ismeretek előhívásának gyorsítása.

5.2.13. Iskolánk a tanuló egyéni adottságaihoz, képességeihez igazodó fejlesztést kívánja elősegíteni különféle módszerek (pl.: differenciálás) és szervezeti formák alkalmazásával.

5.2.14. A tudás (mint az ismeretek... képességek rendszere) megszerzése hosszú távú egész életen át tartó kibontakoztatása és alkalmazása a lelki struktúrán keresztül érvényesül. A megismerés fogalom, vagy más néven kogníció azon tevékenységek összességét jelenti, amelyek révén az információk a pszichikus rendszerben feldolgozódnak. A rendszer az információt befogadja, megformálja, átalakítja és megszervezi. Így jön létre a valóság reprezentációja, vagyis a tudás. E feldolgozási rendszernek számos egymással kölcsönhatásban lévő jelensége van. Ilyenek pl.: a nyelv vagy az emlékezet vagy az információ gondolati megmunkálása. Tudnunk kell, hogy a feldolgozott információból lesz tudás. Elérendő cél, hogy a tanulók körében a szorgalomnak, a tudásnak és a munkának legyen becsülete.

5.2.15. Az iskolai oktatás tartalmát a korszerű, elsősorban a tanulók képességeit fejlesztő tananyag mellett egyetemes emberi civilizáció, a keresztyén emberi és nemzeti értékek elfogadtatása, átadása alkotja.

A napi pedagógiai tevékenységben jelenjen meg a helyi, nemzeti kultúra a hon és népismeret hagyományaink, történelmi emlékeink megismerése, megőrzése, tiszteletben tartása:

- legyenek büszkék szülőföldjükre, hazájukra, magyar református mivoltukra, anyanyelvükre,
- az iskola minden évfolyamán fontos feladat – az életkori sajátosságok és egyéb specifikációk mentén – Magyarország Alaptörvényének, különösen a Nemzeti Hitvallásban és az Alapvetésben foglaltak megismertetése,
- Magyarságtudatukat megőrizve váljanak európai polgárokká,
- tanulmányozzák a jeles magyar történelmi személyiségek, tudósok, feltalálók, művészek, írók, költők, sportolók munkásságát, ugyanakkor legyenek képesek azon alkotók helyes etikai alapú megítélésére is, akik elfogadhatatlan politikai és morális szerepvállalásuk révén – akár passzívan, akár tevőleges cselekvések során – az embertelen eszmék és gyakorlat szolgálatába álltak, idegen elnyomó hatalmak érdekeit szolgálták ki,
- a nemzeti öntudat egészséges voltától idegen mindenféle nacionalizmus – így a nemzetiségek, a vallási-nyelvi etnikumok történelem- és jelenformáló szerepének és államalkotó létük elismerésének az iskolai nevelés-oktatás egészében evidenciának kell lennie,
- ismerjék a nemzeti, nemzetközi, európai törekvéseket, amely más népekkel szembeni toleranciában is tükröződjék,
- hangsúlyt kell helyezni a közelmúlt viharos történelmi eseményeinek etikai alapú megítélésére, a XX. századi totális diktatúrák lélektelen, emberellenes voltának sokoldalú bemutatására, különös tekintettel a társadalomtudományi és művészeti tantárgyak oktatása terén,
- formális, nem formális és informális lehetőségekkel biztosítjuk a demokráciára nevelés során, a tanulók aktív állampolgárrá válását,
- Bethlen Gáborral együtt valljuk: ami a másé, tiszteljük, ami a miénk, ahhoz körömszakadtáig ragaszkodjunk.

5.2.16. A Föld globális problémáinak megértése, értelmezése, feldolgozása révén értsék meg, hogy a bioszféra tagjai az egészséges életmód, testi, lelki egészség, egészségvédelem technikájának elsajátítása, valamint a környezetvédelem lehetőségeinek ismerete, gyakorlása révén

- váljanak képessé a környezet-tudatos magatartásra, testi és lelki egészség védelmére, ápolására. Szocializáció révén tudatos fogyasztóként tudják mérlegelni a döntéseikkel járó kockázatot, hasznot, költségeket
- Tudatosítani kell a tanulóknak, hogy életpályájuk során többször kényszerülnek pályamódosításra. Így a tanuló életkorához és a lehetőségekhez képest átfogó képet nyújtunk a munka világáról. Kiemelten figyelünk a rugalmasság és együttműködés és a bizonytalanság kezelésére, képességek fejlesztésére, így készítve fel a felnőtt lét szerepére.
- Köznevelési intézményünk biztosítsa tanulói számára a tanuláshoz szükséges egészséges, szép, otthonos környezetet!

5.2.17. Iskolánk - elsősorban a szülőkkel ápolat kapcsolatok révén - folyamatosan részt kíván venni a lakóhely életében:

- rendszeres kapcsolatot tart fenn a tanulók szüleivel, a családokkal,
- igyekszik lehetőséget teremteni arra, hogy az iskola életéből, tevékenységéből, eredményeiből minél többet megismertessen a szülőkkel, a város érdeklődő polgáraival,
- tovább ápolja és bővíti kapcsolatait a városban található iskolákkal és köz-művelődésügyi intézményekkel,
- nevelőink fontos feladatuknak tartják, hogy az iskola képviseltesse magát a különféle városi rendezvényeken. és ilyen - a tanulók számára szervezett városi szintű - megmozdulások szervezésében és lebonyolításában vegyen részt.

A tanítási-tanulási folyamat az iskolai tevékenység lényege, amely elvezet az egyénitől és a környezetétől függő teljesítményig. Pedagógiai programunk a folyamat tartalmáról, tervezéséről, szervezéséről, ellenőrzéséről, értékeléséről szól, melyet áthat a minden érdekek által képviselt keresztyén szemléletmód.

5.3 AZ ISKOLA LEGFONTOSABB FELADATAI

5.3.1. Értékközvetítés

A demokratikus iskola működését a magyar alkotmányban, valamint az emberi és gyermeki jogok chartáiban rögzített értékek, MRE Kt. és Köznevelési Törvényben foglaltak szabják meg.

Az értékek öt csoportját határozhatjuk meg:

- a biológiai lét értékei /élettisztelet; idők megbecsülése; a teremtetett világ, a természeti környezet és a társadalmi környezet tisztelete/,
- az én harmóniájára vonatkozó értékek (önismeret, önművelés, harmóniában önmagammal és a világgal),
- a társas kapcsolatokra vonatkozó értékek (tisztelet, szolidaritás, szeretet, tolerancia stb.),
- a társadalmi eredményességre vonatkozó értékek (folyamatos tanulás, problémaérzékenység, kreativitás, szellemi igényesség, következetesség),
- a humanizált társadalom és a keresztyénség értékei (hazaszeretet, egyetemes emberi jogok tiszteletben tartása, hazai és emberi kultúra értékei). Az iskola kiemelt pedagógiai törekvése az alapvető erkölcsi, etikai és vallási hitbéli értékek közvetítése. Feladatunknak tekintjük, hogy megtanítsuk a gyermekeket szeretni és imádkozni, mert jó az, ami szeretetben valósul meg.
- A hitben élő ember számára az imádság a lélek lélegzetvétele. Az imádság, beszélgetés Istennel, amelyben kitárulkozunk az Úr előtt.

5.3.2. Az alapkészségek (olvasás, írás, számolás) elsajátításának biztosítása:

A tanulók az 1-8 évfolyam életkori szakaszában találkoznak először a tudományos igényű ismeretekkel, a legfontosabb magatartási, viselkedési normákkal, értékekkel. Információt szereznek szűkebb és tágabb környezetükről, elemi összefüggésekkel ismerkednek, megtanulják megkülönböztetni a lényegest a lényegtelenről. Ennek megfelelően alapvető feladat az összefüggések felismertetése, a lényegkiemelés technikájának készségszintre történő emelése.

5.3.3. Az indulási hátrányok csökkentése, az esélyegyenlőség biztosítása:

A tanulók képi gondolkodásának megfelelően, a tapasztalatszerzés, ismeretszerzés időszakában főként a tevékenységközpontú tanítás stratégiája segíti céljaink elérését.

A fenti célok érdekében a tudás megszerzését és alkalmazását szolgáló pedagógiai eljárások mellett szükséges az olvasási-számolási problémák (dyslexia, dysgráfia, dyscalculia) gyors felismerése, a preventív kezelése.

5.3.4. Személyiségfejlesztés (kompetenciák, önképzés):

- Elemeit alkotják az ismeretszerzési, ismeretfeldolgozási, szóbeli-írásbeli- képi kifejező, idő és térbeli tájékozódási képességek.
- A fejlesztéshez vezető folyamat fontos eleme szabadon választható egyéb foglalkozások révén is az önképzés, tehetséggondozás segítése.

5.3.5. Közösségfejlesztés:

- Az a folyamat, amely az egyéni és a társadalom közötti kapcsolatot kialakítja, megteremti. A NAT közös követelményeire alapozva kell megtervezni.

5.3.6. A problémamegoldó gondolkodás kialakítása, az információk értelmezése és feldolgozása:

- Az iskolához érkező nagy mennyiségű információ értelmezése, feldolgozása, a kialakított kompetenciák (készségek – képességek - jártasságok) működtetése a tehetségek felismerését és gondozását kívánja meg. Az iskolai oktató-nevelő munka tantárgyi rendszere elősegíti, megtervezi a rugalmas kompetenciák fejlesztési útvonalát, másrészt lefedi a Nemzeti Alaptantervben megfogalmazott képzési tartalmat.

5.3.7. Kommunikációs nevelés:

- A növekvő információtömegben a gyors eligazodás érdekében egyre fontosabbá válnak az információk kezelésére és közvetítésére hivatott eszközök és intézmények. Fontos feladat az igénybevételekhez szükséges használati tudás megalapozása, hogy tanítványunk képes legyen élni az információs társadalom lehetőségeivel.
- A tantárgyak tanításának közös, alapvető feladata, hogy sajátosságai és lehetőségei szerint részt vegyen a gyermekek kommunikációs képzésében.

5.3.8. Környezeti nevelés:

- „Cselekedj lokálisan, gondolkodj globálisan!” elv jegyében támogatjuk a tanulói tevékenységekre, a tanulási folyamatra épülő, az iskola képzési rendszerét átfogó környezeti nevelést, amely a globális látásmód környezettudatos magatartás és életvitel alapja.
- A szűkebb környezet óvásának készsége szintre emelése lehetővé teszi a felelős gondolkodású állampolgárok nevelését, akik aktívan vesznek részt a közügyeinek intézésében, óvják, ápolják és gazdagítják környezetüket.

5.3.8.1. A környezeti nevelés alapelvei közül az alábbiakat kiemelten kell kezelnünk:

- a fenntartható fejlődés
- a kölcsönös függőség, ok-okozat összefüggések
- a helyi és globális szintek kapcsolatai, összefüggései
- az alapvető emberi szükségletek
- az emberi jogok
- a demokrácia
- az elővigyázatosság
- a biológiai és társadalmi sokféleség

5.3.8.2. Hosszú távon célunk, jövőképünk, hogy környezettudatos állampolgárrá váljanak tanítványaink.

Ennek érdekében tanulóinkban ki kell alakítani:

- a környezettudatos magatartást és életvitelt,
- a személyes felelősségen alapuló környezetkímélő, takarékos magatartást és életvitelt,
- a környezet (természetes és mesterséges) értékei iránti felelős magatartást, annak megőrzését, igényét és akaratát
- a természeti és épített környezet szeretetét és védelmét, a sokféleség őrzését
- a rendszerszemléletét
- és tudományosan megalapozni a globális összefüggések megértését,
- az egészséges életmód igényét és elsajátíttatni az ehhez vezető technikákat, módszereket

5.3.8.3. A célok eléréséhez szükséges készségek, kialakítása, fejlesztése a diákokban

- alternatív, problémamegoldó gondolkodás
- ökológiai szemlélet, gondolkodásmód
- szintetizálás és analízis
- problémaérzékenység, integrált megközelítés
- kreativitás
- együttműködés, alkalmazkodás tolerancia és segítő életmód
- vitakészség, kritikus véleményalkotás
- kommunikáció, médiahasználat
- konfliktuskezelés és megoldás
- állampolgári részvétel és cselekvés
- értékelés és mérlegelés készsége

5.3.8.4. A környezeti nevelés színterei iskolánkban

Hagyományos tanórai szervezésben:

- A tanórákon hozzárendeljük az adott témához a megfelelő környezetvédelmi vonatkozásokat.
- Kiemelt szerepet kapnak a hétköznapi élettel kapcsolatos vonatkozások, amelyekhez a gyermekeknek is köze van.
- A különböző interaktív módszerekkel átadott ismeretek mellett jelentős szerepet kap az önálló ismeretszerzés is.
- A szemléltetés hagyományos, audiovizuális és informatikai lehetőségeit is felhasználjuk.
- Az egyszerű víz-, talaj- és levegővizsgálati módszereket a megtartott tanórákon tanítjuk meg.
- Kiemelten kezeljük ezek elemzését a következtetések megfogalmazását, a tapasztalatok értékelését.

- Nem hagyományos tanórai keretben
- A tanév során minden osztály szervez múzeumlátogatásokat. Az itt folyó munka a tanév szerves része.

Tanórán kívüli programok:

- Részt vesznek gyermekeink olyan versenyen is, ahol a környezet-és a természetvédelem a fontos téma.
- A nyári táborozás évenként alkalmat teremt az elméleti anyag élő, természetben való bemutatására.
- A tanulmányi séták, jól szolgálják környezeti nevelésünk tudatos továbbépítését.
- Lehetőség szerint szervezünk, illetve részt veszünk a hasznos anyaggyűjtési akcióban.
- Vetélkedőket és kiállítást rendezünk a Föld Napja alkalmából.
- Osztályközösségeink egész évben aktívan vesznek részt közvetlen környezetünk /természeti és épített/ értékeink megóvásában, hagyományainak ápolásában illetve értékek teremtésében.

Erőforrásaink

A környezeti nevelési munkánk céljainak eléréséhez elengedhetetlen feltétel, hogy az iskolai élet résztvevői egymással valamint más intézményekkel, szervezetekkel jó munkakapcsolatot és együttműködést alakítsanak ki. A résztvevők és a közöttük kialakult együttműködés egyben környezeti nevelési munkánk erőforrása is.

5.3.9. Pályaorientáció

A teljes képzési időt átfogó, tudatos, tervezett, a tanulói képességeket maximálisan figyelembe vevő pályaorientációs pedagógiai stratégia összhangba állítása a NAT közös követelményeiben megjelölt elvárásokkal.

5.3.10. Szociális ellátások biztosítása

Az iskola által megfogalmazott funkciók (indulási hátrányok csökkentése, az esélyegyenlőség biztosítása), a szociális ellátás iskolai stabilitásának biztosítása. A diákétkeztetés, ügyelet, napközi, tanulószoba, egész napos ellátás legyen a szülők igényeinek megfelelő, az iskola társadalmi környezetéhez alkalmazkodó.

5.4 ELJÁRÁSOK, MÓDSZEREK, ESZKÖZÖK

A nevelés módszereit különféle módon csoportosították (csoportosítják) a neveléssel foglalkozó kutatók. A hagyományos osztályozás a nevelés valamennyi feladatára alkalmazható módszereket sorol fel. Ezek: a követelés, meggyőzés, gyakorlás, ellenőrzés, értékelés, elismerés és a büntetés. Napjaink pedagógiai gyakorlata, tapasztalata valamint a nevelés kiemelt szerepe a nevelő-oktató munka során megkívánja, hogy a módszereket a nevelés folyamatában betöltött szerepük alapján csoportosítsuk. Ennek megfelelően az alábbi módon:

5.4.1. A meggyőzés, a felvilágosítás, a tudatosítás módszerei:

- az oktatás valamennyi módszere
- meggyőzés
- minta
- példa
- példakép
- példakövetés
- eszménykép
- bírálat
- önbírálat
- beszélgetés
- felvilágosítás
- tudatosítás
- előadás
- vita
- beszámoló

5.4.2. A tevékenység megszervezésének módszerei:

- követelés
- megbízás
- ellenőrzés
- értékelés
- játékos módszerek
- gyakorlás

5.4.3. A magatartásra ható módszerek:

5.4.3.1. Ösztönző módszerek:

- ígéret
- helyeslés
- biztatás
- elismerés
- dicséret

5.4.3.2. Itt soroljuk fel a dicséret iskolánkban használatos módjait:

- osztályfőnöki, szaktanári,
- igazgatói,
- nevelőtestületi.

5.4.3.3. Szóbeli dicséret nyilvános formái:

- szaktanári, osztályfőnöki, igazgatói, nevelőtestületi
- osztályfőnöki órán, osztályközösség előtt,
- iskolai összejöveteleken (reggeli áhítat, hózáró istentisztelet, tanévzáró ünnepély, ballagás...)

5.4.3.4. Írásbeli dicséret formái:

- szaktanári, - napközi-vezetők (ellenőrzőbe, osztálynaplóba)
- osztályfőnöki dicséret (ellenőrzőbe, osztálynaplóba)
- igazgatói dicséret (ellenőrzőbe, osztálynaplóba)
- nevelőtestületi
- oklevél
- kitüntetés
- alapítványi, fenntartói, országos szintű elismerések

5.4.4. Jutalmazás

5.4.4.1. Azt a tanulót, aki képességeihez mérten:

- példamutató magatartást tanúsít,
- folyamatosan kiváló tanulmányi eredményt ér el, vagy
- az osztály, illetve az iskola érdekeiben közösségi munkát végez, vagy
- iskolai- ill. iskolán kívüli tanulmányi, sport, kulturális stb. versenyeken, vetélkedőkön, előadásokon, bemutatókon vesz részt ill. szerepel, vagy
- bármely más módon hozzájárul az iskola jó hírnevének megőrzéséhez és növeléséhez, az intézményünk jutalomban részesíti.

5.4.4.2. A jutalmazás formái:

- szóbeli dicséret
- írásbeli dicséret
- oklevél, kitüntetés
- jutalom (könyv, különféle tárgyi jutalmak), kulturális hozzájárulás (színház vagy kiállítás látogatáshoz), kirándulás, táborozás, tanulmányút
- csoportos jutalmazási formák (jutalomkirándulás), kulturális hozzájárulás (színház vagy kiállítás látogatáshoz).

5.4.5. Kényszerítő módszerek

- felszólítás
- követelés
- parancs
- büntetés

5.4.5.1. Szóbeli figyelmeztetés (észrevétel, egyszerű kioktatás, dorgálás, feddés, határozott rendreutasítás, tiltakozás, fenyegetés)

Az a tanuló, aki a kötelességeit enyhébb formában megszegi, fegyelmi intézkedésben részesítendő. A fegyelmi intézkedéseket a tanuló tájékoztató füzetébe és az osztálynaplóba be kell írni.

5.4.5.2. Fegyelmi intézkedések:

- szaktanári figyelmeztetés
- osztályfőnöki figyelmeztetés
- igazgatói figyelmeztetés

5.4.5.3. Fegyelmi büntetések

Ha a tanuló kötelességeit, vétkeken és súlyosan megszegi, fegyelmi eljárás alapján írásbeli határozattal fegyelmi büntetésben részesíthető.

Az írásbeli fegyelmi büntetés fajtái a Nkt. 58. § (4) szerint:

- megrovás,
- szigorú megrovás,
- meghatározott kedvezmények, juttatások csökkentése, megvonása,
- áthelyezés másik osztályba, tanulócsoportba, vagy iskolába,
- eltiltás az adott iskolában a tanév folytatásától,
- kizárás az iskolából.

5.4.6. Gátlást kiváltó módszerek:

- felügyelet
- ellenőrzés
- figyelmeztetés
- intés
- fenyegetés
- tilalom
- átterelés
- elmarasztalás

5.4.7. Előzőekben már szó volt arról, hogy a nevelési eszközt a köznyelv gyakran azonosítja a módszer fogalmával. Az eszköz gyakran használatos leszűkített értelmezésben (tárgy, technikai eszköz) valamint a gyermekek fő tevékenységformáit jelenti (játék, tanulás, sport, verseny, munka, szabadidő...). A nevelési módszerek különböző formáit, változatait is eszközöknek nevezik. Ezek a következők lehetnek:

5.4.7.1. Nyelvi (verbális) eszközök:

Az információközlés azon módja, amikor közleményeinket a nyelv segítségével továbbítjuk

- beszéd
- beszélgetés: (a nevelés egyik nagyon fontos eszköze, amelyben mindkét fél aktívan részt vesz; tartalmát tekintve lehet: szabad *beszélgetés* vagy *irányított beszélgetés*, szervezettség alapján lehet: *spontán* vagy *tervezett*, formája alapján: *egyéni* vagy *csoportos*)
- interjú

5.4.7.2. Nem nyelvi (non verbális) eszközök:

Az információközlés azon módja, amikor közleményeinket nyelven kívüli eszközökkel fejezzük ki. A nem nyelvi eszközök kísérhetik (beszélgetést kísérő gesztikulálás), nyomatékosíthatják (dicsérő szavakat kísérő mosoly):

- arckifejezés (mimika)
- szemmozgás
- tekintet
- testközelség
- térközszabályozás
- testhelyzet, testtartás
- mozdulatok (gesztusok)
- kulturális jelzések

5.4.8. Szociális technikák:

- Ezeket a technikákat a tanulók a felnőttektől tanulják el, kezdetben, a családban (gyermekkori beidegződés) majd az iskolai közösségben. Ezért nagyon fontos, hogy a diákok milyen mintát kapnak otthon és az iskolában.
- Technikák az ön- és emberismeret fejlesztéséhez:
 - Ezek olyan eszközök, technikák, amelyeknek lényeges eleme, hogy a világra vonatkozó ismeretek mellett, azokkal szinkronban fejlesszük a tanulók belső, pszichés világát, társas kapcsolatait, egyedi tulajdonságait, készségeit. Fejlesztő interjú és beszélgetés.
- Szociális készségfejlesztő technikák:
 - A tanulók problémamegoldó és konfliktuskezelő készségeinek fejlesztése, illetve a meg lévők erősítése.
- minta- és modellnyújtás,
- megerősítés (buzdítás, dicséret, jutalmazás),
- szerepjáték,
- dramatizáló tevékenység.

5.5 SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉSEL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI FELADATOK

A NAT - s ennek megfelelően a kerettanterv is - a gyermekek, serdülők képességeinek fejlődéséhez szükséges követelmények, meghatározásával ösztönzi a személyiségfejlesztő oktatást. Ez azonban csak akkor lehet eredményes, ha a pedagógiai program, a tanítási-tanulási folyamat:

- teret ad a színes, sokoldalú iskolai életnek, a tanulóknak, a játéknak, a munkának, az ünnepeknek,
- ha fejleszti a tanulók önismeretét, együttműködési készségüket, edzi akaratukat,
- ha hozzájárul életmódjuk, motívumaik, szokásaik, a keresztyén értékekkel történő azonosulásnak fokozatos kialakításához, meggyökereztetéséhez.

A nevelés, a pozitív irányú személyiségfejlődés segítése, ún. szándékos szocializációval. Személyes kontaktusok révén valósul meg. A személyiség funkcionális modelljéből kiindulva jelenti a személyes kompetencia, a kognitív kompetencia, a szociális kompetencia, speciális kompetenciák fejlesztését. Amikor kompetenciákat fejlesztünk, akkor motívumok létrejöttét segítjük, motívumrendszereket formálunk, képességeket, készségeket fejlesztünk, a személyiség gazdagodását mozdítjuk elő.

5.5.1. A kognitív kompetencia fejlesztésében fontos:

- egyszerű, komplex kognitív képességek fejlesztése,
- kognitív képességek komponenseinek (rutinok, készségek, ismeretek),
- a kommunikáció, a gondolkodás, a tudásszervezés, a tanulási képesség az eredetiség és a kreativitás fejlesztése megfelelő motívumokkal.
- A tanulás motivációjában lényeges motívumok:
 - elsajátítási motívum (teljesítményvágy)
 - sikervágy és kudarcfélelem
 - tanulási elismerésvágy
 - a pedagógus iránti kötődés
 - tanulási igény szint
 - tanulási ambíció
 - a tanulás gyakorlati értéke
 - a továbbtanulási szándék
 - az önfejlesztési igény

A kognitív kompetencia fejlesztése indirekt és direkt módszerekkel történik.

5.5.2. Szociális kompetencia fejlesztése

- Az emberi egoizmus és a krisztusi altruizmus egyensúlyi rendszerének megteremtése.
- A gondozási hajlam fejlesztése, a lojalitás elősegítése.
- A keresztyén közösség évezredes szokásainak, normáinak megfelelő szociális viselkedés megszilárdítása.
- Személyközi szociális kölcsönhatásokban, kisközösségekben, a közöttük lévő szociális kölcsönhatások révén érvényesülő tapasztalati, értelmező és önértelmező proszociális értékrend megismerése, elsajátítása és elfogadása, melyekkel a globalizációból fakadó, fenyegető veszélyek elkerülhetők.
- A szociális nevelés alapvető feladatainak egyike a szociális kommunikáció és az érzelmi kommunikáció fejlesztése.

- Érdekvényesítő szociális képességek fejlesztése (pl.: versengés, vezetés, együttműködés).

5.5.3. Személyes kompetencia fejlesztése

- Az önvédő képességek: szabadságvédő, előítéletek felismerésére, tudatosítására való, önállóságvédő, egészségvédő, identitásvédő képesség: az önvédelem rutinjai, szokásai, mintái, készségei, ismeretei gazdagítása.
- Az önellátó képességek: testi képességek, önkiszolgálási képesség, befogadóképesség, önkifejezési képesség fejlesztése.
- Az önszabályozási képesség és az önszabályozás rutinjainak, szokásainak, mintáinak, készségeinek, ismereteinek gyarapítása.
- Az önkifejező képességre való képessé válás.

Összességében a NAT, a kerettantervek olyan hatékony pedagógiai fejlesztő munkát várnak el, amelyeknek a középpontjában a tanulók tudásának, képességeinek, egész személyiségének a fejlesztése áll. A személyiség fejlesztéssel kapcsolatos feladatok akkor teljesíthetők sikerrel, ha az iskola együttműködik a szülőkkel és a társadalmi mikrokörnyezet, makro környezet, a társadalmi élet egyéb fórumaival is.

5.6 AZ EGÉSZSÉGFEJLESZTÉSEL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI FELADATOK

Az iskolai egészségnevelésnek, egészségfejlesztési programnak fontos feladata az egészség megőrzése, hogy a tanulók kellő ösztönzést, tudást szerezhessenek a lehetőségeket felismerő és felhasználni tudó helyes szokásrendszer kialakításán alapuló, egészséges életvitelhez.

Láttatni kell a diákokkal, hogy a fizikai erőnlét, a fittség – a test egészsége és jóléte – elválaszthatatlan a lelki egyensúlytól, a lélek egészségétől. A rendszeres testnevelés és sporttevékenység révén könnyebb elviselni a stresszt, a fizikai, lelki és szellemi terheléseket. A testi és a lelki egészség harmonikusan együttható fejlesztése és megőrzése a tanulók élethosszig tartó, egészségtudatos, fizikailag aktív életvezetésre történő szocializálásának célját szolgálja, melyhez szorosan kapcsolódik a tehetséggondozás és a motoros műveltség eszközeivel való személyiségfejlesztés is. Az egészségfejlesztés és -megőrzés ösztönző erővel kell, hogy bírjon az egészségközpontú tevékenységrendszerek tudatos kialakítására és fenntartására. A tanulókat ösztönözni kell arra, hogy legyen igényük a helyes táplálkozásra, a mozgásra, a stressz- és feszültségoldás különféle ismereteinek elsajátítására, módszereinek alkalmazására.

Fontos, hogy az egészséggel összefüggő dolgok fontosságát értsék, beállítódásaik szilárdak legyenek, konkrét tevékenységben alapozódjanak meg.

Az egészségnevelés nem egy-egy tantárgy feladata, hanem az integráció során beépül valamennyi képzési terület tartalmába. Az egészségnevelés területei beépülnek az iskola pedagógiai rendszerébe, összes tevékenységébe.

5.6.1. Ezek közé tartozik:

- Önmaguk és egészségi állapotuk ismerete.
- Az egészséges testtartás, mozgás fontossága.
- Az értékek ismerete, lelki egészség védelme.
- Az étkezés, táplálkozás egészségét befolyásoló szerepe.
- A betegségek kialakulása és a gyógyulási folyamat.
- A barátság, párkapcsolatok szerepe az egészség megőrzésében.
- Személyes krízishelyzetek felismerése, kezelési stratégiák ismerete.
- Tanulás és a tanulás technikái.
- Az idővel való gazdálkodás szerepe.
- A rizikóvállalás és hatásai.
- A szenvedélybetegségek elkerülése.
- A tanulási környezet alakítása.
- A természethez való viszony, az egészséges környezet jelentősége.

5.6.2. Az egészségfejlesztés legfontosabb színterei:

5.6.2.1. Tanórai foglalkozások:

Minden tantárgynak van csatlakozási pontja az egészségfejlesztéshez.

Az osztályfőnöki órák tematikájában az iskolai jellegzetességeink konkrét témák, témakörök formájában jelennek meg, ugyanígy a hittan, etika, egészségtan tanítás művelődési tartalmában is.

Az egészségnevelés fontos színtere a testnevelés óra. A 2004. ápr. 2-án átadott új tornaterem és tanuszoda optimális feltételeket, lehetőségeket nyújt a kötött testnevelési órák mellett:

- mindennapos testnevelés biztosítására,
- a rendszeres úszásoktatásra,
- szakköri, ISK foglalkozásokra a gyermekek életkorának és érdeklődésének megfelelően,
- gyógytestnevelés foglalkozásokra,
- nemek szerinti csoportbontásra.

5.6.2.2. Egészségnevelési órák témái

- 1. évfolyam: Tisztálkodás, kézmosás, wc. használat, fogápolás, hajápolás/tetvességről – paxar pakt. prezentáció.
- 2. évfolyam: Baleset-megelőzés, biztonságos közlekedés gyalogosan, kerékpárral. Szűrővizsgálatok (fogászati, védőnői), szemészeti ell.
- 3. évfolyam: Egészség, betegség fogalma. Egészséges táplálkozás, mozgás fontossága.
- 4. évfolyam: Szervezetünk, szervrendszereink működése, betegségekről, egészséges táplálkozás, mozgás fontossága, helyes helytelen szokásokról (édességek, üdítőitalok, tv., számítógép használat veszélyeiről. /Szűrővizsgálatok, gerincferdülés, lúdtalp (BMI percentil) – elhízás, mozgás, védőoltások – videó, „Egyszer volt, hol nem volt az ember...”
- 5. évfolyam: Egészséges táplálkozás: Barátságról, felnőttek tiszteletéről, az élet szakaszairól, kiskamaszkorról. Mozdulás, sport.
- 6. évfolyam: Serdülőkori változások, menstruáció higiéné. A bőr változásai, pattanások, mitesszerek, anyajegyek. Célok, hivatás. Lelki élet fejlődése – vallás, értékek /idézetek, példaképek/. Videó „Ron Clark élete – Diadal)
- 7. évfolyam: Dohányzás, energiatartalom fogyasztás, drogok. Elsősegélynyújtás alapismeretek 1.
- 8. évfolyam: Barátság szerelem, család. Elsősegélynyújtás alapismeretek 2. Szűrővizsgálatok /emlő-here önvizsgálata/.

5.6.2.3. Tanórán kívüli egyéb foglalkozások

- Napköziotthon, kiválóan egészíti ki a tanórai programot, helye a játékos gyakorlatoknak is.
- Délutáni szabadidős foglalkozások pl.: szakkörök.
- Sportprogramok, témával kapcsolatos filmvetítések, vetélkedők, játékos programok, csoportfoglalkozások.
- Egészségnap.
- Az iskola egészét átfogó, előre tervezett program szerint.
- Hétvégi iskolai programok.
- Sportrendezvények, kulturális programok.
- Kirándulások, túrák, sportprogramok.

5.6.2.4. Tájékoztató fórumok

- Szülői értekezletek, szülőcsoport számára szervezett program
- Szakmai tanácskozások, tréningek

A korszerű egészségnevelés, egészség és cselekvésorientált tevékenység. Az önismeret fejlődésétől remélhetjük, hogy a diákok egészségesebben fognak élni, ellenállnak az egészségkárosító hatásoknak.

5.6.3. Erőforrásaink:

- A pedagógusaink, a diák-önkormányzati tisztségviselők tevékenysége, családsegítő munkatársak, szociális munkások
- Külső kapcsolatok, partneri csatornákra is támaszkodhatunk: szülők, szülői szervezet, iskolaorvos, védőnők, gyermekjóléti szolgálat, nevelési tanácsadó, rendvédelmi szervek, ÁNTSZ részéről.
- Anyagi erőforrásaink: iskolai önerő, fenntartói támogatás, pályázatok, szülők, civil szervezetek részéről anyagi támogatás.
- Legfontosabb feladatunk a prevenció: "Mert az egészség nem a betegség hiánya, hanem a teljes testi, szellemi és szociális jólét állapota" WHO
- A prevencióban fontos a biztonságos és támogató személyes kapcsolatrendszer: A feladat teljesítés, az iskolai sikerektől az otthon vagy máshol végzett felelős munkálkodásig. Az életbéli fordulópontok pozitív felhasználása. A lehetőségekhez való hozzájutás, vagyis a nevelő hatások milyensége, mennyisége, az intézmény pedagógiai hatásrendszere.

5.6.4. Elsősegélynyújtás – intézményi terv

1. Az elsősegélynyújtás célja, fogalma /alsó tagozat/
A sürgősségi betegellátás menete.
Konstantin-kereszt
 - Észlelés, tájékozódás.
 - Mentőhívás. 104.
 - Elsősegélynyújtás.
 - Mentőellátás.
 - Mentőszállítás.
 - Kórházi ellátás.
2. Elsősegélynyújtó láda felszerelése /alsó tagozat/
 - Sebek fajtái, vérzések típusai, vérzéscsillapítás.
 - Kötözés-gyakorlat.

3. Betegvizsgálat /5. osztály/
 - Él-e?
 - Eszmélet vizsgálat.
 - Eszméletlen betegnél – légút biztosítás.
 - Stabil oldalfekvés.
 - Eszméleténél lévő: panaszai-vérzés, törés, fájdalom.
 - Állapot felmérés: életveszélyes, súlyos, könnyű sérülés. Tömeges baleset?
 - Mentőhívás.
4. Törések, ficamok, ellátásuk. /6. osztály/
 - Koponya-, gerinc-, mellkas-, medence-, végtagok sérülései.
 - Ellátásuk.
 - Rögzítés-gyakorlat.
5. Műfogások, fektetések /testnevelés óra 7-8. osztály (védőnő)/
 - Rautek-,
 - Heimlich-,
 - Tálca- fogás.
 - Bukósisak levétel.
6. Égési sérülések. Mérgezések.
 - alsó tagozat /természetismeret órán/
 - felső tagozat / kémia, fizika órán/
7. Elektromos baleset. Szívmegállás. /fizika órán/
8. Sokk, anafilaxiás sokk, ájulás, epilepszia, - ellátásuk /7-8. osztály/
 - Egészségnevelés /védőnő/
9. Cukorbetegség, hypoglikémiás rosszullét /felső tagozat/
 - Egészségnevelés /védőnő/
10. Szívroham, szívkoszorúér-görcs /8. osztály/
 - Biológia
11. Asztma bronchiale. Légúti akadály, fulladás. Gázmérgezések. /felső tagozat/
 - Kémia óra.
 - Egészségnevelés
12. Újra élesztés /7-8. osztály/
 - Egészségnevelés
 - Elsősegélynyújtó tanfolyam.
 - Mentősök – rendezvény keretében /tavasszal sportnap stb./

5.7 A KÖZÖSSÉGFEJLESZTÉSEL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI FELADATOK

Az ember társas lény, közösségre van szüksége, az Istenhez is csak a közösségen keresztül jut el. Az iskolára - hiszen a gyerek ideje nagy részét ott tölti - óriási szerep hárul, amelyet nem lehetne elhibázni: közösségi embert formálni az egyénből és egyben olyan közösséget formálni a csoportból, amely a közösség erejét a keresztyén értékrend szerint, pozitív célok eléréséért, használja fel.

Ahogy a személyiség fejlesztésnél a jézusi ember az eszményi, úgy a közösségformálásnál a jézusi közösség a cél. Alaptörvény: a szeretet - igazi értelmében véve.

"Arról ismerje meg mindenki, hogy tanítványaim vagytok, hogy szeretettel vagytok egymás iránt."
/Jn. 13, 35/

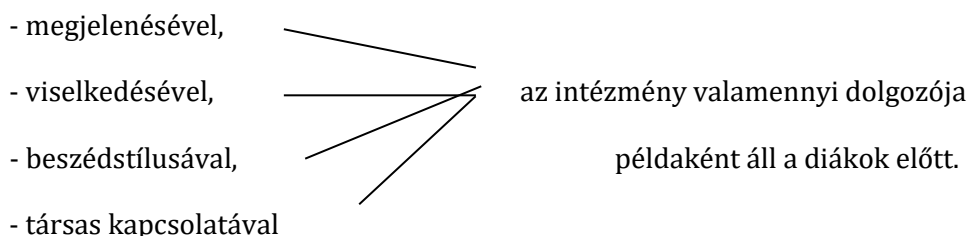
Közösségfejlesztés az a folyamat, amely az egyén és a társadalom közötti kapcsolatot kialakítja, megeremti. Az iskolánkban a közösségfejlesztés fő területei a:

- tanórák
 - szaktárgyi órák,
 - osztályfőnöki órák,
- tanórán kívüli foglalkozások
 - napközi, tanulószoba
 - séta, kirándulás,
 - szakkörök...
- diákönkormányzati munka,
- szabadidős tevékenységek
 - gyülekezeti alkalmakon való szolgálat,
 - gyülekezeti gyermekdelutánok,
 - gyermekistentisztelet.

Mind a négy terület sajátos foglalkoztatási formát követel, mások az egyes területek feladatai, céljai, abban azonban megegyeznek, hogy valamennyien tevékenyen hozzájárulnak:

- az egyén (tanuló) közösségi magatartásának kialakításához,
- véleményalkotó, véleménynyilvánító képességének fejlődéséhez,
- a közösségi szokások, normák elfogadásához (keresztyén értékrend),
- a másság elfogadásához,
- az együtt érző magatartás kialakulásához,
- a harmonikus embertársi kapcsolatok fejlesztéséhez.

Éppen azért, mert valamennyi terület feladata azonos, és mivel az iskola nem differenciáltan, egymástól függetlenül, egymás mellett fejleszti a tanulók személyiségét, hanem közösen, egymást erősítve a tanulók egyéni képességeit, beállítódását figyelembe véve kiemelten fontos, hogy megjelöljük azokat a legfontosabb, a közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatokat, amelyeket az iskola valamennyi dolgozójának figyelembe kell vennie mindennapi munkája során. Külön ki kell emelni, hogy a közösségfejlesztés során nem csak a pedagógusoknak van feladatuk, hanem az iskolában foglalkoztatott valamennyi dolgozónak, sőt az iskolát segítő, fenntartó szervezet vezetőinek is, hiszen

Ezért iskolánkban a közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatokat a nevelőtestület a szülői munkaközösséggel és a diákönkormányzattal egyeztetve határozta meg, és egyes pontjait *(dőlt betűvel szedett)* kötelező feladatként határozta meg az alkalmazotti közösség számára.

5.7.1. A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladataink a következők:

Törekedjünk arra, hogy minden tanuló:

- Ismerje meg a társas együttélés alapvető szabályait, amelyek a közösségben való harmonikus kapcsolatok kialakításához elengedhetetlenek.
- Ismerje meg népünk kulturális örökségének jellemző sajátosságait, nemzeti kultúránk, a keresztyénség nagy múltú értékeit.
- Sajátítsa el azokat az ismereteket, és gyakorolja azokat az egyéni és közösségi tevékenységeket, amelyek az otthon, a gyülekezet, a lakóhely, a szülőföld, a haza és népei megismeréséhez, megbecsüléséhez, az ezekkel való azonosuláshoz vezetnek.
- Legyen nyitott, megértő a különböző szokások, életmódok, kultúrák, a másság iránt, becsülje meg ezeket.
- Törekedjünk arra tanítók és tanulók egyaránt, hogy közvetlenül is részt vegyünk a nemzetközi kapcsolatok ápolásában.
- Legyen képes a környezeti válság elmélyülésének megakadályozására, - életkorának és lehetőségeinek szintjén és színterein - elősegítve az élő természet fennmaradását, a társadalmak fenntarthatóságát.
- *Váljon érzékennyé környezete állapota iránt.*
- Kapcsolódjon be közvetlen környezete értékeinek megőrzésébe, gyarapításába.
- *Életmódjában a természet tisztelete, a felelősség, a környezeti károk megelőzésére törekvés váljon meghatározóvá.*
- Szerezzen személyes tapasztalatokat az együttműködés, a környezeti konfliktusok közös kezelése és megoldása terén.
- Legyen képes az új audiovizuális környezetet megérteni és azt szelektíven használni.
- *Tanulóink tudjanak társaikkal és a felnőttekkel is adott témáról, anyanyelvükön szabatosan kommunikálni.*
- Az önálló, felnőtt életében legyen képes életmódjára vonatkozóan helyes döntéseket hozni, egészséges életvitelt kialakítani.

- Ismerje meg a *környezet leggyakoribb egészséget, testi épséget veszélyeztető tényezőit és ezek elkerülésének módjait.*
- Kapjon kellő mélységű támogatást a káros függőségekhez vezető szokások kialakulásának megelőzéséhez.
- Tanuljon meg tanulni.
- Tudja, hogy életpályája során többször pályamódosításra kényszerülhet.
- Legyen képes önellenőrzésre, egymás segítésére és segítő szándékú ellenőrzésére.
- Tevékenysége erősítse a közösséghez való kötődést.
- Hagyományőrző tevékenységek /minden tanév folyamán iskolai ünnepek; iskolánk református, egyházi jellegéből adódóan a tanévnyitó- és tanévzáró istentisztelet, egyházi ünnepek, valamint a Reformáció emléknapja (október 31.) is iskolai ünnepnap/
- Diákönkormányzat. A tanulók és a tanulóközösségek érdekeinek képviseletére, a tanulók tanórán kívüli, szabadidős tevékenységének segítésére az iskolában diákönkormányzat működik.
- Iskolai sportkör. Az iskolai sportkör tagja az iskola minden tanulója. Az iskolai sportkör a tanórai testnevelési órákkal együtt biztosítja a tanulók mindennapi testedzését, valamint a tanulók felkészítését a különféle sportágakban az iskolai és iskolán kívüli sportversenyekre.
- Szakkörök. A különféle szakkörök működése a tanulók képességeinek fejlesztését szolgálja. A szakkörök jellegüket tekintve lehetnek művésziek, technikaiak, szaktárgyiak, de szerveződhetnek valamilyen közös érdeklődési kör, hobbi alapján is. A szakkörök indításáról – a felmerülő igények és az iskola lehetőségeinek figyelembe vételével – minden tanév elején az iskola nevelőtestülete dönt.
- Versenyek, vetélkedők, bemutatók. A tehetséges tanulók továbbfejlesztését segítik a különféle (szaktárgyi, sport, művészeti stb.) versenyek, vetélkedők, melyeket az iskolában évente rendszeresen szervezünk. A legtehetségesebb tanulókat az iskolán kívüli versenyeken való részvételre is felkészítjük. A versenyek, vetélkedők megszervezését, illetve a tanulók felkészítését a különféle versenyekre a nevelők szakmai munkaközösségei vagy a szaktanárok végzik.
- Tanulmányi kirándulások. Az iskola nevelői a tantervi követelmények eredményesebb teljesülése, a nevelőmunka elősegítése céljából az osztályok számára évente egy alkalommal tanulmányi kirándulást szerveznek. A tanulmányi kiránduláson való részvétel önkéntes, a felmerülő költségeket a szülőknek kell fedezniük. A szülők által finanszírozott tanulmányi kirándulás nem kötelező a tanulók számára. Ezeket a programokat csak akkor lehet a tanítási napok terhére megszervezni, ha részei a Pedagógiai programnak.
- Múzeumi, kiállítási, könyvtári és művészeti előadáshoz kapcsolódó foglalkozás. Egy-egy tantárgy néhány témájának feldolgozását, a követelmények teljesítését szolgálják a különféle közművelődési intézményekben, illetve művészeti előadásokon tett csoportos látogatások. Az e foglalkozásokon való részvétel – ha az költségekkel is jár – önkéntes. A felmerülő költségeket a szülőknek kell fedezniük.
- Szabadidős foglalkozások. A szabadidő hasznos és kulturált eltöltésére kívánja a nevelőtestület a tanulókat azzal felkészíteni, hogy a felmerülő igényekhez és a szülők anyagi helyzetéhez igazodva különféle szabadidős programokat szervez (pl. túrák, kirándulások, táborok, színház- és múzeumlátogatások, klubdelutánok, táncos rendezvények stb.). A szabadidős rendezvényeken való részvétel önkéntes, a felmerülő költségeket a szülőknek kell fedezniük.

- Iskolai könyvtár. A tanulók egyéni tanulását, önképzését a tanítási napokon látogatható iskolai könyvtár segíti.
- Az iskola létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata. A tanulók igényei alapján előzetes megbeszélés után lehetőség van arra, hogy az iskola létesítményeit, illetve eszközeit (pl. sportlétesítmények, számítógép stb.) a tanulók – tanári felügyelet mellett – egyénileg vagy csoportosan használják.
- Hitéleti alkalmak: hétkezdi áhítatok, csendes napok, istentiszteleti alkalmak (gyermek-istentiszteletek, családi istentiszteletek).

5.7.2. A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatokat az egyes pedagógusok az alábbi módon segítik:

- a tananyag elsajátítása,
- segítse a tanulók kezdeményezéseit, járuljon hozzá a közvetlen tapasztalatszerzéshez,
- a közvetlen tapasztalatszerzés segítse elő a harmonikus kapcsolat kialakítását a természeti és társadalmi környezettel,
- biztosítson elegendő lehetőséget a közösségi cselekvések kialakításának/fejlesztésének segítésére,
- alapozza meg a nemzettudatot, mélyítse el a nemzeti önismeretet, a hazaszeretetet,
- ösztönözzön a szűkebb és tágabb környezet hagyományainak (református hagyományainak) feltárására, ápolására, késztesse az ezekért végzett egyéni és közösségi tevékenységekre,
- tegye képessé a tanulót a környezet sajátosságainak, minőségi változásainak megismerésére és elemi szintű értékelésére,
- alakuljon ki a tanulóban bátorító, vonzó jövőkép, amely elősegíti a környezeti harmónia létrejöttéhez szükséges életvitel, szokások kialakulását és a környezet iránti pozitív érzelmi viszonyulások erősödését,
- alakítsa ki a tanulóban, hogy a környezet ismeretén és személyes felelősségen alapuló környezetkímélő magatartás egyéni és közösségi szinten egyaránt legyen a tanulók életvitelét meghatározó erkölcsi alapelv,
- irányítsa a tanulót arra, hogy az önálló ismeretszerzés, véleményformálás és - kifejezés, a vélemények, érvek kifejtésének, értelmezésének, megvédésének a képességei álljanak a kommunikációs kultúra középpontjában.

5.8 A PEDAGÓGUSOK HELYI FELADATAI, AZ OSZTÁLYFŐNÖK FELADATAI

5.8.1. A pedagógusok legfontosabb helyi feladatait az alábbiakban határozzuk meg:

- A pedagógus felelősséggel és önállóan, a tanulók nevelése érdekében végzi munkáját. A nevelő-oktató munka általános és az intézmény pedagógiai programja alapján módszereinek szabad megválasztásával tevékenykedik.
- Munkaköri kötelezettségeinek tartalmát és kereteit a köznevelési törvény, pedagógiai és szaktárgyi útmutatók, az iskolai munkaterv, a nevelőtestület határozatai, a Szervezeti és Működési Szabályzat, és az igazgató útmutatásai alkotják.
- Hivatásából eredő kötelessége, hogy végezze pedagógiai munkáját, fejlessze szaktárgyi és általános műveltségét. Ennek érdekében használja fel az önképzés és szervezett továbbképzés alkalmait. Tanártársaival, a szülőkkel és a tanulókkal való kapcsolattartása során érvényesüljenek a kulturált, pedagógiai hivatást tükröző érintkezési szabályok.
- Egész tanévi munkáját megtervezi, amelyet a munkatervben meghatározott időpontig a munkaközösség-vezetőnek véleményezésre bemutat. Ezen tervezet kiegészítéssel, javítással több tanéven át is használható. Tanmenete alapján halad szaktárgyának tanításában. Kétheti óraszámnál nagyobb eltérést jelenti a munkaközösség-vezetőnek, azt a munkaközösség-vezetővel egyeztetve módosítja. (Az alsó tagozaton a tanító, a tanmenet elkészítésénél figyelembe veszi az adott osztály fejlődési, haladási ütemét, és a tervet folyamatosan felülvizsgálva, rugalmasan ehhez igazítja.)
- Ellátja a nevelő-oktató munkával szoros kapcsolatban lévő feladatokat, különösen az alábbiakat: a tanítás előkészítése, írásbeli dolgozatok, feladatlapok, munkafüzetek javítása, ellenőrzése, szemléltető-, kísérleti- és munkaeszközök tanításra való előkészítése.
- Köteles tanítványai munkáját folyamatosan ellenőrizni. A félévi és év végi értékeléshez kellő számú, időben arányos eloszlású, különböző ellenőrzési módszereken alapuló érdemjeggyel értékelni, az érdemjegyeket legalább havonta az osztálynaplóba beírni. (Szöveges értékelés az érintett évfolyamokon.)
- A tanulók magatartásáról, neveltségi állapotáról folyamatosan tájékoztatja az osztályfőnököt.
- Ellátja a pedagógusi munkakörrel járó adminisztrációs munkát (haladási-, szakköri-, fejlesztési napló vezetése, stb.).
- A munkatervnek megfelelően végzi a felzárkóztató, fejlesztő feladatokat, valamint a tehetséggondozást.
- Részt vesz a szaktárgyának megfelelő munkaközösség(ek) és a nevelőtestület munkájában. E közösségek munkáját arányos, egyéni feladatok megoldásával segíti.
- Szaktárgyával kapcsolatban fogadó órákon és szülői értekezleteken információt ad a szülőknek. A tanulókkal kapcsolatos tapasztalatairól folyamatosan tájékoztatja az osztályfőnököket, rendkívüli esetben az igazgatót.
- Tevékenysége egészével elősegíti a nevelés-oktatás általános és helyi követelményeinek teljesítését.
- Szaktárgyától függetlenül kötelessége a hivatástudatra, a helyes magyar beszédre és írásra, és általában a kifejezőkészség javítására nevelés.

- Tartsa tiszteletben a tanulók emberi méltóságát.
- Követelje meg magától, munkatársaitól, tanulóitól a pontos, fegyelmezett munkát és magatartást.
- Kötelessége, hogy a tanulók kérdéseire, felvetéseire legjobb tudása, pedagógiai elhivatottsága alapján tárgyyszerű, eligazító választ adjon.
- Köteles megjelenni az iskolai ünnepélyeken és a munkatervben rögzített, egész iskolát érintő rendezvényeken.
- Beosztás szerint ellátja az ügyeleti szolgálatot, helyettesítéseket és felügyeleteteket.
- Munkája során köteles ügyelni szűkebb környezete (folyosó, tanterem, gyakorlóhely) rendjére, tisztaságára, a tulajdon védelmére.
- Óvja tanítványai testi épségét, tevékenyen segítse az egészséges életmódra nevelést.
- Lássa el a munkavédelmi és tűzvédelmi szabályzatban előírt kötelezettségeit!
-

5.8.2. Az osztályfőnök feladatai és hatásköre:

- Együttműködik az osztály diákbizottságával, segíti a tanulóközösség kialakulását.
- Koordinálja és segíti az osztályban tanító pedagógusok munkáját és látogatja óráikat.
- Aktív pedagógiai kapcsolatot tart fenn az osztály szülői munkaközösségével, és a tanulók életét, tanulmányait segítő személyekkel (iskolaorvos, logopédus, védőnő stb.).
- Figyelemmel kíséri a tanulók tanulmányi előmenetelét, az osztály fegyelmi helyzetét, különös gondot fordít a hátrányos helyzetű tanulók segítésére és a tehetséggondozásra.
- Minősíti a tanulók magatartását, szorgalmát, minősítési javaslatát az egy osztályban tanító tanárok közössége elé terjeszti.
- Szülői értekezletet tart, szükség esetén családot látogat, az ellenőrző könyv útján rendszeresen tájékoztatja a szülőket a tanulók magatartásáról, tanulmányi előmeneteléről.
- Ellátja az osztályával kapcsolatos ügyviteli feladatokat (az osztálynapló precíz vezetését, a félévi és év végi statisztikai adatok szolgáltatását, a továbbtanulással kapcsolatos adminisztrációt).
- Saját hatáskörében - indokolt esetben - évi három nap távollétet engedélyezhet osztálya tanulójának, igazolja a gyerekek hiányzását.
- Figyelemmel kíséri osztálya kötelező orvosi vizsgálatát.
- Tanulóit rendszeresen tájékoztatja az iskola előtt álló feladatokról, azok megoldására mozgósít, közreműködik a tanórán kívüli tevékenységek szervezésében.
- Az érdekeltekkel egyetértésben javaslatot tesz a tanulók jutalmazására, segélyezésére, büntetésére.
- Részt vesz az osztályfőnöki munkaközösség munkájában, javaslataival és észrevételeivel a kijelölt feladatok elvégzésével elősegíti a közösség tevékenységének eredményességét.
- Külön foglalkozik a hátrányos helyzetű tanulók felzárkóztatásával.
-

5.9 A KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ TANULÓKKAL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉG

5.9.1. A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenység:

A tehetséggondozás feladatainak megvalósítása iskolánkban differenciálással és egyéni tehetséggondozással történik. A differenciálás áthatja az iskola egész nevelési folyamatának feladatait, tartalmát, követelményeit, módszereit, eszközeit, szervezeti formáit, értékelési rendszerét.

5.9.1.1. Alapfeladataink:

A tehetséggondozás és felzárkóztatás módszereiben célirányos tanulás-szervezési eljárások alkalmazása:

- differenciált tanulásszervezés
 - kooperatív technikák
 - projekt módszer
 - tevékenységközpontú pedagógiák
-
- Bizonyos területeken tehetséges SNI tanulók célirányos fejlesztése.
 - Pedagógusaink nevelő-oktató munkájuk során arra törekcszenek, hogy a differenciálás módszerével teljes mértékben kibontakoztassák a tanulóknban rejlő képességeket, fejlesszék kreativitásukat, szociális kompetenciájukat, kognitív és affektív szférájukat.
 - Ennek érdekében:
 - A tanítási órákon alkalmazzuk a differenciált foglalkozást.
 - A közösségi nevelés mellett nagy figyelmet fordítunk az egyéni bánásmódra.
 - Egyéni feladatok adásával igyekszünk kibontakoztatni a gyermek képességeit, tehetségét.
 - A tanulók érdeklődésének, adottságainak megfelelően szakköröket szervezünk a tanítási órákba be nem illeszthető ismeretek és készségek elsajátítása érdekében.
 - A szakkörök szervezésénél a sokoldalúságra, a változatosságra törekcszünk.
 - Folyamatosan részt veszünk az iskolák számára kiírt pályázatokon, tanulmányi versenyeken, vetélkedőkön.
 - Hagyományainkhoz híven minden évben megrendezzük a házi versenyeket.
 - A központilag meghirdetett versenyeken való részvétel.
 - Lehetővé tesszük tanítványainknak, hogy bekapcsolódjanak az iskolán kívül megszervezett tanfolyamokba, tevékenységekbe, ha azok összeegyeztethetőek iskolai kötelezettségeikkel.
 - A közművelődési intézmények által biztosított lehetőségek kihasználása (múzeum-, hangverseny-, és színházlátogatások; könyvtárakban, levéltárakban végzett kutatómunka stb.).
 - Diákönkormányzati tevékenység, diákújság szerkesztése, iskolai rendezvények szervezése.
 - A tananyag lehetőségeinek függvényében projekt módszer alkalmazása.

5.9.2. A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkózását segítő program:

Az iskolánk még akkor sem veheti tudomásul a rendszeres évfolyamismétlést, ha az általános pedagógiai gyakorlatnak megfelelően mindent elkövetett a tanuló felkészítése érdekében. Az egyéni foglalkozásokon való részvétel nem kötelező, a tanulóválasztásától, döntésétől, hozzáállásától függ. Az iskolának azonban fel kell ajánlania ezt a lehetőséget a tanuló részére, és erről a "felajánlásról" a tanulót írásban kell értesítenie. Személyes találkozás keretében is meg kell kísérelni a szülő és tanuló rábírását arra, hogy éljen az iskola által felkínált lehetőséggel.

5.9.2.1. Esélyegyenlőség biztosítása a tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatásának elvei, módszerei, eljárásai tevékenységei:

Elvek:

- A feltárt tanulási nehézségek orvoslását a szakértői és rehabilitációs bizottság döntése alapján kívánjuk elvégezni,
- Foglalkozunk még a hátrányos helyzetű gyermekek felzárkóztatásával,
- Segítjük a lemaradókat,
- Figyelembe vesszük, a tanulók szociokulturális helyzetét;
- Szükség szerint segítjük mindazokat a tanítványainkat, akik ezt indokoltan kérik, illetve azokat, akiknek szülei valamilyen átmeneti zavar (betegség) vagy traumatikus változás (válás) okán igénylik.

Módszerek, eljárások, tevékenységek:

- Fenti tevékenységet a már említett felzárkóztató foglalkozások, korrepetálások, napköziotthoni, tanulószobai foglalkozások, fejlesztőpedagógus által vezetett alkalmak keretei között végezzük.
- Az adaptivitásra való hajlamunk fontos sikerkritérium ebben a munkában.
- Egyéni- tervek és csoportos fejlesztéssel tervei, oktatóprogramok használatával segítjük a megfelelő képességfejlődést, készséggyarapodást, információszerzést, segítjük a hátrányok leküzdését.
- Változatos tanulószervezési módokat, módszereket alkalmazunk.
- A felzárkóztatás mindennapi gyakorlata során élünk a differenciált képességfejlesztés lehetőségével.

5.9.3. A különleges bánásmódot igénylő tanulók nevelése-oktatása:

5.9.3.1. A sajátos nevelési igényű tanulók nevelése, oktatása:

- Az intézmény a sajátos nevelési igényű tanulók köréből a pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzdő gyermekek, integrált nevelése-oktatása, egészségügyi és pedagógiai célú habilitációs és rehabilitációs ellátását biztosítja. Ellátásukat főállású gyógypedagógus és fejlesztőpedagógus biztosítja.

Az iskola fejlesztő tevékenységének jellege:

- órai differenciált foglalkozás,
- komplex képességfejlesztés,
- gyógytestnevelés,
- pedagógiai célú fejlesztő foglalkozások egyéni fejlesztési terv szerint a Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottság szakértői véleménye alapján.

Az együttnevelés szubjektív tényezői:

- A törvényi háttér megléte elengedhetetlen, de önmagában kevés, ennél sokkal nagyobb jelentőséggel bírnak a szubjektív tényezők.

Biztosítani kell:

- a különleges bánásmódot igénylő tanuló beilleszkedését és együtt haladását a többi tanulóval, ez segíti a nyitottabb személyiség formálását,
- a Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottság által adott javaslatok beépítését az egyéni fejlesztési tervekbe,
- a pedagógusok, a szülők és a többi gyermek felkészítését,
- a fejlesztő szemlélet érvényesítését, dysfunkció-specifikus módszerek alkalmazását, folyamatos értékelést, együttműködést a szakemberekkel.
- Abban az esetben, ha a sajátos nevelési igényű tanuló nevelés-oktatása a többi tanulóval együtt történik, az Nkt. 6. mellékletében a kötelező egészségügyi és pedagógiai célú habilitációs, rehabilitációs tanórai foglalkozások megszervezésére meghatározott heti időkeretet kilenc főre kell meghatározni és biztosítani oly módon, hogy az Nkt. 6. mellékletének E oszlopában meghatározottak szerint az azonos heti óraszámban foglalkozásra jogosult tanulók számát elosztják kilenccel. Ha az osztás alapján az azonos heti időtartamú foglalkozásra jogosult tanulók száma a négy főt meghaladja, akkor az Nkt. 6. mellékletének E oszlopában meghatározott heti óraszámot, négy vagy kevesebb fő esetén az Nkt. 6. mellékletének E oszlopában meghatározott heti óraszám ötven százalékát kell biztosítani.
- Az általános iskola felső tagozatán - a nevelőtestület döntése alapján - a habilitációs, rehabilitációs tanórai foglalkozások legfeljebb ötven, a sajátos nevelési igényű tanulók tehetséggondozására, a tantárgyi követelmények eredményes teljesítését szolgáló felzárkóztatásra is fordítható. A nevelőtestület az erre irányuló döntését félévenként köteles felülvizsgálni, és a tanuló fejlődésének ismeretében megerősíteni vagy módosítani.
- Elengedhetetlen, hogy a fejlesztésben résztvevő szakemberek team-munkában dolgozzanak, együtt kell meghatározni a tennivalókat. Alapvető

tényező továbbá, hogy a pedagógusok jártasak legyenek differenciált tanulásszervezésben. A differenciálás az a folyamat, melynek során a pedagógus a tanulási folyamatot az egyes gyermekek egyéni szükségleteihez rendeli.

- Ezáltal tudja a tanulóhoz igazítani a tananyag tartalmát, szintjét, a tanulás ütemét, az alkalmazott módszereket, az ellenőrzés, értékelés, számonkérés típusát stb. Ez a fajta tanulásszervezés az osztály valamennyi tagjának számára kedvező. A pedagógus így kaphat képet arról, hogy ki milyen téren kiemelkedő, tehetséges, illetve ki és miben marad el társaitól. Az erősségekre építve és támaszkodva határozhatja meg azokat az eljárásokat, módszereket, amelyekkel az elmaradott területek fejleszthetők. A szülők szerepe, befolyásoló hatása is jelentős a fejlesztés hatékonysága szempontjából. Elsősorban az egyéni igényekhez szabott, optimális, támogató környezetet kell biztosítaniuk. Nagy szerepet játszanak abban, hogy a beilleszkedés sikeres legyen, kapcsolatot tartanak az osztálytanítóval és a fejlesztő pedagógussal. Az iskola és a szülők közti ideális kapcsolatnak a következő alapelvekre kell épülnie: a szülő és a szakember kölcsönösen tiszteljük egymást, az információáramlás kölcsönös legyen, érezzék a szülők, hogy a nevelési-oktatási folyamatban résztvevő pedagógusok elfogadják gyermekük egyediségét, érezzék, hogy ők is részesei a nevelési - oktatási folyamatnak.
- A pedagógusoknak nem szabad figyelmen kívül hagyniuk az ép (nem különleges bánásmódot igénylő) gyermekek szüleit sem, empátiás készséget kell kialakítani bennük, mert fontos, hogy a szülők támogassák gyermeküket a sajátos nevelési igényű tanulók elfogadásában. A pedagógusok feladata, hogy ismertessék az osztálytársakkal a dysfunkció mibenlétét, a segítségnyújtás lehetőségeit, a különbözőség fogalmát, a miben vagyok erős, miben vagyok gyengébb nézőpontjából. Meg kell találni azt az egyensúlyt, hogy a különleges bánásmódot igénylő tanuló pont annyi segítséget kapjon, amennyire szüksége van: se többet, se kevesebbet.
- Együttműködés a szakemberekkel: az iskolánk a sajátos nevelési igénynek, létszámnak megfelelő szakembereket biztosít.

5.9.3.2. A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanulók nevelése, oktatása:

- A beilleszkedési zavar az elfogadott társadalmi normáktól való eltérő viselkedés.
- Pontos meghatározása nehéz, mert a társadalomban sokféle párhuzamos normatíva és elvárás-rendszer létezik. Szoros összefüggés van az adott társadalom helyzete, életszínvonala és a normaszegés mértéke, jellege között.
- Fontos feladatunknak tartjuk időben felismerni és kiszűrni a beilleszkedési, magatartási problémákkal küzdő tanulókat. Ez a tevékenység csak akkor eredményes, ha ismerjük a magatartási zavarok megnyilvánulásának leggyakoribb formáit.
- Az iskolai nevelő-oktató munkában a tanuló beilleszkedési problémái, zavarai a tanuló eltérő magatartásában figyelhetők meg. A viselkedészavarok

megnyilvánulása változatos: az enyhe szorongástól a súlyos neurotikus tünetekig, a csavargástól az erőszakos tettekig, az enyhébb kényszerektől a súlyos pszichotikus megnyilvánulásokig terjedhetnek ki.

- Fel kell figyelünk:
 - az agresszív megnyilvánulásokra,
 - a közönyre és a passzivitásra,
 - az érzelem-szegény, apatikus magatartásra,
 - a túlzott félelemre és szorongásra,
 - a kifejezett féltékenységre, irigységre,
 - a beszédzavarra,
 - a hirtelen romló tanulmányi eredményre stb.
- A problémák, a nem elfogadható viselkedés számbavétele után következik a viselkedési zavart kiváltó pszichológiai, szociális, esetleg biológiai okok feltárása:
 - a családi környezet hatásaiból ered-e (pl. nevelési hibák, a szülők deviáns magatartása),
 - a család és az iskola ellentétéből fakad-e,
 - iskolai ártalmakra vezethető-e vissza (pl. túl magas követelmények, túl szigorú, autokratikus magatartás, gúny, megszegényítés, túlzottan engedékeny, irányítás nélküli nevelés stb.)
 - esetleg a kedvezőtlen társas pozíciók (pl. peremhelyzet) következménye.
- Az időben nyújtott szakmai segítség képes a folyamatot megállítani. Ezért az iskola feladatai között az egyik legfontosabb a helyzet felismerése, jelzése, a megfelelő szakemberhez való irányítás, speciális csoportba való javasolás. Nagyon fontos az együttműködés az egészségügy, a pedagógiai szakszolgálat szakembereivel.
- A beilleszkedési, magatartási zavarok megoldását, ill. enyhítését az alábbi pedagógiai tevékenységekkel kívánjuk elérni:
 - békéltető, konfliktusmegoldó stratégia alkalmazásával;
 - a felnőttek és a serdülők közötti barátságos viszony kialakításával, amely lehetővé teszi, hogy a tanuló problémáival, érzelmi konfliktusaival, kritikus élethelyzeteiben bizalommal fordulhat tanítójához, tanáraihoz;
 - személyes szeretetteljes bánásmód kialakításával;
 - teljesíthető, reális követelmények támasztásával;
 - a pozitív énkép kialakulásának támogatásával (dicsérettel, biztatással);
 - a szülőkkel való rendszeres kapcsolattartással;
 - az egy osztályban tanító tanárok együttműködésével, egységes nevelési elvek alkalmazásával;
 - az osztályközösség segítő erejének mozgósításával;
 - a közös iskolai és iskolán kívüli programok során a peremhelyzetű tanulók bevonásával;
 - következetes - a fegyelmi vétségek súlyával arányos büntetési rendszer kialakításával (lásd „a tanulók jutalmazásának és elmarasztalásának rendszerét”);
 - szükség esetén pszichológus, ill. más külső szakember segítségének igénybevétele.

- Tevékenységek a tanulók felzárkóztatásához:
 - Egyénre szabott, differenciált tanulásszervezés.
 - Kooperatív technikák alkalmazása.
 - Projekt-módszer.
 - Tevékenységközpontú pedagógiák.
 - Individuális tanulás előtérbe helyezése.
 - Az alapozó időszak elnyújtása.
 - Fejlesztő értékelés alkalmazása.
 - Napközi otthon, szakkorrepetálás biztosítása.
 - A pedagógiai munkát segítő szakemberekből álló team létrehozása – gyógypedagógusok, fejlesztő pedagógusok, gyermek-és ifjúságvédelmi szakember, családgondozó.
 - Tanulásmódszertan tanítása.
 - Kreatív tevékenységek.
 - Sport tevékenységek.
 - Kommunikáció fejlesztése.
 - Önismereti foglalkozások.
 - Drámajáték.
 - Egyéni és kiscsoportos fejlesztő foglalkozások.

5.9.4. A gyermek és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok.

- A törvényi szabályozásból kitűnik, hogy az osztályfőnök, a pedagógusok legfontosabb feladata a prevenció. A nevelés során a szülők és pedagógusok összehangolt munkája nélkülözhetetlen. Intézményünkben az ifjúságvédelmi tevékenységet gyermekvédelmi, ifjúságvédelmi felelős irányítja.
- Feladatunk a magatartási rendellenességgel, beilleszkedési zavarokkal tanulási és szociális nehézségekkel küzdő gyermek problémáinak feltárása és kezelése. Az osztályfőnökök, a napközi vezetők és a tanulók személyes kapcsolatainak, a családokkal való kapcsolattartásnak egyik célja a gyermek- és ifjúságvédelemmel összefüggő gondok feltárása, megelőzése.
- Intézményünk félállásban gyermek és ifjúságvédelmi felelős pedagógust alkalmaz. Tevékenységét, munkaköréből adódó jogait és kötelezettségeit a munkaköri leírása tartalmazza. E felelős személy számára a munkaköre ellátásához szükséges feltételeket biztosítjuk (pl. fogadó helység). A gyermek és ifjúságvédelmi felelős heti egy órában fogadóórát tart, a hozzáfordulni kívánó gyermekek és felnőttek számára.
- A szülőt nem mentesítheti egyetlen intézmény sem az alól a kötelezettsége alól, hogy gondoskodik gyermeke gondozásáról, neveléséről továbbá arról, hogy minden elvárhatót biztosítson gyermeke testi, értelmi, érzelmi, erkölcsi fejlődéséhez.
- A gyermek érdekében nem nézhetjük tétlenül, ha a szülő rendszeresen elmulasztja kötelezettségeit. A gyermekkorúak törvényben biztosított joga, hogy hozzájussanak megfelelő lakáshoz, étkezéshez, ruházathoz, oktatáshoz és egészségügyi ellátáshoz.

- A rendelkezésre álló eszközeink elsősorban pedagógiai jellegűek, ugyanakkor diakóniai alapot is működtetünk. A nagyobb odafigyelés, a gyerekekkel való törődés, egyéni bánásmód, napközis felvétel, felzárkóztató foglalkozás, egyéni foglalkozás alkalmazása sok esetben járulhat hozzá a hátrányok leküzdéséhez.
- Kapcsolatot tartunk fenn a nevelési tanácsadóval, gyermekjóléti szolgálattal és a családvédelmi központtal. Indokolt esetben eljárást kezdeményezünk a gyermekvédelemmel foglalkozó hatóságoknál.

5.9.5. A szociális hátrányok enyhítését szolgálja:

- kapcsolattartás a szakszolgáltató intézményekkel,
- felvilágosító munka a szociális juttatások lehetőségeiről,
- egyéni képességekhez igazodó tanulásszervezés,
- felzárkóztató foglalkozások,
- napközi otthon,
- tanulószoba,
- diákétkeztetés,
- az iskolai könyvtár, valamint az iskola létesítményeinek, eszközeinek, egyéni vagy csoportos használata,
- a nevelők és tanulók segítő, személyes kapcsolatai,
- a szülők, a családok nevelési gondjainak segítése,
- a rászoruló gyermekek segélyezésének javaslása,
- tankönyvtámogatás elveinek és mértékének meghatározása, rendszeres felülvizsgálata,
- pályázatok figyelése, részvétel pályázatokon.

5.10 AZ INTÉZMÉNYI DÖNTÉSI FOLYAMATBAN VALÓ TANULÓI RÉSZVÉTELI RENDJE

5.10.1. Az iskolai diákönkormányzat

A tanulók és a tanulóközösségek érdekeiknek képviselőit, a tanulók tanórán kívüli, szabadidős tevékenységének segítésére az iskolában diákönkormányzat működik.

Az iskolai diákönkormányzat jogosítványait az iskolai diákönkormányzat vezetősége, illetve annak választott tisztségviselői érvényesítik.

Az iskolai diákönkormányzat a magasabb rendű jogszabályokban megfogalmazott jogkörökkel rendelkezik.

Az iskolai diákönkormányzat szervezetét és tevékenységét saját Szervezeti és Működési Szabályzata szerint alakítja.

A diákönkormányzat Szervezeti és Működési Szabályzatát a választó tanulóközösség fogadja el, a nevelőtestületnek egyetértési joga van.

A diákönkormányzatnak egyetértési joga van a következő kérdésekben:

- az SZMSZ tanulókra érintő rendelkezéseinek elfogadása és módosítása,
- a tanulói szociális juttatások elosztási elvei eldöntésekor,
- iskolai házirend kialakításakor,
- minden tanulókra érintő kérdésben.

Az iskolai diákönkormányzat véleményét ki kell kérni:

- a tanulók nagyobb közösségét érintő kérdések meghozatalánál,
- a tanulók helyzetét elemző, értékelő beszámolók elkészítéséhez, elfogadásához,
- a tanulói pályázatok, versenyek meghirdetéséhez, megszervezéséhez,
- a tanórán kívüli tevékenység formáinak meghatározásához,
- a sportlétesítmények működési rendjének kialakításához.

Az iskolai diákönkormányzat munkáját, segítő nevelőt a diákönkormányzat vezetőségének javaslata alapján – a nevelőtestület egyetértésével – az igazgató bízta meg.

Az iskolai diákközséget évente legalább 1 alkalommal össze kell hívni, melyen az iskola igazgatójának vagy megbízottjának a tanulókat tájékoztatnia kell az iskolai élet egészéről, az iskolai munkatervről a tanulói jogok helyzetéről és érvényesüléséről, az iskolai házirendben meghatározottak végrehajtásának tapasztalatairól.

Az évi rendes diákközség összehívását a diákönkormányzat vezetője kezdeményezi, a tanév helyi rendjében meghatározott időben. A rendkívüli diákközség összehívását az iskolai diákönkormányzat vezetője vagy az iskola igazgatója kezdeményezheti.

- Az évi rendes diákközségi ülésen a diákönkormányzat és az iskola képviselője beszámol az előző diákközségi ülés óta eltelt időszak munkájáról, különös tekintettel a gyermeki jogok, a tanulói jogok helyzetéről és érvényesüléséről.
- A diákközségi ülésen a tanulók az iskola életét érintő ügyekben kérdéseket intézhetnek a diákönkormányzat, illetve az iskola vezetéséhez.
- A diákközségi ülés napirendi pontjait a megrendezése előtt tizenöt nappal nyilvánosságra kell hozni.

A diákközségi ülés összehívásáért az igazgató felelős. A diákközségi ülés 1 tanév időtartamra a tanulók javaslatai alapján 3 fő diákképviselőt választ.

Az iskolai diákönkormányzat működéséhez szükséges feltételeket (helyiségek, berendezések használata stb.) az intézmény vezetése (ill. fenntartója) teljes körűen térítésmentesen biztosítja.

Az iskolai diákönkormányzat működését az intézmény saját költségvetéséből teljes körűen finanszírozza. A diákönkormányzat egyéb bevételeinek felhasználásáról (pl. hulladékgyűjtés stb.) maga dönt.

5.11 KAPCSOLATTARTÁS A SZÜLŐKKEL, TANULÓKKAL, AZ ISKOLA PARTNEREIVEL

Az eredményes nevelő-oktató munka, a gyermeki személyiség harmonikus fejlesztésének elengedhetetlen feltétele a szülői ház, a tanulói és a pedagógus közösség koordinált, aktív együttműködése. A tanuló, a szülő és a pedagógus az iskolai nevelés – tanítás - tanulásfolyamatának három egymásra utalt, azonos érdekű szereplője. Az érdekazonosság ellenére az együttműködés alkalmazkodási képességet, empátiát, bizalmat, fegyelmet és sok türelmet kíván mindhárom féltől.

Az együttműködés fontos feltétele, hogy a partnerek ismerjék alaposan az iskola nevelési programját, különösen annak első szakaszát, amely az itt folyó nevelő - oktató munka alapelveit, céljait, feladatait, eszközeit és eljárásait határozza meg. Ez adhatja meg a tartalmát az együttműködésnek. (A szülők megnyerése, szemléletformálása az együttműködés növelése érdekében a kooperatív technikák alkalmazása - szülői értekezlet. Az SNI tanulókkal és szüleikkel történő folyamatos kapcsolattartás. Nyilvánosság biztosítása a kompetencia alapú oktatásról.)

5.11.1. A szülő és az iskola együttműködésének formái:

Az együttműködés során először azokat a kérdéseket kell rendezni, hogy milyen módon működhet közre, segítheti a szülő az iskolában folyó nevelőmunkát, illetve az iskola milyen módon és formában nyújthat segítséget a szülőnek gyermeke helyes neveléséhez.

A szülők részéről a nevelőmunka segítéséhez az alábbi közreműködési formákat várjuk el:

- aktív részvételt az iskolai rendezvényeken,
- őszinte véleménynyilvánítást,
- együttműködő magatartást,
- aktív közreműködést a partneri igények, elégedettség- és elégedetlenség mérésében
- nevelési problémák őszinte megbeszélését, közös megoldását,
- a családi nevelésben jelentkező nehézségek közös legyőzését,
- érdeklődő - segítő hozzáállást,
- szponzori segítségnyújtást.

Iskolánk a gyermekek helyes neveléséhez a következő segítségnyújtási formákat kínálja:

- osztály szülői értekezletek (félévente legalább egy),
- fogadó órák,
- családlátogatások,
- rendkívüli megbeszélések,
- nyílt napok, nyílt órák szervezése,
- rendszeres és folyamatos tájékoztatás a tanuló előmeneteléről, magatartásáról,
- pályaválasztási tanácsadás

Jól segíthetik az együttműködést az iskolánkban kialakult hagyományok közös ápolása, fejlesztése, az iskolai ünnepségek egyéb rendezvények is.

Ezek a következők:

- tanévnnyitó istentisztelet
- iskolapolgárrá avatás
- iskolai házi versenyek,
- karácsonyi műsor,
- farsangi rendezvények,
- anyák napi műsorok,
- pedagógus napi műsorok,
- szülői bál
- ballagási ünnepség,
- tanévzáró istentisztelet.

A felsorolt események alkalmat teremtenek az iskola számára, hogy bemutathassa a nevelő oktató munka folyamatát, annak eredményeit és nehézségeit a szülők számára. A szülők közvetlen tapasztalatokat szerezhetnek gyermekeik fejlődésével, haladásával kapcsolatosan. A programok lehetőséget adnak a szülők aktív részvételére, az együttműködésre is.

A szülők közösségének képviselői szervei: osztály és iskolai Szülői Tanács választmánya.

5.11.2. A tanuló és a pedagógus együttműködésének formái, alkalmi, lehetőségei:

- kötelező tanítási órák,
- nem kötelező iskolai órák,
- szakköri foglalkozások,
- énekkari órák,
- közös kirándulások,
- közösen végzett hasznos munkák,
- sportversenyek, vetélkedők,
- személyes megbeszélések.

A tanulókat az iskolai diákönkormányzat választott vezetői képviselik. A diákönkormányzatot megbízott pedagógus segíti munkája végzésében.

5.12 A TANULMÁNYOK ALATTI VIZSGÁK

Jelen vizsgaszabályzat az intézmény által szervezett tanulmányok alatti vizsgákra, azaz:

- az osztályozó vizsgákra,
- a javítóvizsgákra,
- a különbözeti vizsgákra vonatkoznak.

5.12.1. A vizsgaszabályzat hatálya

Hatálya kiterjed az intézmény valamennyi tanulójára

- aki osztályozó vizsgára jelentkezik,
- akit a nevelőtestület határozatával osztályozó vizsgára utasít,
- akit a nevelőtestület határozatával javítóvizsgára utasít.

Kiterjed továbbá más intézmények olyan tanulóira, akik átvételüket kérik az intézménybe és ennek feltételeként az intézmény igazgatója különbözeti vizsga letételét írja elő.

Kiterjed továbbá az intézmény nevelőtestületének tagjaira és a vizsgabizottság megbízott tagjaira.

5.12.2. A javító- és osztályozóvizsgák lebonyolításának rendje

- A javító-és osztályozóvizsgák igazgató által kijelölt időpontjáról és a vizsgák követelményeiről az adott szaktanár értesíti a tanulókat és a szülőket.
- A vizsgabizottság kijelölése a tanügyi igazgatóhelyettes feladata.
- A vizsgabizottság elnöke a munkaközösség vezetője, tagjai: a vizsgáztató tanár/tanító és egy azonos szakos pedagógus, aki a jegyzőkönyveket is vezeti. A jegyzőkönyveket mindhárman aláírják.
- Az eredmény kihirdetése a bizonyítvány kiosztásával egyidejűleg történik.
- Ha a tanuló az osztályozóvizsgán nem jelenik meg, és távolmaradását nem igazolja, a szülőt értesíteni kell a mulasztásról, és a tanuló pótló vizsgát tehet.
- A vizsgák lebonyolításának részletes rendét a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 64.§-a részletesen szabályozza.
- Az osztályozóvizsga letételét akkor tagadhatja meg a nevelőtestület, ha a tanuló igazolatlan mulasztásainak száma meghaladja a harminc tanórai foglalkozást, és az iskola eleget tett az értesítési kötelezettségének. Ha a tanuló mulasztásainak száma már az első félév végére meghaladja a meghatározott mértéket, és emiatt teljesítménye érdemjeggyel nem volt minősíthető, félévkor osztályozóvizsgát kell tennie.
- Az osztályozó vizsga tantárgyankénti és évfolyamonkénti követelményeit a helyi tanterv elvárható követelményei szerint, a szaktanár határozza meg. Azokat és a vizsga időpontját írásban átadja szülőnek (gondviselőnek) az osztályozó vizsga időpontja előtt legalább 30 nappal.

5.12.3. Különbözeti vizsga (SZINTFELMÉRŐ)

Az igazgató írja elő más iskolából, évfolyamról vagy iskolaszervezeti típusból érkezett tanulóknak a tanrendek (tananyagok) összevetése után, a szaktanár javaslatára. Bizottság előtti vizsga. Az osztályozó és különbözeti vizsgák idejét az igazgató határozza meg.

5.13 A TANULÓK FELVÉTELE, A TANULÓI JOGVISZONY KELETKEZÉSE, ÉS MEGSZŰNÉSE

A beiskolázást az igazgató a fenntartóval egyeztetve végzi. Beiskolázásunkat nem köti körzethatár. A tanulók felvételéről, felvételi eljárásrend keretében az igazgató dönt.

5.13.1 A tanulói jogviszony keletkezése

Az iskolai beiratkozás idejéről, az erről való döntés és a jogorvoslat benyújtásának határidejéről a kormányhivatal közleményt vagy hirdetményt tesz közzé a beiratkozás első határnapját megelőzően legalább harminc napon belül.

Az adott évben tanköteles korba lépő gyermeket a szülő (március 1 és április 30 között) a kormányhivatal által közzétett időpontban beírhatja a lakóhelye szerinti illetékes vagy a választott iskola első évfolyamára.

Az adott évben tanköteles korba lépő sajátos nevelési igényű gyermeket a szülő a szakértői bizottság véleményében vagy a kormányhivatal jogerős határozatában megjelölt időpontig köteles beírni a kijelölt iskolába.

A beiratkozáskor be kell mutatni a gyermek személyazonosítására alkalmas, a gyermek nevére kiállított személyi azonosítót és lakcímet igazoló hatósági igazolványt, továbbá az iskolába lépéshez szükséges fejlettség elérését tanúsító igazolást, valamint a gyermek születési anyakönyvi kivonatát, TAJ - kártyáját és egészségügy-i kiskönyvét.

A beiratkozást megelőzően a szülőket tájékoztatjuk az indítandó osztályokról, az osztályba sorolásról. A szülői igényeket figyelembe véve alakítjuk ki az osztályok összetételét.

Az iskola igazgatója a felvételi eljárásban a felvételtől, átvételtől tanulói jogviszonyt létesítő vagy kérelmet elutasító döntést hoz. Az iskola igazgatója értesíti a szülőt a felvételi, átvételi kérelem elbírálásáról a szülőt a döntést megalapozó indoklással, továbbá átvétel esetén az előző iskola igazgatóját is.

Az iskola igazgatója a felvételi, átvételi kérelem benyújtásával kapcsolatos ügyintézés, a határidő számítás. A mulasztás elbírálása és a kérelem benyújtásával kapcsolatos eljárás során a köznevelés rendszerében hozott döntésekkel kapcsolatos szabályok alapján jár el.

A tanulói jogviszony létesítése során tájékoztatjuk a szülőket a fenntartó Nagykőrösi Református Egyházközség presbitériumának P.2013. 01. 28./5. számú határozatában foglaltakról.

A tanuló átvételére a tanítási év során bármikor lehetőség van, különbözeti vizsga letétele után (szintfelmérő). Az átvételi kérelemhez a beiratkozáshoz szükséges iratokat kell mellékelni.

5.13.2. Tanulói jogviszony megszűnése

- Az átvétel napján, amikor a másik iskola átvette
- Az általános iskolai tanulmányait befejezte
- Tankötelezettség utolsó éve, szorgalmi idejének utolsó napján, ha a tanuló a tanulmányit nem kívánja folytatni

- A tanköteles tanuló kivételével megszűnik a tanulói jogviszonya annak, aki egy tanítási éven belül igazolatlanul harminc tanítási óránál többet mulaszt, feltéve ha az iskola a tanulót, kiskorú tanuló esetén, az iskola a szülőt legalább két alkalommal, írásban figyelmeztette az igazolatlan hiányzás következményeire. A tanulói jogviszony megszűnéséről az iskola minden esetben értesíti a tanulót, kiskorú esetén a szülőt, továbbá minden esetben a tanuló állandó lakhelye/tartózkodási helye szerint illetékes regionális egészségbiztosítási pénztárat.
- Megszűnik a vendégtanulói jogviszonya annak a tanulónak, ha kiskorú tanuló esetén a szülő kérelmére azt megszünteti a vendégtanulói jogviszonyt létesítő iskola igazgatója. Az iskola igazgatója megszüntetheti a jogviszonyt, ha a tanuló a foglalkozásokról igazolatlanul legalább tíz alkalommal hiányzik, vagy a vendégtanulói jogviszonyból származó kötelességeit nem teljesíti. A döntésről az iskola igazgatója értesíti a tanulót, és annak szülőjét, valamint a tanulóval tanulói jogviszonyban álló iskola igazgatóját.

6. HELYI TANTERV

6.1 A TANTÁRGYI STRUKTÚRA ÉS AZ ÓRATERVI TÁBLÁK

6.1.1. A választott kerettanterv megnevezése

Helyi tanterv nagy részének elkészítéséhez az 51/2012. (XII. 21.) „EMMI rendelet a kerettantervek kiadásának és jóváhagyásának rendjéről” 1-7. mellékleteit használtuk fel.

A felekezeti hittanoktatás helyi tantervei az egyházak honlapjain közzétett tantervi javaslatok alapján készültek el.

A 2020-as Nat és kerettanterv alapján az óraszámok alakulása a 2020/21-es tanévtől az alsó tagozatban

mat-info: matematika-informatika orientáltságú osztály

iny: angol/német nyelv orientáltságú osztály

kéttan: kéttanítási nyelvű osztály

Tantárgy/évfolyam	1.			2.			3.			4.		
	mat-info	iny	kéttan	mat-info	iny	kéttan	mat-info	iny	kéttan	mat-info	iny	kéttan
magyar nyelv és irodalom	7	7	7	7	7	7	5	5	5	5	5	5
matematika	4+1	4	4	4+1	4	4	4+1	4	4	4+1	4	4
idegennyelvek	0	0+2	2+2	0	0+2	2+2	0	0+2	2+2	2	2+2	2+2+1
hit- és erkölcsstan	1+1	1+1	1+1	1+1	1+1	1+1	1+1	1+1	1+1	1+1	1+1	1+1
környezetismeret	0	0	0	0	0	0	1	1	1	1	1	1
éneke-zene	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
vizuális kultúra	2	2	2	2	2	2	2	2	2	1	2	1
technika és tervezés	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
testnevelés és sport	5(1s)	5	5	5(1s)	5	5	5(1s)	5	5	5(1s)	5	5
digitális kultúra	0+1	0	0	0+1	0	0	1+1	1	1	1+1	1	1
egyházi ének	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1
szabadon tervezhető órakeret	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
kötelező óraszámokon felüli hit- és erkölcsstan	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
rendelkezésre álló órakeret	22	22	24	22	22	24	22	22	24	23	23	24
maximális órakeret	24	24	26	24	24	26	24	24	26	26	26	27
kéttanra adható			2			2			2			2
valós óraszámok	25	25	27	25	25	27	25	25	27	26	26	28

A 2020-as Nat és kerettanterv alapján az óraszámok alakulása a 2020/21-es tanévtől

a felső tagozatban

mat-info: matematika-informatika orientáltságú osztály

iny: angol/német nyelv orientáltságú képzés

kéttan: kéttanítási nyelvű osztály

Tantárgy/évfolyam	5.			6.			7.			8.		
	mat-info	iny	kéttan	mat-info	iny	kéttan	mat-info	iny	kéttan	mat-info	iny	kéttan
magyar nyelv és irodalom	4	4	4	4	4	4	3+0,5	3+0,5	3+0,5	3	3	3
matematika	4+1	4	4	4+1	4	4	3+1,5	3+0,5	3+0,5	3+1,5	3+1	3+1
idegennyelvek	3	3+1	3+2	3	3+1	3+2	3	3+1	3+2	3	3+1	3+2
hit- és erkölcsan	1+1	1+1	1+1	1+1	1+1	1+1	1+1	1+1	1+1	1+1	1+1	1+1
történelem	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
természettudomány	2	2	2	2	2	2	0	0	0	0	0	0
biológia	0	0	0	0	0	0	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5
fizika	0	0	0	0	0	0	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5
kémia	0	0	0	0	0	0	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5
földrajz	0	0	0	0	0	0	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5
éneke-zene	2	2	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1
vizuális kultúra	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
technika és tervezés	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	0	0
testnevelés és sport	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5
digitális kultúra	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1+0,5	1	1
egyházi ének	0	0	0	1	1	1	0	0	0	0	0	0
célnyelvi civilizáció	0	0	1	0	0	1	0	0	1	0	0	1
osztályfőnöki	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
dráma és színház	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1
hon- és népismeret	0	0	0	1	1	1	0	0	0	0	0	0
szabadon tervezhető órakeret	1	1	1	2	2	2	2	2	2	2	2	2
költelező óraszámokon felüli hit és erkölcsan	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
rendelkezésre álló órakeret	27	27	29	27	27	29	28	28	30	31	31	31
maximális órakeret	28	28	30	28	28	30	30	30	32	30	30	32
kéttanra adható			2			2			2			2
valós óraszámok	29	29	31	30	30	32	31	31	33	31	31	33

6.2 AZ OKTATÁSBAN ALKALMAZHATÓ TANKÖNYVEK ÉS ESZKÖZÖK KIVÁLASZTÁSÁNAK ELVEI

6.2.1. Az iskolai tankönyvek kiválasztása

Az iskola igazgatója a Nemzeti alaptanterv felmenő rendszerű bevezetésével érintett iskolai évfolyamokon bármely tantárgyhoz, műveltségi területhez csak olyan tankönyvet rendelhet az iskolai tankönyvrendelés kereti között, amelyiknek a tankönyvvé nyilvánítása a kerettantervi rendelet kihirdetését követően történt feltéve, hogy az adott tantárgyhoz, műveltségi területhez a kerettantervi rendelet alapján került kiadásra vagy jóváhagyásra kerettanterv, továbbá szerepel ilyen tankönyv a hivatalos tankönyvjegyzéken. Ezt a rendelkezést nem kell alkalmazni a 31. § 5–7. bekezdésekben meghatározott tankönyvek vonatkozásában.

Az iskolai tankönyvek kiválasztása során az alábbi jogszabályi rendelkezéseket kell figyelembe venni:

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény

- 93/E. § (1) Az iskola az iskolai tankönyvrendelés keretében a NAT szerinti kerettantervi tantárgyhoz kizárólag a tankönyvjegyzéken szereplő tankönyvek közül választhat.
- 96. § (6) A tanulók tankönyvellátását szolgáló központi költségvetési támogatás terhére a sajátos nevelési igényű tanulók neveléséhez-oktatásához a szakmai munkaközösség és az iskolai szülői szervezet egyetértésével.
- A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 46. § (5) bekezdése, valamint a 1092/2019. (III. 8.) Korm. határozat alapján valamennyi, a nappali rendszerű alap- és középfokú iskolai oktatásban részt vevő tanuló ingyenes tankönyvellátásban részesül.

A pedagógiai programban foglaltak megvalósítását szolgáló, a tankönyvjegyzékben nem szereplő könyvek, munkafüzetek, feladatlapok, eszközök és digitális ismerethordozók is beszerezhetők tankönyv helyett, ha az iskolában a nevelő és oktató munkához részben vagy egészben nem alkalmaznak tankönyvet.

A tankönyvrendelésnél az iskolába belépő új osztályok tanulóinak várható, becsült létszámát is figyelembe kell venni.

6.2.2. Az iskolai tankönyvrendelés rendje:

A tankönyvrendelést az iskola közvetlenül a köznevelés információs rendszerének, továbbá a Könyvtárellátó által működtetett elektronikus információs rendszer alkalmazásával a Könyvtárellátónak küldi meg azzal, hogy:

- a KELLO megnyitja a tankönyvrendelési felületet (tankonyvrendeles.kello.hu) az intézményi, valamint a tanulói adatok áttöltésére és rögzítésére.
- a tankönyvfelelősök leadják az alaprendeléseket, alaprendelés lezárása, fenntartói jóváhagyás.
- az SNI fejlesztőeszközök rendelésének leadása, SNI rendelés lezárása, fenntartói jóváhagyás (tankonyvrendeles.kello.hu).

- a tankönyvfelelősök módosíthatják az alaprendeléseket, legkésőbb ekkor kell a fiktív (nem nevesített) diákokat nevesíteni, fenntartói jóváhagyás itt is szükséges.
- KELLO kiszállítja az alaprendelés során megrendelt tankönyveket.
- a pótrendelés leadására is van lehetőség a tankönyvrendelési felületen a fenntartó jóváhagyásával.
- a KELLO kiszállítja a pótrendelésben megrendelt tankönyveket.
- évközi rendelés leadására is van lehetőség a tankonyvrendeles.kello.hu felületen.

A tankönyvrendelést a körülményekhez képest elvárható legteljesebb körben kell megtenni, legalább a kiválasztott tankönyvek címének, darabszámának, az érintett tanulók (ha ismertek).

A módosításra csak indokolt esetben, így különösen az osztálylétszám változása esetén kerülhet sor. A módosítás során csak a végleges rendelésben megadott tankönyvek darabszámát lehet módosítani. A módosítás az eredeti rendelestől maximum 10%-ban térhet el.

A tankönyvrendelés leadására jogosult intézmény a pótrendelés leadásán túli időszakban a tankönyvellátási szerződésben meghatározott feltételekkel is jogosult tankönyvrendelést leadni, amelynek teljesítése érdekében a Könyvtárellátó minden tőle elvárható erőfeszítést köteles megtenni.

6.2.3. Az iskolai tankönyvellátás rendje:

A tankönyvrendelés elkészítésével egyidejűleg az iskolai tankönyvellátás helyi rendjében az iskola igazgatójának meg kell nevezni a tankönyvfelelőst, annak feladatait, az iskolai tankönyvellátás során elvégzésre kerülő munka ellenértéke elismerésének elveit és a tankönyvtörvény 8/A. § 1. bekezdésben meghatározott feladatok végrehajtását.

Az iskola a tankönyveket a Könyvtárellátótól a tanulók részére megbízásból értékesítésre átveszi majd a tankönyvellátás helyi rendjének elkészítésében foglaltaknak megfelelően a tankönyvfelelős részt vesz a tankönyvellátással kapcsolatos iskolai helyi feladatok ellátásában.

A köznevelési törvény 46. § 5. bekezdése alapján az állam által biztosított ingyenes tankönyveket – a munkafüzetek kivételével – az igazgató az iskola könyvtári állományába veszi, a továbbiakban az iskolai könyvtári állományban elkülönítetten kezeli, és a tanuló részére a tanév feladataihoz rendelkezésre bocsátja az iskola házirendjében meghatározottak szerint.

A tanulói tankönyvtámogatás módjáról a nevelőtestület dönt.

Az iskolának a 23. §-ban meghatározottak szerint közzé kell tennie az iskolai tankönyvellátás helyi rendjét.

Az iskolai tankönyvrendelés elkészítésének – e rendeletben nem szabályozott – kérdéseit az iskola házirendjében kell meghatározni.

6.3 A NAT-BAN MEGHATÁROZOTT PEDAGÓGIAI FELADATOK MEGVALÓSÍTÁSA

6.3.1. Az 1-2. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása:

Az alsó tagozat első két évében a tanulók között tapasztalható különösen jelentős egyéni fejlődésbeli különbségek pedagógiai kezelése a legnagyobb feladat.

- adaptációs időszak megteremtése az intézménybe kerüléskor,
- a szokásrendszer megalapozása, kiépítése az iskolai élet és a társas kapcsolatok terén,
- tanulási módszerek kialakítása és gyakoroltatása,
- a feladat és szabálytudat, valamint a kötelességérzet erősítése,
- figyelem és figyelem kialakulása,
- az érdeklődés felkeltése, ébrentartása, aktivitás fokozása a tevékenységek iránt, az ismeretszerzés, a felfedezés örömeinek megtapasztalása a tanulásban.

6.3.2. A 3-4. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása:

Az alsó tagozat harmadik-negyedik évfolyamán meghatározóvá válnak az iskolai teljesítmény-elvárások által meghatározott tanítási-tanulási folyamatok. Fokozatosan előtérbe kerül a NAT elveiből következő motiválási és a tanulásszervezés folyamat.

- az önismeret alapozása, a saját fejlődési ütem elfogadása,
- motiváció, az érdeklődés felkeltése és fenntartása,
- a közösségi tudat erősítése, az érzelmi élet gazdagítása,
- a játék megszerettetése, a szabályjátékok, a didaktikai játékok örömeinek megélése, a kortárs csoport felfedezése,
- pozitív tulajdonságok megerősítése, negatív tulajdonságok gyengítése,
- tanulásszervezés a teljesítmények fokozása érdekében.

6.3.3. Az 5-6. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

A felső tagozaton folyó nevelés-oktatás feladata elsősorban a sikeres iskolai tanuláshoz, a tanulási eredményességhez szükséges kulcskompetenciák, képesség-együttesek és tudástartalmak megalapozásának folytatása.

- tervszerű készség- és képességfejlesztéssel a kulturális, szociális hátrányok csökkentése, az integráció elősegítése,
- saját lehetőségek, korlátok felismerése és elfogadása,
- általános műveltség elemeinek megerősítése, az ismeretek szélesítése, bővítése,
- az önálló tanulás, ismeretszerzés elsajátítása, a megszerzett tudás alkotóképes felhasználása a gyakorlatban,
- a társakkal való együttműködési készség fejlesztése, csoportdinamika,
- egészségmegőrző, környezetvédő magatartás kialakítása,
- a jól működő képességek fokozott fejlesztése, a sérült képességek korrigálása, kompenzálása.

6.3.4. A 7-8. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

A felső tagozat hetedik-nyolcadik évfolyamán folyó nevelés-oktatás alapvető feladata - a változó és egyre összetettebb tudástartalmakkal is összefüggésben - a már megalapozott kompetenciák továbbfejlesztése, bővítése, az életen át tartó tanulás és fejlődés megalapozása, valamint az, hogy fektessen hangsúlyt a pályaválasztásra, pályaaorientációra.

- minták adása az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz, a tanulók egyéni tanulási módszereinek és szokásainak megalapozása,
- a mozgásigény kielégítése, a mozgáskultúra, a mozgáskoordináció, a ritmusérzék és a hallás fejlesztése, a koncentráció képességének alapozása,
- a tanulási stratégiák megválasztásában kitüntetett szempont az életkori jellemzők figyelembevétele, az ismeretek tapasztalati megalapozása és az ismeretszerzés deduktív útjának bemutatása,
- saját és mások másságának elfogadása, vállalása,
- reális ismeretszerzés a továbbtanulás, a pályaválasztás területén,
- a kulturális és szociális hátrányok folyamatos kompenzálása, korrigálása,
- iskolán kívüli társas kapcsolatok erősítése,
- a befogadás, az elfogadás erősítése a családdal közösen.

6.3.5. A településen élő nemzetiség kultúrájának megismerése:

Nagykőrösön mindössze egyetlen nemzetiség, a cigányság képviselteti magát, amelynek saját önkormányzata is működik a településen. Történelmi és egyéb hagyományait a Történelem és társadalomismeret tantárgy keretein belül ismertetjük meg tanulóinkkal.

6.4 A VÁLASZTHATÓ TANTÁRGYAK, FOGLALKOZÁSOK, TOVÁBBÁ EZEK ESETÉBEN A PEDAGÓGUSVÁLASZTÁS SZABÁLYAI

6.4.1. Választható tantárgyak:

- 1-3. évfolyam: angol/német nyelv heti 2-2 óra (a nyelvi orientáltságú osztályban)
- 4. évfolyam: angol/német heti 2-2 óra angol/német nyelv (a matematika-informatika orientáltságú osztályban)
- 1-2. évfolyam: informatika heti 1 óra (a matematika – informatika orientáltságú osztályban)
- 1-8. évfolyam: református, ill. római katolikus hittan heti 2-2 óra.

6.4.2. Pedagógusválasztásra intézményünkben nincs lehetőség.

6.5 A MINDENNAPOS TESTNEVELÉS

A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módját a köznevelési törvény 27. § (11) bekezdésében meghatározottak szerint szervezzük meg a fejezet elején található tantárgyi táblázatban foglaltak alapján.

Diákjaink számára a pedagógiai programunk heti öt testnevelési órát tartalmaz, amelyből heti három órát az órarendbe iktatva osztálykeretben szervezünk, két órán pedig a tanulóknak délutáni sportfoglalkozások keretében kell részt venniük.

A külső szakosztályokban igazolt, versenyengedéllyel rendelkező sportoló tanulók számára, a köznevelési törvényben meghatározott tartalommal beszerezett igazolással a délutáni két óráról felmentést adunk. A mentességhez szülői kérelmet szükséges benyújtani.

6.6 A TANULÓK ESÉLYEGYENLŐSÉGÉT SZOLGÁLÓ INTÉZKEDÉSEK

6.6.1. Az iskola általános feladatai:

- Pedagógus továbbképzés.
- Az esélyegyenlőtlenségre utaló jelekkel rendelkező gyerekek kiszűrése.
- Tanórákon kiemelt figyelem.
- Sportolók segítése.
- Fejlesztések szaktanár, illetve a szakszolgálat munkatársa segítségével.
- Szabadidős tevékenységek: napközi, táborok.
- Támogatások: étkezési, tankönyv, pályázatok, alapítvány.
- Partnerekkel történő együttműködés.

6.6.2. Konkrét feladataink a különböző területeken

6.6.2.1. Hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók segítése

- törvényi támogatások biztosítása,
- egyéni foglalkozásokon való részvétel biztosítása,
- anyagi támogatáshoz juttatás segítése (önkormányzati, alapítványi, pályázati).

6.6.2.2. BTMN tanulók segítése

- rendszeres szűrővizsgálatok,
- fejlesztések, logopédiai foglalkozások iskolában, Nevelési Tanácsadóban,
- egyéni foglalkozások,
- a tanulmányi előmenetel nyomon követése.

6.6.2.3. Veszélyeztetett tanulók segítése

- a veszélyeztetettség kör pontos feltérképezése,
- a veszélyeztetett tanulók fokozott figyelemmel kísérése,
- támogatások biztosítása: pszichológiai, anyagi (alapítványi, önkormányzati).

6.6.2.4. Sportolók támogatása

- egyéni felzárkóztatás, korrepetálás, vizsgára készítés,
- egyéni kapcsolattartás.

6.6.2.5. Magántanulók támogatása

6.7 A TANULÓ TANULMÁNYI MUNKÁJÁNAK ÍRÁSBAN, SZÓBAN VAGY GYAKORLATBAN TÖRTÉNŐ ELLENŐRZÉSI ÉS ÉRTÉKELESI MÓDJA

Az ismeretek számonkérésének, a tanuló teljesítménye értékelésének követelményei és formái:

6.7.1. Követelmények:

- Számon kérni csak olyan ismeretet szabad, amelyet megtanítottunk, illetve amelyhez a tanuló tanára vezetésével (irányításával) hozzájutott.
- A számonkérésnek mindig a tanuló tudására (és nem tudásának hiányosságaira) kell irányulnia. A hiányosságok feltárásának célja a további ismeretszerzés, illetve a hiányosságok pótlásának segítése.
- Lehetőséget kell adni a tanulónak a számonkérés során feltárt hiányosságok pótlására, hibák javítására.
- A tanuló teljesítményét mindenkor korrekt módon, az elvárás-képesség-teljesítmény egységében kell értékelni.
- Az értékelés és minősítés során arra kell törekedni, hogy az érdemjegy vagy szöveges minősítés mindenkor a tanuló teljesítményét tükrözze (és ne az osztályban, csoportban kialakult tudásbeli rangsorban elfoglalt helyét).
- A tanulói teljesítmény értékelésekor a pozitív motiváció, a képességeknek a megerősítés útján történő fejlesztése az irányadó elv.

6.7.2. Az értékelés formái és módja:

- Az első évfolyamon negyedévkor, félévkor, háromnegyedévkor, év végén, és a második évfolyamon félévkor szöveges minősítéssel kell kifejezni, hogy a tanuló kiválóan, jól vagy megfelelően teljesített, illetve felzárkóztatásra szorul.
- A második év végétől a negyedik év félév végéig a szöveges értékelés helyett, a hagyományos osztályzatos módszert használjuk. (Tanév közben érdemjegyekkel, a félévkor és a tanév végén osztályzattal értékeljük a tanulókat.)
- Az 5-8. évfolyamon a tanulók munkáját minden tantárgyból év közben érdemjegyekkel, a félév és a tanév végén osztályzattal értékeljük.

6.7.3. A szaktanár a tanuló teljesítményét, előmenetelét

- heti egy órás tantárgynál félévenként legalább három érdemjeggyel,
- heti kettő vagy három órás tantárgynál havonta legalább egy érdemjeggyel,
- heti három óránál magasabb heti óraszámú tantárgynál havonta legalább kettő érdemjeggyel értékeli.

6.7.4. Az értékelés legyen folyamatos:

- visszajelzés a diáknak a zökkenőmentes továbbhaladás érdekében,
- jelzés a szülőknek a diák adott tantárgybeli előmeneteléről.

6.7.4.1. A folyamatos értékelés fajtái:

- órai értékelés (szóban az órai munka, az aktivitás visszajelzésére),
- szóbeli felelet értékelése,
- gyakorlati, illetve manuális tevékenység értékelése osztályzattal és szóban (készsgtárgyak teljesítményének értékelésére),
- írásos értékelés (írásbeli munka minősítésére: osztályzat + hozzáfűzött megjegyzések, tanácsok),
- szülőknek küldött jelzés a feltűnően gyenge, vagy – esetleg – a kiemelkedően jó teljesítményért,
- félévi és tanév végi.

6.7.5. Az egyes tantárgyak érdemjegyei és osztályzatai a következők:

- Jeles (5), jó (4), közepes (3), elégséges (2), elégtelen (1)
- Kiemelkedő tantárgyi teljesítmény félév és tanév végi osztályzata kitűnő (5D).

6.7.6. Az ellenőrzés fajtái:

- szóbeli feleltetés,
- házi feladat, füzetvezetés ellenőrzése,
- írásbeli számonkérési formák:
- írásbeli felelet (egy anyagrészből),
- beadandó, nagyobb elmélyülést igénylő házi dolgozat kitűzése,
- röpdolgozat (bejelentés nélkül, aznapi házi feladatból),
- dolgozat (előző órán bejelentett, kisebb anyagrészből),
- témazáró dolgozat (legalább egy héttel korábban bejelentett, összefoglalással előkészített, teljes témakört felölelő).
- a tanuló produktumának (pl.: rajz, technika órán előállított tárgy, testneveléssel összefüggő mozgásforma előadása) ellenőrzése.

6.7.6.1. A tanulók munkájának szöveges minősítése:

- A törvényi szabályozás:
 - Az első évfolyamon félévkor és év végén, a második évfolyamon félévkor szöveges minősítéssel kell kifejezni, hogy a tanuló kiválóan dicsérettel, kiválóan, jól vagy megfelelően teljesített, illetve felzárkóztatásra szorul.
 - A második év végétől a negyedik év félév végéig a szöveges minősítés helyett, a hagyományos osztályzások módszert kell használni. (Tanév közben érdemjegyekkel, a félévkor és a tanév végén osztályzattal értékeljük a tanulókat.)
- A szöveges minősítés elvi kiindulópontjai:
 - az értékelés a gyerekért, de elsősorban a szülőknek szól,
 - alakítja a helyes önértékelést, segíti a reális önismeretet,
 - nyitott, nem ítéletet alkot, hanem tükröt tart,
 - a gyerek aktív részese a saját fejlődésének,
 - a szülő és a pedagógus közösen gondolkodik a gyermek fejlődéséről.
- A szöveges minősítés elvi követelményei:
 - minősítés-központúság helyett fejlesztőközpontúság jellemzi
 - figyelembe veszi az életkori sajátosságokat
 - összhangban van a pedagógiai programmal, a helyi tantervi rendszerrel és a kimunkált értékelési koncepciókkal,
 - személyre szóló és ösztönző jellegű, a tanítási-tanulási folyamat állandó kísérőjeként megerősítő, korrigáló, fejlesztő szerepet tölt be,
 - konkrét egyénre szabott javaslatokkal jelöli meg a továbblépés, útját és módját, nyelvi megformáltságában közérthető mind a tanuló, mind a szülő számára.
- A szöveges minősítés rendszerének felépítése
 - A helyi minősítés alapelvei:
 - A gyerekek minősítés az osztálytanítók készítik el, figyelembe véve az osztályban tanító nyelvszakos tanár véleményét is.
 - A teljes körű minősítés évente két alkalommal készül.
 - A félévi minősítés a tanév rendje szerint, az év végi minősítés a tanév rendje szerint történik.
 - A szöveges minősítés tartalmi szempontjai:
 - magatartás
 - szorgalom
 - tantárgyi teljesítmények
 - a helyi tanterv követelményeinek való megfelelés,
 - általános értékelés / év végén /:

A évfolyam tantervi követelményeinek kiválóan megfelelt, vagy jól megfelelt, vagy megfelelt.

.....tantárgyból felzárkóztatásra szorul.

- Minősítés funkciók meghatározása
 - Diagnosztikus, prognosztikai, korrekciós funkció, amely fontos információkat ad a pedagógusnak a helyzetfelméréshez, a csoport és az egyén tanulási folyamatának tervezéséhez.
 - Formatív, fejlesztő, szabályozó funkció, amely a tanulás folyamatához, annak korrekciójához, a fejlesztési stratégiák kimunkálásához ad segítséget pedagógusnak, szülőnek, diáknak.
 - Szummatív funkció, megerősítés, visszacsatolás,- egy-egy tanulási szakasz végén ad összegző tájékoztatást az elsajátított ismeretek eredményéről pedagógusnak, szülőnek, tanulónak egyaránt.
- A szöveges
 - tanuló magatartásáról, szorgalmáról, tanulmányi teljesítményéről a tanítási órákon és más iskolai foglalkozásokon
 - Megfogalmazódhat: a tanító részéről, a tanulótársak részéről, önértékelés formájában.
 - Írásbeli: például
 - a tanulói produktumokra írt rövid, lényegre utaló észrevételek megfogalmazásával,
 - témazáró felmérések megoldásának minősítése %-os teljesítménysávok megadásával és ezek minősítő jelzésével,
 - aktuális észrevételek bejegyzése a tanuló fejlődésével, előmenetelével kapcsolatban (pl. üzenő füzetbe),
 - félévkor és tanév végén részletes szöveges minősítés.
- Szöveges minősítés dokumentumai:
 - Az oktatásért felelős miniszter által jóváhagyott bizonyítványnyomtatvány
 - Az első évfolyamon a tanuló szöveges minősítése a pótlapon történik. A kitöltött pótlap a bizonyítvány része, amit a bizonyítvány borítólapjának tárolójába kell elhelyezni.
 - Az EMMI Oktatási Államtitkárság által jóváhagyott törzslap.
 - Első évfolyamon az e-napló szöveges minősítésének havi jelzése az e-ellenőrzőben, a negyedéves, a félévi értékelés nyomtatott másodpéldányai.
 - A második évfolyamon az e-napló szöveges minősítésének havi jelzései az e-ellenőrzőben, a félévi értékelés nyomtatott példánya.

6.7.1.2. A tanuló írásbeli beszámoltatásának formái:

- témazáró dolgozat:
 - egy teljes tantervi téma számonkérésére szolgáló, egy tanórát kitöltő, az ismeretek felidézését és alkalmazását egyaránt megkövetelő írásbeli számonkérési forma,
 - a témazáró dolgozatban szereplő feladattípusok arányai megfelelnek a tananyag és a tantervi követelmények belső arányainak;
- egyéb dolgozat:
 - egy tantervi téma valamely részének számonkérésére szolgáló, legfeljebb egy tanórát kitöltő írásbeli számonkérési forma, amelyben az ismeretek felidézése az alkalmazástól függetlenül vagy azzal együtt is számon kérhető;
- Az év eleji, félévi, év végi felmérések alapvetően diagnosztikai célt szolgálnak:
 - a tanulók tudásának, készségeinek szintjét méri. E felmérők csak akkor osztályozhatók, ha megfelelő ismételtes, gyakorlás után került sor rájuk;

6.7.1.2. tanuló tanulmányi munkájának, teljesítményének egységes értékelése érdekében a tanulók írásbeli értékelésekor az elért teljesítmény (pontszám) érdemjegyekre történő átváltását a következő arányok alapján végezzük:

- Teljesítmény Érdemjegy
 - 0 - 30% elégtelen (1)
 - 31 - 50% elégséges (2)
 - 51 - 75% közepes (3)
 - 76 - 89% jó (4)
 - 90 - 100% jeles (5)

Ha a szaktanár a meghatározott ponthatárok alkalmazása során szükségesnek látja, az adott osztályban, csoportban az egyes ponthatárokat legfeljebb három százalékkal lefelé vagy felfelé módosíthatja.

6.7.1.2. Az írásbeli beszámoltatás szerepe, súlya:

- A számonkérési, értékelési formák (szóbeli, írásbeli) helyes aránya a pedagógia örök dilemmája. A képesség és készségfejlesztés követelménye a két forma egyenlő arányát kívánná. A magas osztálylétszámok, a mennyiségében és sokféleségében egyre bővülő közvetítendő ismeretanyag elsajátításának pontos ellenőrzése az írásbeli számonkérést részesíti előnyben. Ugyanakkor a tanulók kifejező készségbeli hiányosságai, a felgyorsult élettempó hatására kialakult rövidített, szinte csak jelzésszerű – az egyedi, választékos stílust nélkülöző – beszédjük az iskola felelősségét növeli ezen a téren.
- A témazáró dolgozatok másfélszeres súllyal való értékeléséről a szaktanár dönt a munkaközösség véleményének figyelembevételével. A szaktanár a tanév elején tájékoztatja a tanulókat arról, hogy melyek azok a tanulói teljesítmények, amelyeket a félévi és a tanítási év végi osztályzatok kialakításánál másfélszeres súllyal fog figyelembe venni. Ilyen teljesítmény értékelésekor a naplóba és a

zöld színnel megkülönböztetett érdemjegy kerül. Az osztályzatok kialakításánál más súlyozást nem alkalmazunk.

6.7.1.2.11. Az írásbeli beszámoltatás rendje és korlátai:

- Témazáró dolgozat íratását a szaktanár legkésőbb egy héttel a dolgozatírás előtt bejelenti, a dolgozatot két héten belül kijavítja, egy napon kettőnél több témazáró dolgozatot nem íratunk.
- Egyéb dolgozat íratását a szaktanár legkésőbb az előző tanítási órán bejelenti, a dolgozatot két héten belül kijavítja.
- A szaktanár egy tantárgyból nem írat újabb dolgozatot mindaddig, amíg az előző dolgozatot kijavítva ki nem adta a tanulóknak.
- A félévi és tanév végi minősítés/értékelés nem alakítható ki csak írásbeli számonkérés alapján született érdemjegyekből, azokból a tantárgyakból, amelyek alkalmasak a szóbeli kifejezőképesség fejlesztésére.
- A diákok írásbeli dolgozatait, beszedett füzetét, beadott munkáját (házi dolgozatok, tanulói kutatómunkák anyaga) rövid időn belül értékelni, javítani kell.

6.8 AZ OTTHONI FELKÉSZÜLÉSHEZ ELŐÍRT ÍRÁSBELI ÉS SZÓBELI FELADATOK MEGHATÁROZÁSA

A tanulók napi rendszerességgel házi feladatot kapnak a tantárgyak és a tananyag jellegétől függően. A házi feladat célja a tanórákon tanultak otthoni rögzítése, elmélyítése, gyakorlása, emellett a rendszerességre, kötelességtudatra, munkára nevelés, szoktatás.

6.8.1. A házi feladatok típusai:

- szóbeli (elmélet, tartalom, memoriter stb.)
- írásbeli (másolás, feladatmegoldás, házi dolgozat stb.)
- projekt-jellegű (összetettebb, szó- és írásbeli elemeket, kutatómunkát, manuális, vagy digitális tevékenységet is tartalmazhat).

A házi feladat mennyisége a tanulók életkorának megfelelően változik. A házi feladat elvégzéséhez szükséges idő az átlagos képességű tanulók esetében az 1-2. osztályban: kb. napi egy óra; a 3-4. osztályban kb. napi 1,5 óra; az 5-8. osztályban 2-3 óra.

Az egyéni képességek figyelembe vételét differenciált és nem kötelező (szorgalmi) házi feladat adásával biztosítjuk.

A házi feladatok mennyiségi és/vagy minőségi értékelését a szaktanár szövegesen, pontozással és/vagy érdemjegyekkel végzi. Ritka esetektől eltekintve, nem adunk kötelező házi feladatot az iskolai szünetekre, és az ünnepnapokra.

6.9 A CSOPORTBONTÁSOK ÉS EGYÉB FOGLALKOZÁSOK SZERVEZÉSI ELVEI

6.9.1 Csoportbontások

Az alábbi táblázat foglalja össze az iskolában megvalósított csoportbontásokat, a bontás indokát és célját is részletezve. A csoportok száma tanévenként változó lehet bizonyos tantárgyak esetében (pl. hittan, matematika, informatika) a felmerülő igényeknek, illetve a fenntartói finanszírozásnak megfelelően. A többi tantárgy esetében - azok jellegéből fakadóan - minden tanévben megszervezzük a csoportbontásokat.

Tantárgy	Évfolyam (csoportok száma)	Bontás indoka	Bontás célja
Idegen nyelvek	1-8. (2)	különböző idegen nyelvek jelenléte	az adott célnyelv jobb elsajátítása, és a kommuni- kációs készségek fejlesztése a kisebb csoportokban
Idegen nyelvek	1-4. (2)	egyszerű létszámfelezés	az adott célnyelv jobb elsajátítása, és a kommuni- kációs készségek fejlesztése a kisebb csoportokban
Idegen nyelvek	5-8. (2)	nívócsoportos bontás	középiskolai felvételire készülés hatékonyabbá tétele; alapfokú nyelvvizsgára és versenyekre való hatékonyabb felkészülés
Matematika	1-4. (2)	egyszerű létszámfelezés a nagyobb osztályokban	intenzívebb egy főre eső figyelem, és hatékonyabb tanulmányok
Matematika	5-8. (2)	nívócsoportos bontás	középiskolai felvételire és versenyek készülés hatékonyabbá tétele
Informatika	1-8. (2)	egyszerű létszámfelezés a nagyobb osztályokban	intenzívebb egy főre eső figyelem, és hatékonyabb tanulmányok
Hittan	1-8. (2)	különböző keresztény felekezetek jelenléte	a saját felekezet hitismereti anyagának

			elsajátítása, és az abban való elmélyülés
--	--	--	---

6.9.2. Egyéb foglalkozások

6.9.2.1. Szervezeti formák:

- A tanulók 16 óráig tartó ellátása alsó tagozaton
- A tanulók 16 óráig tartó ellátása a felső tagozaton
- felzárkóztató, fejlesztő foglalkozások
- szakkörök
- énekkar
- iskolai sportkör
- tanulmányi, szakmai, kulturális verseny, házi bajnokság, iskolák közötti verseny, diáknapi
- érdeklődési kör, önképző kör a tanulók és a szülők igényei szerint szervezhetők.
- Esetenkénti tanórán kívüli foglalkozások

6.9.2.2. A tanulók 16 óráig történő ellátása

- Napközis és tanulószobai foglalkozások egyéb foglalkozások címén szervezhetők.
- A csoportok kialakításának elsődleges szempontja az évfolyamok szerinti működtetés (létszámtól, képességektől függően).
- Ez a foglalkozási forma, az utolsó tanítási óra végét követően kezdődik és 16 óráig tart (17 óráig tart az ügyelet). A rendjét külön szabályozza, amelyet a munkaközösség készít el és az igazgató hagy jóvá. A szabályzatot évenként felül kell vizsgálni.
- Az igazgató a tanulót a szülő kérelmére felmentheti – az általános iskolában tizenhat óra előtt megszervezett egyéb foglalkozás alól.

6.9.2.2.1. A napközi

- Szabadidős programok időbeosztása:
Szervezésüknél a következő szempontokat vesszük figyelembe:
 - A tanulók iskolai közérzetét, a mindennapi munkát pozitívan befolyásolja.
 - Az életkori sajátosságoknak megfelelő programok álljanak a gyerekek rendelkezésére.
 - A programok legyenek egyszerre tantárgysegítők és szabadidős jellegűek. Belső biztonságot nyújtó társas életet teremtsenek a gyerekek számára.
 - A tanulók legyenek részesei a programok megszervezésének.
 - A szabadidő tartalmas eltöltése váljon a tanulók igényére!
- A szabadidős programokat közvetlenül az ebédelés illetve a tanulási idő után tartjuk.

- A szabadidős programok formái:

- Manuális foglalkozás:

A tanulók kézügyességét, kreativitását, alkotó képességeit fejlesztő foglalkozási formák (festés, papírmunkák, agyagozás, gyöngyfűzés, stb.).

- Kulturális foglalkozás:

A különböző tantárgyi területeken elsajátított ismereteket mélyíti el, bővíti azokat (zene, ünnepek, mesék, filmek, stb.).

Fejleszti a gyermekek játékkultúráját. Sokféle játékkal, azok szabályaival ismerteti meg őket (pl. népi, - társas, - táblás, - sport, - csapatjátékok).

- Könyvtárlátogatás, mely az olvasást, a gyűjtőmunkát, az ismeretek bővítését szolgálja.

- Séta, sportfoglalkozás:

Szorosan összekapcsolható a játékokkal. Amennyiben az időjárási feltételek megengedik a lehető legtöbb időt töltsünk a szabadban. Az egészséges testmozgást szolgálja az udvari és tornatermi játékok sokasága. A foglalkozás a közösségfejlesztés, az ügyesség, figyelem, kitartás, tolerancia, együttműködés készségfejlesztésének színtere.

- A felkészülési idő, tanulás:

A szabadidős sávot követően valósul meg. A tanulók, ha jól érzik magukat a napköziben, szívesen végzik el ezt a feladatukat is. Tanári segítség mellett oldják meg házi feladatukat, segítséget kapnak, ha szükséges. Az önálló tanulás, tervezés, feladatvégzés, szabályok, kitartás, segítségnyújtás eszközével kompetenciafejlesztés valósul meg a tanulási időben.

- A nevelői beszélgetés és értékelés:

Jelentősebben a hét elején és végén jelentkeznek. A tanulók elmesélik élményeiket, számukra fontos személyeket. A tanító ennek tükrében hatékonyabban tervezheti fejlesztő munkáját. A programok, a heti munka közös értékelése javítja a csoport munkájának hatékonyságát, a tanulók közérzetét.

6.9.2.2.2. A tanulószoba

- Felső tagozatos tanulóknak szervezzük, a másnapi tanórákra való felkészülés eredményességét kívánjuk biztosítani.
- Órakerete 3 óra/nap, a tanórák után csatlakoztatva.
- Megszervezésében fontos szempont a „TANULÁS-TANÍTÁSA”.
- A tanulószoba megszervezésénél figyelünk a szakkorrepetálás lehetőségeinek megteremtésére.

6.9.2.3. Felzárkóztató, fejlesztő foglalkozások rendje

- A korrepetálások célja az alapképességek fejlesztése és a tantervi követelményekhez való felzárkóztatás. A korrepetálást az igazgató által megbízott pedagógus tartja. Az első négy évfolyam korrepetálásai órarendbe illesztett időpontban az osztályfőnök javaslatára, kötelező jelleggel történnek. Az ötödik évfolyamtól a korrepetálás differenciált foglalkozással – egyes tanulókra vagy kijelölt tanulócsoportokra kötelező jelleggel – a szaktanárok javaslatára történik.
- A sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztésére az iskola gyógypedagógust és fejlesztő pedagógust alkalmaz.
- A továbbtanulásra előkészítő foglalkozások a szülői, tanulói igények függvényében a 8. évfolyam tanulói részére szervezhetők.

6.9.2.4. A rehabilitációs és fejlesztő foglalkozások megszervezése

- A nevelési-oktatási intézmény vezetője felel a szakvéleményben foglalt rehabilitációs és fejlesztő foglalkozások megszervezéséért.
- Az órákat a tanórai foglalkozásokon túl kell megszervezni a köznevelési törvény rendelkezései alapján.
- A tanulói terhelés korlátja alól mentesítést kap az egyéni és rehabilitációs foglalkozás.

6.9.2.5. Rehabilitációs és fejlesztő foglalkozásokon való részvétel rendje

- A szakértői és rehabilitációs bizottság, a nevelési tanácsadó szakvéleményben javasoltak szerint kizárólag a kötelező tanórai foglalkozáson túl szervezett rehabilitációs és fejlesztő foglalkozáson való részvétel a tanuló számára kötelező annak a tanévnek a végéig, amíg a szakvélemény javasolja a különleges gondozás keretében történő ellátást. Mulasztás szempontjából ezeket a foglalkozásokat úgy kell tekinteni, mint a kötelező tanítási órát.
- A tanuló napi és heti terhelésekor az ide vonatkozó korlátozásokat figyelmen kívül kell hagyni ezen szolgáltatások nyújtásakor. A foglalkozások prioritást élveznek más tevékenységek előtt. A tanuló, a szülő, a pedagógus kötelessége ennek betartása.
- A tanulónak a mulasztást és a késést igazolni kell:
 - Ha teljes tanítási napról hiányzik, akkor az osztályfőnöknek,

- ha a foglalkozásról hiányzik vagy késik, akkor a foglalkozás vezetőjének egy héten belül.
- A foglalkozás vezetője havonta írásban tájékoztatja az osztályfőnököt a hiányzásról és a késésről időpont és óraszám megjelöléssel. Amennyiben a tanuló mulasztását a foglalkozás vezetőjénél már igazolta, úgy ezt bekarikázva jelzi.
- A foglalkozásról való mulasztás, késés időpontját, igazolt vagy igazolatlan voltát vezetni kell a: Osztálynapló- mulasztási és haladási rész- konkrét napjának utolsó cellájában.
- Igazolt a mulasztás:
 - Szülői igazolás évi 3 alkalommal,
 - orvosi igazolás,
 - igazgatói engedély.
- A késések ideje összegződik – 45 perc után 1 foglalkozási órának tekintendő.
- 4 igazolatlan óra után az osztályfőnök írásban hívja fel a szülő figyelmét a tankötelezettség teljesítésére. Erről tájékoztatja a foglalkozás vezetőjét.
- 10 igazolatlan óra után az osztályfőnök államigazgatási eljárást kezdeményez a tanuló lakóhelyének jegyzőjénél. Erről tájékoztatja a foglalkozás vezetőjét.
- Havi, félévi és év végi értékeléskor, statisztikai adatszolgáltatáskor a tanórai mulasztásokkal összegződik. Az igazolatlan mulasztás tükröződik a tanuló szorgalmának minősítésében.

6.9.2.6. Szakkörök

Az iskola hagyományainak és a tanulók érdeklődési körének megfelelő szakköröket hirdet meg. A szakkörök indításáról, és arról, hogy mely szakköri foglalkozás legyen ingyenesen igénybe vehető, a szakmai munkaközösség és a Szülői Szervezet véleményének meghallgatásával az igazgató dönt. A foglalkozások időtartama heti 1-2 óra (45 perc).

A szakköröket vezető pedagógusokat az igazgató bízta meg. A foglalkozások előre meghatározott tematika alapján folynak. Erről, valamint látogatottságáról szakköri naplót kell vezetni. A szakkör vezetője felelős a szakkör működéséért. A szakköri aktivitás tükröződhet a tanuló szorgalom – és szaktárgyi osztályzatában.

- A tanulmányi, szakmai, kulturális verseny, bibliai történetmondó verseny, sportvetélkedő, diáknapi része a tanév helyi rendjének, illetőleg az éves munkatervnek, amely meghatározza a szervezés feladatait és felelőseit. A területi és az országos fordulóra továbbjutott tanulókat a verseny idejére az igazgató mentesíti a tanítási órákon való részvétel alól. Hiányzást a naplóban jelölni kell, de beszámítani nem.
- Az igazgató gondoskodik arról, hogy az országos-, a körzeti-, a megyei-, s helyi-, vagy a házi versenyeken győztes, illetőleg helyezést elért tanulók továbbá az énekkar - eredményes szereplését az egész iskolaközösség megismerje és elismerje.
- A tanulók, az iskola református szellemével összeegyeztethető iskolán kívüli szervezet, egyesület, intézmény munkájában rendszeresen részt vehetnek. A részvételt az osztályfőnöknek kell bejelenteni (pl. Cserkész).

6.9.2.7. Énekkar

Az iskola énekkara sajátos szakkörként működik, tantárgyfelosztásban, és órarendben meghatározott időkeretben. A tanulók önkéntesen jelentkeznek, kiválasztásukról, felvételükről a kórusvezető tanár dönt.

Az énekkar célja a megfelelő adottságú tanulók zenei képességeinek, személyiségének igényes fejlesztése és színpadképes közösségi produkciók létrehozása. Vezetője az igazgató által megbízott kórusvezető tanár. Az énekkar biztosítja az iskolai ünnepélyek és rendezvények zenei programját, ezért működésének minden költségét az iskola viseli. Éves munkatervet készít, melyet az igazgató hagy jóvá. Az énekkar külső fellépéseit az igazgató engedélyezi.

6.9.2.8. Az iskolai sportkör

A tanulók tanórán kívüli sporttevékenységét a testnevelő tanárok szervezik a szorgalmi időre. A tanulók részvétele önkéntes, de törekedni kell arra, hogy a foglalkozásokon minél nagyobb számban vegyenek részt. Az iskolai sportkör foglalkozásait úgy kell megszervezni, hogy azok az iskolai órarendbe beiktatott testnevelés órákkal és tömegsport órákkal együtt lehetőséget biztosítsanak a tanulók mindennapos testnevelésére.

6.9.2.9. Erdei iskola

A nevelési és a tantervi követelmények teljesítését segítik a táborszerű módon, az intézmény falain kívül szervezett, több napon keresztül tartó erdei iskolai foglalkozások, melyeken főleg egy-egy tantárgyi téma feldolgozása történik. A tanulók részvétele az erdei iskolai foglalkozásokon önkéntes, a felmerülő költségeket a szülőknek kell fedezniük.

6.10 A TANULÓK FIZIKAI ÁLLAPOTÁNAK, EDZETTSÉGÉNEK MÉRÉSÉHEZ SZÜKSÉGES MÓDSZEREK

6.10.1. A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 80. § (9) bekezdése szerint az iskola az oktatásért felelős miniszternek a tanév rendjéről szóló rendeletében meghatározott mérési időszakban tanévenként - az 1-4. évfolyamon tanulók kivételével – megszervezi a tanulók fizikai állapotának és edzettségének mérését, vizsgálatát azokon az évfolyamokon, ahol a testnevelés tantárgy tanítása folyik. Az érintett tanuló fizikai állapotának és edzettségének mérését, vizsgálatát a testnevelés tantárgyat tanító pedagógus végzi.

6.11 KÖRNYEZETI NEVELÉS:

„Cselekedj lokálisan, gondolkodj globálisan!” elv jegyében támogatjuk a tanulói tevékenységekre, a tanulási folyamatra épülő, az iskola képzési rendszerét átfogó környezeti nevelést, amely a globális látásmód környezettudatos magatartás és életvitel alapja.

A szűkebb környezet óvásának készségi szintre emelése lehetővé teszi a felelős gondolkodású állampolgárok nevelését, akik aktívan vesznek részt a közügyeinek intézésében, óvják, ápolják és gazdagítják környezetüket.

6.11.1. A környezeti nevelés alapelvei közül az alábbiakat kiemelten kell kezelünk:

- a fenntartható fejlődés,
- a kölcsönös függőség, ok-okozat összefüggések,
- a helyi és globális szintek kapcsolatai, összefüggései,
- az alapvető emberi szükségletek,
- az emberi jogok,
- a demokrácia,
- az elővigyázatosság,
- a biológiai és társadalmi sokféleség.

6.11.2. Hosszú távon célunk, jövőképünk, hogy környezettudatos állampolgárrá váljanak tanítványaink. Ennek érdekében tanulóinkban ki kell alakítani:

- a környezettudatos magatartást és életvitelt,
- a személyes felelősségen alapuló környezetkímélő, takarékos magatartást és életvitelt,
- a környezet (természetes és mesterséges) értékei iránti felelős magatartást, annak megőrzését, igényét és akaratát,
- a természeti és épített környezet szeretetét és védelmét, a sokféleség őrzését
- a rendszerszemléletét,
- és tudományosan megalapozni a globális összefüggések megértését,
- az egészséges életmód igényét és elsajátítani az ehhez vezető technikákat, módszereket.

6.11.3. A célok eléréséhez szükséges készségek, kialakítása, fejlesztése a diákokban. Ilyenek:

- alternatív, problémamegoldó gondolkodás,
- ökológiai szemlélet, gondolkodásmód,
- szintetizálás és analízis,
- problémaérzékenység, integrált megközelítés,
- kreativitás,
- együttműködés, alkalmazkodás tolerancia és segítő életmód,
- vitakészség, kritikus véleményalkotás,
- kommunikáció, médiahasználat,
- konfliktuskezelés és megoldás,
- állampolgári részvétel és cselekvés,
- értékelés és mérlegelés készsége.

6.11.4. A környezeti nevelés színterei iskolánkban:

Hagyományos tanórai szervezésben:

- A tanórákon hozzárendeljük az adott témához a megfelelő környezetvédelmi vonatkozásokat.
- Kiemelt szerepet kapnak a hétköznapi élettel kapcsolatos vonatkozások, amelyekhez a gyermekeknek is köze van.
- A különböző interaktív módszerekkel átadott ismeretek mellett jelentős szerepet kap az önálló ismeretszerzés is.
- A szemléltetés hagyományos, audiovizuális és informatikai lehetőségeit is felhasználjuk.
- Az egyszerű víz-, talaj- és levegővizsgálati módszereket a laboratóriumban megtartott tanórákon tanítjuk meg.
- Kiemelten kezeljük ezek elemzését a következtetések megfogalmazását, a tapasztalatok értékelését.

Nem hagyományos tanórai keretben:

- A tanév során minden osztály szervez múzeum látogatásokat. Az itt folyó munka a tanév szerves része.
- Részt vesznek gyermekeink olyan versenyen is, ahol a környezet-és a természetvédelem a fontos téma.
- A nyári táborozás évenként alkalmat teremt az elméleti anyag élő természetben való bemutatására.
- A tanulmányi séták, jól szolgálják környezeti nevelésünk tudatos továbbépítését.
- Lehetőség szerint szervezünk, illetve részt veszünk a hasznosanyag gyűjtési akcióban.
- Vetélkedőket és kiállítást rendezünk a Környezetvédelmi hét keretében a Föld Napja alkalmából.
- Osztályközösségeink egész évben aktívan vesznek részt közvetlen környezetünk /természeti és épített/ értékeink megóvásában, hagyományainak ápolásában illetve értékek teremtésében.

Erőforrásaink:

A környezeti nevelési munkánk céljainak eléréséhez elengedhetetlen feltétel, hogy az iskolai élet résztvevői egymással valamint más intézményekkel, szervezetekkel jó munkakapcsolatot és együttműködést alakítsanak ki. A résztvevők és a közöttük kialakult együttműködés egyben környezeti nevelési munkánk erőforrása is.

6.12 A TANULÓK MAGATARTÁSÁNAK ÉS SZORGALMÁNAK ÉRTÉKELÉSI ELVEI

A tanuló magatartásának és szorgalmának évközi értékelésénél, valamint a félévi és év végi minősítésekor a példás (5); jó (4); változó (3); és rossz/hanyag (2) értékelést alkalmazza az iskola.

A tanuló évközi magatartását és szorgalmát az osztályban tanító valamennyi pedagógus véleményének figyelembe vételével, havi rendszerességgel az osztályfőnök értékeli. A csúnya beszéd, csúfolódás, a magatartás jegybe számít. Csak indokolt esetben térhet el a havi magatartási jegyek átlagától az év végi jegy.

A tanulók félévi és év végi magatartásának és szorgalmának minősítését az osztályozó értekezleten az osztályfőnök javaslatára a nevelőtestület állapítja meg. Vitás esetekben az adott osztályban tanító pedagógusok többségi véleménye dönt a minősítésről, szavazategyenlőség esetén az osztályfőnök szava a mérvadó.

6.12.1. A magatartás értékelésének általános szabályai:

- Példás minősítést kaphat:
 - aki jó példát mutat,
 - szünetben is példamutatóan viselkedik,
 - udvarias, előzékeny, segítőkész,
 - megtartja a Házi rendet,
 - a napszaknak megfelelően, tisztességesen köszön.
- Jó minősítést kaphat:
 - az előzőekből néhány hiányosság esetén.
- Változó minősítést kaphat:
 - ha viselkedésével többször megzavarja az osztály tanulmányi munkáját, vagy közösségi életét.
- Rossz minősítést kaphat:
 - kirívó, vagy ismétlődő fegyelmi problémák esetén, illetve iskolánk szellemiségével ütköző magatartás tanúsítása esetén.

6.12.2. A havi, a félévi és az év végi magatartásjegyek és a fegyelmi büntetések összefüggése:

- Példás, ha nincs fegyelmi büntetése.
- Jó, ha legfeljebb egy szaktanári megrovása van.
- Változó két szaktanári megrovás, szaktanári szigorú megrovás, vagy legfeljebb két osztályfőnöki megrovás esetén.
- Rossz osztályfőnöki szigorú megrovás, vagy igazgatói fokozat esetén.

6.12.3. A szorgalom értékelésének szabályai:

A szorgalmi jegyet a tanuló igyekezetét, képességeit figyelembe véve, az önmagához mért teljesítménye alapján állapítjuk meg.

- Példás (5) szorgalmú tanuló:
 - az iskolai kötelességeit maradéktalanul teljesíti,
 - az írásbeli feladatait önállóan készíti el,
 - készségtelenségét megokolja, mulasztásait időben pótolja,
 - az órákra, versenyekre igyekezettel és megbízhatóan készül,
 - tevékenyen részt vesz minden munkában, és iskolatársainak példát mutat,
 - felszereléseit rendszeresen elhozza az órákra,
 - rendben tartja iskolai felszerelését: könyveit, füzetét, táskáját, padját, stb. írásbeli munkáinak külalakja gondos.
- Jó (4) szorgalmú tanuló:
 - az előbbiek nem mindegyikének felel meg kifogástalanul, de fegyelmező intézkedést nem kapott,
 - az előbbiek ellen kisebb mértékben, de ismételten vétett,
 - írásbeli fegyelmi büntetést egyszer kapott szorgalmi vétsége miatt.
- Változó (3) szorgalmú tanuló:
 - az előbbiek többségének nem felel meg, fegyelmező intézkedést is kapott már,
 - rapszodikus a munkavégzése, és kötelességét többszöri felszólításra végzi el,
 - írásbeli fegyelmi büntetést többször kapott szorgalmi vétsége miatt.
- Hanyag (2) szorgalmú tanuló:
 - aki az előző pontok közül több ellen is súlyosan vétett és ezért szaktanári, osztályfőnöki vagy igazgatói megrovást kapott.

Csak indokolt esetben térhet el a havi szorgalmi jegyek átlagától a félévi és az év végi jegy.

6.13 A JUTALMAZÁS, ÉS AZ ELMARASZTALÁS ISKOLAI ELVEI

6.13.1. A tanulók jutalmazása

6.13.1.1. Alapelvek:

- A legfőbb jutalmazás a dicséret. A tárgyi jutalmazásnak jelképes értékűnek kell lenni, ami a dicséretet és az elismerést nyomatékosítja, és emlék marad a tanulónak.
- Jutalom egy-egy időszak eredményes munkájáért, kiemelkedő teljesítményért, magatartásért és/vagy szorgalomért, vagy erkölcsileg is nagyra értékelhető tettért adható.
- Az egész tanévi munkáért, megyei, területi és országos versenyen elért helyezésért kapott jutalmat – a nevelőtestületi dicséretet – a tanévzáró ünnepségen jutalomkönyv átadása mellett hirdeti ki az igazgató.
- A pozitív értékelésre helyezzük a hangsúlyt. Észre kell venni a jót és erősíteni azt. Lehetőleg minél többször dicsérjük a tanulókat. Az elismerésnek bármelyik formájára, a tantestület bármelyik tagja javaslatot tehet.
- Azt a tanulót / tanulói közösséget dicséretben, vagy jutalomban kell részesíteni, aki / amely
 - példamutató magatartást és szorgalmat tanúsít,
 - tanulmányi kötelezettségeit, megbízatásait, önként vállalt feladatait, közösségért
 - végzett munkáját huzamos időn át kiemelkedően, szorgalmasan teljesíti,
 - hozzájárul az iskola jó hírének növeléséhez.
- Az elismerést és a jutalmat a közösségek előtt nyilvánosan adjuk. Az igazgatói és nevelőtestületi elismeréseket ünnepélyes keretek között hirdetjük ki.
- A kiemelkedő eredménnyel végzett együttes munkát, a példamutató helytállást tanúsító közösséget csoportos elismerésben (színház-, mozi látogatás, kirándulás stb.) lehet részesíteni, amit a munkaközösségek, osztályfőnökök javaslatára az igazgató engedélyez.
- A tanítási szünetben végzett elismerésre méltó cselekedetért, eredményért, a tanítás megkezdése után elismerésben és jutalomban részesíthető a tanuló, a tanulóközösség.

6.13.1.2. A tanulóknak adható elismerések:

- szóbeli dicséret
- írásbeli dicséret
- dicsérő oklevél
- könyvjutalom
- a diáktársak előtti dicséret iskolagyűlésen és az áhítatokon

6.13.1.3. Leggyakoribb jutalmazási formák iskolánkban:

- Osztályfőnöki, szaktanári, szakkörvezetői, ügyeletes tanári, igazgatói szóbeli és írásbeli dicséret. Év közben és év végén az elért teljesítményhez kapcsolódik.

6.13.1.4. Szaktanári dicséret adható

- kiemelkedően magas tantárgyi teljesítményért és/vagy szorgalomért, /plakát, tablókészítésért, egyéb szorgalmi feladatért/
- háziversenyek 1-3. helyezettjeinek,
- ünnepélyen való szereplésért,
- egyéb feladatvégzésben kiemelkedő teljesítményért, hozzáállásért.

6.13.1.5. Osztályfőnöki dicséret adható

- példás magatartásért és szorgalomért,
- ünnepélyeken való szereplésért,
- több tantárgyban kiemelkedően magas teljesítményért és/vagy szorgalomért,
- folyamatos és/vagy alkalmankénti közösségi munkáért,
- egyéb feladatvégzésben kiemelkedő teljesítményért, hozzáállásért.

6.13.1.6. Igazgatói dicséretben az a tanuló részesülhet, aki

- megyei, területi és országos versenyen előkelő helyezést ért el,
- iskolánkat méltó módon képviseli,
- megyeinél kisebb szintű tanulmányi versenyen, kulturális vagy sportvetélkedőn I-III. helyezést ért el,
- egyéb feladatvégzésben kiemelkedő teljesítményt hozzáállást tanúsított.

6.13.1.7. Nevelőtestületi dicséret a nevelőtestület döntése alapján annak jár, aki

- huzamosabb ideig példamutatóan teljesítette kötelességeit,
- több tantárgyból kiváló tanulmányi eredményt ért el,
- a tanulói közösségért huzamosabb ideig kiemelkedő munkát végzett,
- egyéb feladatvégzésben kiemelkedő teljesítményt hozzáállást tanúsított.

A nevelőtestületi dicséretet tanév végén a bizonyítványba is beírjuk.

6.13.2. A tanulók elmarasztalása

6.13.2.1. Alapelvek

- Fontos alapállásunk a tanulók elmarasztalásában (főleg az alsó tagozatban), hogy az lehetőleg a dicséret elmaradása legyen.
- Ha a tanuló a számára meghatározott kötelességét, az iskolai rendet és fegyelmet, a házirendet szándékosan, vagy gondatlanságból megszegi, fegyelemsértést követ el.
- A fegyelemsértő tanulót felelősségre kell vonni.
- A felelősségre vonás célja az iskolai közösség, a rend és fegyelem védelme, a fegyelemsértő és a többi tanuló nevelése, visszatartása a következő fegyelemsértéstől.
- Az intézkedés mindenkor alkalmazkodik a tanuló személyiségének fejlettségi szintjéhez. A fegyelmező intézkedés mind a tanulóra, mind a tanulói közösségre nevelő hatású legyen, azonban soha nem lehet megalázó.
- Minden pedagógus feladata, kötelessége, hogy a magatartási, viselkedési hibákért szóljon, illetve megfelelő fegyelmi büntetést adjon, vagy kezdeményezzen, és azt az elektronikus naplóban is jelezze a szülőnek.
- A tanulóval szemben hozott fegyelmi intézkedéseket dátummal ellátva tartjuk nyilván.
- A tanuló által elkövetett fegyelemsértés súlyosságának elbírálására, a büntetés formájának vagy a meghozandó fegyelmi intézkedésnek eldöntésére, az alsó tagozatban az osztálytanító, a felső tagozatban az osztályfőnökkel egyeztetve a pedagógusok jogosultak, illetve szükség szerint az igazgató.
- Súlyos, kirívó fegyelmi vétségek kivizsgálására és elbírálására során fegyelmi bizottságot kell létrehozni. Tagjai: intézmény vezetője, a tanuló osztályfőnöke, legalább két – a tanulót nagy óraszámban tanító - nevelő, diákpresbitériumot felelős. Elnököt maguk közül választanak.
- Gondatlan vagy szándékos károkozás esetén a tanuló kártérítési kötelezettséggel tartozik a vonatkozó törvények szerinti mértékben, ezen kívül a megfelelő fegyelmi fokozatban részesül.
- Ha a tanulót az iskolai tanulmányai folytatásával összefüggésben kár éri, az iskola a kárt a Polgári Törvénykönyv szabályai szerint megtéríti, kivéve, ha a kárt az iskola működési körén kívül eső elháríthatatlan ok idézte elő, vagy ha a kárt a károsult nem megfelelő magatartása okozta.

6.13.2.2. Az elmarasztalás eszközei

- A beírást, a szülőnek történő üzengetést nem tartjuk elsődleges nevelési eszköznek. Ennek ellenére az írásos jelzésnek súlya van, és adott esetben az egyetlen megoldásnak bizonyul.

6.13.2.3. Fokozatai általában

- Szóbeli.
- Szaktanári, szakkörvezetői: a tantárgy követelményeinek nem teljesítése, felszerelés hiánya, házi feladat többszöri hiánya, valamint az órákon, foglalkozásokon előforduló többszöri fegyelmezetlenség miatt.
- Ügyeletes tanári: a tanítás előtti és utáni, vagy az óráközi szünetben történt fegyelmezetlenség miatt.
- Osztályfőnöki: a tanuló többszöri tanulmányi és magatartásbeli kötelezettségszegése és a házirend megsértése, vagy igazolatlan mulasztás miatt.
- Igazgatói: a fentiek eredménytelensége, illetve ismétlődő fegyelemsértés, vagy kiemelkedően súlyos fegyelmi vétség esetén.

6.13.2.4. Az írásbeli fegyelmi büntetés fajtái a Nkt. 58. § (4) szerint:

1. megrovás,
 2. szigorú megrovás,
 3. meghatározott kedvezmények, juttatások csökkentése, megvonása,
 4. áthelyezés másik osztályba, tanulócsoportba, vagy iskolába,
 5. eltiltás az adott iskolában a tanév folytatásától,
 6. kizárás az iskolából.
- Írásbeli fegyelmi büntetés szóbeli figyelmeztetést követően adható, kivéve, ha a cselekmény súlya az azonnali megrovás alkalmazását teszi szükségessé. Tanköteles tanulóval szemben az 5. és 6. pontban meghatározott fegyelmi büntetés csak rendkívüli, vagy ismétlődő fegyelmi vétség esetén alkalmazható (Nkt.58. § (5)).
 - Az igazgatói írásbeli fegyelmi büntetést a körülmények mérlegelésével az osztályfőnök vagy szaktanár kezdeményezi, ha az ennél enyhébb valamennyi fegyelmi büntetést már megkapta a tanuló, illetve ha az elkövetett fegyelemsértés súlyossága indokolja.
 - A fegyelmi intézkedések alkalmazásánál érvényesíteni kell a fokozatosság elvét. Ettől csak súlyos esetben lehet eltérni. Súlyos fegyelemsértés esetén a fegyelmi tanács egyetértésével a súlyosabb fegyelmi büntetés is kiszabható akkor is, ha a tanuló előző fokozatú büntetést nem kapott.

- A hatékony fegyelmi eljárások érdekében a következő szempontokat vesszük figyelembe és tartjuk kötelezőnek minden pedagógus részére:
 - A fegyelmi fokozatot adó tanár köteles az osztályfőnököt tájékoztatni erről. Ha egy szaktanártól három egymást követő beírás van, az osztályfőnöknek lehetősége van arra, hogy mindkét részből felülvizsgálja az esetet. (Esetleg a fegyelmi bizottság is bevonható.)
 - Az adott hónapban kapott fegyelmi büntetés a havi magatartásjegyet befolyásolja. Az osztályozó konferencián a félévi illetve év végi magatartásjegy megállapítása a havi jegyek és az éppen aktuális fegyelmi fokozatok figyelembevételével, az osztályfőnök javaslata alapján történik.

7. A KÉT TANNYELVŰ OKTATÁS CÉLJAI, KÖVETELMÉNYEI

7.1 ÁLTALÁNOS CÉLOK

A két tanítási nyelvű iskolai nevelés és oktatás célja, hogy az anyanyelvi és az idegen nyelvi tudást egyidejűleg és kiegyensúlyozottan fejlessze, a tanulókat megtanítsa az idegen nyelven való tanulásra, az idegen nyelvű információk feldolgozására. A tanulók váljanak alkalmassá arra, hogy tanulmányaikat akár magyarul, akár idegen nyelven folytassák, illetve szakmájukat majd mind a két nyelven gyakorolják. Célja továbbá, hogy különböző kultúrák értékein keresztül nevelje a tanulókat türelemre, megértésre és nyitottságra; törekedjen pozitív én- és ország kép kialakítására; értesse meg a nemzetközi kapcsolatok és együttműködés fontosságát.

A két tanítási nyelv alkalmazásával az intézményes idegennyelv-tanulás a természetes nyelv elsajátításhoz közelít. Ezáltal elérhető, hogy az anyanyelv-tudás fejlesztése és a magyar kultúra megismerése mellett, a tanulók magas szintű idegennyelvi-tudás és idegen nyelv - tanulási képesség birtokába jussanak, tehetségük kibontakozhasson. Feladatunk tehát, hogy a gyerekek legyenek képesek az idegen nyelven való gondolkodásra, az idegen nyelv használatára az információszerzésben, - közlésben és - alkalmazásban. A tanulók értsék meg az idegennyelvtudás állandó gondozásának szükségességét, a mind kiegyensúlyozottabb kétnyelvűség elérése és megtartása érdekében. A két tanítási nyelvű iskola megteremtésénél figyelembe vesszük az Európai Unió csatlakozással jelentkező megváltozott feltételeket, valamint a szülői igényeket, amelyek azt mutatják, hogy olyan munkavállalókra van a jövőben igény, akik szakmájukat idegen nyelvi környezetben is magas színvonalon tudják folytatni.

Pedagógiai programunkat a két tanítási nyelvű oktatás törvényei előírásai 4/2013.(I.11.) EMMI rendelet a két tanítási nyelvű iskolai oktatás irányelvének kiadásáról, valamint az e rendelet kerettanterveket tartalmazó 2. számú mellékleteként kiadott Kerettanterv a két tanítási nyelvű általános iskolai célnyelvi oktatáshoz, és az e rendelet 4. számú mellékletében a Kerettanterv a két tanítási nyelvű általános iskola, középiskolai célnyelvi civilizáció oktatáshoz kiadott kerettantervben foglaltaknak megfelelően.

7.2 ÁLTALÁNOS KÖVETELMÉNYEK

- Szerezzenek ismeretet a világról, a célnyelvi országról, annak intézményeiről, az ott élő emberekről, ezeket hasonlítsa össze Magyarországgal, vonjon le következtetéseket.
- Ismerje meg más országok közösségeinek kultúráját, társadalmi szokásait, viselkedési formáit a mindennapi életben és az emberi kapcsolatokban.
- Alakuljon ki interkulturális tudatossága, személyes tapasztalat alapján is.
- Jusson interkulturális ismeretek birtokába (kezdeményezőkészség, kapcsolatépítés, kapcsolattartás, konfliktuskezelés).

- Fejlődjön személyisége sokirányúan a nyelvtanulás során (nyitottság, előítéletektől való szabadulás, önbizalom, kommunikációs igény, helyes értékrend, vállalkozó szellem, ambíció, érzelmi gazdagodás, önismeret).
- Fejlődjenek a kulcskompetenciák az idegen nyelv tanulása során (figyelem, memória, feladatmegoldás, önálló tanulás, önismeret).
- Ismerje meg az idegen nyelv tanulásának különféle stratégiáit, tanulási technikáit és válassza ki a számára legmegfelelőbbet.
- Emelkedjen egyre magasabb szintre kommunikációs készsége:
 - nyelvi összetevők: lexikai, fonológiai, morfológiai, szintaktikai ismeretek
 - szociolingvisztikai összetevők: társadalmi konvenciók a nyelvben
 - pragmatikai összetevők: ismeretek és készségek, amelyek a nyelvi és nem nyelvi elemek használati értékére vonatkoznak
- A tanulók vegyenek részt projektek tervezésében, készítésében, bemutatásában.

7.3 ILLESZKEDÉS A PEDAGÓGIAI RÉSZCÉLOKHOZ

- 1-2. évfolyam: bevezető szakasz
 - Ezen a két évfolyamon idegen nyelven oktatjuk a célnyelvet, a vizuális kultúrát, életvitel és gyakorlatot/életvitel és tervezés, és a testnevelés és sport tantárgyakat.
- 3-4. évfolyam: kezdő szakasz
 - Ezen a két évfolyamon idegen nyelven oktatjuk a célnyelvet, a vizuális kultúrát, életvitel és gyakorlatot/életvitel és tervezés, és a testnevelés és sport tantárgyakat.
- 5-6. évfolyam: alapozó szakasz
 - Ezen a két évfolyamon idegen nyelven oktatjuk a célnyelvet, a célnyelvi civilizációt, történelem, társadalmi és állampolgári ismereteket és a testnevelés és sport tantárgyakat.
- 7-8. évfolyam: fejlesztő szakasz
 - Ezen a két évfolyamon idegen nyelven oktatjuk a célnyelvet, a célnyelvi civilizációt, történelem, társadalmi és állampolgári ismereteket és a testnevelés és sport tantárgyakat.

7.4 SZEMPONTOK A KÉT TANÍTÁSI NYELVŰ KÉPZÉSBEN VALÓ TOVÁBBHALADÁSHOZ FELSŐ TAGOZATON

Alapvetően szükséges, hogy a tanuló megfelelő szintet érjen el mind az idegen nyelvi tartalmak (úgy mint szókincs, nyelvtani tudás, kiejtés), mind az idegen nyelvi készségek (hallott szöveg értése, olvasás, írás, beszéd) területein, mert ezen tudás birtokában lesznek csak képesek tanulmányaikat célnyelven folytatni például történelem, vagy célnyelvi civilizáció tantárgyakból a felső tagozaton.

Ennek értelmében a negyedik évfolyam végén a kéttanítási nyelvű osztályainkba járó tanulóink egy részének felajánljuk, hogy az idegennyelv-orientáltságú csoportban folytassák angol/német

tanulmányaikat, így ötödik osztálytól nem egyszerű létszámfelezés alapján, hanem „nívócsoportos” bontásban alakul a két idegennyelvi csoport az osztályon belül:

- kéttanításnyelvű és
- idegennyelvi orientáltságú csoport

A csoportok kialakítása során figyelembe vesszük:

- Tanulmányi eredmény német/angol nyelvből
- Az év közben megírt mérések eredménye: olvasott szöveg, hallott szöveg.
- Tanórai tapasztalatok: szókincs, olvasás, helyesírás beszédértés, verbális kommunikáció

Mindezek mellett azonban egyéb szempontok is jelentősek, amikor egyénileg vizsgáljuk a tanulókat, hiszen nem kizárólag az idegen nyelv tudása kell a sikeres tovább haladáshoz a későbbiekben, ezért is végzünk kompetenciaalapú méréseket. A tanulónak képesnek kell lennie komplex feladatok adott kontextusban történő sikeres megoldására.

Ehhez szükségesek:

- Kognitív- és gyakorlati képességek
- Ismeretek mobilizálása
- Tanuláshoz való hozzáállás, szorgalom
- Munkatempó
- Szociális és magatartási komponensek és attitűdök
- Anyanyelvi kompetenciák (pl. szövegértés, helyesírás)
- Logikus gondolkodás
- Problémamegoldó képesség

Az osztályfőnök, a betanító pedagógusok, vagyis az összes műveltségterületen tanító pedagógus véleményére szükség van a döntésben.

Fontos kiemelni, hogy a tanulók személyiségének komplexitása, a figyelembe vett tényezők mennyisége miatt egyénenként történik az elbírálás. A szülőket személyesen tájékoztatjuk a döntésről a tanév végén.

A célnyelv tanulása mellett a felső tagozaton megjelenő új kihívások sikeres teljesítéséhez a tanulónak képesnek kell lennie:

- Idegen nyelven történő tanulásra
- Idegen nyelvű információ feldolgozására
- Idegen nyelven való gondolkodásra
- A célnyelv használatára az információszerzésben, -közlésben, -alkalmazásban
- Egyéb tantárgyakból szerzett készségek, ismeretek alkalmazására idegen nyelven, illetve a célnyelvi órákon szerzett ismeretek alkalmazására más tantárgyak tanulásában
- Szóban és írásban megnyilvánulni, következtetéseket levonni, véleményt alkotni
- Az idegen nyelvet kommunikációs helyzetekben használni.

8. SAKKPALOTA KÉPESSÉGFEJLESZTŐ PROGRAM

8.1 ALAPELVEK, CÉLOK FELADATOK

Korunk, a digitális társadalom olyan mértékű ingertömeg-, adatfeldolgozást tesz szükségessé az emberek számára, hogy bizonyos ezzel kapcsolatos, rendszerezési képességek, kompetenciák elsajátítása létszükségletté vált. Ezen képességek megléte az ismeretszerzés mellett a sikeres tanítási-tanulási folyamatban is elengedhetetlen. A sakk a maga szimbólumrendszerével, a vizuális információk alapján, a digitális térhez hasonlóan korlátozott kódokból történő tájékozódásra, információszerzésre épülő rendszerével, párhuzamos gondolati síkon, a problémák több nézőpontból való megvizsgálásával (minimum a saját és az ellenfél szempontjából) válik kivételes oktatási eszközzé a digitális korba beleszületett gyermekek számára. Egyben a holisztikus, vizuális információkra épülő gondolkodás térnyerésével háttérbeszoruló logikai-elemző gondolkodást is készségi szinten képes fejleszteni.

A Sakk, mint oktatási eszköz kerettanterve a megújult nevelésközpontú iskola, s ezen belül egy kompetencia alapú nevelési-oktatási folyamat része, amely biztosítja a sakkozás intézményesen szervezett tanítását-tanulását.

A sakk, az egyik leghatékonyabb képességfejlesztő eszköz, amelynek segítségével a gyerekeket az óvodáskor végén, iskolás kor elején be lehet vezetni a tudatos ismeretsajátítás világába. A sakkozás, alapvető kognitív lelki folyamatokat és funkciókat működtetve, játékon keresztül hat az értelmi képességek, mindenekelőtt a megértést és a problémamegoldást biztosító gondolkodás fejlődésére. Azonban nem szabad figyelmen kívül hagyni a sakkozás nevelő-fejlesztő erejét, személyiségformáló hatását sem.

A sakkjáték tanulásának-gyakorlásának kedvező hatása a gyermekek egész intellektuális fejlődésére tudományosan is kimutatott.

- A sakk haszna a közoktatásban elsősorban abban rejlik, hogy előmozdítja a különböző műveltségi területek elsajátítását, képessé tesz az elavult információk elvetésére, és az új információk beépítésére, vagyis egészében a jövőre készít elő.
- Sakkozás közben a gyerekek egy sor már tárolt információt mozgósítanak és kombinálnak össze, miközben idegrendszerükben a sejtek közti kapcsolatok száma sokszorozódik. Ezeket a kapcsolatokat fogják felhasználni mindenfajta tanulása során. A sakk a maga vizuális szimbólumrendszerével az egész tanulási folyamat kialakulására komoly kihatással van.

A Sakk, mint oktatási eszköz projekt bevezetésének elsődleges célja a személyiségfejlesztés, a tehetséggondozás, a kritikai gondolkodás fejlesztése intézményi keretek között, heti rendszerességgel, tanítási idő keretében.

További cél:

- a sakk táblajáték alapismeretek nyújtása,
- a logikus, kritikai gondolkodás képességének kialakítása,
- önálló döntéshozás kialakítása,
- összefüggések, globális folyamatok felismerése,
- önálló tapasztalatgyűjtés, adatfeldolgozás gyakorlatának kialakítása,
- gyakorlatias szemlélet kialakítása,
- kreativitás növelése,
- viselkedés zavaros tanulók megsegítése az oktatásba való beilleszkedésben
- memóriafejlesztés.

A sakk egy, a tanuló személyiségét komplexen fejlesztő stratégiai táblajáték.

A sakk szabályainak tanulása közben a gyermeknek bővül:

- emlékezete,
- szókincse,
- megkülönbözteti a bábukat és nevet rendel melléjük,
- megismeri tulajdonságaikat: melyik hogyan léphet, hogyan üthet,
- megtanul, síkban tájékozódni
- megismeri a mátrixot: a sor és oszlop fogalmát,
- egyeztetni a bábuk helyét és értékét,
- a táblán történő tájékozódáshoz számokat és betűket rendel egymáshoz,
- elsajátítja a játékszabály rendszerét.

A kompetenciafejlesztést az alsó tagozaton a tanító, a sakkoktató az egyéni sajátosságokra épülő differenciált tanulásszervezéssel és bánásmóddal valósítja meg. Az alapvető képességek, készségek, kompetenciák fejlesztésében a tanulói tevékenységekre épít. Az ehhez felhasznált tananyagtartalmak megtervezésekor, valamint a feldolgozás tempójának meghatározásakor, a pedagógiai módszerek és eszközök kiválasztásakor a tanulócsoport, illetve az egyes tanulók fejlődési jellemzőit és fejlesztési szükségleteit tekinti irányadónak.

8.2. ÓRASZÁMOK

A kerettanterv ajánlott óraszám a heti egy, a tanítási tanulási folyamatba építve. A képességfejlesztő sakkot a 2018/2019-es tanévtől vezettük be felmenő rendszerben a testnevelés óra terhére.

8.3. A TANULÓK ÉRTÉKELÉSE

Az értékelés során célszerű a szöveges értékelést alkalmazni, mivel a kompetenciafejlesztés során elsősorban nem csupán az ismeretek hiányát vagy meglétét vizsgáljuk, hanem a tanuló önmagához viszonyított fejlődését, előrehaladását. A tanuló értékelésének szempontjai:

- fogalmak ismeretére
- készségek
- attitűdök.

Az ellenőrzés területei, formái:

A tanulók – tanító által történő – megfigyelése önálló tevékenységben vagy csoportmunkában/páros munkában való részvétel során.

A fejlődési folyamat követése során végzett elemzések informálnak:

- a tanulók egyéni haladásáról (tanulási mód, tempó, egyéni nehézségek, különleges érdeklődés, egyéni teljesítmény stb.);
- a fogalomépítés aktuális szintjéről.

A diagnosztikus mérések segítik annak megállapítását, hogy az „indulási” és várható „érkezési” szint között meghúzott fejlesztési folyamat ívének mely pontján észlelhető hiány, töréspont. Ezek differenciált okainak kutatása teszi lehetővé a „formáló - segítő” értékelés megfogalmazását. Az időszakos, diagnosztikus mérések megtervezése mindig a tanító feladata, aki pontosan tudja, milyen célokat tűzött ki az adott időszakban, és mit, milyen konkrétsági szinten és milyen mélységben tudtak feldolgozni.

A szummatív mérések is hozzájárulnak ahhoz, hogy pontos képet alkossunk a tanulók tudásáról, képességeik fejlődéséről. Ezek a mérések azonban semmiképpen nem fontosabbak és nem adnak hitelesebb információkat a gyerekek felkészültségéről, mint a velük folyamatosan együtt dolgozó pedagógus megfigyelései.

Az 1. és 2. évfolyamon semelyik formában nem javasolható a teljes tanórát kitöltő mérés.

A tanulási folyamaton belül a tanulók értékelésével az egyén fejlettségét, aktuális tudását viszonyítjuk a saját képesség szerint elérhető legmagasabb szinthez, valamint a fejlesztés, tanulás során várható eredményhez. A tantervben az egyes évfolyamok végén a fejlődés várható eredményeinek meghatározását irányelveknek kell tekinteni. Azt, hogy az adott területen mennyire biztatóak az aktuális helyzet és a fejlődés jelei, a pedagógusnak kell megítélnie. Vannak olyan területek, amelyekben viszonylag egyszerűen, teszteléssel megállapíthatók a teljesítmények. Ezeken a területeken is óvatosan kell kezelni a megfogalmazott irányelveket, hiszen pl. a számolni legjobban tudó ember is követ el számolási hibát, az egyébként jó problémamegoldó ember is félreérthet egy - egy olvasott vagy hallott szöveget. Ezért – bár mérésekkel sok területen megbízható információkat szerezhetünk növendékeink tudásáról, felkészültségéről, képességeinek fejlettségéről – kellő mértékben kell támaszkodnunk a folyamatos megfigyelés során gyűjtött tapasztalatokra.

Az év végi értékelés egyrészt a szummatív mérési eredményekre, másrészt a tanító folyamatos megfigyelései során szerzett összképre épül.

A fejlesztendő attitűd az kompetenciafejlesztésen belül a tanuló önmagához és az őt körülvevő világhoz való, különösen a társakhoz való viszonyt jelenti. Akkor sikeres a fejlesztés, ha a tanuló szubjektív értékelése önmagával és társas (formális és informális) kapcsolataival szemben átfedésben van a külső szemlélők értékelésével.

A rendszeres visszajelzés a tanulónak a pedagógus és társai által a tanév során elengedhetetlen. A visszajelzések gyűjtése és dokumentálása portfóliószerűen történhet, ugyanígy a tanuló reakcióinak és elhatározásainak rögzítése segíti az értékelést.

- A megfelelt szint többnyire az elsajátított ismertek alkalmazását jelenti, amikor a tanulók segítséggel képesek az ismerteket az adott helyzetben történő alkalmazására.
- A kiválóan megfelelt szint azokat a megalapozott átlagismerteket feltételezi, amelyek birtokában a tanuló önállóan képes azokat adott helyzetben, problémamegoldás során alkalmazni.

Sokat segíthet, ha a tanári értékelés mellett lehetőséget adunk a folyamatos önértékelésre is. 1. osztályban az önértékelés szóban történhet, majd fokozatosan bevezetve 2. osztálytól írásban is.

Minden témakör előtt a csoporttal közösen kitölthetünk egy önértékelő táblázatot, vagy megkérhetjük a diákokat, hogy egyénileg töltsék ki azt.

9. DIGITÁLIS FEJLESZTÉSI TERV

9.1 A DIGITÁLIS FEJLESZTÉSI TERV MEGHATÁROZÁSÁNAK ÁLTALÁNOS SZEMPONTJAI

A Digitális Fejlesztési Terv rövid és hosszú távú céljainak meghatározásában az alábbi szempontok figyelembe vételét követtük:

- Célcsoport igényeihez való igazodás: az elérni kívánt 6-14 éves korosztályú célcsoport legfontosabb oktatási igénye, hogy iskolai éve alatt olyan minőségi képzésben részesüljön, amelynek elsajátításával képes lesz boldogulni a XXI. század munkaerő-piacán. Ehhez olyan, korábban nem ilyen mértékben előtérbe kerülő kompetenciákat kell fejleszteni, mint a digitális írástudás, az élethosszig tartó tanulás képessége, illetve a kreativitás és proaktivitás készsége.
- Releváns szakmapolitikai megalapozó dokumentumok célrendszeréhez való igazodás: mindenekelőtt a Köznevelés-fejlesztési Stratégia és Magyarország Digitális Oktatási Stratégiája célrendszerének figyelembe vétele a projekt tervezésekor
- VEKOP-7.3.3-17 Digitális környezet a köznevelésben című pályázat felhívásának célrendszere.

9.2 A DIGITÁLIS FEJLESZTÉSI TERV RÖVID TÁVÚ CÉLJAI

A rövid távú célok általános jellemzője, hogy 1-3 éven, azaz a projekt megvalósítási időszakán belül hatnak, illetve valósulnak meg.

1. A digitális esélyegyenlőséget megteremtő infrastruktúra fejlesztés:
a projektben kiemelt figyelem irányul a nevelési-oktatási intézmények digitális infrastruktúrájának fejlesztésére, beleértve a fizikai eszközöket és a használt szoftvereket egyaránt. Olyan digitális infrastrukturális fejlesztést kívánunk 4 intézményünkben megvalósítani, amelynek eredményei mindenki számára egyaránt hozzáférhetőek, illetve a kooperativitás jelentőségén keresztül segíti a hátrányos, halmozottan hátrányos, sajátos nevelési igényű, valamint beilleszkedési és magatartási nehézségekkel küzdő tanulók társadalmi reintegrációját. Az alkalmazni kívánt új digitális pedagógiai módszertan hozzájárul ahhoz, hogy növekedjen az iskolai osztályokon belüli együttműködési készség, esélyt teremtve ezzel a leszakadók felzárkóztatásához. Mindemellett a fejlesztések révén az iskola eszközparkja is megújul, ami további pedagógiai lehetőségek előtt teremti meg az esélyt.
2. A XXI. század követelményeihez igazodó kompetenciafejlesztés erősítése:
a most az általános és középiskola padjaiban ülő tanulók legkorábban (legalább egy 2 éves felsőfokú szakképzés elvégzését is figyelembe véve) legkorábban 4-14 év múlva lépnek ki a munkaerő-piacra. Az IT-technológia mai fejlődési üteme arra enged következtetni, hogy még a ma a gimnázium padjait koptatóknak is legalább 1 új technológiai innovációt meg kell ismerniük, mielőtt ténylegesen elkezdenének dolgozni. A XXI. század gyorsan változó világához való igazodás nem képzelhető el az ezt elősegítő kompetenciák érdemi fejlesztése nélkül. Az élethosszig tartó tanulás képessége, az új ismeretek befogadásának készsége, a digitális írástudás és a virtuális térben való eligazodás képessége, a kreativitás és problémamegoldó készség elsajátítása mind olyan tényezők, amelyek fiataljaink boldogulását alapvetően befolyásolják.

3. A digitális pedagógiai módszertanok intézményi szintű és hálózatos fejlesztése:
célunk a négy kiválasztott partner nevelési-oktatási intézményben olyan, a Digitális Pedagógiai Módszertani Központ által kifejlesztett digitális oktatási programcsomagok bevezetése, amely alapjaiban újítja meg a pedagógiai gondolkodást. Célunk, hogy a kiválasztott osztályokban és tantárgyak esetében, az iskolai kontaktórák legalább 40%-a ezeknek a digitális programcsomagoknak a használatával valósuljon meg. A fejlesztéssel elő kívánjuk segíteni a nevelési-oktatási intézményen belüli, valamint az intézmények közötti hálózatosodást is, amelynek során a digitális módszertan által tartott órák óravázlata és elkészült digitális tanmenetei szélesebb nyilvánosság előtt is megosztásra kerülnek.
4. A XXI. század igényeinek megfelelő pedagógus társadalom kialakítása:
a Digitális Fejlesztési Terv megvalósítása során 10 fő szakmai megvalósítót kívánunk bevonni, akik a bevezetésre kerülő digitális programcsomagokat érdemben fogják használni. A képzők digitális kompetenciájának fejlesztésére az elmúlt években csupán korlátozott lehetőség adódott, leginkább korábbi pályázati projektek megvalósításának határmezsgyéjén jelent meg. Jelen pályázat megvalósítása során, annak első harmadában, felkészülve a digitális oktatási programcsomagok bevezetésére, a bevont szakmai megvalósítók számára a digitális tanítást-tanulást elősegítő képzések elvégzését irányozzuk elő.

A célok és a tevékenységek összefüggése:

Projekt rövid távú céljai	Tervezett tevékenységek
A digitális esélyegyenlőséget megteremtő infrastruktúra fejlesztés	IKT eszközök, berendezések beszerzése. A digitális pedagógiához kapcsolódó, valamint a tanulók nevelését-oktatását támogató digitális eszközök, taneszközök beszerzése Tantermek, szaktantermek, laborok, egyéb helyiségek felszerelése, alkalmassá tétele a Digitális Fejlesztési Terv megvalósítására.
A XXI. század követelményeihez igazodó kompetenciafejlesztés erősítése	Az internetbiztonságot és fogyasztóvédelmi jogérvényesítést elősegítő programok szervezése. Az összeállított vagy választott csomaghoz kapcsolódó intézményi digitális tartalom fejlesztése (digitális óravázlatok, tanítást-tanulást támogató tartalmak, digitális projekt leírások stb.), illetve a tartalom megosztása a Nemzeti Köznevelési Portál (a továbbiakban: NKP) felületén.
A digitális pedagógiai módszertanok intézményi szintű és hálózatos fejlesztése	Az alkalmazott digitális pedagógiai módszertani csomagok intézményi bevezetésének előrehaladását nyomon követő önértékelés, a digitális pedagógiai gyakorlat pedagógiai folyamatokba történő beépülésének vizsgálata, javaslatok megfogalmazása az intézményi digitális fejlesztési terv számára. A pedagógusok munkáját segítő digitális módszertani asszisztensi feladatok ellátása A módszertani csomag intézményi bevezetését támogató szolgáltatások (pl. helpdesk, rendszergazdai szolgáltatás) kialakítása és elérhetőségének biztosítása. A bevont intézmények vezetőire, pedagógusaira, tanulóira és szülői közösségére szabott szemléletformáló kampány tervezése és megvalósítása a digitális pedagógia bevezetéséről. Az implementációt támogató események (pl. szakmai napok, workshop-ok, videokonferenciák, tantestületi tréningek) szervezése, online tanári közösségek kialakítása, legalább a programba bevont

	intézmények közötti tapasztalatsere (az alkalmazott tananyagok, módszertanok, eszközök, programok vonatkozásában) megvalósítása.
A XXI. század igényeinek megfelelő pedagógus társadalom kialakítása	A bevont pedagógusok folyamatos szakmai támogatása, mentorálása, a folyamatok minőségbiztosítása. A támogatott intézmény bevont pedagógusainak akkreditált pedagógus továbbképzésen történő részvétele, digitális kompetenciáinak fejlesztése elsősorban az összeállított vagy választott digitális pedagógiai módszertani csomaggal összhangban. A digitális pedagógiai módszertani fejlesztéshez összeállított vagy választott csomag(ok) használatára való felkészülés és tanórákon történő alkalmazás kipróbálása.

9.3 A DIGITÁLIS FEJLESZTÉSI TERV HOSSZÚ TÁVÚ HATÁSAI

1. A térség társadalmi problémáinak enyhülése:
a digitális pedagógiai metódusok hosszú távú alkalmazása elősegíti a térségben élő, az iskolákban tanuló fiatalok társadalmi kohézióját. A sikeres felzárkóztatási programok révén a társadalom marginalizált rétegei is visszaintegrálhatók, ezzel idővel javul a térség belső kohéziója. Az alfa generáción belül az iskolai tanulmányok alatt hatékony együttműködési struktúrák alakulnak ki, amelyek a munkaerőpiacra kilépve is megmaradnak. Ezzel a digitális, újszerű pedagógiai módszertanok nem csak a felzárkóztatást segíti, de közvetve az integrált társadalmi struktúra kialakítását is.
2. A térségi, regionális és hazai munkaerő-piaci kínálat javulása:
az újszerű módszertanok és programcsomagok használatának bevezetésével a résztvevő diákok újszerű, a XXI. század munkaerő-piacának megfelelő kompetenciákkal fognak rendelkezni. A megszerzett készségek alapján a térség munkaadóinál könnyebben tudnak majd elhelyezkedni, megnő a keresleti igény a helybeli fiatalok tudására. Ezzel javul a térség foglalkoztatási helyzete, a megfelelő minőségű munkahelyek elérésével pedig enyhül a térségre ható kivándorlási nyomás.
3. A nevelési-oktatási intézmények oktatási piacon való pozíciójának javulása:
a projekt során erőteljesen periferikus vonásokat mutató térségben működő iskolai fizikai infrastrukturális és módszertani fejlesztése valósul meg. Az új innovációk alkalmazásával lényeges javulás áll be az iskola térségben betöltött társadalmi és gazdasági potenciáljában és pozíciójában. A fejlesztések hatására nagyobb kedvvel íratják be a családok és szülők gyermekeiket a fejlesztett intézménybe, kevesebben vállalják azt, hogy messzebbre lévő iskolákban tanuljanak. Ez a térség népesedési gondjainak megoldására is pozitív hatással lesz.
4. Térségi gazdaság struktúraváltásának elősegítése:
a fiatalok által megszerzett, és a munkaerő-piacon releváns módon hasznosítható digitális, kreatív és problémamegoldó kompetenciák közvetve hatással lesznek a térség gazdasági struktúrájára. Jelenleg a modern, kreatív iparágak alig teremtenek munkahelyet a periferikus térségekben, azok főleg a városokra koncentrálnak. A korszerű készségek elsajátításával elhárul az egyik fő akadály a munkavállalók képzetlenségének problémája az elől, hogy a vállalkozások ezekben a térségekben telepedjenek le, vagy hozzanak létre legalább távmunkában betölthető munkahelyeket. A folyamatnak jelentős hatása lesz a térség népesedési trendjeinek megváltoztatásában, csökken az elvándorlási hajlam.

9.4 A VEKOP-7.3.3-17 PÁLYÁZATI FELHÍVÁS CÉLRENDSZERÉHEZ VALÓ ILLESZKEDÉS

Felhívás célrendszere	A Digitális Fejlesztési Terv rövid távú céljai
A digitális pedagógiai módszertanok komplex, intézményi szintű fejlesztése a pedagógusok képzésével és a támogató eszközöknek bevezetésével és beválás-vizsgálatával	A digitális pedagógiai módszertanok intézményi szintű és hálózatos fejlesztése A XXI. század igényeinek megfelelő pedagógus társadalom kialakítása
A tanulók matematikai, digitális és természettudományos, valamint problémamegoldó kompetenciáinak fejlesztése.	A XXI. század követelményeihez igazodó kompetenciafejlesztés erősítése
Magyarország Digitális Oktatási Stratégiájában foglalt fejlesztési célok megvalósítása.	A digitális esélyegyenlőséget megteremtő infrastruktúra fejlesztés. A XXI. század követelményeihez igazodó kompetenciafejlesztés erősítése A XXI. század igényeinek megfelelő pedagógus társadalom kialakítása
A pilot programot megvalósító intézményben a digitális környezeti fejlesztések hozzáférhetővé, akadálymentessé tétele, kiemelten a fogyatékkal élő, a sajátos nevelési igényű (SNI) és a beilleszkedési, tanulási és magatartási nehézséggel küzdő tanulók (BTM) számára	A digitális esélyegyenlőséget megteremtő infrastruktúra fejlesztés. A XXI. század követelményeihez igazodó kompetenciafejlesztés erősítése

9.5 A KÖZNEVELÉS-FEJLESZTÉSI STRATÉGIA CÉLRENDSZERÉHEZ VALÓ ILLESZKEDÉS

Köznevelés-fejlesztési stratégia specifikus céljai	A Digitális Fejlesztési Terv rövid távú céljai
Tényeken alapuló szakpolitika és gyakorlat révén fenntartható, szakmailag hatékony köznevelés és ágazatirányítás fejlesztése.	A digitális pedagógiai módszertanok intézményi szintű és hálózatos fejlesztése.
A köznevelési ágazat teljes standard irányítási, ellenőrzési, értékelési rendszerének kialakítása.	A digitális pedagógiai módszertanok intézményi szintű és hálózatos fejlesztése.
A pedagógiai szakmai szolgáltatások és a pedagógiai szakszolgálatok által nyújtott szolgáltatások egységesítése, színvonalának emelése.	A digitális pedagógiai módszertanok intézményi szintű és hálózatos fejlesztése. A XXI. század igényeinek megfelelő pedagógus társadalom kialakítása.
A tanulói ismeretek és attitűdök szintjének emelése, fejlesztése.	A XXI. század követelményeihez igazodó kompetenciafejlesztés erősítése.
A pedagógusok módszertani kultúrájának folyamatos fejlesztése összhangban az új tantervi-tartalmi szabályozókban megjelenő követelményekkel.	A digitális pedagógiai módszertanok intézményi szintű és hálózatos fejlesztése A XXI. század igényeinek megfelelő pedagógus társadalom kialakítása.
Az új tantervi-tartalmi szabályozóknak megfelelő tanulási környezet és taneszközök fejlesztése, bevezetése, elterjesztése.	A XXI. század követelményeihez igazodó kompetenciafejlesztés erősítése. A digitális esélyegyenlőséget megteremtő infrastruktúra fejlesztés.

A pedagógiai kreativitás és újítás, valamint a tehetség támogatása a köznevelés minden szintjén.	A digitális pedagógiai módszertanok intézményi szintű és hálózatos fejlesztése.
A pedagógusképzés folyamatos hozzáigazítása a megújuló köznevelési rendszer és a társadalom igényeihez.	A XXI. század igényeinek megfelelő pedagógus társadalom kialakítása.
A pedagógusok folyamatos szakmai fejlődésének biztosítása.	A XXI. század igényeinek megfelelő pedagógus társadalom kialakítása.
A végzettség nélküli iskolaelhagyás arányának csökkentése.	A XXI. század követelményeihez igazodó kompetenciafejlesztés erősítése.
A nyitottságra ösztönző nevelés támogatása.	A XXI. század követelményeihez igazodó kompetenciafejlesztés erősítése.
A nemzetiségi nevelés-oktatás szakmai támogatása.	A XXI. század követelményeihez igazodó kompetenciafejlesztés erősítése.
Tényeken alapuló szakpolitika és gyakorlat révén fenntartható, szakmailag hatékony köznevelés és ágazatirányítás fejlesztése.	A XXI. század igényeinek megfelelő pedagógus társadalom kialakítása.

9.6 MAGYARORSZÁG DIGITÁLIS OKTATÁSI STRATÉGIÁJA CÉLRENDSZERÉHEZ VALÓ ILLESZKEDÉS

Magyarország Digitális Oktatási Stratégiája célrendszere	A Digitális Fejlesztési terv rövid távú céljai
A pedagógusok IKT-tudása, módszertani kultúrája, motivációja és használata feleljen meg a digitális oktatás követelményeinek.	A XXI. század igényeinek megfelelő pedagógus társadalom kialakítása.
A digitális tartalomkínálat, módszertani támogatás és tudásmegosztás tegye lehetővé, hogy az IKT eszközök használata minden tantárgy esetében beépüljön a tanítás-tanulás és az értékelés folyamatába.	A digitális pedagógiai módszertanok intézményi szintű és hálózatos fejlesztése.
A köznevelési feladat ellátási helyek, illetve a tantermek internet- és eszközellátottsága – nemzeti standardok alapján – feleljen meg a digitális oktatás követelményeinek	A XXI. század követelményeihez igazodó kompetenciafejlesztés erősítése. A digitális esélyegyenlőséget megteremtő infrastruktúra fejlesztés.
A tanulók számára biztosított eszközrendszer feleljen meg a horizontális (IT biztonság, esélyegyenlőség) követelményeknek.	A XXI. század követelményeihez igazodó kompetenciafejlesztés erősítése. A digitális esélyegyenlőséget megteremtő infrastruktúra fejlesztés.
A digitális oktatási adminisztrációs megoldások teljes körűen biztosítsák a pedagógusok, illetve intézmények adatszolgáltatási kötelezettségeinek teljesíthetőségét és a tevékenységük ellátásához szükséges információk elérhetőségét.	A digitális pedagógiai módszertanok intézményi szintű és hálózatos fejlesztése.
DOS implementációs keretrendszer kialakítása.	A digitális pedagógiai módszertanok intézményi szintű és hálózatos fejlesztése.

9.7 HELYZETELEMZÉS, FEJLESZTÉSI SZÜKSÉGLETEK BEMUTATÁSA

Az Arany János Református Általános Iskola és Óvoda Nagykőrös városában működik, amely a Közép-magyarországi régióban, Pest megyében, a Nagykőrös járásban található. A település lakossága kb. 24.000 fő, ebből az általános iskolás korúak száma kb. 2000 fő.

Az iskola létszáma a 2016/2017. tanévben 449 fő, ebből 272 fő jár alsó tagozatra, 177 fő felső tagozatra. 2012-ben 438 fő volt az intézmény tanulói létszáma, ebből 239 fő járt alsó és 199 fő felső tagozatra, vagyis az iskola tanulói összlétszáma lassan növekszik, alsóban erőteljesebb növekedés mutatkozik az elmúlt öt évben. Az 1. táblázat alapján az intézmény hatodik és nyolcadik évfolyamos diákjainak matematika kompetencia eredményei számottevően nem különböznek az országos átlagtól.

Az iskola kompetencia eredményeinek országos átlagtól való eltérése:

	2012		2016	
	6. évfolyam	8. évfolyam	6. évfolyam	8. évfolyam
Matematika	-1,7%	+1,6%	+9,7%	+0,9%

9.7.1 A GYAKORLATBAN ALKALMAZOTT DIGITÁLIS PEDAGÓGIAI ESZKÖZTÁR BEMUTATÁSA, FEJLESZTÉSI SZÜKSÉGLETEK

9.7.2 AZ INTÉZMÉNY MÓDSZERTANI FELKÉSZÜLTSGE A DIGITÁLIS KOMPETENCIA FEJLESZTÉS TERÜLETÉN

Iskolánkban rendszeres az interneten is elérhető tananyagok használata. A tanórákon használjuk az SDT-t vagyis a Sulinet Digitális Tudásbázist használják a kollégák, melyen rengeteg animáció, videó, kép, letölthető tananyag található. A diákok elsősorban Power Point bemutatókat készítenek, van, aki már segítség nélkül. Pedagógus által készített, összegyűjtött segédanyagok használata valósul meg, Power Pointos bemutatótól kezdve az SDT-ről letöltött bemutatót át. A pedagógusok a tananyag feldolgozás és önálló munka során használják a digitális eszközöket. Elsősorban az alábbi témakörök oktatásához használják az infókommunikációs eszközöket és ahhoz kapcsolódó pedagógiát: matematika: geometriai problémák. Történelem: csaták elemzése, Földrajz: természetismeret, gazdaságföldrajz. Mindemelllett a pedagógus kreativitása szab határt a megvalósításnak és alkalmazásnak.

A digitális kompetencia fejlesztése a pedagógiai programban több helyen megjelenik, ugyanakkor önálló fejezetet nem alkot. Hiányzik azonban a digitális módszertan helyi tantervekbe, illetve tanmenetbe való integrált beépülése.

Erősségek:

- Tantestület tagjai egyre fontosabbnak tartják a digitális eszközök használatát.
- A 2016/17-es tanévben bevezettük az e-naplót.

Negatívumok:

- Digitális módszertan a helyi tantervekbe nem épült be kellően integrált módon
- A pedagógiai programban a digitális kompetencia fejlesztése nem jelenik meg önálló fejezetként.

9.7.2.1 FEJLESZTÉSI SZÜKSÉGLETEK

A digitális pedagógiai módszertan bevezetéséhez az alábbi területen lenne szükséges az előrelépés:

- 1) A jelenlévő géppark állománya nem megfelelő számú, interaktív tábla és projektor kevés van az intézményben. A képzéseken szerzett ismeretek már elavultak. Ennek megoldása elengedhetetlen a digitális tanításban való továbblépéshez.
- 2) Átfogó módszertani fejlesztések szükségesek az IKT eszközök komplex használata terén, különös tekintettel az SNI és BTM tanulók felzárkóztatása kapcsán. A sajátos nevelési igényű, valamint beilleszkedési és tanulási magatartási nehézségekkel küzdő tanulók fejlesztésében és felzárkóztatásában a digitális pedagógiai módszertanok intézményi adaptálása új távlatokat fog nyitni. Ezért is fontos a digitális pedagógiai elemek pedagógiai programba, valamint helyi tanmenetekbe, tantervekbe való integrált beépülése.
- 3) A pedagógiai programba az új innovatív tartalmakat oly módon kívánjuk beépíteni, hogy az intézményt érintő külső és belső mérések megvalósuljanak, a belső értékelések eredményei alapján észlelt hiányosságok, hibák, nem megfelelőségek megszűnjenek, a szükséges javító, fejlesztő, megelőző tevékenységek megtörténjenek. Ugyancsak kívánatos volna a tanmenetekbe és helyi tantervekbe való beépülés is. Meg kell határozni azokat a tantárgyi témaköröket, amelyek esetében a digitális pedagógia a formális oktatásba, az óratervi foglalkozás keretei közé beilleszthető.
- 4) Az adaptáció során a pedagógusok ahhoz kapnak segítséget, hogy képesek legyenek sikeresen megszervezni a marginalizálódott helyzetben lévő gyerekek nevelését-oktatását a matematikai kompetencia fejlesztés területén, illetve a természettudományos megismerés területén.
- 5) A tanítást-tanulást támogató digitális kompetenciák fejlesztését támogató eszközöknek és módszereknek széles körben történő megismertetése és alkalmazása érdekében az alábbi területeken kívánjuk a digitális pedagógiai eszköz és módszer adaptálását, implementálását és tanulási-tanítási gyakorlatba ültetését:
 - matematikai kompetencia fejlesztésének támogatása,
 - a természettudományos megismerés támogatása,
 - a kreativitás/problémamegoldó gondolkodás fejlesztése.

A pályázat megvalósításának eredményeképpen, a digitális pedagógiai módszertannal támogatott tanórák aránya az adott/választott csoportra vonatkoztatva az adott/választott tantárgy éves össz óraszámához viszonyítva az első teljes tanévtől el fogja érni a 40%-ot.

A digitális fejlesztések során kiemelt figyelmet kell fordítani a sajátos nevelési igényű (SNI) és a beilleszkedési, tanulási és magatartási nehézséggel küzdő tanulók (BTM) fejlesztésére. Nekik külön differenciált oktatás keretében külön feladatok, pedagógiai módszerek állnak rendelkezésre a fent említett kompetenciák fejlesztésével kapcsolatban. Terveink szerint rendszeresen szerveznénk délutáni kreatív felzárkóztató foglalkozásokat, amelyen a gyengébben teljesítők mellett a jobb képességűek is részt vehetnének, ezáltal integrált környezetben segíthetnék a leszakadók felzárkózását.

9.7.3 AZ INTÉZMÉNYI SZERVEZETI ÉS HUMÁN FELTÉTELEK BEMUTATÁSA, FEJLESZTÉSI SZÜKSÉGLETEK

9.7.3.1 AZ INTÉZMÉNYI SZERVEZETI STRUKTÚRA ÉS A RENDELKEZÉSRE ÁLLÓ HUMÁN ERŐFORRÁS BEMUTATÁSA

A digitális pedagógia humán oldaláról pozitívumként elmondható, hogy az intézményben oktató pedagógusok egyharmada részt vett már valamilyen szintű informatikai jellegű képzésen. Ezek a következők voltak:

- Matematikai tartalmak hatékony felhasználása interaktív táblán, illetve szavazóegységek használatával a kompetenciaalapú oktatás segítésére (OKM-3/138/2008.) 30 óra 1 fő;
- Tanító – informatika műveltségterülettel 1 fő, számítástechnika szakos tanár 1 fő dolgozik az intézményben, valamint 8 fő rendelkezik ECDL vizsgával.

A megfelelő képzettségi szint eredménye, hogy a képzők 70%-a legalább alkalomszerűen használja a modern IKT eszközöket. Az informatika órán kívül más tantárgyak óráin is megjelenik a számítógép, előszeretettel nyúlnak az eszközökhöz a kollégák. Alkalomszerűen, a tantestület nagy része használja a számítógépet a tanításban. Összefoglalva elmondható, hogy a pályázat megvalósításához szükséges humán erőforrás az intézményben rendelkezésre áll.

A témával kapcsolatos negatívumok az alábbiakban foglalhatók össze:

- Ahogy a képzések taglalásánál is látható volt, bár az oktatók közül többen részesültek valamilyen digitális jellegű képzésben, a legújabb IKT eszközök használatához nem kapcsolódott humán erőforrás fejlesztés. Emiatt a dolgozók informatikai tudása elavult, mindenképpen szükség van a tudás felfrissítésére. Ezen belül szükség lenne modern infokommunikációs eszközök használatával kapcsolatos képzésekre, illetve interaktív tananyagok felhasználásával, technikai és módszertani alkalmazásával kapcsolatos ismeretbővítésekre. Az intézmény biztosítja minden pedagógusnak a továbbképzéseken való részvételt, vállalja a helyettesítések biztosítását, illetve mentorálási tevékenységet is támogatja.
- Az intézményben nem áll rendelkezésre olyan háttértámogató, digitális módszertani rendszer, amely segíthetné a pedagógusokat a digitális módszertan elsajátításában, így a digitális módszertan bevezetésében az intézmény hátrányt szenved. Jelen projekttel ezt a hiányt is szeretnénk kiküszöbölni.

Erősségek:

- Tantestület szívesen használja a modern IKT eszközöket pedagógiai munkája támogatására.
- A képzők közül többen részt vettek már IKT jellegű képzéseken.

Negatívumok:

- A pedagógusok digitális háttértudása elavult, a legújabb technológiák használatához nem alkalmas.
- Nem áll rendelkezésre olyan háttértámogató, digitális módszertani rendszer, amely segíthetné a pedagógusokat a digitális módszertan elsajátításában.

9.7.3.2 FEJLESZTÉSI SZÜKSÉGLETEK

A Digitális Fejlesztési tervben résztvevő pedagógusok megoszlása:

Szakterület	Pedagógusok száma	Kapcsolódás a választott módszertani csomaghoz
Matematika (felső tagozat)	1 fő	A matematika kompetencia fejlesztésének támogatása

Biológia	1 fő	A természettudományos megismerés támogatása
Természetismeret	2 fő	A természettudományos megismerés támogatása
Informatika (alsó tagozat)	2 fő	A kreativitás/problémamegoldó gondolkodás fejlesztésének támogatása
Általános iskolai tanító	4 fő	A matematika kompetencia fejlesztésének támogatása

A pályázatban az iskola 160 tanulója vesz részt. Intézményünkben évfolyamonként alsó tagozatban 3 osztály, felső tagozatban 2 osztály működik átlagos létszámmal, melyek között rendszeresen felbukkannak olyan tehetséges gyermekek, akik különböző tantárgyi- és sportversenyeken érnek el figyelemre méltó eredményeket.

Diákjaink összetétele a szociális háttér szerint alapján alakultak (2016-os adatok):

tanulói létszám (2016)	HH	HHH	BTM (2015)	SNI (2015)	RGYK (2015)
450	40	0	22	18	40
Arány a tanulói létszámhoz képest, %	8,8%	0%	4,8%	4%	8,8%

A program sikerességének megvalósítása szempontjából szükség lenne a pedagógusok digitális kompetenciáinak fejlesztése szempontjából különböző továbbképzésekre:

	Csomag neve	Létszám	Kapcsolódó képzések
Választott módszertani csomag	A matematika kompetencia fejlesztésének támogatása		
Alsó tagozat	Tankockákkal az eredményes matematika tanulásért	4 fő	Tankocka alkalmazása az alsó tagozaton (60 óra)
Felső tagozat	Tankockákkal az eredményes matematika tanulásért	1 fő	Tankocka alkalmazása a felső tagozaton (60 óra)
Választott módszertani csomag	A természettudományos megismerés támogatása		
Felső tagozat	Tankockák a természettudományos megismerés támogatására	3 fő	Tankocka alkalmazása a felső tagozaton (60 óra)

Választott módszertani csomag	Kreativitás/problémamegoldó gondolkodás fejlesztésének támogatása		
Alsó tagozat	Projektszemléletű ismeretátadás az alsó tagozaton LEGO® WeDo eszközökkel	2 fő	Mobilrobotok az iskolában, 30 óra

Mind a gyerekek, mind a pedagógusok számára fontos a mindennapi élethez és az oktatásban is, hogy az informatikai eszközök felé bizalommal forduljanak, biztonságosan és tudatosan használják az IKT eszközöket. Ezért nagymértékben szükséges a pedagógusaink és a diákjaink számára is a szemléletformálás, hiszen a digitális eszközök jelen vannak mindennapjainkban, akár az iskolában, akár az otthonunkban.

Rendszeresen szervezett workshopokon, tantestületi tréningeken, pedagógiai kampányokon minden pedagógus prezentálhatja a képzéseken és a projekt megvalósításában megszerzett tapasztalatait, jó gyakorlatait. Ezek a disszeminációs tevékenységek lehetőséget teremtenek arra, hogy a programba be nem vont pedagógusok motivációját, érdeklődését is felkeltsük a digitális pedagógiai módszerek bevezetése iránt.

Intézményvezető feladata, hogy a pályázatban részt vevő pedagógusok továbbképzéseit rögzítse és nyomon kövesse.

9.7.4 A RENDELKEZÉSRE ÁLLÓ INFRASTRUKTÚRA, ESZKÖZPARK BEMUTATÁSA, FEJLESZTÉSI SZÜKSÉGLETEK

9.7.4.1 AZ INTÉZMÉNY ESZKÖZELLÁTOTTSÁGA

Iskolánkban jelenleg a következő informatikai eszközpark áll rendelkezésre:

- 2 db smart interaktív tábla projektorral
- 25 db tanulói asztali gép, 1,5 – 4GB RAM, windows 7 educatio operációs rendszerrel, USB porttal, HDMI csatlakozás nincs. A gépek 2-5 évesek, folyamatosan biztosítjuk a karbantartásukat és évenként kb. 7 gép cseréjét tudjuk megoldani.
- 6 db tanári notebook
- 10 db projektor

Internetellátottság: az intézmény hálózati kapcsolatát és internetbiztonsági szolgáltatásait a Sulinet biztosítja. Wifi szűrés a saját routerünk szolgáltatása biztosítja. Továbbá a felnőtt tartalmak szűrését a saját proxy szerverrel oldjuk meg. (ez folyamatban van) A rendszer által biztosított le- és feltöltési sebesség nem minden esetben megfelelő.

Lego matek:

- 24 db MoreToMatch alapsomag

Erősségek:

- Megfelelő számú számítógép

- Az intézményben a modern IKT eszközök az oktatás segítésére rendelkezésre állnak, mennyiségük azonban kevés.
- Internet elérés megoldott.
- 2 osztálynak MoreToMath alapsomag.

Negatívumok:

- Interaktív táblák száma kevés.
- Nincsenek jelen az alfa generáció oktatását leghatékonyabban javító legújabb infó-kommunikációs, hordozható technológiák.

9.7.4.2 FEJLESZTÉSI SZÜKSÉGLETEK

Intézményünkben az alábbi fejlesztések szükségesek eszközpark terén:

- Interaktív tábla, legalább 70 hüvelyk képátmérővel és hozzá csatlakozó sztereo audio rendszerrel: 2 db.
- Laptop a Műszaki és Módszertani Útmutatóban meghatározott paraméterekkel: 2 db.
- Tablet, a Műszaki és Módszertani Útmutatóban meghatározott paraméterekkel: 30 db.
- Tabletek egyidejű töltését biztosító, zárható szekrény: 1 db.
- Tablettartó asztali állvány: 30 db.
- Projektor: 2 db.
- LEGO WeDo 2.0 robot: 12 db.
- Megfelelő internet elérés biztosításához gigabit router.
- Tanterem menedzsment szoftver: 30 db Androidos táblagépre.
- 1 teremben: 1 db interaktív megjelenítő eszköz, laptop, 20 db tablet – Tankocka programcsomagok bevezetésére és alkalmazására.
- 1 teremben: 1 db interaktív megjelenítő eszköz, laptop, 10 db tablet (2 tanulónként 1 db), 12 db LEGO WeDo készlet – LEGO kreativitás programcsomag bevezetésére és alkalmazására.

Az eszközök beszerzésével járó munkaigény:

Termék	Beszerzési költség	Szállítási igény	Beszerelési igény
Interaktív tábla és kiegészítők	X	X	X
Tanári laptopok	X	X	
Tanulói tabletek	X	X	
Projektor	X	X	X
LEGO WeDo 2.0	X	X	
Tablet töltő és tároló szekrény	X	X	
Tablettartó asztali állvány	X	X	
Router	X	X	

9.7.5 VÍZIÓ

A pedagógusok, tanárok az órára való felkészülés keretében több, előre elkészített, feldolgozott tananyag és tanmenet közül választhatnak, amelyek online módon elérhetőek, tovább szerkeszthetőek és alakíthatóak. Az opcionálisan választható tananyagok és tanmenet mellé módszertani útmutató is tartozik. A különféle tananyagok illeszkednek a különböző igényekhez (hátrányos helyzet, sajátos nevelési igény)

Az órán a pedagógus, tanár, az előre elkészített anyagot multimédiás tartalmak bemutatására is alkalmas berendezéssel mutatja be, felhasználva az „IKT az oktatásban” témában megszerzett ismereteit.

A diákok interaktív módon tapasztalhatják meg, illetve alakíthatják a tananyag elemeit, ami jelentősen hozzájárul a megértéshez és a tananyag elsajátításához. A diákok az órán kívüli időszakban is hozzáférnek az órai anyaghoz, annak kiegészítéseihez, ezekkel kapcsolatban önellenőrző és tanári ellenőrzés mellett végezhető feladatokat kapnak. A tananyaggal kapcsolatban órán kívül is kérdéseket tehetnek fel online módon.

A pedagógus, tanár a dolgozatokat, házi feladatokat elektronikus módon gyűjti be és a feladattípustól függően, elektronikusan értékeli is ki (ezzel értékes munkaidőt takarít meg, amit hasznosabb feladatokra fordíthat, pl. órára felkészülés, tananyagszerkesztés).

A pedagógusok, tanárok, adott esetben a diákok is közreműködnek a tananyag-fejlesztésben.

Az IKT eszközöknek és a hozzá kapcsolódó módszertani megvalósításnak köszönhetően javul a diákok digitális, szövegértési és természettudományos kompetenciája, amely nagyban segíti későbbi munkaerő-piaci elhelyezkedési esélyeiket.

9.8 INTÉZMÉNYI FEJLESZTÉSI CÉLOK MEGHATÁROZÁSA

9.8.1 A PEDAGÓGIAI CÉLOK KIJELELÉSE A DIGITÁLIS PEDAGÓGIA TERÜLETÉN

Feltárt hiányosság	Fejlesztési cél
Digitális módszertan a helyi tantervekbe nem épült be kellően integrált módon	A digitális pedagógiai módszertani fejlesztéshez összeállított, vagy választott csomag(ok) használatára való felkészülés és tanórákon történő alkalmazás kipróbálása. Az összeállított, illetve választott csomaghoz kapcsolódó intézményi digitális tartalom fejlesztése (többek között digitális óravázlatok, tanítást-tanulást támogató tartalmak, digitális projekt leírás), illetve a tartalom megosztása a Nemzeti Köznevelési Portál (a továbbiakban: NKP) felületén. A bevont intézmények vezetőire, pedagógusaira, tanulóira és szülői közösségére szabott szemléletformáló kampány tervezése és megvalósítása a digitális pedagógia bevezetéséről. Az alkalmazott digitális pedagógiai módszertani csomagok intézményi bevezetésének előrehaladását nyomon követő önértékelés, a digitális pedagógiai gyakorlat pedagógiai folyamatokba történő beépülésének vizsgálata, javaslatok megfogalmazása az intézményi digitális fejlesztési terv számára.

	Szakmai beszámoló készítése a fejlesztési terv megvalósulásáról a Digitális Pedagógiai Módszertani Központ (a továbbiakban DPMK) által meghatározott szempontok szerint.
Pedagógiai programban a digitális kompetencia fejlesztése nem jelenik meg önálló fejezetként	A digitális pedagógiai módszertani fejlesztéshez összeállított, vagy választott csomag(ok) használatára való felkészülés és tanórákon történő alkalmazás kipróbálása. A bevont intézmények vezetőire, pedagógusaira, tanulóira és szülői közösségére szabott szemléletformáló kampány tervezése és megvalósítása a digitális pedagógia bevezetéséről. Az alkalmazott digitális pedagógiai módszertani csomagok intézményi bevezetésének előrehaladását nyomon követő önértékelés, a digitális pedagógiai gyakorlat pedagógiai folyamatokba történő beépülésének vizsgálata, javaslatok megfogalmazása az intézményi digitális fejlesztési terv számára. Szakmai beszámoló készítése a fejlesztési terv megvalósulásáról a Digitális Pedagógiai Módszertani Központ (a továbbiakban DPMK) által meghatározott szempontok szerint.

Az intézmény digitális fejlesztése terén az alábbi pedagógiai módszertani csomagokat kívánjuk választani:

- A matematikai kompetencia fejlesztésének támogatása.
- A természettudományos megismerés támogatása.
- A kreativitás, problémamegoldó gondolkodás képességének támogatása.

Kiemelt kompetenciafejlesztési célok (mindegyik csomag esetében megjelenik):

- Kommunikációs készség fejlesztése.
- Együttműködési készség fejlesztése.
- Problémamegoldás és kritikus gondolkodás képességének fejlesztése.
- Digitális műveltség képességének fejlesztése.

Járulékos kompetenciafejlesztési célok (csak a csomagok egy részében jelenik meg):

- Kreatív kompetencia fejlesztése.
- Önkifejezés és önértékelés képességének fejlesztése.

Az egyes digitális csomagokat a következő évfolyamokon kívánjuk bevezetni:

- A matematikai kompetencia fejlesztésének támogatása:
 - ⊖ Tankockákkal az eredményes matematika tanuláért: 1, 3, és 5. évfolyam, évfolyamonként 1-1 osztály (20 fő/ osztály).
- A természettudományos megismerés támogatása:
 - Tankockák a természettudományos megismerés támogatására: 6. és 7. évfolyam, évfolyamonként 1-1 osztály (20 fő/osztály).

- A kreativitás, problémamegoldó gondolkodás képességének támogatása:
 - o Projektszemléletű ismeretátadás az alsó tagozaton LEGO WeDo eszközökkel: 1 évfolyam, 3. évfolyam, évfolyamonként 1osztály, 20 fő/osztály.

9.8.2 AZ ÉRINTETT FEJLESZTÉSI CÉLCSOPORTOK MEGHATÁROZÁSA

Programcsomagok	Tanulói célcsoport		Tanári célcsoport	
A matematikai kompetencia fejlesztésének támogatása	Alsó tagozat	80 fő újonnan bevont (4 2 évfolyam, 1 osztály/évfolyam, 2 tanévben)	Általános iskolai tanító	4 fő
	Felső tagozat	40 fő újonnan bevont (1 osztály/évfolyam, 2 tanévben)	Matematika tanár	1 fő
A természettudományos megismerés támogatása	Felső tagozat	40 fő újonnan bevont + 40 fő korábbról bevont (2 évfolyam, 1 osztály/évfolyam, 2 tanévben)	Tanító természetismeret műveltségterülettel	1 fő
			Biológia szakos tanár	1 fő
			Földrajz szakos tanár (természetismeret tanításban)	1fő
A kreativitás, problémamegoldó gondolkodás fejlesztésének támogatása	alsó tagozat	40 fő korábbról bevont (1 évfolyam, 1 osztály/évfolyam, 2 tanévben)	Tanító informatika műveltségterülettel	2 fő

Sajátos nevelési igényű, valamint beilleszkedési, tanulási és magatartási nehézséggel küzdő tanulók bevonása: intézményünk vállalja, hogy bevont osztályonként legalább 1 fő SNI-s vagy BTMN-s tanulót bevon a projektbe. Így a projektbe bevont SNI vagy BTMN tanulók száma minimálisan 6 fő.

A projekt közvetett célcsoportjai a következők:

- Elsődleges közvetett célcsoport: tanári kar többi tagja.
- Másodlagos közvetett célcsoport: projektbe bevont tanulókkal és pedagógusokkal közvetlen kapcsolatban álló emberek: családtagok, nem az iskolában tanuló barátok, ismerősök, stb.
- Harmadlagos célcsoport: településen élő, a projekt célcsoportjával közvetlen kapcsolatba nem kerülő emberek.

A projektben érintettek köre a következő:

- A nevelési-oktatási intézmény fenntartója.
- A pedagógusok kompetenciáját fejlesztő képzések lebonyolítói.
- A fizikai infrastruktúra szállítói és beüzemelői.
- A pedagógiai mérés-értékelések elvégzői.

9.8.3 AZ INTÉZMÉNY SZERVEZETI ÉS HUMÁN FELTÉTELEINEK JAVÍTÁSÁRA, FEJLESZTÉSÉRE VONATKOZÓ CÉLOK

Negatívum	Kötelező tevékenység
A pedagógusok digitális háttértudása elavult, a legújabb technológiák használatához nem alkalmas	A támogatott intézmények bevont pedagógusainak akkreditált pedagógus továbbképzésen történő részvétele, digitális kompetenciáinak fejlesztése elsősorban az összeállított vagy választott digitális pedagógiai módszertani csomaggal összhangban. A digitális pedagógiai módszertani fejlesztéshez összeállított, vagy választott csomag(ok) használatára való felkészülés és tanórákon történő alkalmazás kipróbálása. Az internetbiztonságot és fogyasztóvédelmi jogérvényesítést elősegítő programok szervezése. A bevont intézmények vezetőire, pedagógusaira, tanulóira és szülői közösségére szabott szemléletformáló kampány tervezése és megvalósítása a digitális pedagógia bevezetéséről.
Nem áll rendelkezésre olyan háttértámogató, digitális módszertani rendszer, amely segíthetné a pedagógusokat a digitális módszertan elsajátításában	A pedagógusok munkáját segítő digitális módszertani asszisztensi feladatok ellátása. A résztvevő intézmények és bevont pedagógusaik folyamatos szakmai támogatása, mentorálása, a folyamatok minőségbiztosítása.

Célunk, hogy a bevont pedagógusok mindegyike akkreditált továbbképzésen vegyen részt, hogy az oktatási folyamatokban hatékonyan és biztonsággal használja az informatikai eszközöket.

Mind a gyerekek, mind a pedagógusok számára fontos a mindennapi élethez és az oktatásban is, hogy az informatikai eszközök felé bizalommal forduljanak, biztonságosan és tudatosan használják az IKT eszközöket. Ezért nagymértékben szükséges a pedagógusaink számára a szemléletformálás, hiszen a digitális eszközök jelen vannak mindennapokban.

A digitális pedagógia alkalmazásának bevezetésére érzékenyítést célzó szemléletformáló kampányt kívánunk lebonyolítani az első teljes tanév első félévében. A szemléletformáló kampányt, a módszertani megújuláshoz illeszkedve digitális formában képzeljük el, illetve szeretnénk megvalósítani, a bevont tanulók és szüleik, hozzátartozóik online közösségi felületét (facebook, twitter, stb.) felhasználva.

Rendszeresen szervezett workshopokon, tantestületi tréningeken, pedagógiai kampányokon a résztvevő, bevont szakmai megvalósítók prezentáció formájában beszámolhatnak a képzéseken szerzett ismereteikről, tapasztalataikról, valamint a program megvalósítása során elért jó

gyakorlataikról. Tanévenként 2 alkalommal szervezünk interaktív, személyes jelenlétben alapuló rendezvényt, amelynek keretében bemutatjuk a digitális pedagógiai eszköztárának fejlesztése érdekében elért eredményeit.

A programba be nem vont pedagógusok motivációja érdekében évente 2 alkalommal tantestületi workshop-ot tartunk. Emellett a digitális módon vezetett tanórák látogatása, hospitálás is a tudásmegosztást célzó terveink közé tartozik. Intézményvezető feladata, hogy a pályázatban részt vevő pedagógusok továbbképzéseit rögzítse és nyomon kövesse.

A workshopok-on kerül sor az internetbiztonságot érintő kérdések taglalásával kapcsolatos előadások, illetve kiscsoportos foglalkozások lebonyolítására. Ezeken külső szolgáltató, előadó bevonásával az alábbi témák lesznek érintve:

- Közösségi oldalak használata, előnyök és buktatók
- Internetes vásárlás
- Digitális jog
- Informatikai eszközök beszerzésével kapcsolatos jogi kérdések vizsgálata
- Személyiségi jogok az interneten
- Vírustámadás, vírusvédelem

A pilot program lebonyolításához a digitális módszertannak be kell épülnie az intézmény pedagógiai programjába, a bevont pedagógusok tanmenetébe. A bevont pedagógusok digitális segédanyagokat készítenek, amelyeket a NKP felületén kell megosztani. Sort kell keríteni az internetbiztonság kialakítására. Más köznevelési intézményekkel partneri kapcsolat kialakítása a tapasztalatok, jó gyakorlatok kicserélése érdekében.

Szakmai együttműködések kialakítása, melyeknek célja az elért jó gyakorlatok, de egyben a kockázati tapasztalatok átadása, megosztása:

- köznevelési intézményekkel,
- Digitális Pedagógiai Módszertani Központtal,
- a Nemzeti Köznevelési Portál működtetőjével, tartalmának fejlesztőjével.

9.8.4 INFRASTRUKTÚRA ÉS ESZKÖZPARK FEJLESZTÉSÉRE VONATKOZÓ CÉLOK

Negatívumok	Kötelező tevékenységek
Interaktív táblák száma kevés	IKT eszközök, berendezések beszerzése. Tanterem, szaktantermek, laborok, egyéb helyiségek felszerelése, alkalmassá tétele a projekt megvalósítására.
Nincsenek jelen az alfa generáció oktatását leghatékonyabban javító legújabb infó-kommunikációs, hordozható technológiák	A digitális pedagógiához kapcsolódó, valamint a tanulók nevelését-oktatását támogató digitális eszközök, taneszközök beszerzése. Tanterem, szaktantermek, laborok, egyéb helyiségek felszerelése, alkalmassá tétele a projekt megvalósítására.

1 teremben:

- 1 db interaktív megjelenítő eszköz, laptop, 20 db tablet – Tankocka programcsomagok bevezetésére és alkalmazására.

1 teremben:

- 1 db interaktív megjelenítő eszköz, laptop, 10 db tablet (2 tanulónként 1 db), 12 db LEGO WeDo készlet – LEGO kreativitás programcsomag bevezetésére és alkalmazására.

9.8.5 A FENNTARTHATÓSÁGRA VONATKOZÓ CÉL

Hosszú távú célként megfogalmazható, hogy a pályázat eredményeit fenntartjuk, és hosszú távon beépítjük az intézmény életébe. A programba be nem vont pedagógusok motivációja érdekében rendszeres óralátogatások, valamint az azokon tapasztaltakat feldolgozó szakmai workshop-ok (évente kétszer) keretében kell elősegíteni a digitális pedagógiai tapasztalatok, jó gyakorlatok intézményen belüli megosztását.

Ezen kívül:

- adatszolgáltatás a szakmapolitikai szereplők számára,
- beszerzésre került oktatási eszközök tanórai alkalmazása,
- egy kapcsolattartásra szolgáló fórum biztosítása,
- a pedagógiai programba beépítésre került digitális pedagógiai módszertan alkalmazása.

Ez utóbbi talán minden hosszú távú elképzelés közül a legfontosabb, hiszen ahhoz, hogy a digitális készségeket a gyermekek megfelelően sajátítsák el, végig kell, hogy kövesse egész iskolai életútjukat, első évfolyamtól a nyolcadikig a digitális pedagógiai módszertan alkalmazása.

9.9 A FEJLESZTÉSI FELADATOK, TEVÉKENYSÉGEK MEGHATÁROZÁSA

9.9.1 A DIGITÁLIS PEDAGÓGIAI-MÓDSZERTANI CSOMAG MEGHATÁROZÁSA

A választott programcsomagok:

	Alsó tagozat	Felső tagozat
	Tankockákkal az eredményes matematika tanulásért	Tankockákkal az eredményes matematika tanulásért
		Tankockák a természettudományos megismerés támogatására
Kreativitás, problémamegoldó gondolkodás fejlesztésének támogatása	Projektszemléletű ismeretátadás az alsó tagozaton LEGO® WeDo eszközökkel	

TANKOCKA alsó és felső tagozaton:

- A tankockák a játék-alapú tanítás-tanulás eszközei.
- Segítik az ismeretátadást és az ismeretszerzést, fejlesztik a digitális kompetenciákat, az együtt-tanulás élményét nyújtják játékos környezetben.
- Távkoktatásra, formatív értékelésre is alkalmasak. A tanulóknak is lehetőségük van kreatív tartalom előállításra.
- A tankockák nyilvánossá tehetőek, ezáltal mások által is felhasználhatók és átdolgozhatók, így elősegítik a tudásmegosztást is.
- A tankockákba beágyazható szöveges, képi, hang és videó részletek lehetővé teszik a matematika szemléletes oktatását.
- A tankocka sablonok sokfélesége lehetővé teszi, hogy egy-egy új ismeret gyakoroltatását fokozatosan nehezedő és többféle megközelítést biztosító tankockákkal segítsük a diákok számára.
- A sablonok használatára épülő rendszer módot ad arra is, hogy a tanulók maguk is létrehozzanak tankockákat, így a tartalomelőállításra keresztül tudjanak gyakorolni.

Projektszemléletű ismeretátadás az alsó tagozaton LEGO® WeDo eszközökkel programcsomag alkalmazása során:

- A LEGO® WeDo órai alkalmazásának előnye, hogy motiváltabbá teszi a tanulókat és lehetővé teszi képességeik fejlesztését is több tudományterülethez köthetően.
- A LEGO® WeDo alkalmazása mellett, hogy élményszerűen és játékos formában támogatja az ismeretátadást.

A kiválasztott digitális módszertani csomagokat az alábbi területeken kívánjuk felhasználni:

- **Alsó tagozaton:**
 - matematika órákon a 4 fő tanítónő segítségével, informatika órákon 1 fő tanító informatika műveltségterülettel, 1 fő informatika tanár.
- **Felső tagozaton:**
 - matematika 1 fő, biológia 1 fő, természetismeret 2 fő szakos pedagógus segítségével.

A programcsomagok kapcsolódása az egyes szaktárgyakhoz:

Programcsomag	Tantárgy	Évfolyam és létszám	Pedagógusok száma
Tankockákkal az eredményes matematika tanulásért	Alsó tagozatos matematika Alsó tagozatos matematika: - szöveges feladatok - számokhoz kapcsolódó műveletek - formák kialakítása és felosztása - adatok mérése és ábrázolása helyi értékek fogalmának megértése	1. évfolyam: 1. tanév: 20 fő, 2. tanév: 20 fő 3. évfolyam: 1. tanév: 20 fő, 2. tanév: 20 fő Összesen 80 fő, 2 évfolyamon	4 fő
Tankockákkal az eredményes matematika tanulásért	Matematika - Számtan, számelmélet, algebra - Függvények, sorozatok - Geometria - Statisztika, valószínűség	5. évfolyam: 1. tanévben 20 fő, 2. tanévben 20 fő Összesen: 40 fő	1 fő
Tankockák a természettudományos megismerés támogatására	Természetismeret: - Erdő, vizek, vízpartok életközössége Biológia: - Növényélettan - Keringési rendszer - Ökológia, etológia - Genetika	Természetismeret: 6. évfolyam: 1. tanévben 20 fő, 2. tanévben 20 fő Biológia: 7. évfolyam, 1. tanévben 20 fő, 2. tanévben 20 fő Összesen 80 fő, ebből újonnan számított 40 fő	3 fő
Projektszemléletű ismeretátadás az alsó tagozaton LEGO® WeDo eszközökkel	Alsó tagozatos informatika	40 fő (informatika: 3. évfolyam) Ezek a tanulók már szerepelnek a 80 fős alsós matematikában.	2 fő

9.9.2 ADAPTÁCIÓ ÉS FELKÉSZÍTÉS

A választott digitális pedagógiai módszertani csomagok használatához az alábbi továbbképzésekre van szükség:

- Tankocka alkalmazása alsó és felső tagozaton akkreditált képzés (60 óra): 8 fő pedagógus.
- LEGO® WeDo-ra alapozott, projekt szemléletű ismeretátadás az alsó tagozatban, 30 óra, 1 fő alsó tagozatos tanító informatika műveltségterülettel és 1 fő informatika szakos tanár.

Fontosnak tartjuk a szakmai megvalósítóként bevont pedagógusok felkészítését, mivel a legújabb digitális és IKT eszközök nevelési munkában való használatára vonatkozóan a tantestület tagjainak zöme nem vett részt megalapozó képzésen. Ennek hiánya ugyanakkor veszélyeztetheti a projekt megvalósulását. A képzések elvégzését ezért már az első teljes tanév előtt le kívánjuk bonyolítani, hogy a startvonalra (a 2018/2019-es, első teljes tanév kezdetére) teljesen felkészült oktatók álljanak. Tanévenként 2 alkalommal szervezett workshopokon minden pedagógus számára felajánlási lehetőséggel élünk, hogy elmondhassa és bemutathassa a továbbképzéseken szerzett ismereteit, melyekkel társaik bővíthetik szemléltüket, meglévő ismereteiket. A rendezvényen bemutatjuk a digitális pedagógiai eszköztárának fejlesztése érdekében elért eredményeket.

A programba be nem vont pedagógusok motivációja érdekében rendszeres óralátogatások, és az ott szerzett tapasztalatokat feldolgozó szakmai workshop-ok keretében kell elősegíteni a digitális pedagógiai tapasztalatok, jó gyakorlatok intézményen belüli megosztását.

A bevont pedagógusok felkészítését, továbbképzését úgy kell megtervezni, hogy:

- Minden, a program során beszerzett és alkalmazott csomag tanórai felhasználásában pedagógusok számára az adott csomaghoz illeszkedő pedagógusképzés, - továbbképzés vagy felkészítés elvégzése kötelező.
- A képzésnek, továbbképzésnek vagy felkészítésnek illeszkednie kell a kiválasztott digitális pedagógiai-módszertani csomagok eszközeihez és a meghatározott pedagógiai célokhoz.
- A képzések/felkészítések óraszámának legfeljebb 50%-a lehet kontaktóra, a többit e-learning környezetben kell megvalósítani.
- A képzések kiválasztása a (továbbképzésre, képzésre, illetve beszerzésre) vonatkozó jogszabályoknak megfelelően történhet.

9.9.3 BEVEZETÉS ÉS ALKALMAZÁS

Pedagógusok mentorálása: a mentorálást az Országos Szakértői, valamint Országos Szaktanácsadói névjegyzéken szereplő pedagógus szakértők, valamint helyi, ilyen irányú gyakorlattal rendelkező pedagógus kollégák bevonásával kívánjuk megoldani. A mentorálást minden egyes tantárgy esetében, valamint általános intézményfejlesztés terén is biztosítani kívánjuk. Ez azt jelenti, hogy a választott programcsomagok függvényében minimálisan 7 fő mentort kell biztosítani.

- Digitális programcsomag bevezetése a formális oktatásba.

- A digitális programcsomag alkalmazása, beépítése a helyi pedagógiai tantervbe, valamint az iskola pedagógiai programjába.
- A digitális programcsomag használatával kapcsolatos kérdések és észrevételek megvitatása.
- A digitális programcsomag használatával kapcsolatos értékelés, a használat pozitívumainak és negatívumainak feltárása.
- A digitális programcsomag további használatával kapcsolatos észrevételek kezelés.

9.9.4 AZ INFRASTRUKTURÁLIS FELTÉTELEK BIZTOSÍTÁSA

A digitális programcsomagok bevezetéséhez szükséges technológiai és infrastrukturális háttér kiépítéséhez a következő eszközök beszerzése szükséges:

Programcsomag	Interaktív tábla vagy panel	Tanári tablet vagy laptop	Tanulói tablet vagy laptop	Tárolóegység	Szoftver	Egyéb
Tankockák a természettudományos megismerés támogatására Tankockákkal az eredményes matematika tanulásért	1 db projektor és interaktív tábla	Internetkapcsolattal rendelkező tanári laptop	Tanulónként 1 db tablet, internet kapcsolattal	Tabletek egyidejű töltését és tárolását biztosító zárható szekrény	tanulók tevékenységét is visszajelző, az órai teljesítmények mérését biztosító szoftver	Tabletenként 1 db asztali állvány
Projektszemléletű ismeretátadás az alsó tagozaton LEGO® WeDo eszközökkel	1 db projektor és interaktív tábla		1 db oktatói laptop, tanulónként 1 db tablet	1 db oktatói tablet tartó állvány, 2 tanulónként 1 db tablet tartó állvány		2 tanulónként 1 db LEGO® WeDo 2.0 készlet

A minimális rendszerkövetelmények alapján szükséges, összhangban a Módszertani Útmutató ajánlásaival:

1. A bevont tanulócsoportok számára 30 db tablet:

- az eszköz kijelző mérete legalább 7 hüvelyk legyen,
- az eszköz kijelzője legalább kapacitív legyen,
- az eszköz szállítójának az eszköz folyamatos szervizelését legalább 3 évre biztosítania kell:
 - o beépített wifi adapterrel,
 - o legalább 6 órás akkumulátor üzemidővel,
 - o legalább 16 GB tárolóval,

- legalább 1 GB RAM-al,
- legalább 3 éves (akár kiterjesztett) garanciával.

1. 2 db projektor a két digitális tanteremben kerül felszerelésére.
2. 2 db laptop:
 - Az eszköznek legalább 13 hüvelykes képtátrérőjűnek kell lennie.
 - A képernyőnek elforgathatónak, vagy lehajthatónak vagy szétválaszthatónak kell lennie.
 - Az eszköznek rendelkeznie kell: legalább 2 USB porttal, HDMI kimentettel, beépített wifi adapterrel, legalább 4 GB RAM-mal, legalább Intel® Core™ i3 vagy azzal egyenértékű processzorral, legalább 5 éves (akár kiterjesztett) garanciával.
 - Az eszköznek támogatnia kell egy vezeték nélküli kivetítési szabványt.
 - Az eszköznek maximum 1,8 kilogramm tömege lehet.
 - A háttértárnak SSD esetén legalább 128 GB-nak, HDD esetén legalább 500 GB-nak kell lennie.
 - Az eszköz akkumulátor üzemidejének legalább 6 órának kell lennie.
 - Az eszköz szállítójának az eszköz folyamatos szervizelését legalább 5 évre biztosítania kell. Az eszköz tetszőleges operációs rendszerrel beszerezhető.
3. 12 db LEGO WeDo eszközkészlet.
4. 2 db interaktív tábla a megfelelő kiegészítőkkel:
 - a megjelenítő felület átmérőjének legalább 70 hüvelyknek kell lennie,
 - az eszköznek rendelkeznie kell legalább két HDMI, egy VGA bemenettel, és legalább 1 mikrofon porttal, valamint audióbemenettel és legalább 1 USB porttal,
 - az eszköz legalább full HD (azaz 1920x1080 pontos) felbontású legyen,
 - az eszköznek rendelkeznie kell hangszóróval,
 - az eszköznek kézzel és tollal is vezérelhetőnek kell lennie,
 - az eszköznek támogatnia kell a multitouch (azaz a többujjas) vezérlést,
 - az eszköznek rendelkeznie kell legalább 5 éves garanciával,
 - az eszköz szállítójának az eszköz folyamatos szoftverfrissítését és szervizelését legalább 5 évre biztosítania kell,
 - az eszköz szoftverének kompatibilisnek kell lennie a legelterjedtebb táblaszoftverekkel, valamint a Windows és/vagy az elterjedt Linux és/vagy iOS operációs rendszerekkel.
5. 30 db tanulói tablet és 2 db tanári laptop töltését egyidejűleg biztosító 1 db tároló szekrény beszerzése:
 - zárható legyen,
 - az összes tablet és laptop töltését oldja meg.
6. A tanulók tevékenységét is visszajelző, az órai teljesítmények mérését biztosító tanterem menedzsment szoftver:
 - 30 db androidos tabletre,
 - 2 db window-os laptopra.

9.9.5 A HUMÁNERŐFORRÁS BIZTOSÍTÁSÁNAK TERVEZÉSE

A projektbe az alábbi szakterületeken dolgozó szaktanárok kerülnek bevonásra:

- Általános iskolai alsó tagozatos tanítás: 4 fő.
- Matematika: 2 fő.

Arany János Református Általános Iskola és Óvoda Pedagógiai programja

- Biológia: 1 fő.
- Természetismeret 1 fő.
- Informatika: 2 fő.

A projektbe bevont szakmai megvalósítók:

Szakmai megvalósító neve	Szak, szakpár	Projektbe bevont tantárgy	Szakmai megvalósító IKT kompetenciája (IKER szint)	Szakmai megvalósító k száma
Csengődi-Sánta Benita	Általános iskolai tanító	Alsó tagozatos matematika		1
Bartáné Járó Anita	Általános iskolai tanító	Alsó tagozatos matematika		1
Budai Krisztina	Általános iskolai tanító	Alsó tagozatos matematika		1
Bélteki Lajosné	Általános iskolai tanító	Alsó tagozatos matematika		1
Ronkó Antal	Általános iskolai tanító, informatika műveltségterület	Informatika		1
Debreczeni János	Informatika – Magyar szakos tanár	Informatika		1
Lebbenszki Andrea	Matematika – Kémia szakos tanár	Felső tagozatos matematika		1
Csapó Irma Rebeka	Általános iskolai tanító, természetismeret műveltségterülettel;	Természetismeret		1
Tózsér Márta	Földrajz - Matematika szakos tanár	Természetismeret		1
Kósa Zoltánné	Biológia - Kémia szakos tanár	Biológia		1

A pályázat iskolán belüli koordinálását az intézményvezető látja el.

A projekt sikeres lebonyolításához szükséges egy digitális módszertani asszisztens projektbe való bevonása. A módszertani asszisztens feladata lenne többek között:

- A partnerintézmények által kialakítani tervezett digitális óravázlatok elkészítésének háttértámogatása, véleményezése.

- Az intézmények pedagógiai programjainak kidolgozásában szakmai részvétel, az ezzel foglalkozó intézményi munkacsoport külső tagjaként pedagógiai program digitális módszertani munkanyaga elkészítésének segítése.
- Digitális módszertannal megtartott tanórák rendszeres látogatása, véleményezése.
- A bevont köznevelési intézmények által szervezett workshop-ok szervezésében és lebonyolításában való részvétel, esetenként prezentáció megtartása.

Ugyancsak fontos, lehetőség szerint helyben megoldani a rendszergazdai szolgáltatások ellátását. Az iskolában jelenleg 1 fő rendszergazda dolgozik, akinek feladata az intézmény IKT eszközeinek karbantartása, frissítése. A rendszergazda kiléténél fontos, hogy az az iskolában azonnal elérhető legyen, ami segíti a digitálisan átalakított tantermek használatát, illetve a digitális pedagógiai módszertani csomagokkal való munkavégzést. A rendszergazdai szolgáltatás az alábbiakra fog kiterjedni:

- Kapcsolattartás a külső informatikai partnerekkel, beszállítókkal, digitális infrastruktúra telepítőivel és szállítóival.
- Telepített programok működésének támogatása.
- IT eszközleltárral kapcsolatos adminisztráció.
- Kommunikációs rendszerek működtetésének biztosítása.
- Az IT infrastruktúra rendszerelemeinek működtetése és rendelkezésre állásának biztosítása
- Internetbiztonsági feladatok és fogyasztóvédelemmel kapcsolatos feladatok ellátása. Legalább 4 workshop-on ezzel kapcsolatos előadás megtartása.
- Szakmai megvalósítók IT háttértámogatása a digitális pedagógiai módszertani csomagok bevezetéséhez, kipróbálásához és alkalmazásához.

9.10 DISSZEMINÁCIÓ

A projektben nem résztvevő pedagógusok rendszeresen látogatnák a digitális pedagógiai módszertant bevezető tanárok óráit. Az így szerzett tapasztalatokat félévente 1 alkalommal megrendezendő szakmai workshop keretében dolgoznánk fel. A bevont szakmai megvalósító pedagógusok ezeken a workshopokon prezentálhatnák elért eredményeiket, képzésben és a projekt megvalósításában szerzett tapasztalataikat, jó gyakorlataikat. Tanévenként 2 db interaktív, személyes jelenlétén alapuló rendezvény megszervezése, amelynek keretében bemutatja a digitális pedagógiai eszköztárának fejlesztése érdekében elért eredményeit. A rendezvényre meghívást kapnak:

- a partnerként bevont köznevelési intézmények vezetői,
- a partnerként bevont Digitális Pedagógiai Módszertani Központ munkatársait, videokonferencia keretében,
- a partnerként bevont Nemzeti Köznevelési Portál munkatársait, videokonferencia keretében,
- a programban részt nem vevő iskolai dolgozókat,
- a program közvetett célcsoportját, kiemelten a résztvevők közeli hozzátartozóit.

A programba be nem vont pedagógusok motivációja érdekében rendszeres tantestületi felkészítések, műhelyek keretében kell elősegíteni a digitális pedagógiai tapasztalatok, jó gyakorlatok intézményen belüli megosztását. Ezeket félévente 1 alkalommal tartanánk. A digitális pedagógia bevezetésével járó jó gyakorlatokat az intézmény honlapján is megosztanánk.

A disszemináció során fontosnak tartjuk az online közösségek létrehozását. Az intézmény fejlesztendő digitális tanterme a másik három partner iskola tantermével közös hálózati platformra kerül, ahol a bevont intézmények közvetlenül is megoszthatják tapasztalataikat. Az online közösségi felület tovább képes mélyíteni a képzők digitális tudását és a digitális módszerek alkalmazását.

A pilot program lebonyolításához a digitális módszertannak be kell épülnie az intézmény pedagógiai programjába, a bevont pedagógusok tanmenetébe. A bevont pedagógusok digitális óravázlatokat készítenek, amelyeket a NKP felületén kell megosztani. Ehhez tantervenként át kell nézni, melyek azok a tématerületek, amelynek oktatása digitalizálható. Sort kell keríteni az internetbiztonság kialakítására.

Az NKP felületén tanévenként megosztani tervezett digitális óravázlatok tantárgyankénti megoszlása a következő:

- Alsó tagozatos matematika, 1. és 3. évfolyam, évfolyamonként és tanévenként 10-10 óravázlat, összesen 120 db.
- Felső tagozatos matematika: 5. évfolyam, évfolyamonként és tanévenként 10 óravázlat, összesen 30 db.
- Informatika: 3. évfolyam, évfolyamonként és tanévenként 10-10 óravázlat, összesen 60 db.
- Természetismeret: 6. évfolyam, évfolyamonként és tanévenként 10-10 óravázlat, összesen 60 db.
- Biológia, 7. évfolyam, évfolyamonként és tanévenként 10 óravázlat, összesen 30 db.

Összesen 10 fő pedagógust kívánunk bevonni, és 300 digitális óravázlatot kívánunk feltölteni az NKP felületére, ezzel az indikátor teljesül.

Partneri kapcsolatok kialakítása a tapasztalatok, jó gyakorlatok kicserélése érdekében. Ezen belül szakmai együttműködések kialakítása szükséges az alábbi szervezetekkel:

- Köznevelési intézményekkel, a jó gyakorlatok átadása érdekében. A partnerként bevont köznevelési intézmények a disszeminációs workshopokra meghívást kapnak.
- Digitális Pedagógiai Módszertani Központtal, a digitális pedagógiai programcsomagok bevezetésének támogatása végett. Az együttműködés legalább a projekt fenntartási időszakának végéig tart.
- A Nemzeti Köznevelési Portál működtetőjével, tartalmának fejlesztőjével, a digitális pedagógiai módszertan alkalmazása során elért jó gyakorlatok megosztása kapcsán. Az együttműködés legalább a projekt fenntartási időszakának végéig fennmarad.

9.11 FENNTARTHATÓSÁG

Hosszú távú célként megfogalmazható, hogy a pályázat eredményeit fenntartjuk, és hosszú távon beépítjük az intézmény életébe. A programba be nem vont pedagógusok motivációja érdekében rendszeres óralátogatások, valamint az azokon tapasztaltakat feldolgozó szakmai workshop-ok (évente kétszer) keretében kell elősegíteni a digitális pedagógiai tapasztalatok, jó gyakorlatok intézményen belüli megosztását.

Ezen kívül:

- adatszolgáltatás a szakmapolitikai szereplők számára,
- beszerzésre került oktatási eszközök tanórai alkalmazása,
- egy kapcsolattartásra szolgáló fórum biztosítása,
- a pedagógiai programba beépítésre került digitális pedagógiai módszertan alkalmazása.

Ez utóbbi talán minden hosszú távú elképzelés közül a legfontosabb, hiszen ahhoz, hogy a digitális készségeket a gyermekek megfelelően sajátítsák el, végig kell, hogy kövesse egész iskolai életútjukat, első évfolyamtól a nyolcadikig a digitális pedagógiai módszertan alkalmazása.

10. ÓVODÁNK BEMUTATÁSA

10.1 ÓVODÁNK FŐBB ADATAI

Az óvoda elnevezése: Arany János Református Általános Iskola és Óvoda Mesevár Tagóvodája

Az óvoda címe: 2750 Nagykőrös, Kazinczy utca 11.

Tel: 53-350-858

E-mail címe: kazinczyovi@gmail.com

Az óvodai férőhelyek száma: 150 fő

Az óvoda telephelye: 2750 Nagykőrös, Sziget utca 3.

A telephelyen működő óvodai férőhelyek létszáma: 75 fő

11. ERŐSSÉGEINK

Szakmai erőforrás

Gyakorlott, sok éves tapasztalattal rendelkező óvónők, nagyfokú hivatásszeretettel végzik munkájukat. Óvónői végzettségük mellett rendelkeznek tanítói, hit- és erkölcsstanoktatói diplomával, fejlesztő pedagógusi, nyelv- és beszédfejlesztői, protestáns köznevelési vezetői, tanügyigazgatási és közoktatásvezetői szakvizsgával, alapozóterapeutai, angol tanítói, drámapedagógiai, zeneóvoda vezetői képesítéssel. Tapasztalt kollégáink lelkiismeretesen segítik, támogatják pályakezdő óvodapedagógus kollégáink beilleszkedését, szakmai fejlődését.

Szakképzett dajkák és pedagógiai asszisztensek segítik a nevelőmunkát.

Sokoldalú személyiségfejlesztés

Az otthonos légkört, a színes programokat nyújtó, tevékenységekben gazdag nevelőmunkát az egészségvédelemmel egészítjük ki. Vitamindús táplálkozás, egészség- és séták, kirándulások segítik az egészséges életmódra nevelést.

Ideális környezet

Tágas udvarok, esztétikus játszóterek, virágos, füvesített környezet. Mozgásfejlesztő, környezetbeillő játékszerek biztosítják a gyermekek egészséges fejlődését.

12. HELYZETELEMZÉS

12.1 TERMÉSZETI, TÁRSADALMI KÖRNYEZET

Óvodánk a város kertvárosi övezetében működik. A **Kazinczy utcai épület** a múlt század végén épült, melyet az utóbbi évtizedekben, két ízben is bővítettek új épületszárnyal és játszótérrel. A **Sziget utcai telephelyünk** az általános iskola közvetlen közelében, régi patinás épületben működik.

Eltérő szociokulturális környezetből érkeznek a gyerekek óvodánkba, ezért nagyon fontos a kiegyensúlyozott fejlődésükhöz az esélyek megteremtése, a különböző szociális körülmények ellensúlyozása. A hétköznapi kihívásaival küzdő fiatal szülők elvárása, hogy az óvoda segítse nevelőmunkájukat, és gyermekeik barátságos, szeretetteljes légkörben fejlődjenek. Az értelmi, érzelmi fejlesztés mellett hangsúlyozott jelentőséget kap az egészséges életmód szokásainak az elsajátíttatása. A keresztyén erkölcsök elültetésével hitre és hitben neveljük a gyermekeket, a tradicionális magyar értékek átadásával.

A **gyermekek** összetétele igen heterogén mind a családi háttér, mind a testi-, és értelmi adottságokat illetően. Magas a beszédhibás és a részképesség zavarokkal küzdő gyermekek száma, ezért a differenciált nevelés mellett szakemberek bevonása szükséges.

12.2 SZEMÉLYI FELTÉTELEK

Református óvodai nevelésünk egészét áthatja a keresztyén szellemiség. Nevelőtestületünk tagjaiként egész személyiségünkkel igyekszünk tükrözni a keresztyén hit értékeit. Ismerjük és használjuk a Szentírást, és élő kapcsolatban állunk Istennel.

Törekszünk arra, hogy a bibliai integráció megjelenjen az óvodai élet minden területén – a mindennapok eseményeiben, a nevelési és tanulási folyamatokban egyaránt. Értékközvetítő munkánkkal hozzájárulunk a gyermekek lelki-szellemi fejlődéséhez, a hitre nevelés természetes és élményszerű megvalósításához.

Nevelőmunkánk középpontjában a gyermek áll. Minden tevékenységünket a gyermek egyéni szükségleteihez és fejlődési üteméhez igazítva szervezzük.

Nevelőmunkánk kulcsszereplője az óvodapedagógus. Személyiségünk mintaként szolgál a gyermekek számára, jelenlétünk a nevelés teljes időtartama alatt alapfeltétele a minőségi óvodai nevelésnek. Elfogadó, segítő és támogató attitűdünkkel biztonságot, iránymutatást és pozitív mintát nyújtunk számukra.

Törekszünk arra, hogy óvodapedagógusi tevékenységünk és az óvoda működését segítő pedagógiai asszisztenseink munkája összhangban, együttműködésben valósuljon meg, ezáltal is erősítve nevelőmunkánk hatékonyságát és eredményességét.

A nevelőmunka, különösen a differenciált, egyéni fejlesztés eredményes megvalósítását pedagógiai asszisztenseink közreműködésével segítjük elő.

A különleges bánásmódot igénylő gyermekekkel - az óvodapedagógusokkal szoros együttműködésben - rendszeresen tervezett rendszerességgel gyógypedagógus foglalkozik; a

hátrányok enyhítése, valamint a gyermekekben megmutatkozó tehetség kibontakoztatása érdekében.

A sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztését speciálisan képzett szakemberek bevonásával biztosítjuk, együttműködve a gyermekek fejlődését támogató szakértői intézményekkel és szolgáltatókkal.

Feladatunknak tekintjük a nemzetiségi identitás megerősítését, a nyelv és a kultúra ápolását, valamint a nemzetiségi óvodai nevelés célkitűzéseinek megvalósítását.

Azoknak a gyermekeknek, akiknek családjaik hazájuk elhagyására kényszerültek, befogadó és elfogadó óvodai környezetet biztosítunk, amely lehetőséget nyújt a különböző kultúrák és anyanyelvek megismerésére. Mindezzel elősegítjük az integrációt, az egymás iránti nyitottságot, és hozzájárulunk a közösségi elfogadás megerősítéséhez.

Személyi feltételek adatai:

Az óvoda dolgozóinak létszáma: 35 fő

a./ Óvodapedagógus 21 fő

b./ Nevelő oktató munkát közvetlenül segítők 13 fő

c./ Egyéb kisegítő udvaros, karbantartó: 1 fő

Az óvoda szakember ellátottsága jó, a dajkák szakképzettek. A programhoz illően célirányosan folyik az óvodapedagógusok továbbképzése.

Óvodapedagógusaink közül egy fő protestáns köznevelési vezető pedagógus; egy fő tanügyigazgatási és közoktatásvezető; egy fő nyelv-és beszédfejlesztő; négy fő fejlesztő pedagógus szakvizsgával rendelkezik.

Egyéb diplomák: három fő tanító, két fő hit- és erkölcstanoktató.

Egyéb végzettség: egy fő alapozóterapeuta.

12.3 TÁRGYI FELTÉTELEK

Tárgyi feltételeket illetően az óvoda jó szinten áll. Az épületek felújítása az elmúlt években megtörtént: korszerű fűtéssel, világítással, városi ivóvízzel, kettő ivókúttal, városi csatornahálózattal rendelkezik. Épületeinket, udvarainkat, kertjeinket és berendezéseinket oly módon alakítottuk ki, hogy azok szolgálják a gyermekek biztonságát és kényelmét, igazodjanak változó testméretükhöz, és biztosítsák egészségük megőrzését, fejlődését.

Tágas, parkosított udvarok biztosítják gyermekeink számára a mozgásteret. Rendelkezünk az alapvető felszereltséggel, eszközökkel, melyek beszerzésében nagymértékű segítséget nyújt a fenntartó, a szülők, az alapítványok és a sikeres pályázatokon elnyert pénzeszközök.

A gyermekek által használt játékokat, eszközöket számukra hozzáférhető módon és a biztonságukra figyelemmel helyezzük el.

Törekszünk arra, hogy a gyermekek óvodai életének színterei otthonosak, barátságosak és játékra motiválóak legyenek. Ezek kialakításában a gyermekek is részt vesznek aktuális szükségletük, tevékenységük szerint. Olyan környezetet teremtünk számukra, amely kielégíti mozgás- és játékgigényüket, és amely harmóniát árasztó színekkel, formákkal, lehetőleg természetes anyagokkal veszi őket körül.

13. AZ ÓVODAI ÉLET SZERVEZETI KERETEI

13.1 GYERMEKCSOPORTOK SZERVEZÉSE

A helyi Pedagógiai Programot elsősorban osztott vagy részben osztott gyermekcsoportokra készítettük. A magas gyermeklétszám az osztott gyermekcsoportokban is összetett, tudatos nevelőmunkát igényel a differenciált fejlesztés érdekében. A részképesség zavarokkal küzdő és kiemelt figyelmet igénylő gyermekek integráltan nyernek elhelyezést a gyermekcsoportokban.

A gyermekcsoportok szervezésénél a gyermek fejlettsége, valamint – szülő kérésére – ismerős vagy testvérrel közös csoport választása határozza meg, hogy mely csoportba kerül a gyermek. Ez minden esetben a szülővel közös döntés eredményeként következik be. Amennyiben az óvodába olyan életkorú gyermekek jelentkeznek, hogy homogén életkorú gyermekcsoport kialakítása nem lehetséges, részben osztott csoport szervezésére kerül sor.

Az óvónő személyének kiválasztásában is figyelembe vesszük a szülők kérését. Az óvodapedagógusok felmenő rendszerben, három éven keresztül foglalkoznak a gyerekekkel. Abban a gyermekcsoportban, ahol ezt a belső szervezés és a napközis gyermekek száma indokolja, két óvónő 2 heti váltásban foglalkozik a gyermekekkel.

13.2 GYERMEKCSOPORTOK NAPIRENDJE

A gyermek egészséges, a tevékenységekben megnyilvánuló fejlődéséhez, fejlesztéséhez a napirend és a heti rend biztosítja a feltételeket, melyek a megfelelő időtartamú, párhuzamosan is végezhető, differenciált tevékenységek, valamint a gyermek együttműködő képességét, feladattudatát fejlesztő, növekvő időtartamú (5-35 perces) csoportos foglalkozások tervezésével, szervezésével valósulnak meg.

A kisgyermek életében nagyon fontos az állandóság, rendszeresség, a tevékenységek megszokott egymásutánja, mely nyugalmat, folytonosságot, az ismétlődések pedig érzelmi biztonságot teremtenek számára.

A napirend időkeretei ajánlottak, nem mereven követendők, hanem igazodnak a gyermekek motiváltságához, aktivitásához és a változó környezethez. A gyermekcsoport adott tevékenységét figyelembe véve, törekedni kell a folyamatosságra, rugalmasságra, a természetes, otthonos életrend kialakítására. A napirend *keretjellegű*, mely a gyermekcsoport egészére vonatkozik, az egyes gyermek szükségletei ettől eltérhetnek. A napirend csak tág időintervallumokat tartalmaz, az óvodapedagógus önálló döntése, hogyan szervezi az adott gyermekcsoport saját napirendjét, szem előtt tartva a *játék kitüntetett szerepét*.

Időtartam	Tevékenység
6 - 9 óráig	Játék, játék közben szervezett/szabadon választott tevékenységek, képességfejlesztések a csoportszobában és az időjárás függvényében a szabadban. (Párhuzamosan végezhető, differenciált helyben, időben, részvételben kötött és kötetlen egyéni, mikro csoportos és a csoport egészét foglalkoztató tevékenységek.)
9-10 óráig	Tízórai, testápolási tevékenységek.

10-12 óráig	Játék, játék közben szervezett /szabadon választott tevékenységek, képességfejlesztések a csoportszobában és az időjárás függvényében a szabadban. (Párhuzamosan végezhető, differenciált helyben, időben, részvételben kötött és kötetlen egyéni, mikro csoportos és a csoport egészét foglalkoztató tevékenységek.)
12 – 13 óráig	Ebéd, testápolási tevékenységek.
13 – 15 óráig	Pihenés, alvás mesével, dallal, folyamatos felkelés.
15 – 17 óráig	Testápolási tevékenységek. Uzsonna. Játék, közben kötetlen, szabadon választott tevékenységek, egyéni képességfejlesztések.

A tevékenységek időtartalmának meghatározásakor figyelembe vesszük a gyermekek életkorát és életkori sajátosságait, valamint a nyitvatartási időt. A játék és a szervezett foglalkozás aránya a játék irányába tolódik el. Nyáron, (június 01 – augusztus 31 között) az óvodai tevékenységek nyári napirend szerint zajlanak, melynek jellemzője a sokféle mozgásforma, kirándulás, szabadjáték, vízhez szoktatás, kreatív alkotó tevékenységek, művészeti tevékenységek biztosítása. A nyári időszakban az óvodában felújítási és karbantartási munkákat végeznek, ezért a gyermekek elhelyezése és ellátása felváltva történik a tagóvodák között.

13.3 HETI REND

A foglalkozási ágakat nem széttagolva, hanem egymást átszöve *komplex* módon értelmezzük.

A tevékenység tartalma	Gyakoriság	Szervezeti forma	Időkeret
<i>Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka</i>	Folyamatosan a hét bármely napján	Kötetlen, esetenként kötött 3 – 7 éveseknek	5-35 perc
<i>Verselés, mesélés</i>	Naponta	Kötetlen, esetenként kötött 3 – 7 éveseknek	5-35 perc

<i>Ének, zene, énekes játék, gyermektánc</i>	Naponta	Kötetlen, esetenként kötött 3 – 7 éveseknek	5-35 perc
<i>A külső világ tevékeny megismerése</i>	Folyamatosan a hét bármely napján	Kötetlen, esetenként kötött 3 – 7 éveseknek	5-35 perc
<i>Mozgás</i>	Naponta 2X	Kötetlen, hetente egyszer kötött 3 – 7 éveseknek	5-35 perc
<i>Hitéleti tevékenység</i>	Áhítat naponta, hitéleti tevékenység hetente egyszer a hét bármely napján.	Kötött 3 – 7 éveseknek	5-35 perc

13.4 SZERVEZETT TEVÉKENYSÉGEK TERVEZÉSE

A szervezett tevékenységek komplex módon átszövik a játékidőt. A szervezeti formát minden esetben az adott gyermekcsoport helyzete, a feldolgozandó téma határozza meg az óvodapedagógus számára.

Az óvodapedagógus kétheti időkeretre tervezi meg a szervezett foglalkozásokat. A külső világ tevékeny megismerését környezeti és a matematikai tartalommal váltakozva szervezi egy-egy témakörön belül, mellette az egyéb tevékenységeket a hét többi napján rugalmasan, a gyermekek igényéhez és az adott szituációhoz illően szervezi.

A tevékenységnek a teljes nevelési időben kell érvényesülnie, hiszen a gyermek a tapasztalatait, érzelmeit, vágyait tevékenységein keresztül fejezi ki életkor-specifikus légkör biztosításával.

A nyári időszakra önálló nevelési terv és napirend és hetirend készül, összevontan a gyermekcsoportokra közösen.

13.5 AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSE

Az óvodai nevelés csak a jóváhagyott pedagógiai program alapján valósulhat meg, és a teljes óvodai életet magába foglaló tevékenységek keretében szervezhető meg az óvodapedagógus feltétlen jelenlétében és közreműködésével.

Az óvodai élet szervezésében kiemelt szerepet tulajdonítunk a gondozásnak is. Az óvodapedagógus a gondozás folyamatában nevel, építi kapcsolatait a gyermekekkel, egyúttal segíti önállóságuk fejlődését, együttműködve a gondozást, nevelést segítő munkatársakkal.

Mindenkor törekszünk a személyes interakciókra, élıszavas mese és közösségi játékelmény biztosításával.

A gyermek együttmőködő képességének, feladattudatának fejlesztése életkor-specifikusan növekvő időtartamú 5-35 perces csoportos foglalkozások tervezésével valósul meg.

A gyermekek a tanköteles korukat megelőző nevelési évben a későbbi eredményes iskolai előrehaladáshoz fontos képességeik és készségeik fejlesztése érdekében az óvodai csoportokban naponta összesen 45 perces időkeretben, a feladatra differenciált, a gyermek egyéni terhelhetőségéhez igazodó – lehetőség szerint külön térben szervezett – iskola-előkészítő, fejlesztő pedagógiai tevékenységben vesznek részt.

A tanköteles korú, de az óvodában nevelkedő gyermekeket is a tanköteles korukat megelőző nevelési évben járóknak tekintjük, és eszerint fejlesztjük őket.

A gyermek fejlődésének nyomon követését a tankötelesekor betöltését megelőző nevelési évtől az iskolai tanulmányok megkezdéséhez szükséges készségek és képességek az ovi KRÉTA-ban rögzítésre kerül, mint kötelező dokumentum az iskola-előkészítő, fejlesztő pedagógiai tevékenység tervezése érdekében.

A gyermekek fejlődésének vizsgálata céljából a tankötelesekor betöltésekor nevelési évben diagnosztikus mérési rendszerként a DIFER mérést alkalmazzuk.

14. CÉLRENDSZERÜNK

14.1 ALAPELVEINK

A kisgyermek pszichoszomatikus fejlődését, személyiségének kibontakozását nem csupán az adottságok és az érés sajátos törvényszerűségei, valamint a spontán vagy tervszerűen alkalmazott környezeti hatások határozzák meg, hanem az Úr Jézus Krisztus gondviselő kegyelme, szeretete és az általa hitben élő felnőttek ráhatása is.

- A krisztusi szeretet és szolgálat alázatával nevelő munkánkat Istentől kért bölcsességgel végezzük.
- Türelem, meleg elfogadás és következetes céltudatosság ötvöződik munkánkban.
- A gyermekek személyiségének, személyre szóló kibontakoztatását, fejlesztését végezzük.
- Eltérő nevelési igényű gyermek differenciált fejlesztését a játékon, egyéb tevékenységeken keresztül valósítjuk meg.
- A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek integrált nevelését teljes elfogadással, szakemberek (logopédusok, gyógypedagógusok) segítségével végezzük.
- Biztosítjuk a gyermek emberi méltóságát, jogának és *alapvető szabadságának tiszteletben tartását*.
- Tiszteletben tartjuk a családok nevelési elveit, belső szokásait, teljes titoktartással.
- Az óvoda nem ad helyet semmiféle előítélet kibontakozásának.
- Az óvónő modell szerepét érvényesítjük mind a gyermek, mind a szülő előtt – pedagógiai kultúrájával, érzelmi gazdagságával, nyelvi kommunikációs kifejezőképességével, toleranciájával.
- Családok szociális megsegítését szükség szerint a gyermekvédelmen keresztül visszük véghez.
- Fontosnak tartjuk az óvoda dolgozóinak jó együttműködését, a pedagógiai munka összhangját, mind az óvodapedagógusok, mind a pedagógiai munkát segítő kollégák viszonyában.
- Valljuk, hogy a gyermeket gondoskodás és különleges védelem illeti meg.
- A nemzetiséghez tartozó gyermekek, családból hozott etnikai szokásait tiszteletben tartjuk. Identitásukat a gyermekközösséggel elfogadtatjuk.

14.2 ÓVODÁNK NEVELÉSI CÉLJA

- A gyermekek harmonikus, sokoldalú fejlődésének, testi-lelki egészségének biztosítása, a hátrányok csökkentése.
- Az egyéni sajátosságok figyelembe vételével a gyermeki személyiség kibontakoztatása különböző tevékenységeken keresztül, spontán és tudatos nevelő hatások együttes érvényesülésével.
- Szocializálva, az egyén tiszteletben tartásával nevelünk az életre, olyan jártasságok, készségek kialakításával, melyekre a gyermekek későbbi életében szüksége lesz.
- Nevelő munkánk esetenként hátránycsökkentő szerepet töltsön be.
- Az egészséges életmódra nevelést korrekcióval, prevencióval tegyük teljessé.
- A kiemelt figyelmet igénylő ezen belül a sajátos nevelési igényű, gyermekek speciális fejlesztése valósuljon meg.
- Magatartásukat környezettudatossá formáljuk, amely segíti őket abban, hogy Isten teremtett világát tiszteljék, őrizzék és óvják. (Az élet tisztelete)
- A nemzeti hovatartozás, magyarságtudat erősítése, hagyományaink éltetése.
- Legyen zökkenőmentes a nemzetiséghez tartozó gyermekek beilleszkedése, támogattuk a nemzeti öazonosság megőrzését, ápolását, erősítését.

- A hazájukat elhagyni kényszerülő családok gyermekeinek óvodai nevelésében biztosítani kell az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, társadalmi integrálását.
- Legfőbb célunk, hogy a gyermekek megismerkedjenek Isten szeretetével, gondoskodásával, személyes kapcsolatuk legyen Istennel, imádkozó emberekké váljanak.

14.3 ÓVODAKÉP, GYERMEKKÉP

14.3.1. Óvodakép

Református óvodánk munkatársi közössége – személyes hitük és életük példájával – szeretetteljes, okosan szerető, segítőkész, toleráns és bátorító magatartással fordul a gyermekek felé, szem előtt tartva az együtt élés szükséges szabályait. Olyan pedagógiai környezet kialakítására törekszünk, ahol a befogadó attitűd természetessé válik, az óvodapedagógus, a nevelőmunkát segítő munkatársak, szülők, gyermekek számára egyaránt. A keresztyén erkölcsök elültetésével, hitben és hitre neveljük a gyermekeket. Az intézmény teljes szellemisége biztosítja a hit megélésének lehetőségét a nevelési és tanulási folyamatokban egyaránt.

Óvodánk legyen családias, melegséget sugárzó, meghitt környezet, ahol jól érzik magukat a gyermekek. A szülőt nevelőpartnerként fogadjuk, kiegészítve a családi nevelést. Kiegyensúlyozott életre nevelést, élményekben gazdag, vidám kisgyermekkort biztosítunk. Szeretetet, harmóniát, érzelmi biztonságot, sokoldalú személyiség fejlesztést nyújtunk, amely közösségben szocializálva történik, és a gyermek egyéniségének az elfogadására, a tiszteletére épül. A gyermekekben teremtdjenek meg a következő életszakaszba való átlépés belső pszichikus feltételei. Legfontosabb nevelési eszközünk a játék, mely átszövi az egész óvodai életet, ezen belül a tevékenységek gazdag tárháza biztosítja az egyéni tapasztalatszerzésre épülő személyiségfejlődést. Az óvoda pedagógiai tevékenységrendszere személyi és tárgyi, valamint pedagógiai környezete biztosítja az óvodáskorú gyermek fejlődésének és nevelésének legmegfelelőbb feltételeit.

14.3.2. Gyermekkép

Keresztyén nevelésünk szellemisége gyermekközpontú. Valljuk, hogy a gyermek Isten ajándéka, őket szeretetteljes – befogadó, Isten előtt kedves nevelésben részesítjük. Gyermekeink legyenek érzelmileg gazdagok, környezetükben jól tájékozódók, nyitottak, önmagukat értékelni tudók, másokat elfogadók, önzetlenek, segítőkészek, együtt érzők. Képesek legyenek az örömet és a boldogságot adó hit befogadására. Érdeklődjenek a világ dolgai iránt, ismerjék meg értékeiket.

Az ember mással nem helyettesíthető, szellemi, erkölcsi és biológiai értelemben is egyedi személyiség és szociális lény egyszerre. Testileg, lelkileg ép, egészséges embergyermek, aki jól érzi magát a gyermekközösségben, és bizalommal fordul a felnőttek felé. A gyermek személyisége, egyéni sajátosságai szerint fejlődik, amelyre a spontán és tudatos nevelő hatások egyaránt hatással vannak – ezek együttesen határozzák meg a fejlődési irányát és ütemét. Az óvodáskor végére rendelkezzen olyan képességekkel, melyek segítik az iskolaérettség elérését. Egyéniségének érvényesítése mellett legyen képes alkalmazkodni a közösséghez, a szabályokhoz, váljon szokásává az egészséges életmód. Harmonikus, kiegyensúlyozott, a világ felé érdeklődéssel forduló, a nehézségekkel is megküzdési próbálkozó, kreatív gyermek legyen. Minden gyermek egyformán magas színvonalú és szeretetteljes nevelésben részesüljön, önmagához képest fejlődjön, meglévő hátrányai csökkenjenek. *Az óvoda nem ad helyet semmiféle előítélet kibontakozásának.*

15. AZ ÓVODAI NEVELÉS FELADATAI

15.1 NEVELÉSÜNK HITVALLÁSA

Református nevelésünk alapja a Szentírás és az abból táplálkozó hitvallásunk. Gyermkeinkben szeretettel, szakértelemmel (vagyis életkoruknak megfelelően) kívánjuk elültetni az „Ige magot”, mely igazán értékes emberré, személyiséggé formálja gyermekeinket. Célunk hitre segíteni őket, és ezzel teljes, boldog életre segíteni őket.

Keresztyén nevelésünk célja a harmonikusan fejlődő személyiség kialakítása mellett a keresztyén értékrend átadása, mely elsősorban a gyermek lelki életére irányul, de átszövi az általános nevelési feladatokat és a közösségi nevelést is.

Református óvodánk munkatársi közössége vállalkozik a hét éven aluli gyerekek szeretetteljes gondozására, civilizálására és kultúrálására, az elsődleges és másodlagos intelligenciabázis életre szóló alapjainak lerakására. A családdal együttműködve az elemi szokások viszonyulások megerősítésére (ember és transzcendens, ember és ember, ember és természet, ember és tárgyi világ között).

Szándékunk, hogy óvodánk vonzó otthona legyen a benne megvalósuló keresztyén életnek. Küldetésünk, hogy a gyermeki személyiség megismerésére, megértésére törekedve Istentől ránk bízott ajándékként vezessük óvodás gyermekeinket.

A szeretet verbális és nonverbális úton is tanítható. Idejáró gyermekeinknek minél több tapasztalási, megélési lehetőséget szeretnénk adni, mert meggyőződésünk, hogy biztonságérzet, és szeretet kapcsolat nélkül nem létezik nevelés.

A református óvoda áldásközvetítő hely, ez nem néhány cselekedetében, tevékenységében, vagy nevelési eljárásában tükröződik, hanem teljességében egész szellemiségében megmutatkozik. Munkálkodásunk során Isten iránti tiszteletünk és szeretetünk a gyermekkor fontosságának felismerésében, a gyermeki személyiség tiszteletben tartásában, gyermekeinek személyes elfogadásában nyilvánul meg. Valamennyien valljuk, hogy a gyermek Isten ajándéka, s a gyermekkor Isten rendelése. Ahogyan Nagy László írja: „Az egész emberi élet szempontjából minden életkornak megvan a maga fontos, egyedülálló, teljes szerepe, feladata. Szigorúan tilos és kártékony bármelyiket is feláldozni a következő érdekében.”

Ismerve az óvodás korú gyermek fejlődés lélektani sajátosságait valljuk, hogy az elfogadó szeretetteljes légkör megteremtésével, amelyben a gyermekek átélhetik és megérezhetik az elfogadottság a figyelem és a teljes törődés élményét, Isten szeretetéről teszünk bizonyosságot. A látható, átélhető tapasztalatok alakítják képzeletüket a gondviselő Istenről, ez válik formálódó hitük alap élményévé.

„Neveld a gyermeket a neki megfelelő módon, még ha megöregszik, akkor sem tér el attól.” (Péld 22,6). A gyermekkor az életnek az a szakasza, amikor a legnyitottabb az őt ért benyomásokra, s nyitva áll Isten dolgai felé. Ebben rejlik a református óvoda nagy lehetősége. Soha többé nem nyitott ennyire a szíve a szerető Atya Istenről szóló üzenetre, a teremtés hitről és Jézust segítő, gondoskodó cselekedetére.

Feladatunk, hogy Isten Igéjének igazságait közvetítve felkeltsük érdeklődését, hogy még többet akarjon megtudni belőle.

15.2 KERESZTYÉN SZELLEMŰ NEVELÉS

„Ekkor kisgyermeket vittek hozzá... átölelte és kezét rájuk téve megáldotta őket.” (Márk evangéliuma 10,13-16)

Bibliai történetmondás az óvodánkban

A gyermek első találkozása Istennel, a szüleivel való kapcsolatában gyökerezik. Óvodáskorban még nem tud képeket kialakítani Istenről, teljességében nem értheti meg a bibliai történeteket sem, de erős kötődésben él anyjával alapvető biztonság igényének megadójával. Ez az időszak fontos hitbeli fejlődésére nézve, hiszen, hogy valami képet alkothasson Istenről, hogy tisztelje, szeresse, ahhoz előzetesen ezeket az érzelmeket szüleivel kapcsolatban kell, hogy átélje.

Jelenlegi helyzetünkben a legtöbb család önmagában nem képes felvállalni az evangélium szerinti nevelést, ezért a keresztyén hitben való nevelés-tanítás első lépcsőfoka óvodáink lehetnek.

A katechézis sikere emberileg sokban múlik azon, hogy az hogyan kezdődik. Nem a bibliai történet mondás adja meg csupán a keresztyén szellemű nevelés lényegét, legalább olyan fontos, a személyes érintettség, az Istennel való kapcsolat szintje. Ezen a téren a hitelességet az óvónő személyes meggyőződésének kisugárzása adja, amelyet nem pótol a bibliai eseménysor csak szó szerinti visszaadása.

Két dolog meghatározó a gyermekek életkora és a keresztyén ünnepkörök. Az óvodában a 3-7 éves korú gyermekek életkori sajátosságai behatárolják a lehetőségeinket. Elfogadjuk, hogy a biblia nyelve nem a gyermek nyelve. Azokat a történeteket részesítjük előnyben, amelyek a korosztály adottságainak megfelelően Isten oltalmazásáról, szeretetéről, gondoskodásáról szólnak. Ez határozza meg az elmondásra ajánlott bibliai történeteket. A keresztyén ünnepek, történetek keret adnak együttléteinknek.

A cél a helyes Istenkép kialakulásának segítése, megéreztetni a gyermekekkel az Isten szeretetének jó ízét, ezért hangsúlyozni kell a szeretetet, rámutatni a bizalomra, hogy növeljük a gyermekben az ösbizalom csíráját.

Keresztyén szellemű nevelésünknek fontos pillére a bibliai történetekkel való ismerkedés, (pl: képeskönyvek, bibliai tartalmú játékok, kirakók) amelynek életkorhoz igazodó formáját, tartalmát óvodapedagógusaink keresik.

Elvárható eredmények az óvodáskor végére:

- Imádság alatt csendben, nyugodtan viselkedjenek, ne foglalkozzanak mással.
- A tanult kötött imádságokat önállóan tudják, de ha szeretnék egyedül, saját szavaikkal is tudjanak imádkozni.
- Várják a bibliai történetmondás alkalmát.
- Segítenek a történetmondás és hallgatás körülményeinek a megteremtésében.
- Az ismert történetek közül szívesen bábozzanak, dramatizáljanak, ábrázoljanak számukra kedves jelenetet.
- Ismerjenek bibliai történeteket és keresztyén ünnepeinkhez kapcsolódó verseket, énekeket.
- Tudjanak egyedül is pár aranymondást elmondani.
- Ismerjék keresztyén ünnepeink jelentését és szokásait.
- A történetek hit-és erkölcs vonatkozású tartalmát próbálják megvalósítani életükben.
- Látogassanak el többször a református templomunkba, a gyülekezeti házba, ismerkedjenek meg a gyülekezettel, lelkipásztorokkal.

Hitéleti nevelés:

- Hitéleti nevelésünknek két kötött alkalma van: az áhítat és a hitéleti tevékenység. Emellett fontos hangsúly van ünnepeink keresztyén szemléletű megélésén.

Elvárás munkatársainkkal szemben

- Olyan etikai és szakmai elvárás óvodapedagógusainktól, melyet a fenntartó egyházi testületek törvényei, szabályrendeletei, nevelőkre vonatkozó etikai kódexe is megkövetel:
 - o MRE 2005. évi II. tv. 53.§-a alapján:” a pedagógus hivatásának gyakorlása közben és magánéletében egyházához és hazájához való hűségével, feddhetetlen életmódjával, vallásának gyakorlásával mutasson példát.”
 - o MRE Kt VII. 48.§ alapján:” Az intézmény minden alkalmazottjának tekintet nélkül arra, hogy milyen vallású és milyen munkakörben dolgozik, figyelembe kell vennie, hogy református keresztyén közösség munkatársa, és köteles megjelenésével, megnyilatkozásaival, valamint életvitelével segíteni az ifjúság evangéliumi hit és erkölcs szerinti nevelését.”
 - o A református intézmények számára készült „Etikai kódex” ismerete és betartása, a keresztyén életvitel folytatása, kötelezettségeink közé tartozik, nevelőtestületre, vezetőre és vezetettekre egyaránt vonatkozik. Megkívánjuk, hogy mindez – a gyermekek számára elsődlegesen érthető – nonverbális csatornákon is megnyilvánuljon. Elfogadó, problémamegoldó, pozitív, segítőkész, szeretetteljes, de nem elvtelenül engedékeny attitűd az elvárásunk. A gyermek és egymás tisztelete jellemezze kapcsolatainkat.
 - o Az óvónő legyen nyitott minden értékre, szakmai érdeklődését tartsa ébren. Az intézmény vezetőségének lehetőséget kell teremtenie a dolgozók lelki épülésére (áhítatok, istentiszteleti alkalmak), szakmai fejlődésre (továbbképzések, konferenciák).
 - o Óvodánk munkatársai számára legyen meghatározó a lelkiesség szerinti bánásmód, nevelés- és műveltségtartalom biztosítása.

Elvárás a szülőkkel szemben

A református név aranyfedezetét a hitben élő családok adják. Az óvoda igazi keresztyén szellemisége a szülők támogatása nélkül nem valósulhat meg. Elvárjuk tehát, hogy a szülők elfogadják, tiszteljék az óvoda református jellegét, értékrendszerét, nevelési elveit, becsüljék az intézményben dolgozók munkáját.

Ennek érdekében lehetőséget biztosítunk arra, hogy az óvoda Pedagógiai Programját, feladatait megismerjék.

15.3 AZ EGÉSZSÉGES ÉLETMÓD KIALAKÍTÁSA

Cél: az egészséges életmódra nevelés, a prevenció, az egészség megőrzése és a gyermek testi fejlődésének az elősegítése életvezetési készségeken alapuló neveléssel. Egészségügyi szokások kialakítása, az egészséges életvitel igényének a felkeltése, *a betegségmegelőzés.*

Egészséges környezet kialakítása

Az óvodaépület adottságai helyenként zsúfoltságot okoznak, a kiszolgáló helyiségek is kisméretűek. Fokozottan kell gondoskodni a gyakori fertőtlenítésről, szellőztetésről, a balesetvédelmi szabályok betartásáról, a lehetőségek szerint a körülmények javításáról.

Az óvoda udvarai tágasak, jól felszereltek. Változatos mozgást biztosító játékszerekkel, mászókákkal ellátottak, *melyek elősegítik a gyermekek harmonikus, összerendezett mozgásfejlődését.* A nyugodt, elmélyült játékra is van lehetőség az udvari faházikókban, bokrokkal elkülönített „kuckókban”.

Az udvarok füves, betonozott, ütécscillapító gumitéglával és földes területtel egyaránt rendelkeznek. A játszóterek esztétikai szépségét fokozza a sok virág, a változatos növényzet, a gyermekek segítségével gondozott magas ágyások és a természetes anyagokból készült fa játékszerek. A nyári hónapokban a napfürdőzés és a párákapu használata is lehetővé válik.

A **csoportszobák** berendezésénél a célszerűséget és az esztétikai értéket egyaránt figyelembe vesszük. Az egyszínű falakat elsősorban gyermekmunkákkal és a népművészet kultúrkincsét őrző dísz tárgyakkal, természetes anyagokkal díszítjük. A termekben sok zöld növény, az évszaknak megfelelő termés gyűjtemény elhelyezésével biztosítjuk az élősarkot. A bútorok „**kuckós**” elhelyezésével megteremtjük a gyermekek számára a félrehúzódás lehetőségét, a különböző tevékenységek zavartalan egyidejű végzését.

Minden csoportszobában **pihenősarok** – fektetővel, hempergővel – biztosítja a gyermekek igény szerinti napközbeni pihenését.

A csoportszobák különböző alapterületéhez igazítjuk az adott csoport gyermeklétszámát.

A **mosdókban** a szerelvények magassága megfelel a gyermekeknek, jellel ellátott törülközőről a szülők gondoskodnak.

A gyermekek gondozása, testi szükségletük kielégítése

A gondozásnak kiemelt szerepe van az óvodai élet szervezésében. Az óvodapedagógus a gondozás folyamatában is nevel, építi kapcsolatait a gyerekekkel, egyúttal segíti önállóságuk fejlődését, együttműködve a segítő munkatársakkal.

A gyermekek óvodába lépése előtt **családlátogatásokon** tájékozódunk az otthoni körülményekről, szokásokról, életvitelről, melyben igen nagy eltérések tapasztalhatóak. A látottak és a gyermek életkora határozza meg a gondozási feladatokat.

Az óvónők, pedagógiai asszisztensek és a dajkák összehangolt következetes munkája révén sajátíttatjuk el az **egészségügyi szokásokat**. Felkeltve a tisztaság iránti igény, a testápolási szokások sorrendjét minden felnőtt azonos módon és következetesen gyakoroltatja a gyermekekkel (WC használat, kézmosás, hajápolás.).

A testi higiéniában elhanyagolt gyermekeknél a szülők felvilágosításába bevonjuk az egészségügy szakembereit.

Az otthoni esetleges egyoldalú **táplálkozást** az óvodai étkeztetésen túl úgy gazdagítjuk, hogy naponta rendszeresen zöldséget és gyümölcsöt fogyasztanak a gyermekek a szülők önkéntes felajánlásával. Téli hónapokban vitamin salátákat közösen készíttjük el a gyermekekkel, ezzel is

erősítve az egészséges táplálkozás igényeinek kialakítását. A szülőkkel is megismertetjük az egészséges tápanyagok korszerű felhasználását.

Fokozatosan kialakítjuk a helyes **öltözködési** szokásokat a szülők bevonásával. A réteges öltözködés és a szabad mozgást biztosító ruhadarabok előnyeit hangsúlyozzuk.

A gyermekek életritmusát úgy alakítjuk ki, hogy elegendő időt biztosítsunk a **pihenésre**. Figyelembe vesszük a gyermekek különböző alvásigényét, életkornak megfelelően csökkentjük a délutáni pihenés idejét. Délutáni alvásnál a nyugodt légkört mesével, dallal, imádsággal, csendes beszélgetéssel teremtjük meg.

Prevenció, a gyermekek egészségének védelme

Abban az esetben, ha a gyermekeknél az óvodáskorban gyakran előforduló testi **rendellenességeket** tapasztalunk, tájékoztatjuk a szülőket és szakorvos felkeresését javasoljuk.

Prevenációs fejlesztő tornákkal, sok mozgással segítjük a gerinc deformitások megelőzését. Lábboltozatot erősítő, fejlesztő gyakorlatokkal egészítjük ki a mozgás tevékenységet.

Az **edzés** lehetőségét a szabadban tartózkodással biztosítjuk.

Az időjárástól függően a nap nagy részét a szabadban töltik a gyermekek, lehetőség szerint a szervezett foglalkozásokat is. *A gyermekek életkorának megfelelően napi 5-35 perces mozgással biztosítjuk a gyermekek testi edzettségét*, a kötetlen szabad mozgásos játék mellett. Téli időszakban a szánkózás, csúszkálás, hógolyózás nem csupán szórakoztató játék, hanem az edzettség fokozását is elősegíti. Célunk az egészség megőrzése és a prevenció érdekében az egészséges életmód megszerettetése.

Beteg gyermek esetében elkülönítéséről, a szülő értesítéséről, óvodai baleset esetén a gyermek orvosi ellátásáról gondoskodunk.

Az óvodapedagógus feladata

- A gyermek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet megteremtése, mind az épületben, mind a szabadban egyaránt.
- A gyermekek lelkiismeretes gondozása, *testi szükségletük*, mozgásigényük kielégítése.
- Szabad levegőn töltött időmennyiség biztosítása az időjárástól függően.
- Egészséges táplálkozás szokásainak kialakítása a „zöldség-gyümölcs napok” szervezésével.
- Szülők tájékoztatása az egészséges életmódhoz szükséges feltételekről. (táplálkozás, napirend stb.)
- Az elhanyagoló nevelésben részesülő gyermek szüleivel ismertessük meg a legfontosabb higiéniai szokásokat.
- *A gyermek testi képességének fejlesztése tervszerű, szakszerű, rendszeres mozgás megteremtésével.*
- Életvezetési készségek fejlesztése, amelyek szükségesek a problémamegoldáshoz, a rugalmas alkalmazkodóképességhez, a nehézségek leküzdéséhez, a mérlegelő gondolkodáshoz, a hatékony kommunikációhoz. Az életvezetési készségeken alapuló nevelés hozzásegíti a gyermekeket azon ismeretek, készségek, képességek megszerzéséhez, amelyek szükségesek az egészséges életmód kialakításához.

- Környezettudatos magatartás alakítása a környezetszennyezés megelőzésével, a környezet védelméhez, megóvásához és fenntarthatósághoz kapcsolódó szokások alakítása.
- Megfelelő szakemberek bevonásával - a szülővel, az óvodapedagógussal együttműködve - speciális gondozó, prevenciós és korrekciós testi, lelki és értelmi nevelési feladatok ellátása.

Sikerkritériumok:

- A testápolási teendőket önállóan végzik
- A tisztálkodási eszközöket rendeltetésszerűen használják, ismerik azok helyét.
- Használják szükség szerint a zsebkendőt.
- Ismerik az evőeszközök, szalvéta helyes használatát, a kulturált étkezés szokásait.
- Igényük van a korszerű táplálkozásra.
- Önállóan, egyéni igényüknek megfelelően szednek az ételből, öntenek a kancsóból.
- *Igényévé válik a rendezettség, tisztaság, ápoltság.*
- Tudnak önállóan öltözni, vetkőzni, ruhájukat rendben tartják.
- *Kialakul bennük a környezettudatos magatartás a környezet védelmének érdekében.*
- *Ismeri és betartja a balesetvédelmi magatartási formákat.*

15.4 ÉRZELMI, ERKÖLCSI ÉS ÉRTÉKORIENTÁLT KÖZÖSSÉGI NEVELÉS

Az óvoda családias, bizalmat közvetítő, szeretetteljes légköre ösztönöz, és hatással van a gyermek érzelmi kötődésének alakulására.

Cél: A gyermeket az óvodában érzelmi biztonság, állandó értékrend, derűs, kiegyensúlyozott, szeretetteljes légkör vegye körül. Mindezt szükség, hogy az óvoda alkalmazottai és a gyermek és gyermekek egymás közötti, valamint az óvodai alkalmazottak közötti kapcsolatot pozitív attitűd, érzelmi töltés jellemezze.

Fontosnak tartjuk, hogy a gyermekek elsajátítsák azokat az életvezetési készségeket, amelyek szükségesek a problémamegoldáshoz, a rugalmas alkalmazkodóképességhez, a nehézségek leküzdéséhez, a mérlegelő gondolkodáshoz, és a hatékony kommunikációhoz.

E fejezet élére kívánczik Antoine de Saint-Exupéry Kishercegének szánt intelem:

„Jól csak a szívével lát az ember. Ami igazán lényeges, az a szemnek láthatatlan.”

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében szükség szerint különösen jelentős az óvoda együttműködő szerepe az ágazati jogszabályokban meghatározott speciális felkészültséggel rendelkező szakemberekkel.

A kisgyermekek döntő többsége az óvodába lépéskor hagyja el először a családi közösséget. A megszokott közegből kikerülve meg kell ismernie a befogadáskor az új környezetet, ahol számára ismeretlen felnőttek és gyermekek veszik körül.

A gyermek óvodáskorban még érzelmi lény, akinek az érzelmei határozzák meg a viselkedését. Szeretetteljes, meleg légkörben a kisgyermek biztonságban érzi magát, feloldódik és kiegyensúlyozottan fejlődik.

A **befogadás** időszaka meghatározza a gyermekek érzelmi kötődését az óvodához. A szülők bevonásával, nagyfokú körültekintéssel, fokozatosan lehet a családból az óvodába való átmenetet érzelmi megrázkódtatás nélkül megoldani.

Az óvónő megismeri a gyermeket már az óvodába lépés előtti családlátogatáson, ahol megbeszéli a szülővel a gyermek egyéni sajátosságait, szokásait. A fokozatos, anyás beszoktatás – ahol együtt játszik az anya, a gyermek és az óvónő - jó átmenet a gyermek számára az új környezetbe. Az a gyermek érzi biztonságban magát, aki bízik a mellette levő felnőttben, érzi annak a szeretetteljes közelségét. Körültekintő, gondoskodó szeretettel, elfogadva a gyermek már kialakult szokásait, nagyfokú empátiával segítjük beszoktatását. A gyermek kialakult szokásait – cumizás, elalvásnál használt eszközök – folytathatja, ill. az óvodába is elhozhatja. Dallal, verssel, mondókákkal, az óvónő testi közelségével segíti a derűs légkör kialakítását. A szokásrendszert úgy alakítjuk ki, hogy az óvónő mindent közösen csinál a gyermekekkel, megmutatva a játékszerek, a csoportszoba, a mosdó, az előszoba használatát.

Nagyon fontos a **dajka - pedagógiai asszisztens - óvónő** összehangolt együttműködése, következetes, türelmes nevelő munkája.

A szorongó, gátlásos gyermeket nem lehet kényszeríteni semmilyen tevékenységre. Példát mutatva a vidám együttjátszásban, a családi légkörben feloldódnak a gyermekek gátlásai.

A metakommunikáció és a kommunikáció által megismeri a különböző érzelmek kifejezéseit, megjelenítését, azok hatásait.

Az érzelmi nevelésben hangsúlyozott szerepe van az **ünnepeknek**. Az ünnepre való ráhangolódás, a készülődés hetei, a közös öröm, az egymás megajándékozása, a kisebbeknek szánt meglepetések elkészítése, mind-mind az együvé tartozás érzését erősítik.

A hazaszeretet csírát a magyar népművészet kincseinek, néphagyományoknak, a **nemzeti szimbólumok** – magyar zászló, címer, himnusz – megismertetésével ültetjük el. Közvetlen környezetük szépítésében, gondozásában részt vesznek a gyermekek, így kialakul a pozitív viszony a környezetük iránt.

Társas kapcsolatok

A személyes szocializáló nevelési folyamatban elsődleges a gyermek megismerése és egyéniségének teljes elfogadása; majd a közösség szabályainak megismertetése.

A különböző szükségletek, tempók, egyéni adottságok figyelembe vétele erősíti a gyermek énképének a kialakulását. Segíti ezt az, hogy a közösségben is van a gyermeknek saját személyes tárgyait őrző doboza, a zsákjába csak ő teheti be a saját tulajdonát képező „kincseit” az önmaga jelét megismerve. Nagycsoportosok a nyomtatott nagybetűkkel írt nevük szóképet is megismerik.

Születés- és névnapjukat megünnepeelve előtérbe kerül az egyén a közösségben.

A családból kilépve a gyermekeknek kitágul a szociális tere. Az óvodatársak és a felnőttek jelzéseikkel, értékeléseikkel alakítják a gyermek önmagáról kialakított képét. Megtanulja megismerni önmagát, az együttélés szabályait, a társas érintkezésben elvárt viselkedési módokat.

A gyermekek **szocializáltsága** között jelentős eltérések vannak az együttműködés szokásait tekintve az egyéni beállítódás és a családi háttér különbségeiből adódóan. A nevelés akkor lesz hatékony, ha minden gyermek megismeri a csoport előtt álló feladatokat, és egyéni képességeinek megfelelően érthetővé válik számára azok véghezvitele.

A közösségi élet szabályainak megsértése után a következményeket vállalnia kell a gyermeknek. Természetesen, pl. agresszió – nem kap kiemelt figyelmet.

A gyermek-gyermek közötti kapcsolatban erősödnek a barátságok, az egymás elfogadása, önmaguk értékeinek és hiányosságainak felfedezése. Nagyobb gyermekek átérzik a kisebbek segítségének, megajándékozásának örömét. A beteg társakról való megemlékezés a figyelmesség, az együvé tartozás érzését fokozza. Örömmel vesznek részt közös programokban, közös aktivitásból eredő célok teljesítésében.

Megtanulják az adódó konfliktusokat maguk is megoldani, csak szükség esetén kérik a felnőtt beavatkozását.

Az elfogadó, megértő légkörben a gyermekek is elfogadják a másságot. A sok közös élmény, a kirándulások szintén az együvé tartozás érzését fokozzák.

A **felnőtt- gyermek** kapcsolatban a türelmes megértés a döntő, a felnőtt részéről. Amennyiben a szoros érzelmi kapcsolat kialakul az óvónő és a gyermek között, úgy a gyermek bizalommal fordul felé. Érzzi, hogy az óvónő cselekedeteiben, szavaiban mit, miért tart helyesnek, mit, miért utasít el és mit vár tőle. Megismeri a gyermek azt az értékrendet, melyet az óvónő közvetít, utánzás majd belátás alapján azonosul azzal.

Dajka-gyermek közötti kapcsolatban fontos, hogy a felnőtt magatartásában, beszédében és bánásmódjában példaértékű legyen, a gyermek személyiségfejlődésének alakulásában.

Az illem szabályait – pl. köszönés, udvariassági szokások, egymás türelmes végighallgatása – megismerve gyakorolják a kulturált viselkedést. Naponta, az óvónő által alkalmasnak ítélt időpontban – minden korcsoportban – a „beszélgető kör” lehetőséget ad a gyermekeknek az egyéni élmények, gondolatok megosztására a közösség előtt. Ezen alkalmak a **kifejezőképesség** fejlesztése mellett a közösség kialakítását szolgálják.

Az óvodapedagógus feladata az én-kép, a szocializáció és a közösségi élet szokásainak kialakítása terén

- A gyermek személyiségének és családi hátterének megismerése az óvodába lépéskor. Szeretetteljes elfogadás.
- A gyermek különböző testi-lelki szükségleteinek a figyelembe vétele, egyénre irányuló kommunikáció.
- *A különbségek elfogadására nevelés.*
- *Közös élményekre épülő tevékenység biztosítása, gyakorlása. Az így szervezett óvodai élet segíti a gyermekek **erkölcsi tulajdonságait**: együttérzés, segítőkészség, önzetlenség, figyelmesség, **akaratát**: önállóság, önfegyelem, kitartás, feladat - és szabálytudat, szokás - és normarendszerének megalapozását.*
- A személyiségfejlesztés tiszteletben tartása a gyermekek munkáinak, személyes tárgyainak tárolásában.

- Egyéni szándékok, elképzelések támogatása.
- Segítségadás a zárkózott, magányos vagy nehezen nevelhető gyermekek esetében.
- A gyermekek társas kapcsolatainak megfigyelése és alakítása.
- Szülők bevonása a gyermekeket érintő nevelési kérdésekbe.
- Viselkedés-kultúra megalapozása, a szokásrend kialakítása.
- A hazához, tájhoz, kultúrához kötődés, az értékek erősítése, az értékek megbecsülésére nevelés. Ünnepek hagyományainak megteremtése.
- Konfliktuskezelés bemutatása.
- A közösen végzett – mikro csoportban, teljes csoportban – tevékenységek szabályainak kialakítása.
- A gyermekek által végzett tevékenységekben az akadályok leküzdésére ösztönzés.
- A gyermekek pozitív értékelése.
- A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében különösen jelentős az óvoda együttműködő szerepe az ágazati jogszabályokban meghatározott speciális felkészültséggel rendelkező szakemberekkel.

Sikerkritériumok:

- Elfogadják, megszeretik az óvodát, a felnőtteket, a gyermekeket, jól érzik magukat a közösségben.
- Megkülönböztetik a helyes és helytelen viselkedést, a szokásrend betartása igényükké válik.
- Megtanulják a közösségben a konfliktusok megoldását, egyre ritkábban kérik a felnőttek segítségét.
- Csoporttársaikért szívesen dolgoznak, segítenek kisebb társaikon.
- Bizalommal fordulnak az ismerős gyermekek és felnőttek felé, az óvodán kívül is köszöntik azokat.
- Türelemmel, belátással vannak mások iránt.
- Pozitív érzelmekkel viseltetnek a közös ünnepek, események és környezetük iránt.
- Saját tetteiket és teljesítményüket is értékelni tudják.
- Képesek figyelmesen meghallgatni mások közléseit és befejezik elkezdett tevékenységüket.
- Ismerik és betartják az udvariassági szokásokat.
- Érzelmeiken, indulataikon koruknak megfelelően tudnak uralkodni.

Óvodánk ünnepei, hagyományai

Keresztyén óvodánkban a gyermekek nevelésének egyik sajátos eszköze a jól előkészített és szervezett ünneplés, mely pedagógiai szempontból kiemelt lehetőséget kínál a nevelésnek. Gondolunk itt a sokszínű tevékenységi formákra, az érzelmi-esztétikai élmények hatására, a hagyományok ápolására, kultúránk megismertetésének lehetőségeire vagy a közösségi érzések széles skálájának megmutatkozására.

Óvodánk jellemző arculatának kialakításához nagymértékben hozzájárul az ünnepek sajátos gyakorlatának kialakítása. Hagyományteremtésünk célja, hogy az óvodánkat választó családok

közelebb kerülhessenek a református egyházhoz, az óvoda minden dolgozójához és nem utolsósorban egymáshoz.

Jelentős alkalmak a gyermekek és az óvoda életében az ünnepekhez, rendezvényekhez való érzelmi kötődés kialakításában. A közösségi élmény erejével fokozzák a gyermekek közösséghez tartozását.

Feladatunk, hogy ünnepeink, rendezvényeink folyamat jellege által érvényesüljön az előkészület, a ráhangolódás, a lebonyolítás és az élmények feldolgozása.

Nemzeti ünnepek

Életkoruknak megfelelően – zászlókészítés, emlékművekhez tett séta közbeni beszélgetés kapcsán – emlékezzenek meg az ünnepekről. Megismerik a magyar zászlót, címert, himnuszot, tudatosodik bennük, hogy Magyarországon élnek.

Ünnepek

Hagyományőrző tevékenységek minden nevelési év folyamán óvodai ünnepségek; óvodánk református, egyházi jellegéből adódóan a tanévnyitó- és tanévzáró istentisztelet, egyházi ünnepek, valamint a Reformáció emléknapja (október 31.).

Családoknak szervezett programok

- Márton napi és adventi munkadélután
- Anyák napi köszöntés
- Nyílt nap
- Sport és egészség nap
- Évzáró ünnepség
- Ballagás

Jól segíthetik az együttműködést az óvodánkban kialakult hagyományok közös ápolása, fejlesztése, az óvodai ünnepségek egyéb rendezvények is.

Ezek a következők:

- tanévnyitó istentisztelet
- hittanos évnyitó
- Mikulás várás
- adventi délután
- karácsonyi műsor,
- farsangi rendezvények,
- húsvéti tojáskereső
- gyermeknap
- tanévzáró istentisztelet.

A felsorolt események alkalmat teremtenek az óvoda számára, hogy bemutathassa a nevelő oktató munka folyamatát, annak eredményeit és nehézségeit a szülők számára. A szülők közvetlen tapasztalatokat szerezhetnek gyermekeik fejlődésével, haladásával kapcsolatosan. A programok lehetőséget adnak a szülők aktív részvételére, az együttműködésre is.

A Szülői Szervezet segíti az óvoda munkáját. Szervezett programjainkon, ünnepeinken aktívak, pl.: gyermeknap, sportnap, Márton-nap, adventi munkadélután. Minden évben megtartott jótékonysági bálunk színvonalas, telt házas, ennek bevételeiből támogatják a gyerekek számára mikulásra, gyermeknapra az ajándékokat, a kirándulásokat, a színházlátogatásokat.

15.5 AZ ANYANYELVI, AZ ÉRTELMI FEJLESZTÉS ÉS NEVELÉS MEGVALÓSÍTÁSA.

Cél: *Érdeklődés, kíváncsiság, az életkori sajátosságok és a megfelelő tapasztalatokra épülő, közösen végzett tevékenységek, ezek gyakorlása.*

A gyermek **érdeklődése** a kiindulópontja a közösen végzett tevékenységeknek. A megfigyelés, az emlékezetbe vésés és a felidézés ebben az életkorban a gyakorlati tevékenységekben ágyazottan fejlődik.

Az anyanyelv fejlesztése az óvodai élet teljes egészét átszöve, különböző tevékenységi formákon keresztül történik. A szóbeli kifejezés a gondolkodás és a beszéd tudatossá válásának az értelmi képességek fejlesztésének fontos eszköze. A közösségen belül ismerjék meg a nyelvi kommunikáció különböző formáit.

Az életkor sajátosságából adódóan a gyermek természetes kíváncsiságát kielégítve táguljon az ismerete, fejlődjön a szókincse. Az óvónő és az óvodában dolgozó felnőttek beszédstílusa modellértékű legyen a gyermekek előtt. Beszélő légkörben a türelmes meghallgatás, a minden esetben kielégítő válaszadás segíti a kifejezőképesség fejlődését. (Különböző tevékenységekben rejlő anyanyelvi fejlesztés lehetőségei megtalálhatók a program idevonatkozó fejezeteiben.)

A gyermekek természeti, társadalmi környezetében szerzett tapasztalatokat, ismereteket a „**cselekedve gondolkodtatni**” elv alapján rendszerezik, bővítik a különböző tevékenységi formákban.

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek *nevelését az óvoda a tevékenységek gazdag tárházával differenciáltan kompenzálja.*

Az óvodapedagógus feladata

- Valamennyi értelmi képesség, különösen a képzelet és a kreativitás fejlődését elősegítő ösztönző környezet biztosítása.
- Pozitív érzelmi kapcsolat kialakítása a gyermek és a tanulás tanítása között.
- Tevékenységekben ágyazottan az értelmi képességek, az érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, alkotóképesség, gondolkodás fejlesztése.
- Anyanyelv fejlesztése érdekében a beszélő környezet megteremtése, a gyermek kérdéseinek érvényesítése.
- Tevékenységek által, közvetlen tapasztalatszerzéssel gazdag élményanyag nyújtásával az ismeretek tágitása és rendszerezése.
- Kiemelt figyelmet igénylő, ingerszegény környezetből kikerülő gyermekek élményanyagának ellensúlyozása.

- Képessé tenni a gyermeket egyszerű gondolkodási műveletek alkalmazásaira, gondolataik szóbeli kifejezésére.
- Képessé tenni a gyermeket a feladatok kreatív és önálló megoldására.
- A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek differenciált fejlődésének segítése szakemberek bevonásával.
- A kognitív funkciók és az érzelmi élet fejlesztése, alapvető önkiszolgálási szokások elsajátíttatása, az aktív nyelvhasználat építése. Ennek keretében kell fejleszteni a beszédértést, szókincset, szájról olvasási készséget, érthető kiejtésre nevelést.

Sikerkritériumok:

- Érdeklődéssel várja az iskolába lépést, a reá váró feladatokat.
- Téri észlelése, a szándékos bevésés és emlékezete, a tanuláshoz szükséges képességei folyamatosan fejlődik.
- A szándékos figyelme, annak terjedelme fokozatosan növekszik.
- A képi gondolkodás mellett az elemi, fogalmi gondolkodása kialakulóban van.
- Érthetően, folyamatosan kommunikál, gondolatait mások számára érthető formában fejezi ki.
- Az önkéntes bevésés mellett megjelenik a szándékos bevésés is.
- Társára odafigyel, türelmesen meghallgatja mondanivalóját.
- Élményeit és gondolatait el tudja mondani.
- A nemzetiségi kisgyermek is megérti az óvodai élethez szükséges kifejezéseket és képes magát megértetni.

15.6 INTEGRÁLT NEVELÉS

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek óvodai nevelésének irányelve

Az alapdokumentumban meghatározott nevelési, fejlesztési tartalmak minden gyermek számára szükségesek. Az óvodai nevelés a kiemelt figyelmet igénylő gyermekeknél is a nevelés általános célkitűzéseinek megvalósítására törekszik. A nevelés hatására a sérült kisgyermeknél is fejlődik az alkalmazkodó készség, az akaraterő, az önállóságra törekvés, az érzelmi élet, az együttműködés. A sajátos nevelési igény szerinti környezet kialakítása, a szükséges tárgyi feltételek, és segédeszközök megléte akkor biztosítja a nevelési célok megvalósíthatóságát, ha a napirend során a gyermek mindig csak annyi segítséget kap, ami a további önálló cselekvéséhez szükséges.

Az integráció általános elvei:

- *A z integrációt az egész nevelőtestület felvállalja.*
- *A csoportjukban integrációt folytató kollégákat az egész alkalmazotti közösség támogatva segíti.*
- *Az integrálhatóság minden esetben egyéni döntést igényel, figyelembe véve az összes körülményt.*
- *Csoportkialakításhoz a tagintézmény-igazgató figyelembe veszi az egészséges gyermekek és a sajátos nevelési igényű gyermekek arányát.*

Az irányelv célja

Az irányelv célja, hogy a pedagógiai programban foglaltak és a sajátos nevelési igény összhangba kerüljenek. Annak biztosítását szolgálja, hogy:

- - az elvárások igazodjanak a gyermekek fejlődésének üteméhez,
- - fejlesztésük a számukra megfelelő területeken valósuljon meg,
- - a kiemelt figyelmet igénylő gyermekeket a nevelés, a fejlesztés ne terhelje túl,
- - a rehabilitációs, rehabilitációs célú fejlesztő terápiák programjai váljanak az óvodák nevelési programjainak tartalmi elemeivé,
- - a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esélyegyenlőségének biztosítása annak érdekében, hogy javuljon életminőségük.

A fejlesztés szervezeti keretének megválasztását, az alkalmazott speciális módszer- és eszközrendszert minden esetben a gyermekek állapotából fakadó egyéni szükségletek határozzák meg.

Az integrált nevelésből adódó óvónői feladatok.

- *Inkluzív szemlélettel a különbözőséget elfogadó viselkedés és magatartás alakítása a gyermekközösségekben, ezen belül különösen a tolerancia, türelem, megértés, figyelmesség, segítőkészség, empátiás készségek alakítása.*
- *Ismerje fel és gondozza kiemelten a gyermekben rejlő kiemelkedő teljesítményt.*
- *A napirend során mindig csak annyi segítséget kapjon a kisgyermek, hogy önállóan tudjon cselekedni.*
- *Az óvodapedagógus értesse meg és tudatosítsa a gyermekcsoportban dolgozó dajkával, pedagógiai asszisztenssel, hogy kommunikációja, bánásmódja, viselkedése ugyanolyan modell értékű, mint az övé.*
- *A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek optimális nevelésének érdekében a pedagógusok ismereteinek bővítése, elsősorban gyógypedagógiai téren.*

A szükséges személyi, pedagógiai, tárgyi feltételek biztosítása

- *különösen a nagymozgások fejlesztését, lateralitást (oldalsó, oldalt lévő), téri tájékozódást, beszédészlelés- és megértés fejlesztését és a gondolkodási stratégiák támogatását szolgáló eszközök;*
- *az egyéni szükségletekhez igazodóan speciális segédeszközök használata; a segédeszközök elfogadtatása, azok következetes használatára és megóvására nevelés;*
- *a kompenzációs lehetőségek körének bővítése a nem vagy kevésbé sérült funkciók differenciáltabb működésének tudatos fejlesztésével;*
- *annak felismerése, hogy a sajátos nevelési igényű kisgyermek egyes területeken kiemelkedő teljesítményre is képes;*
- *rugalmas szervezeti keretek kialakítása a sajátos nevelési igényű gyermekek egyéni foglalkoztatásának megvalósulásához;*

- az óvoda pedagógusai, pedagógiai munkát segítő alkalmazottai és a szülők megfelelő tájékoztatása a sajátos nevelési igényű gyermek befogadására, együttműködés a sérült gyermek családjával;
- a sajátos nevelési igényű gyermek fejlesztése speciálisan képzett szakember közreműködését igényli.

Célunk:

Differenciálással mindenki számára a saját komplex személyiségstruktúrájának leginkább megfelelő, számára optimális fejlesztés biztosítása, figyelembe véve előzetes tudását, annak gyengébb és erősebb területeit, a gyermek igényeit, törekvéseit, érdeklődését, személyiségének rá jellemző vonásait, speciális erősségeit és gyengeségeit.

A nevelés igazodik a gyermekhez, s ez azt is jelenti, hogy igazodik ahhoz a közeghez, családi háttérhez, amelynek a gyermek részese.

Azoknál a gyermekeknél, akiknél az óvónő azt tapasztalja, hogy a spontán fejlődés lassúbb, vagy elmarad, megfelelő szakszolgálatok segítségét kérjük.

A nevelőtestület állásfoglalása alapján azokat a **kiemelt figyelmet igénylő** gyermekeket fogadjuk óvodánkban, akiknek a **Szakértői- és Rehabilitációs Bizottság** a fogyatékoságukat megállapította, és az óvodai integrációban való részvételüket írásos szakvéleményben javasolja, valamint az Alapító Okiratban megjelölt fogyatékosági típusokat.

A törvény szerint a fogyatékos gyermeknek joga, hogy sajátos gondozást kapjon attól az időtől, amikortól a fogyatékoságát megállapították.

Az integrációban a fogyatékos gyermekek óvodai nevelésének irányelveit követjük és tartjuk szem előtt.

Az integrációval kapcsolatos feladatok:

- A kisgyermek személyiségének harmonikus fejlesztése.
- A fogyatékoságok jellegéhez és súlyosságához igazított elvárás.
- Az általános célkitűzésre való törekvés.
- A korszerű egyéni bánásmódok, módszerek, terápiák, technikák, eszközök megismerése, kiválasztása, használata szakemberek bevonásával.
- A funkciók differenciáltabb működésének tudatos fejlesztése.
- A fejlesztés minden esetben a gyermek pedagógiai, orvosi, pszichológiai komplex diagnózisára építve történjen.

Sikerkritériumok.

- A különleges figyelmet igénylő gyermekek is szívesen járnak óvodába.
- A közösségen belül megtalálják helyüket, társaik elfogadják, nem kerülnek peremhelyzetbe.
- Örömmel vesznek részt a speciális foglalkozásokon.
- A bemeneti fejlettséghez képest kimutatható a fejlődés.

Nemzetiségi gyermekek interkulturális nevelése

Nemzetiségi gyermek az a gyermek aki, valamint, akinek a családja nem magyar állampolgár és munkavállalás, tanulás céljából tartózkodik Magyarországon, ill. menekült státuszú.

Alapelveink:

- A nemzetiségi gyermekek a magyar gyermekekkel azonos feltételek mellett vehetik igénybe az óvodai nevelést.
- Az emberi méltóság elismerése és tiszteletben tartása minden hazáját elhagyni kényszerülő családok gyermekét megilleti.
- Az egyéni bánásmód elvét az ő nevelésük során is érvényesítjük.
- Biztosítjuk a nemzeti identitás erősítését, a nemzetiségi hagyományok átörökítését, nemzetiségi gyermekek nyelvi nevelését és a multikulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét.

A nemzetiségi gyermekek neveléséből adódó óvónői feladatok.

- Felkészülés a gyermek empátiás fogadására.
- A gyermek érzelmi biztonságának megteremtése egyéni bánásmóddal.
- A nemzetiségi gyermek magyar nyelv elsajátításának segítése a közösség által, kiemelten a játék segítségével.

Sikerkritériumok:

- Szívesen jár óvodába.
- A gyermekcsoport egyenrangú tagjának érzi magát.
- Szívesen játszik társaival, és a csoporttársak is keresik a társaságát.
- Megérti a magyar szavak jelentését, szavakat, tömondatokat képes magyarul kimondani.

16. TEVÉKENYSÉGI FORMÁK

16.1 JÁTÉK

A **játék** a gyermek központi tevékenységformája, alapvető szükséglete, spontán, szabad tevékenysége, örömforrása. Örömet okoz maga a cselekvés, manipuláció, elképzelés. A játéköröm nagyon gyakran a kellemes élmény újraéléséből fakad. A gyermek játéka közben ismerkedik a világgal, környezetével, tapasztalatokat szerez, reagál. A **játék** a legfőbb személyiségfejlesztő eszköz az óvodás gyermek életében, mert benne minden tanulási tartalom, ismeret, jártasság, készség megjelenik. *A játék kiemelt jelentősége az óvoda napirendjében, időbeosztásában is megmutatkozik.*

A gyermekek napjának nagy részét az általuk kezdeményezett szabad játék tölti ki. Ezek gazdagítják személyiségüket, de nem minden gyermeknél olyan sokoldalúak, hogy önmagukban elegendő lehetőséget biztosítanak a koruknak megfelelő fejlődésre.

Ezért szükséges az óvodapedagógus által tudatosan kezdeményezett, irányított fejlesztőjáték, foglalkozás.

A tevékenység célja: a gyermek által szabadon kezdeményezett, spontán játék, szabad képzettársítás elősegítése. Élmények, tapasztalatok többszöri átélésével a gyermekek egyéni vágyainak és ötleteinek kibontakoztatása.

A játék legyen minél sokrétűbb tevékenység színtere, váljon a gyermekek aktuális fejlődését elősegítő folyamattá, lehetőséggé a játékba integrált tanulásra.

A játékhoz szükséges feltételek biztosítása (légtér, hely, idő, eszköz, élmény)

Az óvodába kerüléskor, **3-4 éves** korban a gyermekek ismerkednek a játékok eszközeivel, helyével, szabályaival. Legszívesebben egyedül játszanak, egymás mellett. Játékuk általában gyakorló játék, fejlettségét otthoni élményeik, tapasztalataik, ismereteik határozzák meg. Cselekedeteiket, játékhoz való viszonyukat az érzelmek jellemzik. Erős bennük az utánpótlási vágy.

Szeretetteljes, nyugodt légkörben ismerkednek meg a játék lehetőségével, eszközeivel, szabályaival, tároló helyével. Biztonságot adó légkörben, az óvónő közelségét, segítségét, szeretetét, támaszt, modell-szerepét érezve, elfogadva, szabadon választják játékaikat, társaikat, a helyet. A játék folyamatában az óvodapedagógus tudatos jelenléte biztosítja az élményszerű, elmélyült játék kibontakozását. Mindezt az óvodapedagógus feltételteremtő tevékenysége mellett a szükséges és igény szerinti együttjátszásával, támogató, serkentő, ösztönző magatartásával, indirekt reakcióival éri el.

A játék helye a csoportszoba és az udvar. Mivel a gyermekek egyedül, egymás mellett vagy kisebb csoportokban játszanak, a terem berendezése lehetőséget ad erre; kisebb kuckók, vagy mozgatható „sátrak” segítségével alakíthatóak, elkülöníthetőek a terek. A játékban előforduló egyéb tevékenységnek és azok eszközeinek jó, ha állandó, megszokott helye van (pl. mese, festés, stb.). Amikor mozgásos játékot játszanak, alakítható, nagyobbítható a tér. A 3-4 évesek számára külön udvarrész van, hasonló lehetőségekkel, mint a szoba, de bővül mozgásfejlesztő játékeszközökkel. Az udvarrészek átjárhatóak, amikor arra lehetőség van, a kicsik megismerkednek a nagyok udvarával.

Az önkiszolgáló tevékenységek - az étkezések, mozgásos foglalkozás és alvás - kivételével minden időt a játéktevékenységre fordítanak. Az elmélyült játékot, a tudatosan kezdeményezett fejlesztő foglalkozások és a felesleges rendrakások sem szakítják meg.

Lehetőleg addig folytatódik a kedvelt tevékenység, amíg az a gyermek számára érdekes, élményt és örömet adó.

Ebben a korban érzelmileg erősen kötődnek a játékszerekhez, ezért hozhatják otthoni kedvelt alvást segítő plüss játékukat, melyeknek megbeszélte helyük van (pl. zsák). A 3-4 éves játéka tárgyhoz kötött, tárggyal motiválható, ezért az óvodában megfelelő mennyiséget és minőséget biztosítunk. A kornak megfelelő játékeszközök fejlesztik a gyermekek finommozgását, nagymozgását, gondolkodását, kommunikációs készségét, ügyességét, türelmét, szabályértését, társas kapcsolatát, szerepvállalását, kreativitását. Játékeszköz lehet bármi, amit a gyermek annak lát, probléma megoldásra, fantáziára serkent, testi épségét, egészségét nem veszélyeztet (pl. doboz, gesztenye, levél, fonal, dramatikus játékeszköz, báb, könyv, barkácsolás kelléke). A gyermekek a játékeszközöket maguk választják és teszik a helyére.

A gyermekek játékanak motiváló ereje az élmény, amely sokféle lehet. A kellemes és kellemetlen élményeiket újra élik a játékban. Az egyéni élmények változatosak, a családi háttér különbségéből adódóan. Az ingerszegény környezetből érkező gyermekek egészséges személyiségfejlődése érdekében különösen fontos a sok, közösen átélt óvodai élmény biztosítása. Élményeiket újra és újra átélik, reprodukálják a játékban. Az óvónők és a nagyobbak által szervezett bábműsorok, dramatikus játékok nézői, ünnepváró-, barkács-délutánok résztvevői, ahol a szülőkkel együtt tevékenykedhetnek. Rövid séták, kirándulások alkalmával közös élményeket szereznek.

4-5 éves korban a gyermekek már megismerkednek a közös játék élményével, a nyugodt játék szabályaival, az együttműködés, az udvariasság szokásaival. Jelentkezik az érzellemmel telített szerepjáték, többféle ötletből kialakított konstrukciós, mozgást, gondolkodást fejlesztő szabályjáték. Ötleteik megvalósítására egyre nagyobb önállósággal, fantáziával törekcszenek. Részt vesznek bábozásban, dramatizálásban, barkácsolásban, énekes játékban. Szívesen szerepelnek és változnak „mássá”.

A légkör alkotókedvű, játékos, nyugodt, a gyermekek toleránsak egymás iránt. Játékukat szabadon, segítségével szervezik.

A csoportszoba játékuk térbeli kibontakoztatásához alakítható ötleteik szerint, a téralakítást kezdeményezik, segítik. Tudják az egyéb tevékenységek helyét, helye van a séták során gyűjtött tárgyaknak, terméseknek, személyes dolgaiknak.

Az **udvaron** együtt játszik a 4-5, 6-7 éves korosztály, az udvari játékok zömmel a gyermekek nagymozgását elégítik ki, de lehetőségük van a faházikóban, kuckókban a csoportszobai tevékenységre is. Az óvoda területén kívül is adódhat hely a játékra; kirándulások alkalmával erdőben, réten, családok kertjében, tanyán.

Hosszabb időre van szükségük játékuk kibontakozásához, a játék az óvodába érkezéskor kezdődik. Belesimulnak a játék folyamatába az egyéb tevékenységek, körütekintő szervezéssel valósulnak meg a kezdeményezések, foglalkozások.

A játékeszközök a szerepjátékot, barkácsolást, bábozást, dramatizálást, átváltozást, kreativitást segítik. Évszakok adta eszközöket is használnak. Hangszerek, népi játékeszközök is a játék eszközei lehetnek. Készítenek kellékeket a játékukhoz.

Élményeiket fokozza, ha együtt élik át. Bábszínházba, színházba látogatnak. Kirándulnak erdőbe, mezőre, tanyára, munkahelyekre, a szülők által javasolt egyéb helyekre. Dramatikus játékokat (mesét) adnak elő a kisebbeknek.

5-6-7 éves korban a gyermekek már összeszokott csoportokban játszanak, akár több napon keresztül. Játékukat a kreatív együttműködés jellemzi. A szerepjáték domináns, szívesen használnak saját készítésű eszközöket. Formagazdag a konstrukciós játékuk és az egyéni módon alkotás jellemzi. Betartják a bonyolult szabályokat. Önállóan szerveznek, kezdeményezők. Sokféle mozgásban próbálják ki az erejüket, ügyességüket.

A légkör együttműködő, együtt érző, az önálló problémamegoldásra törekvés jellemzi. A gyermekek érdeklődőek, nyitottak.

A csoportszobában a hely rugalmasan alakítható igény szerint. Az udvaron a sportos, nagymozgásos szabályjátékokat, a kötetlen mozgást gyakorolhatják.

A játék ideje növelhető a kisebbek játékidejéhez képest, későbbi ebéddel, lefekvéssel, rugalmas napirenddel.

Játékeszközök kreativitást fejlesztőek, saját készítésűek, az átváltozást segítő, esztétikusak, elérhető helyen vannak.

Az élményeik nyújtása bővül múzeumok, kiállítások, iskola, könyvtár, planetárium, állatkert látogatásával.

A nyelvi kommunikációs készség fejlesztése a játéktevékenység során

A játék számtalan lehetőséget teremt a kommunikációra, a gyermek társaival kapcsolatteremtésre törekszik, problémákkal találja szemben magát, gondolkodik, beszél, érzékeli az óvónői beszédmintát. A szerepjáték során kialakult szituációkban a párbeszéd, a szókapcsolatok, új fogalmak és nonverbális jelzések gyakorlására adódik alkalom. A hangszínnel, hangerővel bánni tudást a dramatikus játékok segítik. Az anyanyelvi játékok bővítik szókincsüket, javítják a légzési technikát, artikulációt.

Az óvodapedagógus feladatai

- A kisgyermek első valódi játszótársa a családban, az óvodában is a felnőtt – a szülő és az óvodapedagógus.
- Utánozható mintát ad a játéktevékenységre, majd amikor a szabad játékfolyamat már kialakult, bevonható társ marad illetve segítővé, kezdeményezővé lesz, ha a játékfolyamat elakad.
- Játék közben a gyermekekkel tartós, biztonságot nyújtó érzelmi kapcsolatot épít ki
- A gyermeki személyiség megismerésére törekszik, ehhez a játékban szerzett sokrétű információt felhasználja, a felmerülő problémák okát kutatja.
- Biztosítja a feltételeket a gyermekeknek elképzeléseik, ötleteik megvalósításához megfelelő hely megteremtésével és esztétikus anyagok használatával.
- Figyelemmel kíséri a játszócsoportok szerveződését, a gyermekek elképzelését, gondolatmenetének alakulását.
- Jelenlétével modell szerepet is mutat.
- Változatos játékokat szervez a szabadban tartózkodás ideje alatt.
- Alkalmat teremt szabály, mozgásos, nyelvi játékok megtanulására; ezzel szabálytudatukat, szocializáltságukat erősítve.
- Közös élményeket biztosító kirándulásokat szervez.
- A kommunikációt, beszédkészséget fejleszti a játékszituációk során és a tudatosan kezdeményezett alkalmak, együttlétek során.
- Tudatosítja a szülőknél a játék személyiségfejlesztő hatását.
- A hallássérült gyermek szókincsfejlesztése a játék alkalmával.

Sikerkritériumok:

- Örömmel, önfeledten játszik.
- Képes egyéni ötlet vagy élmény alapján építeni, konstruálni.
- Építmény lemásolására képes.
- Képes élményei eljátszására.

- Szívesen vállal szerepet.
- Betartja a társas viselkedés elemi szabályait.
- Szabályjáték során betartja a szabályokat, másokat is figyelmeztet a szabály betartására.
- Egészséges versenyszellemben tevékenykedik.
- Játékában elmélyült, kitartó.
- Problémahelyzetekben kreatív megoldásra törekszik.

16.2 MUNKA JELLEGŰ TEVÉKENYSÉG

A gyermekek a munkát – éppen úgy, mint a játékot – élvezik, örömet jelent számukra, mindennapi munkálkodásuk közben ismeretekhez jutnak az őket körülvevő világról. A sikerrel végrehajtott munkafeladatok ösztönző, motiváló ereje, a személyiségfejlődésnek igen lényeges mozgatórugója. A munka felelősséggel jár, megfelelő ismeretekre, készségekre van hozzá szükség.

A tevékenység célja

Sokféle, változatos munkajellegű tevékenység során olyan készségek, tulajdonságok, szokások kialakulása, mely erősíti a gyermek közösségi kapcsolatát, felelősségvállalását.

A tevékenység tartalma

Mindaz, amit az önellátó tevékenységek gyakorlása és a közösségért végzett szokásrend megkíván, igényli a gyermekek egyre önállóbbá váló munka jellegű tevékenységét.

Figyelembe véve, hogy a gyermekek zöme kertes házban lakik, a családban látott, tapasztalt munkafajtákat az óvodában is gyakorolhatják a szükséges készségek elsajátításával. Csak olyan munkát végezzenek, amelyek életkori sajátosságaiknak megfelelnek, amelyek egészségüket a legkisebb mértékben sem károsítják. Az óvodában a munka elsősorban önmagáért és a közösségért végzett tevékenység, mely tartalmazza: testápolás, étkezés, öltözködés, a gyermekek személyes holmijának kezelése, a környezet rendjének megőrzése és helyreállítása, ajándék készítése, gyűjtés, megbízatások teljesítése, növények gondozása.

Minden munkafajta bevezetése hosszú átmenettel valósítható meg, sok-sok gyakorlással. A felnőttek mintái alapján ismeri meg a munkafázisok egymásutánját, helyes alkalmazását.

- A **3-4 éves** gyermekek az óvodába kerülés pillanatától kezdve az önellátó tevékenységek terén törekednek az önálló munkavégzésre. Az óvónői segítség csak a kialakulóban lévő készségek fejlődéséhez, az egyes munkák, részmozzanatok továbbfejlesztésével járul hozzá. Pl.: öltözködés sorrendje. Az alkalmoszerű munkába történő bevonás – mely lehet esetleges, de lehet szabályosan ismétlődő – igen nagy óvónői odafigyeléssel valósul meg. A szabályosan ismétlődő, mindennapi munka, a rend fenntartásáért végzett tevékenységek (pl. a játékok elrakása, az esetlegesen szétszóródott játékok felszedése), a későbbi nyugodt légkörben folyó tevékenységek alapját képezik.

- A **4-5 éves** gyermekek önkiszolgáló tevékenységének tartalma azonos az előző korosztállyal, de az önállóság nő, a differenciált óvónői segítségnyújtás és ellenőrzés mellett. Ennél a korosztállyal belép a naposi munka, melyet csak fokozatosan célszerű bevezetni. A naposi munka mellett az önkiszolgálás egyes teendői mindvégig megmaradnak. Óvni kell a naposokat attól, hogy egész nap készségben legyenek, vagy veszítsenek játékidőjükből. A hét egy napján mindig ugyanabban az időben az óvónő munkába kezd, amibe bekapcsolódnak a gyerekek. Az egészséges táplálkozást

elősegítő vitamin-tálak, saláták, ünnepekkor a sütemények a gyerekekkel együtt készülnek. A gyermekek megszokják, hogy a munka rendszeresen ismétlődik. A növény- és állatgondozás kiegészül veteményezéssel, a virágoskert kialakításával, gondozásával, mely a természet szeretetére, védelmére nevelést is elősegíti.

- **5 – 6 – 7 évesek** a testápolással kapcsolatos munkafolyamatokat önállóan végzik. Munka jellegű tevékenységük bővüljön a kisebbek segítésére irányuló feladatok vállalásával. Ha játékot és ajándékot készítenek a kisebbeknek, csoportosan látogassák meg őket. Kötelesség- és feladattudatuk kialakítását elősegítik azok a megbízatások, amelyekhez otthoni előkészületre van szükség (pl. gyűjtőmunka) Kirándulások, tapasztalatszerző séták alkalmával megismernek különböző munkahelyeket, ahol a dolgozó emberek tevékenységét látva kialakul a munka tisztelete, megbecsülése.

Anyanyelvi nevelés lehetősége

A munka jellegű tevékenység közben az óvónő-gyermek, dajka-gyermek, gyermek – gyermek közös együttműködése számtalan alkalmat biztosít a közös beszélgetésre, új fogalmak megismertetésére. Az egyes munkafázisok egymásutánjának összehangolt, közös végrehajtása kommunikációt kíván a gyermektől.

Az óvodapedagógus feladata

- A balesetmentes munkatevékenységekhez szükséges elegendő hely és megfelelő eszközök biztosítása.
- Az óvónő az egyes munkafajtákat fokozatosan vezesse be és a munka mennyiségét is csak fokról – fokra növelje.
- Támaszkodjék a munka játékkal megegyező sajátosságaira, ugyanakkor erősítse és fejlessze a munka sajátos, játéktól eltérő vonásait is. (külső kényszer motiválja; eredménye lemérhető; munkájáért felelős, konkrét célja van; az adott munkát nem lehet másikkal felcserélni).
- Az óvónő a gyermekek fejlettségének megfelelően értékelje a munkát, mely pozitív értékelés által ösztönzően hasson a további feladatok vállalásában.
- A munkafeladatokat SOHA ne adja büntetésként, hanem az jutalom, kitüntetés legyen.

Sikerkritériumok:

- Önállóan, vagy kis segítséggel végzik önellátó tevékenységeiket.
- Szeretnek közösen dolgozni.
- Örömmel segítenek a kisebbeknek.
- Átérik munkájuk fontosságát, kialakul felelősségtudatuk.
- Kialakul bennük szüleik és az őket körülvevő felnőttek munkája iránti tisztelet, munkájuk megbecsülése.
- Naposi feladataikat önállóan, pontosan végzik.
- Felelősi munkákat szívesen vállálnak és önállóan teljesítik.
- Szívesen segítenek a falevelek összegyűjtésében, komposztálásában.

16.3 A TEVÉKENYSÉGEKBEN MEGVALÓSULÓ TANULÁS.

A gyermek tanulási képességeinek kibontakoztatása és fejlesztése a teljes óvodai életet átfogó, folyamatos és alapvető feladat, mely nem választható el a játéktól, és minden egyéb tevékenységtől. A gyermek adottságai, a családban és tágabb környezetében szerzett tapasztalatai, valamint az óvodai nevelés során biztosított tanulási formák meghatározzák a gyermek későbbi fejlődési lehetőségeit és alakuló motivációját. A tanulás spontán, illetve szervezett tevékenységbe ágyazottan jelenik meg. A tanulás fogalmát tágran értelmezzük, áthatja a gyermek minden tevékenységét. Az ismeretek bővítését a gyermek érdeklődésére alapozott tevékenységek, és a leggyakrabban alkalmazott szervezeti forma, a kötetlen mikro csoportos foglalkozások adják, melyek a játékba integrálódnak.

A különböző tevékenységek tartalma nem válik el élesen egymástól, komplex módon kínálja fel az óvónő a gyermekek számára a játék közben szervezett párhuzamos tevékenységek keretében.

A tanulás feltétele a gyermek cselekvő aktivitása, a közvetlen, több érzékszervét foglalkoztató tapasztalás, felfedezés lehetőségének biztosítása, kreativitásának erősítése.

A tevékenységekben megvalósuló tanulás célja

- A gyermekek képességeinek fejlesztése, tapasztalatainak bővítése, rendezése, amely elsősorban játékba integrált tevékenységekben, cselekvésben valósul meg.
- Az óvodapedagógus a tanulást biztosító feltételek megteremtése során épít a gyermek az előzetes élményeire, tapasztalataira, ismereteire.
- Közvetlen tapasztalás biztosítása, ismeretek rendszerezése, elmélyítése.
- Az óvodás gyermek kompetenciáinak fejlesztése.
- A gyakorlati probléma – és feladatmegoldás.
- A jártasságoknak, készségeknek, képességeknek fejlesztése, tapasztalatainak bővítése, rendszerezése, melyek az érzelmi és akarati tulajdonságok fejlődését és a viselkedés alakulását elősegítik.
- Sokoldalú, tájékozódó, tapasztalatszerző tevékenységgé válnon a játék.

Szervezeti keretek

A gyermek mindennapi tevékenységei során adódott spontán tanulási helyzeteket kihasználva szinte minden pillanatot értékes időre változtathatunk.

A gyermek akkor tanul leghatásosabban, ha belső motivációja megegyezik a felkínált tanulási szituációval. Erre alapozva olyan komplex tevékenységeket szervezünk, melyeken keresztül sokrétű ismereteket szerez a társadalmi és természeti környezetben.

Ez történhet **kötetlen** és **kötött** formában, **mikro csoportos** és **frontális** foglalkozásokon.

A tanulás lehetséges formái az óvodában

- Az utánzások mintája és a modellkövetés magatartás- és viselkedéstanulás (szokások alakítása).
- A spontán játékos tapasztalatszerzés.
- A gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés.
- Az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés.

- Gyakorlati problémamegoldás.

A kisebbeknek a kötetlenség azt jelenti, hogy ha a választott feladatukat befejezték, felállhatnak, illetve abbahagyhatják tevékenységüket és szabad játékot kezdeményezhetnek. A gyermekek önállóan dönthetik el, hogy melyik tevékenységhez kapcsolódnak. A mikro csoportos forma a kevesebb létszám miatt lehetővé teszi, hogy önérvényesítési igényüket a gyermekek jobban kiélhessék.

5-6 éves kortól akkor állhatnak fel önként megkezdett tevékenységükből, ha elvégezték azt a feladatot, amit az óvónő nekik tervezett.

A **tankötelesek** részére esetenként kötelezővé váljon a részvétel, hisz nem maradhatnak ki a rendszeres ismeretnyújtásból.

A két foglalkoztatási forma közül a kötetlen foglalkozási forma dominál mindhárom korcsoportban az óvodapedagógus önálló megítélése alapján.

Kiscsoportban novembertől kínálja fel az óvónő a szervezett tevékenységet; amennyiben a beszoktatás ezt lehetővé teszi, már korábban él ezzel a fejlesztési lehetőséggel.

Óvodapedagógus feladata

- Az óvodapedagógus a tanulás irányítása során, személyre szabott, pozitív értékeléssel segíti a gyermek személyiségének kibontakozását.
- A tevékenység, melyet felkínál az óvónő, tervszerű, egymásra épülő, de érvényesül benne a gyermek kreativitása is.
- Az óvónő egy témát egy héten át több oldalról megvilágítva, komplex módon kínál fel.
- Megteremti a feltételeket a nyugodt tevékenységhez. A mikro csoportos foglalkoztatási forma előnyeit kihasználja differenciált feladatadással és foglalkoztatással.
- A gyermekek élményeinek meghallgatásával, kérdéseire való odafigyelésével fejleszti az óvónő a verbális aktivitást.
- A szervezett tevékenység a kisebbeknél novemberben, középső-, és nagycsoportosoknál szeptemberben kezdődnek

Sikerkritériumok:

- A gyermekek az óvodáskor végére a környezetben jól eligazodó, jó kapcsolatteremtő képességgel rendelkeznek.
- Problémájukat saját maguk megoldják, megtanulnak önállóan dolgozni.
- Tanulási folyamatban önként, aktívan vesznek részt.
- Betartják a tevékenységekhez kapcsolódó szabály-, és szokásrendet.
- Elsajátítják a különböző cselekvések magatartási formáit.
- Ismereteikre és tapasztalatszerzésükre bővülő, lépcsőről-lépésre gazdagodó tendencia a jellemző.
- A tehetséges gyermekek is megtalálják a kiemelkedő képességüknek megfelelő tevékenységet.

16.4 MINDENNAPOS MOZGÁS

A rendszeres egészségfejlesztő testmozgás, a gyermekek egyéni fejlettségi szintjéhez igazodó mozgásos játékok és feladatok, a pszicho motoros készségek és képességek kialakításának, formálásának és fejlesztésének eszközei. Az óvodai élet minden napján biztosított aktív szabad játék mellett hangsúlyosan jelennek meg az irányított mozgásos tevékenységek, amelyek játékos környezetben és játékba ágyazottan fejlesztik az alapvető mozgáskészségeket és a kapcsolódó fogalmi rendszert.

A tevékenység célja:

- A szervezet arányos fejlesztése, rendszeres testedzés szokásrendszerének kialakítása.
- Egészséges állapot megőrzése, a mozgás megszerettetése.
- Testi képességek sokoldalú fejlesztése, kisebb testi rendellenességek prevenciója.
- *Mozgáson keresztül az értelmi struktúrák és a szociális képességek fejlesztése.*

A tevékenység tartalma

A gyermek legalapvetőbb szükséglete, természetes megnyilvánulási formája a mozgás. A rendszeres, örömmel végzett, közösségben történő testmozgás hozzájárul a gyermek optimális személyiségfejlődéséhez, továbbá az egészséges életvitel kialakulásához.

A tevékenység alapvető szervezeti keretei a következők:

- I. Spontán, aktív szabad játékban megjelenő mozgástevékenységek
- II. Irányított, mindennapos mozgásfejlesztés
- III. Szervezett mozgásos tevékenység

I. A spontán megjelenő mozgásos tevékenységeknek, az egészségfejlesztő testmozgásnak az óvodai nevelés minden napján, az egyéni szükségletek és képességeket figyelembe véve, minden gyermek számára lehetőséget kell biztosítani.

II. Napi rendszerességgel, lehetőleg a szabadban, a gyermekek életkorának megfelelő időtartamú mozgás biztosítása, amely lehet zenére, zenei ritmusra végzett mozgásos feladatok, (népi) játékok és a néptánc is, amelyek jelentős mértékben segítik a mozgáskultúra játékos, táncos úton történő fejlesztését.

III. Szervezett és tervezett mozgásos tevékenységek által biztosítjuk a gyermekek kondicionális képességeinek (erő, állóképesség, teherbíró képesség, stb.) egészséges fejlődését.

A **3-4 éves** gyermekek megismerkednek a mozgásos játékokkal, játékos mozgással. A természetes nagymozgások kerülnek előtérbe: mászás, bújás, kúszás, ugrás, futás.

Megismerkednek az egymáshoz való alkalmazkodással, a menetiránnyal a biztonságos együtt mozgással.

A **4-5 éves** gyermekek mozgása már koordináltabb, járásuk, futásuk egyre biztonságosabbá válik. Előtérbe kerülnek az egyensúlygyakorlatok, koordinációt **fejlesztő gyakorlatok**. A testséma fejlesztéséből az oldaliság kap kiemelkedő szerepet. A természetes nagymozgásokat akadályokkal, irányváltoztatással bővítjük.

Az **5-6-7 éves** gyermekeknél kiemelt hangsúlyt kap a finommozgás, kiteljesedik az egyensúlyérzékelésük, futás közbeni feladatmegoldások, tempóváltás.

Előtérbe kerül az észlelés, mozgás közbeni alaklítás, formaállandóság.

Tevékenység szervezése

A kötött és szabad mozgást igénylő foglalkozások minden életkorú csoportban kötelezőek. A **3 éveseknél** fokozatosan vidám, játékos utánzó mozgásokkal kedveltetjük meg a tevékenységet.

Óvodapedagógus feladatai

- Az óvónő a mozgásszükséglet kielégítéséhez olyan feltételeket teremt, amelyben a gyermek mozgásöröme kiteljesedik.
- A játéktevékenység során mozgásos játékokat kezdeményez, illetve segíti a gyermek spontán kezdeményezéseit.
- A mindennapos mozgást kötelezően, de kötetlen időbeosztással szervezzük, *az egyéni szükségleteket és képességeket figyelembe véve az óvodai nevelés minden napján.*
- A szervezett formánál is a lehetőséghez képest kihasználja az udvar adta teret.
- Figyelemmel kíséri különböző személyiségjegyek alakulását, pozitív énkép, önkontroll, érzelmszabályozás, együttműködés, kommunikáció, problémamegoldó gondolkodás.
- Világosan megfogalmazott feladatokkal segíti a gyermek anyanyelvi fejlesztését és egységes megértését.
- Különös gondot fordít a koordinációs képességek, mint téri tájékozódás, reakcióképesség, egyensúlyozási képesség, ritmusérzékelés.
- Fejleszti a társakhoz való alkalmazkodás és tolerancia képességét.

Sikerkritériumok:

- Igényli a mindennapos mozgást.
- Mozgása harmonikus, összerendezett.
- *Téri tájékozódása kialakul, irányokat meg tud különböztetni*
- *Magabiztosan alkalmazza a jobb-bal kifejezéseket.*
- *Ismeri saját testét, testrészeit, képes meg is nevezni és beazonosítani.*
- *Fizikai erőnléte, állóképessége életkorának megfelelő.*
- *Kialakult a szem-kéz, szem-láb koordinációja.*
- *Fejlett az egyensúlyérzéke.*
- *Tud rollerezni vagy biciklizni.*
- A mozgásos játékok, gyakorlatok téri helyzetek felidézésére képes, vizuális memóriája korának megfelelően fejlett.
- *Ismer legalább egy labdajátékot.*
- Ismeri legalább 2-3 kézi szer használatát (labda, babzsák, karika).
- *Érdeklődik valamely sportág iránt.*
- *Képes alkalmazkodni társaihoz, korához képest fejlett az önuralma, toleráns, együttműködő, segítőkész.*
- Ismeri a csapatjáték szabályait.
- Egészséges versenyszellemmel képes küzdeni.

16.5 RAJZOLÁS, FESTÉS, MINTÁZÁS, KÉZI MUNKA

A gyermek ábrázolásában megjelenik az őt ért mindenkori érzelmi, indulati hatás, újra átélve, feldolgozva. Így az esetleges rossz benyomásoktól megszabadul, a jók viszont elmélyülnek. Fontos, hogy a gyermek „kirajzolhassa magából” a spontán jövő, belülről kitörő érzelmet. A rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás, a kézi munka, mint az ábrázolás különböző fajtái, továbbá a műalkotásokkal, a népművészeti elemekkel, szokásokkal, hagyományokkal, nemzeti szimbólumokkal, az esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedés is fontos eszköze a gyermeki személyiség fejlesztésének. A gyermeki alkotás a belső képek gazdagítására épül. Az óvodai nevelésben törekedni kell a gyermeki alkotások közösségi rendezvényen való bemutatására és a tehetségek felismerésére.

A tevékenység célja

- A gyermekek élmény-, és fantáziavilágának szabad önkifejezése,
- Esztétikai érzékenység, szép iránti nyitottság, igényesség alakítása,
- Vizuális alkotáshoz szükséges készségek fejlesztése,
- Tér – forma – szín képzetének gazdagítása.
- Képi gondolkodás fejlődése.
- A képi-plasztikai kifejezőképesség, komponáló-, téri tájékozódó- és rendezőképességek alakulásának segítése.
- *A helyes ceruzafogás elsajátíttatása.*

A tevékenység tartalma

A gyermekek a vizuális technikák gyakorlása során minden alkalommal átélik az alkotás örömét, a sikerélmény pedig újabb alkotásokra ösztönzi.

A **3-4 éves** gyermekek játszva ismerkednek az anyagokkal, eszközökkel.

Mintázás alkalmával felfedezik az anyag tulajdonságát, gyurkálva, gömbölyítve, sodorva, simítva, tépegetve, mélyítve. Firkálgatás, rajzolás, festés a gyermekek érdeklődése szerint történik. *Festés talppal, kézzel képalakítás*, különböző formák rakosgatása, sorakoztatása különféle anyagokból, térbeli alakzatok építése.

A **4-5 évesek** alkotó tevékenységét bővítjük többféle eszközökkel: *gyapjú*, filc, fapálcák, fonal, termés, textil. Képalakítás kisebb és nagyobb méretben különböző technikákkal: festés, ragasztás, rajzolás, satírozás, lenyomat készítés, tépés, ollóval vágás.

Emberalakok, tárgyak ábrázolása saját elképzelés alapján, különböző jelenetek, mese, vers megjelenítéseként.

Gyönyörködés a gazdag formákban, bátor színhasználatban, a természetben gyűjtött termések plasztikus formáiban.

Az **5-6-7 évesek** bátran használják a megismert eszközöket és technikákat.

Kedvenc mese, vers, esemény ábrázolása bővülő technikai megoldásokkal: domborművek, viaszkarcok, lenyomatok, makettek, stb. Plasztikai munkájukban megjelenik a térbeli többalakos kompozíció.

Az ősi népművészeti technikák szövés, fonás egyszerű formáinak megismerése, alkalmazása.

Ajándékok készítése kisebbeknek, felnőtteknek. Közös gyűjtögetés, majd a termések felhasználása alkotómunkájukban.

Alkotó tevékenységük a mindennapi játékba integrálódik és folyamatosan történik a gyermekek igénye szerint.

A lehetőségeket kihasználva a gyermekek közös séták alkalmával ellátogatnak kiállításokra, megnéznék színdarabokat. Közösen észreveszik a természet változásait, szépségét, gazdag forma- és színvilágát. Ellátogatnak távolabbi tájakra, városokba. Az élményeiket vizuálisan jelenítsék meg.

A tevékenység szervezése

A játékidőben folyamatosan mikro csoportos formában, önkéntes részvétellel, 5 éves kortól esetenként frontálisan szervezett formában. Azoknál a gyermekeknél, akik nem érdeklődnek a tevékenység iránt, az óvónő kezdeményezze részvételüket.

Óvodapedagógus feladata

- Az óvodapedagógus megismertetni a gyermekeket az eszközök használatával, a különböző anyagokkal, a rajzolás, festés, mintázás és kézimunka különböző technikai alapelemeivel és eljárásaival.
- Az óvónő a vizuális tevékenységek lehetőségét egész nap biztosítja a gyermek számára. *Alkotásra, önkifejezésre serkenti.*
- Lehetővé teszi, hogy a gyermek bármikor hozzáférhessen a kiválasztott tevékenység eszközeihez, *megismerteti a természetes anyagokat és azok praktikus használatát.*
- Egy-egy tevékenységi forma legalább egy héten keresztül gyakorolható.
- Az óvónő ügyel arra, hogy minden gyermek hozzájusson a számára megfelelő, illetve szükséges foglalkozáshoz.
- Lehetővé teszi, hogy a gyermekek láthassák, becsüljék meg egymás munkáját és közben egymást segíthessék.
- Segítő jelenlétével hozzájárul, hogy a gyermek a tevékenység befejezésével fejlettségéhez képest önálló munkát végezzen az elpakolásnál.
- A tanulási folyamatban tartósan, súlyosan akadályozott gyermekeknél a kivitelezés-végrehajtás fejlesztése.
- *Az egyéni képességekhez igazodó tevékenységtartalmak közvetítése, differenciális lehetőségek feltárása, kiaknázása.*
- Az óvodapedagógus előtérbe helyezi a természetes anyagok, termések felhasználását. Feladata az új megoldások keresése, a kreatív, környezettudatos gondolkodásra, fenntarthatóságra való nevelés.

Sikerkritériumok:

- Sokoldalú látási – tapintási tapasztalataik vannak a tárgyak térbeli kiterjedéséről, a felület minőségéről, az anyagok tulajdonságáról.
- Formaábrázolásuk változatos, képesek hangsúlyozni a fontosabb megkülönböztető jegyeket. Emberábrázolásukban megjelennek a részformák, egyszerű mozgások.
- Képalakításban egyéni módon jelenítik meg élményeiket, elképzeléseiket különböző technikákkal. Szívesen beszélnek alkotásaikról.
- Bátran használják a színeket, igyekeznek az adott térrész kitöltésére.
- Díszítőmunkájuk egyre fantáziadúsabb, *alkalmazza a megismert népi motívumokat*, építések során használják a térbeli viszonyokat, ötletesek, együttműködők.
- A fejlődés folyamán az óvodáskor végére megjelenik a térbeliség jelzése.
- Rácsodálkoznak a szép látványra, fejlődik a művészetek iránti érzékenységük.
- *Szem-kéz mozgása összerendezett.*
- *Helyesen fogja és használja a ceruzát, ecsetet, ollót.*
- *Ismeri a hat alapszínt, azt bátran használja.*
- *Megfelelő a finom motorikus képessége, nem görcsös, biztos a vonalvezetése.*
- *Vizuális észlelése, megfigyelése, emlékezete, többféle eszköz, mód kombinálása korának megfelelő.*
- *Ábrázolása során kitartó, akár több napon keresztül is képes munkálkodni.*
- *Alkotás közben ügyel környezete és saját maga, munkája tisztaságára.*
- *Ismer 2-3 műalkotást, jellegzetes épületet, hidat.*
- *Vonalvezetése balról jobbra halad.*

16.6 VERSELÉS, MESÉLÉS

A mese feltárja a gyermek előtt a külvilág és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonyait, a lehetséges, megfelelő viselkedésformákat. A mese különösen alkalmas az óvodás gyermek szemléletmódjának és világképének kialakítására.

A gyermek akkor fejlődik (fejleszthető), ha „*szeretve érzi magát, mert elfogadjuk olyannak amilyen*” (Gordon). Számára fontos az állandó, megbízható, személyes kapcsolat. A játéktevékenységhez hasonlóan a mesehallgatás során eleven, belső képvilágot jelenít meg. A belső képalakításnak ez a folyamata a gyermeki élményfeldolgozás egyik legfontosabb formája. A mesélés szokásainak, rítusainak kialakítása segíti a gyermeket a ráhangolódásra és a mesék befogadására. A mindennapos előszavas mesélés, mondókázás, verselés jelenléte az óvodában ezért nagyon fontos.

A **mese** és a **vers** az anyanyelv közegén át emberi kapcsolatokra tanít, mélyíti az önismeretet, segíti a világ megismerését. *Az óvodában a népi, klasszikus és kortárs műveknek, valamint más népek, nemzetiségek meséinek egyaránt helye van.*

A tevékenység célja

Célunk megismertetni a magyar gyermekköltészetet, a népi, dajkai hagyományokat, melyek gazdag és jó alkalmat, erős alapot kínálnak a mindennapos mondókázásra, verselésre.

A gyermekek érzelmi, értelmi, etikai fejlődésének segítése. Pozitív személyiségjegyeinek megalapozása. A mondókázás, a mindennapos mesélés, tevékenységek által a gyermek intenzíven részesül az anyanyelv élményében.

A tevékenység tartalma

3-4 éves korban a gyermekek **népi mondókákat**, mozgásos játékokat ismernek meg illetve eljátszanak. Segítséget nyújtanak a mozgáskoordináció, az egyensúlyérzék, a ritmusérzék alakításához, beszédük gyakorlásához. Fontos szerepük van az érintésben, az óvónő és a gyermek közötti meghitt kapcsolat, gyermek – gyermek közti érzelmi kötődés megszilárdításában. Játzásuk, gyakorlásuk hozzájárul az óvónő és a gyermek közötti intim kapcsolat kialakításához.

A gyermekeknek a mesehallgatás lelki szükséglet. Mindennap hallgatnak mesét, az egyszerű állatmeséken keresztül fokozatosan jutnak el a mese figyelmes végighallgatásáig.

Kedvelt meséiket gyakran hallgatják. Szívesen mondogatnak halandzsa szövegű mondókákat. A népmesék, mondókák, az irodalmi művek hallgatása, mondogatása közben erősödik az egymás iránti figyelem, az összetartozás érzése is.

A mese többszöri meghallgatása után élvezői a dramatikus feldolgozásának, az óvónők bemutatásával, majd fokozatosan a gyermekek bekapcsolódásával próbálnak megjeleníteni egyszerű meséket.

Rövid improvizált jelenetek bemutatásával ismerkednek a bábokkal, ami reprodukív alkotó képzeletükre ható, fantáziagazdagító.

4-5 éves korban a mondókák, a versek játékuhoz, természeti jelenségekhez, egyéb tevékenységeikhez, a gyermekek élményeihez, tapasztalataihoz, hangulatához kapcsolódnak.

Kialakul a vers, a mese szeretete. Igénylik, várják az óvónő meséit. Spontán helyzetek alakulnak a meséléshez.

Játékuiban mind gyakrabban előfordul a mesélés, bábozás, és az ismert mondókák, kiolvasók ismételtetése. Segítség ebben az állandóan kéznél lévő képeskönyvek forgatása, dramatizálás, bábozás kellékei (a bábok megfelelő méretűek).

Az óvónő segítségével megjelenítik a meséket, a gyermekek élményeit. Rögtönöznek bábjátékot. Befejezik a gyermekek az óvónő megkezdett mese- vagy bábjátékát. A bábozás lehet az első színházi élményük. A bábozás élménye fontos, mert a báb szóra készíti.

A gyermekek dramatikus népszokásokat is megismernek, *ami lehet az ünnepélyek látványos eleme is*. A mese vagy a dramatikus népszokás élménye a gyermeket spontán dramatikus játékokra készíti.

5-6-7 éves korban a gyermekek ismételtetik az előző években tanult verseket. A bemutatott új versek a gyermekek élményeihez kapcsolódnak.

Gyakorlás közben törekednek a szavak **pontos, tiszta ejtésére**, az **értelemszerű** hangsúlyozására az **óvónő példája** alapján. Nyelvi játékokat játszanak, gyakorolnak.

A hallott, egyszerű meséket **önállóan dramatizálják**, bábozzák, ha szükséges, segítséget kérnek.

A rendszeres lehetőségnyújtás, az óvónői megerősítés eljuttatja a gyermeket oda, hogy egyre gazdagabb szókinccsel, egyre magasabb metakommunikációs szinten adják vissza élményeiket. Nem a mese cselekményének eljátszásán van a hangsúly, a gyermekek játszanak a fantáziájukkal, a nyelvvel.

A délutáni pihenés alatt hallgatnak folytatásos mesét, meseregényt.

A gyermekek megpróbálják a mese önálló befejezését, új mesék kialakítását. A közösen kitalált mesét elnevezik, a „mi mesénk”- nek, készítenek illusztrációt, így a képek alapján újra felidézhetik.

A meseszereplők jellemző tulajdonságai alapján keresnek olyan közmondásokat, amelyek odaillenek (az óvónő segítségével).

A gyermekek készíthetnek albumot a tanult versekről, mesékről. A hallott élményhez társuló vizuális élmény lehetőséget ad az ismétlésre, az élmények felelevenítésére.

A dramatikus népszokások, bábozás, dramatizálás a rendezvények színfoltja, a nagyok bemutatják a kicsiknek.

Olvasóvá nevelés érdekében részt vesznek könyvtári foglalkozásokon. A mesekönyvek állandó jelenléte, lapozgatása, a mesék, versek tolmácsolása felkelti az írott szó iránt az érdeklődésüket, valamint megalapozza a könyvekhez való pozitív érzelmi kapcsolatukat.

A gyermekek nyelvi kommunikációs képességének fejlesztése a versekkel, mesékkel, dramatikus játékokkal

A nyelvi kommunikációs képességek fejlesztésének leghatásosabb eszköze a mese, vers, bábozás és dramatikus játékok. Felhasználhatóak nyelvi játékok is. Ezeken keresztül a gyermekek elsajátítják a helyes kiejtést, a tiszta beszédhallást és a nyelvtanilag helyes beszédet. A népi mondókák segítségével tisztítható a magán- és mássalhangzók helyes ejtése, megfelelő artikulációja, a hangkapcsolatok törvényszerűségei. A gyermekek a mesékből, versekből sok új fogalmat ismerhetnek meg. A bábjátékban, dramatikus játékban a gyermekek kibontakoztathatják kreativitásukat, szabad önkifejezésüket. A dramatikus helyzetek lehetőséget adnak a társalgási kedv fokozására, önálló versmondásra. Az anyanyelv jelrendszerét a gyermek, játékos tevékenységgel, a társas érintkezések során, utánzás alapján sajátítja el.

„Minden nemzetnek fő kincse a nyelve.”

(Gárdonyi Géza)

Tevékenység szervezése

- Az óvónő a mesélést-verselést kötetlen formában szervezi.
- Épít a gyermekek által kialakított spontán helyzetekre, de kezdeményez maga is.
- Ha szükségesnek látja, kötött foglalkozást is szervezhet (6-7 éveseknél)

Óvodapedagógus feladata

- Biztosítja a megfelelő helyet, időt.
- Megteremti a meséléshez szükséges családi, szeretetteljes légkört, ahol a gyermek bátran kezdeményezi a számára kedves élmény újra átélését.
- A meseválasztáskor szükség van tudatosságra, gyermekközpontú, korosztályos válogatásra, a csoport és az egyéni fejlettségi szintek figyelembevételére. Ezért a foglalkozásokat átgondolt anyagválogatás és az irodalmi anyag tudatos időrendi ütemezése előzi meg. Rendszeresen visszatérő hangulatkeltő elemeket (gyertya, furulyaszó, stb.) alkalmazhat.

- Az óvónő figyel gyakorlás közben a szavak pontos, tiszta ejtésére, az értelemszerű hangsúlyozásra.
- Lehetőséget teremt nyelvi játékok gyakorlására.
- Kapcsolatot teremt mese – vers, ének-zene, vizuális és más tevékenységek között.
- Segíti a gyermekek önálló dramatikus és bábos kezdeményezéseit.
- A délutáni pihenés ideje alatt folytatásos meseregényt, mesét olvas (Jó, ha tudatos válogatás előzi meg.)
- Felhívja a szülők figyelmét arra, hogy a mese örömteli alkalom a gyermekkel való intim együttlétre, szórakozva tanít.
- A hallássérült gyermekeknél a nyelvi kommunikáció megalapozása, megindítása, a memória fejlesztése. A kiejtés javítása, szókincsfejlesztés, összefüggő beszéd kialakítása.

Sikerkritériumok:

- A gyermekek szívesen ismételik a verseket, rigmusokat, megfelelő beszédritmusban.
- A magyar nyelv dallamát, ritmusát, változatos kifejezéseinek tárházát megismerve érzékelik az anyanyelv gazdagságát.
- *Élményeiket, gondolataikat folyamatosan, érthetően fejezik ki.*
- Várják, igénylik a mesehallgatást.
- Szívesen mesélnek, báboznak, dramatizálnak.
- Megbecsülik a könyveket, érdeklődővé válnak az olvasás iránt.
- Örömmel vesznek részt színházi előadásokon.
- Meséket, történeteket tudnak kitalálni, s azt megjeleníteni.
- *Képesek kitartóan figyelni.*
- *Ismerik a színházi magatartás alapvető szabályait.*

16.7 ÉNEK, ZENE, NÉPI JÁTÉK, TÁNC

A zenei nevelés élményhez juttatja a gyermekeket, felkelti zenei érdeklődésüket, formálja zenei ízlésüket, esztétikai fogékonyságukat. Az élményt nyújtó közös ének-zenei tevékenységek során a gyermek felfedezi a dallam, a ritmus, a mozgás szépségét, a közös éneklés örömét. A népdalok éneklése, hallgatása, a gyermek-, néptáncok és népi játékok, a hagyományok megismerését, továbbélését segítik.

„A gyermek ösztönszerű természetes nyelve a dal, és minél fiatalabb, annál inkább kívánja mellé a mozgást. A zene és a testmozgás kapcsolata az énekes játék, ősidők óta a gyermek legfőbb öröme!” (Kodály Zoltán)

A tevékenység célja

A gyermekek olyan zenei élményhez jutnak, amely megalapozza zenei anyanyelvüket. Megszeretik az énekes játékot, a zenét, a szép tiszta éneklést, a hangszerek használatát.

A népdalok éneklése, a gyermek néptáncok és népi játékok a hagyományok megismerését, továbbélését segítik.

Fejlődik zenei hallásuk, ritmusérzékük, zenei emlékezetük. Ösztönzést kap játékos zenei alkotókedvük. Formálódik az esztétikai érzék, zenei ízlés és mozgáskultúra.

A népi játék, gyermekdal, néptánc és a zenehallgatási anyag megválasztásánál az óvodapedagógus figyelembe veszi a nemzetiségi nevelés esetében a gyermekek hovatartozását is.

A tevékenység tartalma

Az óvodai zenei nevelés során a gyermekek mondókákat, énekes játékokat, komponált gyermekdalokat ismernek meg. Az énekes népi játékok és az igényesen válogatott kortárs művészeti alkotások fontos eszközül szolgálnak a gyermek zenei képességeinek és zenei kreativitásának alakításában. A mondókák, énekes játékok a zenei anyanyelvünk művészi értékei.

A zenei anyag kiválasztásánál fő szempont a tudatosság, az anyag többsége a naptári évhez, a természet jelenségeihez, az évszakok változásaihoz, az emberi élet fordulópontjaihoz, valamint különböző – állami, egyházi, jeles – ünnepekhez fűződik. Az ének, a zene, a népi játék, a néptánc, a néphagyomány, az ünnep meghatározó szerepet tölt be a nemzeti nevelésben, az élményalapú értékközvetítés eszközével, korosztályi sajátosságokra építve.

3-4 éves korban az ölbeli játékok, cirógató, csiklandozós, tapsoltató, a mondókás játékok, a test közelség, az érintés pozitív érzelmeket ébresztenek, szerepet játszanak az érzelmi kötődés kialakulásában. A gyermekekkel való ismerkedés során az óvodai környezet elfogadásában és a személyes kontaktus kialakításában segít az éneklés.

Az egyszemélyes játékhelyzetekből fejlődik ki a gyermek éneklési kedve. Arc-, kéz-, ujj-, lovagoltató játékokat játszanak, négy-öt hangból álló olyan énekes játékokat, amelyek játéka álló helyzetben játékos mozdulatokkal eljátszható.

A rövid mondókák 2/4-es üteműek, amelyekben negyed és páros nyolcad ritmusok vannak.

- Megismernek komponált gyermekdalt az ünnepek köszöntésére.

- Megfigyelik környezetük, hangszerek hangszínét.
- Érzékelik különböző mozdulatokkal ez egyenletes lüktetést.
- Használják a dobot.

4-5 éves korban a gyermekek a tanult mondókákat, kiszámolókat ismétlik és még mindig játszik velük az óvónő ölbeli játékokat.

Énekelnek dúr hexachord hangkészletű énekes játékokat, amelyekkel mozgásuk is jól fejleszthető, és 4-8 motívumból álló énekes játékot, 2-3 alkalmi dalt. Énekelnek egyénileg, kisebb csoportokban a tiszta éneklés érdekében halkabban, hangosabban, magasabban, mélyebben. Megmutatják a lassított ének közben a dallam vonalát.

Játszanak kérdés-felelet játékot, változatos szövegekkel és motívumokkal.

Megismerik a csigavonal, hullámvonal, szerepcserére épülő, sorgyarapító, kifordulós játékokat.

A nyolcad, negyed ritmusképleten túl már megjelenik a szinkópa is.

Az alkalmi dalokhoz utánzó mozdulatokat, játékokat találnak ki.

Érzik az egyenletes lüktetést, a motívumok hangsúlyát és a mondókák, dalok ritmusát.

Zenei élményeik sokféle tevékenységhez kapcsolódnak az óvodai élet során. Használják a dobot és a triangulumot.

5-6-7 éves korban a mondókák segítik a kisebbekkel való kapcsolattartást, anyáskodást – pl. ölbe vehetik őket -, a kiszámolók az igazságos döntésre törekvést és a konfliktusok megelőzését. A dalos játékok a mozgás és a viselkedés szabályait is közvetítik; mit hogyan illik. Mindezek a mozgáskultúrát is gazdagítják.

Azok az énekes népszokások fordulnak elő az óvodában, amelyek megfelelnek a gyermekek életkori sajátosságainak, kapcsolódnak az évszakok változásaihoz, az évente visszatérő naptári ünnepekhez, pl. lakodalmas, pünkösdlés, pásztorjáték, farsang.

A zene hallgatásakor az óvónő előadásában értékes zenét, érzelmi hatású dalokat, népdalokat ismernek meg, de a szomszéd és más népek dalait, valamint a magyar komponált műzenét, *igényesen válogatott kortárs művészeti alkotásokat*, altatódalokat és a klasszikus műzenét is meghallgatják.

5-6-7 éves gyermekek szabálytartó képessége megengedi, hogy bonyolultabb párcsere, leánykérő, kapus, hidas, sorgyarapító-fogyó, küzdő, sorjátékokat is játszanak, ami e korosztály néptáncának is felfogható. Variálják a gyermekekkel együtt az énekes játékok mozgásanyagát egyszerű táncos lépésekkel.

A tanult mondókáknak, daloknak közösen készítenek pl. „könyvet”. Ennek lapozása közben emlékeznek a tanult dalokra és lehetőség nyílik ismétlésükre, az élmények felelevenítésére. Dalaikban már szünet, szinkópa is előfordul.

A tiszta, csengő hangképzést minél gyakoribb egyéni énekléssel segítik. A hallásfejlesztést segítő fogalompárokat – pl. halkabb – hangosabb éneklést összekapcsolják a tempóváltoztatással vagy dallambújtatással.

Megkülönböztetik a dalok, mondókák ritmusát és az egyenletes lüktetést.

A gyermekek minél gyakrabban játszanak zenei formaérzék fejlesztő játékokat, hogy különböző mozgásokkal megérezzék a motívumok hosszát.

Zenehallgatások alkalmával ismerkednek különböző stílusú zenei művekkel, érzékelik, hogy a zene különböző érzelmeket, érzéseket, hangulatokat fejez ki.

A tanult mondókák, dalok, mozgáselemek gyakorlása mellett improvizálnak szövegben, dalban, ritmikus mozgásban. Mondókára, szövegre dallamokhoz játék, stb.

Megismerik a különböző hangszereket a zeneiskolai látogatások alkalmával, az óvodások hangversenyén. Az óvodában használják a dob, triangulumot, cintányért.

A gyermekek nyelvi és kommunikációs képességének fejlesztése a mondókákkal, gyermekdalokkal és a zenei készségfejlesztő játékokkal.

A gyermekek lassabban énekelnek, mint ahogyan beszélnek. A lelassított mondókák, énekek ismételtetése segíti a helyes artikulációt, a szavak pontos kiejtését. A mondókák, énekek szövegének hanglejteése, hangsúlya, ritmusa, hangerejének utánzása megérezteteti a nyelv kifejező erejét, szépségét. Az éneklési készség fejlesztését szolgáló hangutánzó szavak éneklése segíti a magán- és mássalhangzók pontos kiejtését. A sokféle énekes játék során bővül a gyermekek szókincse. Társas formában játsszák, szocializál, érzelmeket, érzéseket tolmácsol, fejleszti kommunikációs képességüket. Improvizálás közben tapasztalatokat szereznek, felfedezik, az emberi szavakon kívül kifejezik magukat zörejek, hangok, ritmus, gesztus, mimika segítségével.

A tanulásban akadályozott gyermekeknél a memória, az észlelés, a szociális-emocionális fejlesztés, hallás-, beszéd fogyatékos gyermeknél a kiejtés javítása, szókincsfejlesztés, összefüggő beszéd kialakítása.

Tevékenységek szervezése

Az éneklés, zenélés, népi játékok, néptánc a gyermek mindennapi tevékenységének részévé válik a felnőtt minta spontán utánzásával.

Óvodapedagógus feladata

- Tudatos, körültekintő anyagválasztás.
- Biztosítja a megfelelő helyet, időt.
- Megteremt a tevékenységhez szükséges családi, szeretetteljes légkört, ahol a gyermek bátran kezdeményezi a számára kedves élmény újra átélését.
- Az óvónő figyel a zenei anyag pontos elsajátíttatására, a szavak pontos, tiszta ejtésére, a helyes artikulációra.
- Lehetőséget teremt a gyakorlásra.
- Kapcsolatot teremt mese – vers, ének-zene, vizuális és más tevékenységek között.

Sikerkritériumok:

- Örömmel, szívesen játszik dalos játékokat.
- Bátran énekel, akár egyedül is.
- Korához képest tisztán énekel.
- Zenei érzékenysége, fogékonysága életkorának megfelelő.
- Megkülönbözteti a zenei fogalompárokat: halk-hangos, gyors-lassú...
- Szívesen hallgat zenét.
- Felismeri néhány hangszer hangját.

- Mozgása esztétikus, ritmust követő.
- Ismeri a népszokásokhoz kapcsolódó dalokat, dalos játékokat, rigmusokat.

16.8 A KÜLSŐ VILÁG TEVÉKENY MEGISMERÉSE

A gyermek az őt körülvevő szűkebb és tágabb természeti - emberi - tárgyi környezet formai, mennyiségi, téri viszonyairól természetes élethelyzetekben szerez tapasztalatokat, összefüggéseket fedez fel. A valóság felfedezése során pozitív érzelmi viszonya alakul ki a természethez, az emberi alkotásokhoz, tanulja azok védelmét, az értékek megőrzését.

A tevékenység célja

A természeti és társadalmi környezet tevékeny megismerése közben az ismeretek bővítése, rendszerezése. A szemléletváltás megvalósítása, mely a környezettudatos magatartásra, a fenntarthatósági szemléletformálásra, a természet védelmére irányul. Tapasztalatszerzés útján mennyiségi, alaki, nagyságbeli, tér- és síkbeli szemléletek alakítása, a problémamegoldó képesség fejlesztése.

A tevékenység tartalma

A gyermekek érzékelik a közvetlen környezetükben fellelhető jellegzetességeket: hangokat, színeket, formákat. Megismerkednek azzal a környezettel, amelyben élnek, *a helyi hagyományokkal, néphagyományokkal, szokásokkal, a közösséghez való tartozás élményét, az összefogás, a nemzeti, a család, a tárgyi kultúra értékeivel, megtanulják ezek szeretetét, védelmét*, felfigyelnek annak értékeire, szépségeire.

A gyermek a környezet megismerése során matematikai tartalmú tapasztalatoknak, ismereteknek is birtokába jut és azokat a tevékenységeiben alkalmazza.

A **3-4 éves** gyermek az óvoda, mint új környezet elfogadása közben ismerkedik meg annak közvetlen környezetével; a hozzá kapcsolódó személyi és tárgyi elemeivel, szokásrendjével együtt. Felfigyelnek az évszakok szépségeire, színeire, jelenségeire, időjárásra, növényeire. Gyűjtenek közösen vagy egyénileg az adott évszakra jellemző terméseket, képeket. Megismernek a környezetükben fellelhető háziállatok, növények közül néhányat.

5 – 10 perces videofilm segítségével bepillantást nyernek néhány vadon élő állat életébe.

Séták alkalmával tapasztalatot szereznek a biztonságos közlekedés legalapvetőbb szabályairól, a legismertebb néhány közlekedési eszközről.

Felfedezik mindennapi tevékenységük során a matematikai fogalmakat, tapasztalatokat szereznek.

A **4-5 éves** gyermekek tapasztalat- és élményszerző sétái bővülnek tágabb környezetük felfedezésével. Megismerkednek néhány közelben található intézmény funkciójával.

Az évszakhoz kapcsolódó kerti munkákat megfigyelik, ha lehetőség van rá, maguk is részt vesznek benne (pl. szüret, kukoricatörés)

Megfigyelik a hőmérsékletet, a víz, a napfény hatását a növényekre. *Vizsgálódásokat, kísérleteket végeznek.*

Gyűjtőmunkájukkal részt vesznek a csoportszobai „természeti sarok” kialakításában

A gyűjtött termékek szétválogatása közben fejlődnek matematikai képességeik is. Kirándulásokon észreveszik, hogy a növények, állatok összehasonlíthatóak, halmazokba sorolhatóak tulajdonságaik alapján (szín, forma, nagyság, életmód, stb.)

Megismernek az óvoda környékén fellelhető háziállatok, madarak közül néhányat, megértik hasznosságukat, megtanulják azokat.

Vadonélő állatokról szerzett ismeretük erdei kirándulásokon felkutatott vadetetőket, madárfészkeket megfigyelésével bővül.

Megismerkednek a madáretetőt látogató madarakkal, különös tekintettel a védett madarakra. Az állatkertek lakói között is felfedeznek néhány védett állatot. A gyermekek, az élőlények élőhelyén alkalmazkodóak, nem zavarják azokat.

Séták, kirándulások alkalmával lehetőségük van a buszon utazás helyes szabályait gyakorolni.

Az **5-6-7 éves** gyermekek megismerkednek az óvoda tágabb környezetével, bepillantást nyernek egyes munkahelyeken folyó munkákba (pékség, cipészet, stb.)

Bekapcsolódnak az óvoda udvarán, kertjében folyó évszakonkénti munkába. Megértik a felnőttek munkájának fontosságát, megbecsülik azt, örömmel vesznek részt a szép környezetük kialakításában. Megfigyelik az évszakokra jellemző színeket, színárnyalatokat, azok hangulatkeltő hatását.

Kísérletezés közben megfigyelik a növények fejlődéséhez szükséges feltételeket (fény, víz).

Kirándulások alkalmával megismerkedhetnek néhány mezei virággal, hallanak védett növényekről, állatokról. Állatnyomok megfigyelésével alakul forma és alaki látásuk.

Hallanak néhány, a környezetükben fellelhető technikai eszközről, háztartási, ipari, mezőgazdasági gépekről.

Környezetük mennyiségi és formai viszonyainak megláttatása

A környező valóság fontos jellemzői a formai és mennyiségi viszonyok. A környezet tevékeny megismerése során szerzett élmények, tapasztalatok matematikai tevékenységek széles skáláját biztosítják a nevelés során. A matematikai tapasztalatszerzés is természetes környezetben a legeredményesebb. A matematikai nevelés hozzájárul a gyermek külvilágról szerzett tapasztalatainak feldolgozásához. A természet „kincseivel” sorba rendezést végeznek megnevezett mennyiségi tulajdonságok, felismert szabályok szerint. Építéssel, síkbeli alkotásokkal tapasztalatokat szereznek a geometria köréből. A tükörrel való tevékenység fontos feltételét képezi a téri percepció kialakításának. Minden alkalmat meg kell ragadni a fejlesztésre más területeken is, hogy a gyermekek egyaránt jól tájékozódjanak térben és síkban ábrázolt világukban.

Minden olyan természeti, társadalmi és matematikai problémahelyzetet, témát, melyet a gyermek a természetes kíváncsiságától indítva felvet, közösen feldolgozásra kerül.

Az **anyanyelvi nevelés** a külső világ tevékeny megismerése közben, a megtapasztalás, a cselekvésen keresztül biztosított. Az ismeretek bővítésével szókincsük is bővül (pl. gyűjtőfogalmak) Beszédük, gondolkodásuk az egyes témához kapcsolódó, gondolkodtató kérdésekkel fejleszthető. Nagy odafigyelést igényel az óvónőtől, hogy csak annyit mondjon el, amennyit szükséges, és amit csak lehet, maguk a gyerekek mondják, valamint lehetőséget kell biztosítani arra, hogy minél többet kérdezhessenek. A gyermekek beszéde óvodáskorban látható, átélt cselekvéshez kapcsolódik, melyhez komplex foglalkozási ág ideális lehetőséget biztosít.

A tevékenység szervezése

A gyermekek fejlesztése mindhárom korosztály számára mikrocsoportos – illetve nagycsoportban alkalmanként kötelező frontális formában történik, *lehetőleg természetes környezetben*.

A témákat váltva folyamatosan dolgozzák fel.

Óvodapedagógus feladata

- Tegye lehetővé a gyermek számára a környezet tevékeny megismerését.
- Biztosítson elegendő alkalmat, időt, helyet, eszközöket a spontán és szervezett tapasztalat- és ismeretszerzésre, a környezetkultúra és a biztonságos életvitel szokásainak alakítására.
- Az óvónő törekszik az egyes témák sokoldalú megfigyeltetésére, azok gondolkodtató megbeszélésére.
- *Felhasználja a hagyományos pedagógiai módszereket (megfigyelés, vizsgálódás) és a természettudományos módszereket (kísérletezés, becslés-mérés, összehasonlítás).*
- Hosszabb ideig tartó megfigyelések után célszerű egy-egy olyan foglalkozás beiktatása, ahol a tapasztalatokat feldolgozzák, kiegészítik, rendszerezik.
- A spontán érdeklődés mellett az irányított megfigyelések tudatos feldolgozása a pedagógus feladata.
- Segítse elő a gyermek önálló véleményalkotását, döntési képességeinek fejlődését, a kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában, továbbá a fenntartható fejlődés érdekében helyezzen hangsúlyt a fenntarthatósági szemléletformálásra, a környezettudatos magatartásformálás megalapozására, alakítására.
- Fontos, hogy az adott téma komplexen hassa át az összes tevékenységi formát.
- Célszerű minden korcsoportban tematikus terv készítése, amely tartalmazza a témakör megnevezését, a folyamatos és alkalmi megfigyelések számosságát.

Sikerkritériumok:

- A gyermekek tudják a nevüket, lakcímüket.
- Tudják az évszakok közötti különbséget, gyönyörködnek azok szépségében.
- Ismerik az óvoda környezetében működő intézményeket, azok rendeltetését.
- Ismernek néhány házi- és vadonélő állatot, madarat, bogarat, védett állatot, növényt.
- Gyakorlottak a közlekedés elemi szabályaiban, ismernek néhány vízi- légi- - közlekedési eszközt.
- *Szívesen vesznek részt terepgyakorlaton, kiránduláson, sétákon, kiállításon, rendezvényen.*
- A tárgyakat meg tudják számolni legalább 10-ig. Ismerik a sorszámneveket.
- Megkülönböztetik a jobbra – balra irányokat, értik a helyeket kifejező névutókat.
- *Van tapasztalatuk a tükrökről, szimmetriáról.*
- Tárgyak, jelenségek közötti feltűnő összefüggéseket felismerik.

- Képesek halmazokat alkotni különböző szempontok szerint.
- Matematikai jellegű helyzetről, problémáról saját gondolataikat szabadon is elmondják, egymás állításainak igazságát megítélik, megbeszélik, esetenként javítják saját tevékenységeiket.
- Felismeri a mennyiségi, alaki, nagyságbeli és téri viszonyokat: alakul ítélőképessége, fejlődik tér-, sík- és mennyiségsszemlélete.
- A tanulásban akadályozott gyermekeknél előtérbe kerül az észlelés, memória fejlesztése.
- *Legyenek képesek a másság elfogadására, a toleráns magatartásra.*

16.9 A FEJLŐDÉS JELLEMZŐI AZ ÓVODÁSKOR VÉGÉRE

1. A hároméves kortól kötelező óvodába járás ideje alatt az óvodai nevelési folyamat célja, feladata a gyermeki személyiség harmonikus testi és szociális fejlődésének elősegítése.

2. A gyermek belső érése, valamint a családi nevelés és az óvodai nevelési folyamat eredményeként a kisgyermekek többsége az óvodáskor végére eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettséget. A gyermek az óvodáskor végén belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben majd az iskolában, az óvodából iskolássá szocializálódik. A rugalmas beiskolázás az életkor figyelembevételével mellett lehetőséget ad a fejlettség szerinti iskolakezdésre.

3. Az iskolakezdéshez az alábbi feltételek megléte szükséges: testi, lelki és szociális érettség, amelyek egyaránt szükségesek az eredményes iskolai munkához:

a) A testileg egészségesen fejlődő gyermek hatéves kora körül eljut az első alakváltozáshoz.

Megváltoznak testarányai, megkezdődik a fogváltás. Teste arányosan fejlett, teherbíró. Mozgása összerendezettebb, harmonikus finommozgásra képes.

Mozgását, viselkedését, testi szükségletei kielégítését szándékosan irányítani képes.

b) A lelkileg egészségesen fejlődő gyermek az óvodáskor végére nyitott érdeklődésével készen áll az iskolába lépésre. A tanuláshoz szükséges képességei alkalmassá teszik az iskolai tanulás megkezdéséhez. Érzékelése, észlelése tovább differenciálódik. Különös jelentősége van a téri észlelés fejlettségének, a vizuális és az akusztikus differenciációnak, a téri tájékozottságnak, a térbeli mozgásfejlettségnek, a testséma kialakulásának.

A lelkileg egészségesen fejlődő gyermeknél:

- az önkéntelen emlékezeti bevésés és felidézés, továbbá a közvetlen felidézés mellett megjelenik a szándékos bevésés és felidézés, megnő a megőrzés időtartama; a felismerés mellett egyre nagyobb szerepet kap a felidézés,
- megjelenik a tanulás alapját képező szándékos figyelem, fokozatosan növekszik a figyelem tartalma, terjedelme, könnyebbé válik a megosztása és átvitele,
- a cselekvő-szemléletes és képi gondolkodás mellett az elemi fogalmi gondolkodás is kialakulóban van.

Az egészségesen fejlődő gyermek:

- érthetően, folyamatosan kommunikál, beszél; gondolatait, érzelmeit mások számára érthető formában, életkorának megfelelő tempóban és hangsúllyal tudja kifejezni, minden szófajt használ,

különböző mondatszerkezeteket, mondatfajtákat alkot, tisztán ejti a magán- és mássalhangzókat azzal, hogy a fogváltással is összefüggő nagy egyéni eltérések lehetségesek, végig tudja hallgatni és megérti mások beszédét,

- elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról és környezetéről; tudja nevét, lakcímét, szülei foglalkozását, felismeri a napszakokat; ismeri és gyakorlatban alkalmazza a gyalogos közlekedés alapvető szabályait; ismeri szűkebb lakóhelyét, a környezetében élő növényeket, állatokat, azok gondozását és védelmét; felismeri az öltözködés és az időjárás összefüggéseit. Ismeri a viselkedés alapvető szabályait, kialakulóban vannak azok a magatartási formák, szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek; elemi mennyiségi ismeretei vannak.

c) Az óvodáskor végére a gyermekek szociálisan is éretté válnak az iskolára; kedvező iskolai légkörben készen áll az iskolai élet és a tanító elfogadására; képes a fokozatosan kialakuló együttműködésre, a kapcsolatteremtésre felnőttel és gyermektársaival.

A szociálisan érett gyermek:

- egyre több szabályhoz tud alkalmazkodni, késleltetni tudja szükségletei kielégítését,
- feladattudata kialakulóban van- szükség szerint kreatív.

4. A sajátos nevelési igényű gyermekek esetében folyamatos, speciális szakemberek segítségével végzett pedagógiai munka mellett érhető csak el a fentiekben leírt fejlettséget.

5. A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek iskolaérettségi kritériumai tükrözik a befogadó intézmény elvárásait az iskolába kerülő gyermekekkel szemben.

17. ÓVODÁNK KAPCSOLATRENDSZERE

17.1 ÓVODA ÉS A CSALÁD KAPCSOLATA

Az óvodai nevelés a családi neveléssel együtt biztosítja a gyermek fejlődését. Ennek alapvető feltétele a családdal való szoros együttműködés. Az együttműködés formái változatosak, a személyes kapcsolattól a különböző rendezvényekig magukban foglalják azokat a lehetőségeket, amelyeket az óvoda, illetve a család teremt meg. Az óvoda által és a családokkal közösen szervezett események, ünnepek családi hangulat kialakításával – a felnőttel és a gyermekek közös tevékenységével is – kifejezik az örömteli érzelmi állapotot. Az óvodapedagógus figyelembe veszi a családok sajátosságait, szokásait, az együttműködés során érvényesíti a családközpontú intervenciós gyakorlatot, azaz a segítségnyújtás családhoz illesztett megoldásait.

Az óvoda nem vállalhatja át a család nevelési feladatainak megoldását, de hozzájárulhat a családi szocializáció esetleg kedvezőtlen hatásának enyhítéséhez. Az együttműködés egyenrangú nevelőtársi viszonyban, a jó partner kapcsolatban valósul meg. Alapja a kölcsönös bizalom és segítségnyújtás. A **szülők** ötleteikkel, javaslataikkal közreműködőek legyenek a gyermekek óvodai nevelésének. Ismerjék meg az óvoda Pedagógiai Programját, Háziarendjét, SZMSZ-ét.

A lassúbb értelmi fejlődés vagy a kiemelt figyelmet igénylő magatartási megnyilvánulás csak a család megismerése, megnyerése és aktív, őszinte közreműködése útján enyhíthető. Fontos, hogy a szülő támaszt és segítőtársat találjon az óvónőben gyermeke fejlesztéséhez. Az elhanyagoló vagy nem megfelelő módszerrel nevelő szülő is érezze, hogy az óvónő vele együtt, az ő egyetértésével kíván neki és gyermekének segíteni. A sajátos nevelési igényű gyermekek szüleit tájékoztatjuk a megfelelő szakemberek segítségének a lehetőségéről. Érezze, hogy elfogadják az etnikai hovatartozását, segítői vagyunk gyermeke beilleszkedésének.

Az óvoda alkalmazkodik a szülők világnézeti beállítódásához, tiszteletben tartja ilyen irányú nevelési elveiket (hitoktatás biztosítása).

Az együttműködésben lényeges, hogy az óvónő vállalja a megértőbb, türelmesebb partner szerepét. Az óvónő elsősorban saját példájával hat a szülőre, ahogyan ő szól a gyermekhez, ahogyan ő foglalkozik a gyermekekkel, ahogyan minden egyes gyermek munkáját megbecsüli. A Nyílt nap, amely a kapcsolattartás egyik lényeges eleme, fontos, hogy ne váljék túlságosan ünnepélyessé. A szülők gyermekük mindennap óvodai életét, játékát látják.

További közeledést jelent az óvoda és a család között, ha az egyes programok szervezésében a szülő nemcsak mint néző, hanem mint az óvónő segítőtársa is részt vehet. Pl. egy nagyobb séta, kirándulás, üzemlátogatás.

17.1.1 Információátadás

Az óvodai rendezvényekről, a munkarend átszervezéséről minden szülő egy héttel korábban írásban kap értesítést. A közérdekű információkat a hirdetőtáblán kifüggesztjük.

- A gyermekekkel kapcsolatos információkat az óvónők kezelik, ezért a napi találkozások alkalmával folyamatosan tájékoztatják a szülőt a napi eseményekről.
- A szülők mindegyike rövid kivonatot kap a Helyi Pedagógiai Programunkból OVI BEMUTATÓ címmel a gyermeke óvodába lépésekor.

- Óvodánk Házirendjéből egy példányt minden szülőnek átadunk, aki aláírásával igazolja az átvételt.

17.1.2.1. Gyermek fejlődéséről történő tájékoztatás

A napi tájékoztatás mellett a szülők igényének megfelelően lehetőséget adunk arra, hogy hosszabb megbeszélésre, nevelési problémák megoldására, esetleges szemléletformálásra egyeztetett időpontban **fogadó órát** biztosítunk.

- Minden gyermeket az óvodába lépésekor, **családlátogatáson** ismeri meg a pedagógus, majd ezen alkalmakkor közvetlen módon tájékozódik a gyermek családi helyzetéről és ismeri a gyermek fejlődését. A tájékoztatás legyen őszinte, bizalmas és segítőkész szándékú.
- Minden gyermekről, az óvodapedagógusok által vezetett *A gyermek fejlődésének nyomon követése* nevű dokumentumba a szülő betekinthet, évente kétszer (természetesen a saját gyermekéről, OviKRÉTA).

17.1.2.2. Óvodai rendezvények

- Óvodai **nyílt napok** középső-, és nagycsoportban minden év tavasszal csoportonként két napon zajlik. Így a szülők zsúfoltság nélkül, kisebb létszámban jelen lehetnek és bepillantást nyerhetnek az óvodai élet minden napjaiba.
- **Szülői értekezletek:** tanévenként három alkalommal tájékozódhatnak a szülők az óvodai életéről, javaslatok alapján nevelési témájú pedagógiai előadást hallanak az adott korcsoport sajátosságait figyelembe véve.
- **Ünnepváró délutánokon** az óvónő, szülő, gyermek együtt készül a Mártonnapi- és a karácsonyi ünnepekre. Az érzelmegazdagító ráhangolódás mellett a szülő mintát kap a gyermekekkel való „együtt dolgozásra”, a tartalmas együttlét hasznosítására.
- **Anyák napja, évváró, ballagás** ünnepélyeken a gyermekek életkori sajátosságainak megfelelő módon köszöntjük a szülőket. A közös és nem az egyéni szerepeltetésre törekszünk, az erőltetett „betanítás” mellőzésével.
- **Sport- és egészségnapon** gyermek, szülő, óvodapedagógus együtt sportol.
- Szülői közösség által rendezett **jótekonysági rendezvényeken**, közvetlen légkörben erősítjük az óvoda és a család kapcsolatát.

17.2 ÓVODA ÉS GYÜLEKEZET

Bízunk abban, hogy a gyülekezetünk temploma, gyülekezeti háza ad otthont ünnepeinknek. Itt kapcsolódhatnak be gyermekcsoportjaink a rendszeresen tartott istentiszteletek (egyéb alkalmak) menetébe.

A gyülekezetekkel tartott élő kapcsolatok fontosak, mert:

- Elsősorban innen várjuk a gyermekek jelentkezését.
- A keresztyén nevelésnek, az is célja, hogy segítse a gyermekek gyülekezeti és istentiszteleti betagozódását, otthonra találását.
- A református óvodának missziói feladata is van.
- A gyermekek jelenléte visszahat a gyülekezetépítésre is.
- A munkatársi közösség lelki épülését szolgálja.

17.3 ÓVODA ÉS BÖLCSŐDE

A bölcsődével kialakított kapcsolat a gyermek életmódjának folyamatossága érdekében nélkülözhetetlen. Az óvoda megkülönböztetett figyelmet fordít a családból és a bölcsődéből óvodába kerülő gyermek beilleszkedése közötti különbségekre. Az óvónő tájékozódik a bölcsődei beilleszkedés tapasztalatairól, a zökkenőmentes óvodai beilleszkedés érdekében.

17.4 ÓVODA ÉS ISKOLA

Óvodánk testvérintézményként tekint az azonos fenntartású református általános iskolára. Feladatunknak tekintjük, hogy a testvérintézményünkkel hatékony, egymást kölcsönösen gazdagító szakmai együttműködés alakuljon ki.

Biztosítjuk a szülőknek, hogy megismerjék városunk általános iskoláinak programjait.

A kapcsolattartás lehetséges formái:

- Kölcsönös látogatás.
- Közös rendezvények, értekezletek szervezése.
- Szülői értekezleteken a szülők tájékoztatása az iskolai programokról.
- Pedagógusok szakmai tanácskozása.

Az óvoda és az iskola kapcsolatában tartalmi együttműködésben érvényesül a kölcsönös nyitottság. Az óvoda az iskola esetleges követelményeinek hatására se térhet el az Óvodai Pedagógiai Program céljától, feladataitól, ahol a volt nagycsoportosokat figyelve nyernek bepillantást az iskolai életbe. A gyermekek fejlettség szerinti iskolakezdése (rugalmas beiskolázás) tágabb lehetőséget és egyben fokozott felelősséget jelent az óvónő számára az iskolára alkalmasság megállapításában.

17.5 ÓVODA ÉS KÖZMŰVELŐDÉSI INTÉZMÉNYEK

A gyermekekben fel kell ébreszteni a kultúra iránt igényt a közművelődési intézmények megismertetésével. Csak a számára vonzó és értékes előadásokon vegyenek részt, megválogatva a kínálatot.

A Könyvtár, a Kulturális Központ, Múzeum, Színház, Planetárium sajátos lehetőségeit tudatosan használják fel a nevelési feladatok megoldásában. (Ha szükséges az anyagi fedezetet az óvoda alapítványából fedezzük). A foglalkozásokhoz kapcsolódóan tervezzük meg az ismerkedés a közművelődési intézmények épületeivel, funkcióival. Ez a tapasztalatgyűjtés színesebb, örömtelibbé és gazdagabbá teszi a gyermekek tevékenységét.

17.6 EGYÉB KAPCSOLATOK

Pest Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat Nagykőrösi Tagintézménye:

Nevelési Tanácsadó:

- Iskolaérettség megállapítása a nevelési tanácsadó vezetője részéről, a nagycsoportos óvodások köréből (tagintézmény-igazgató, csoportvezető óvónő javaslata alapján).
- Logopédiai szűrések és kezelések az arra rászoruló gyermekeknél.
- A felzárkóztató, gyógypedagógiai, oktatás- és gondozási, szakértői bizottsági és fejlesztő tevékenységeik segítik a gyerekek esetleges problémáinak a megoldását

Család és gyermekjóléti szolgálat:

A veszélyeztetettség és a prevenció: intézményünk együttműködik a gyerekek veszélyeztetettségének megelőzésében és megszüntetésében: a gyermekjóléti szolgálattal gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatokat ellátó más személyekkel, intézményekkel, karitatív szervezetekkel és hatóságokkal. (Humán Szolgáltató Központ – Gyermekjóléti Szolgálat, Nevelési Tanácsadó és Családsegítő Központ, Magyar Vöröskereszt.)

A gyermek és ifjúságvédelmi felelős munkáját a munkaköri leírása alapján végzi, amelyek elvégzéséhez szükséges feltételekről az intézmény vezetője gondoskodik.

Kisebbségi önkormányzatokkal, szervezetekkel való kapcsolat

- A nemzetiséghez, etnikai kisebbséghez tartozó gyermekek érdekében óvodánk kapcsolatot tart az érintett nemzetiségi önkormányzatokkal, szervezetekkel.

A Kárpát-medence magyar nyelvű intézményei közötti oktatási tér kialakítása érdekében óvodánk nyitott külhoni magyar óvodákkal való együttműködés kialakítására.

Kapcsolattartás más református óvodákkal és egyházi intézményekkel

Egyházi óvodaként fontosnak tartjuk a kapcsolatépítést és az együttműködést más református fenntartású óvodákkal, valamint különböző egyházi intézményekkel. Ezek a kapcsolatok lehetőséget adnak számunkra a közös gondolkodásra, hitben való erősödésre, valamint szakmai és lelki fejlődésre egyaránt.

Rendszeresen részt veszünk református óvodai szakmai napokon, találkozókön, amelyek során tapasztalatot cserélünk, és új inspirációkat szerzünk a mindennapi nevelőmunkához. Ezek a kapcsolatok hozzájárulnak ahhoz, hogy intézményünk nemcsak nevelési-oktatási feladatát lássa el magas színvonalon, hanem hitéleti közösségként is formálódjon, épüljön.

18. GYERMEKVÉDELEM FELADATAI

18.1 AZ ÓVODA KÖRNYEZETÉNEK JELLEMZŐI GYERMEKVÉDELMI SZEMPONTBÓL

Az óvoda társadalmi környezetének jellemzői az utóbbi években változást mutatnak. A változás a szülők munkavállalása, illetve anyagi szempontjából érezhető.

A családok anyagi helyzete is igen széles skálán mozog.

Szociális körülmények: A családok nagy része a mai normáknak megfelelő körülmények között él.

18.2 HÁTRÁNYOS, HALMOZOTTAN HÁTRÁNYOS ÉS VESZÉLYEZTETETT GYERMEKEK.

Hátrányos helyzetű gyermek:

- az, akit családi körülményei, szociális helyzete miatt a jegyző védelembe vett, illetve alacsony jövedelmű, szegény családokban felnövekvő gyermek, aki rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult,
- az, akinél a szülőnek / gyámnak alacsony iskolai végzettsége – legfeljebb alapfokú iskolai végzettsége van,
- az, akinél a szülőnek / gyámnak alacsony a foglalkoztatottsága – 16 hónapból 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott,
- az, aki elégtelen lakókörnyezetben / lakáskörülmények között él.

Halmozottan hátrányos helyzetű gyermek:

- az, akinél legalább 2 feltétel teljesül a hátrányos helyzetű kritériumok közül,
- az a gyermek, akit tartós nevelésbe vettek.

18.3 GYERMEKVÉDELMI PROGRAMUNK

1997. évi XXXI. törvény (a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról) 17. § (2) **A köznevelési intézmények és személyek kötelesek:** jelzéssel élni a gyermek veszélyeztetettsége esetén a gyermekjóléti szolgáltatást nyújtó szolgáltatónál, hatósági eljárást kezdeményezni a gyermek bántalmazása, illetve súlyos elhanyagolása vagy egyéb más, súlyos veszélyeztető ok fennállása, továbbá a gyermek önmaga által előidézett súlyos veszélyeztető magatartása esetén.

A veszélyeztetettség és a prevenció

Együttműködünk a gyermekek, veszélyeztetettségének megelőzésében és megszüntetésében: a gyermekjóléti szolgálattal gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatokat ellátó más személyekkel, intézményekkel, karitatív szervezetekkel és hatóságokkal. (Humán Szolgáltató Központ – Gyermekjóléti Szolgálat, Nevelési Tanácsadó és Családsegítő Központ, Magyar Vöröskereszt.)

A gyermek és ifjúságvédelmi felelős a munkáját a munkaköri leírása alapján végzi, amelyek elvégzéséhez szükséges feltételekről az intézmény vezetője gondoskodik.

Gyermekvédelem az óvodában

Az óvoda tagintézmény-igazgatója és az óvodában dolgozók közreműködnek a gyermek veszélyeztetettségének megelőzésében és megszüntetésében.

A tagintézmény-igazgatója felel a gyermekvédelmi munka megszervezéséért és ellátásáért, összedolgozik az óvodai gyermek és ifjúságvédelmi felelőssel. A nevelőtestület minden tagjának feladata a gyermekvédelemmel kapcsolatos munkák elősegítése. Minden tanév elején a csoportvezető óvónők a gyermekvédelmi felelősökkel közösen kiszűrik a hátrányos, halmozottan hátrányos és veszélyeztetett gyermekeket. Az éves munkaterv mellékleteként gyermekvédelmi tervben rögzítik az éves feladatokat.

Célja: Segítséget nyújtunk a gyermekek törvényben foglalt jogainak és érdekeinek érvényesítéséhez.

Biztosítjuk:

- a gyermekek jólétét, a testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését
- a rászorultaknak a jogszabályban meghatározott pénzbeli, természetbeni, illetve személyes gondoskodást nyújtó alapellátás és szakellátást
- igyekszünk a gyermek alapvető szükségleteit kielégíteni.

Minden gyermek részesüljön az érzelmi biztonságot nyújtó teljes körű ellátásban, gondozásban, nemzeti, etnikai és vallási hovatartozását figyelmen kívül hagyva.

Intézményben a vezető, a gyermekvédelmi felelőssel **működteti a veszélyeztetettséget észlelő és jelző rendszert**, amely minden dolgozót érint. Minden óvodapedagógus **kötelessége azonnal jelezni**, ha bármilyen jelet észlel a felelősnek és a vezetőnek. Jelzéssel és kezdeményezéssel bármely állampolgár és a gyermekek érdekeit képviselő társadalmi szervezet is élhet.

Kiemelt feladataink:

- Az elhanyagoló nevelésben részesülők rendszeresen járnak óvodába. Szükség esetén az intézkedéseket annak érdekében meg tesszük- családlátogatás, szóbeli, írásbeli felszólítás.
- Az ingerszegény környezetből érkező speciális és sajátos nevelési igényű gyermekek differenciált nevelése érdekében kezdeményezzük a szükséges szakemberek – logopédus, -, fejlesztő pedagógus, gyógypedagógus – segítségének igénybevételét.
- Az egészséges táplálkozás, a gazdag élményanyag – melyet az óvoda nyújt – segít ellensúlyozni a testi, érzelmi, értelmi fejlődés hiányosságait.
- A veszélyeztető környezetben élő gyermek esetén kapcsolatfelvétel a Család és gyermekjóléti szolgálattal, gyámhatósággal.
- Azoknál a családoknál, ahol szükséges a gyermek érdekének érvényesítése, napi kapcsolatot tartunk a szülőkkel – családlátogatás, fogadó óra, megbeszélés alkalmával.

- A családok szociális és anyagi helyzetének figyelembevételével, különböző **támogatásokhoz való hozzájutást** javaslatával elősegíteni.
- Az óvodavezető **együttműködik** a gyermekjóléti szolgálattal, illetve a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatot ellátó más személyekkel, intézménnyel és hatóságokkal.
- Az óvodavezető szükség szerint részt vesz a gyermekjóléti szolgálati **esetmegbeszélésein** (az óvodavezető akadályoztatása esetén a gyermekvédelmi felelős).
- Kölcsönös informálás a székhely és telephely óvodák között, kibővített óvodavezetői értekezlet formájában.
- **A gyermekjóléti szolgálat véleményét** az óvodavezető minden esetben **köteles kikérni**, ha a szülő az 3. életévét betöltött gyermek esetében felmentést kér az óvodavezetőtől, gyermeke rendszeres óvodába járása alól.
- Az óvodavezető **együttműködik** a gyermekjóléti szolgálattal, illetve a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatot ellátó más személyekkel, intézménnyel és hatóságokkal,
- A gyermekvédelemmel kapcsolatos **jogszabályok változását** rendszeresen figyeli és azt a dolgozók tudomására hozza, fontos feladata, hogy segítse és szorgalmazza a veszélyeztetettség, a halmozottan hátrányos helyzet kritériumainak intézményi szintű megállapítását, az esélyegyenlőség biztosítását.
- Évente legalább egyszer **egyeztet a jegyzővel**.
- Az intézményi **faliújságon ki kell függeszteni** a gyermekvédelmi feladatokat ellátó intézmények címét, telefonszámát. A nevelési évet nyitó **szülői értekezleten** az óvoda vezetője tájékoztatja a szülőket az óvodai intézmény gyermekvédelmi feladatairól. (Az óvodavezető integrált óvodai intézmény esetében gyermekvédelmi megbízottat jelölhet ki. A gyermekvédelmi feladatokat részben átruházhatja, a felelősség azonban az óvodavezetőé.)
- A Gyermekvédelmi Központ évente 6 alkalommal tart jelzőrendszeres konferenciát, ahova a jelzőrendszeri tagokat meghívják. Jelzőrendszer tagja: 17. § (1) Az e törvényben szabályozott gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatot látnak el – **a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítése, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése és megszüntetése érdekében – a törvényben meghatározott alaptevékenység keretében**

Sikerkritériumok:

- Csökken a veszélyeztetett és hátrányos helyzetű gyermekek száma.
- Minden rászoruló időben megkapja a segítséget.
- A szülők bátran fordulnak az óvónőkhöz és a vezetéshez gondjaikkal.
- Anyagi okok miatt egyetlen gyermek sem marad ki az óvodából.
- A segítő szervezetekkel hatékony együttműködés alakul ki.

19. A SZOCIÁLIS HÁTRÁNYOK ENYHÍTÉSÉT SEGÍTŐ TEVÉKENYSÉG

A társadalmi egyenlőtlenségek megszüntetése, a szegregációmentes környezet kialakítása, fenntartása alapvető jelentőségű. Az egyenlő bánásmód elveinek betartása óvodánkban kiemelt feladat.

A tevékenység célja segíteni azon gyermekek beilleszkedését az óvodai környezetbe, akik szociális körülményeiket tekintve, tartós betegségük miatt vagy egyéb okból hátrányos helyzetűek, így különösen a csonka családban felnövő gyermekek vagy munkanélküli szülők gyermekei. Ehhez először elemeznünk kell azokat a károsan ható tényezőket, amelyek hozzájárulnak a hátrányos helyzet kialakulásához.

Ilyenek:

- a családi mikrokörnyezet (pl. lakásviszonyok, jövedelmi viszonyok, kulturális helyzet, nevelési hagyományok...);
- a családi házon kívüli környezet (pl. utca, lakókörzet, társas kapcsolatok);
- bántalmazásra utaló jelek (testi, lelki, szexuális...)
- krízisre utaló jelek (élelem hiánya, télen fűtetlen lakás...)
- anyagi-megélhetési problémák (szegénység jelei, tartós munkanélküliség...)
- lakhatási problémák, hajléktalanság (veszélyes lakókörnyezet, lakhatatlanná vált lakóhely...)
- a szülő /gondviselő idős korral összefüggő kockázatok (elmagányosodás, krónikus betegség jelei...)
- a családban előforduló mentálhigiénés, pszichés betegségek (diagnosztizált betegség, megváltozott viselkedés...)
- szenvedélybetegségekre utaló jelek (családi kapcsolatok megromlása, agresszív viselkedés...).

A hátrányok számbavétele után meghatározzuk tevékenységünk célját és a hátrányok enyhítését szolgáló tevékenységformákat

A szociális hátrányok enyhítését óvodánkban az alábbi tevékenységi formák szolgálják:

- Az egyéni képességekhez igazodó csoportfoglalkozások megszervezése.
- Felzárkóztató, ill. tehetséggondozó programok szervezése.
- Mentálhigiénés programok.
- Felvilágosító munka a szociális juttatások lehetőségeiről szülői értekezleteken, fogadóórákon, családlátogatásokon, értesítés.
- Motiválás arra, hogy a gyermek folyamatos óvodai ellátásban részesüljön.
- Szoros kapcsolat a polgármesteri hivattal és a Család és gyermekjóléti szolgálattal annak érdekében, hogy a szociális hátrányt elszenvedő gyermekek minél hamarabb segítségben részesüljenek.
- Pályázatok figyelése, részvétel a pályázatokon.
- A nevelők és a gyermekek segítő, személyes kapcsolatai.
- A szülők, a családok nevelési, életvezetési gondjainak segítése.

20. A SZÜLŐ, A GYERMEK, A PEDAGÓGUS EGYÜTTMŰKÖDÉSÉNEK FORMÁI

1. Az óvodai nevelés a családi neveléssel együtt, azt kiegészítve szolgálja a gyermek fejlődését. Ennek alapvető feltétele a családdal való együttműködés. Az együttműködés formái változatosak, a személyes kapcsolattól a különböző rendezvényekig magukban foglalják azokat a lehetőségeket, amelyeket az óvoda, illetve a család teremt meg. Az óvodapedagógus figyelembe veszi a családok sajátosságait, szokásait, az együttműködés során érvényesíti az intervenciók gyakorlatot, azaz a segítségnyújtás családhoz illesztett megoldásait.

2. Az óvoda kapcsolatot tart azokkal az intézményekkel, amelyek az óvodába lépés előtt (bölcsődék és egyéb szociális intézmények), az óvodai élet során (pedagógiai szakszolgálat intézményei, gyermekjóléti szolgálatok, gyermekotthonok, egészségügyi, illetve közművelődési intézmények) és az óvodai élet után (iskolák) meghatározó szerepet töltenek be a gyermek életében. A kapcsolattartás formái, módszerei alkalmazkodnak a feladatokhoz és a szükséglethez. A kapcsolatok kialakításában és fenntartásában az óvoda legyen nyitott és kezdeményező.

3. Református óvodákkal kapcsolatépítésre törekszik, és szakmai kapcsolatot tart fenn.

A gyermekek fejlődéséhez elengedhetetlennek tartjuk az érzelmi biztonság megteremtését, amelyet elsősorban a családnak kell megadni, de nyilván az óvodának kötelessége azt folytatni, kiegészíteni.

E felelősségteljes feladatnak csak a szülőkkel karöltve tudunk megfelelni, hiszen mindenkor a felnőtt generáció felelőssége, hogy mit ad át, milyen módszerekkel, hogy attól valóban fejlődjék, és egyre fejlettebb legyen a felnövekvő nemzedék.

A gyermekek életvitelét a családok szokásrendszere határozza meg, ezért fontosnak tartjuk, hogy megismerjük azt, illetve törekszünk az óvodai szokásrendszer megismertetésére, hogy a kettőt összehangolva, közösen együttműködve fejlesszük a gyermekeket.

Óvodánk nagy hangsúlyt fektet az óvoda és család kapcsolattartására, tükröztetve az egyéni sajátosságokat, de ezen túl intézményi szinten is mindent megteszünk, hogy erősítsük, mélyítsük a szülőkkel a kapcsolatot.

Nyitottak vagyunk a családok problémái iránt, lehetőségeinkhez mérten mindenben partnerként segítünk, a jó kapcsolat kialakításában kezdeményezők vagyunk, de mi is elvárjuk az őszinte, segítőkész együttműködést.

A család és az óvoda jó kapcsolatának kialakítása során első lépés, hogy az óvoda elfogadja a családok anyagi lehetőségeinek, kulturáltságának, emberi kapcsolatainak, nevelési elképzeléseinek különbözőségeit.

Ebben a munkában csak akkor lehetünk eredményesek, ha megismerjük partnereink igényeit, elégedettségét- és elégedetlenségét.

Az együttműködés egy folyamat, amelyet nem csak időszakos cselekvések sorozatának tekintünk.

Pontosan kell tudnunk, hogy **mit várunk el egymástól**, amelynek alapja a rendszeres vélemény feltárás, ami a minőségbiztosítás megvalósításának is egyik fontos alappillére.

Az együttműködés célja

- A szülő, gyermek, pedagógus hatékony együttműködése.
- Az óvoda és családok egymás iránti tiszteletének, bizalmának erősítése.
- Kölcsönös segítségnyújtás, a pedagógiai együttműködési formák, lehetőségek feltárása.

- A gyermekeken keresztül pozitív hatás gyakorlása a szülőkre.

Az együttműködés feladatai

- Az óvoda alapelveinek, céljainak, feladatainak összehangolása az együttműködés érdekében.
- A családok életében azon pontok megkeresése, amelyen keresztül a gyermekek mélyebb megismeréséhez, megértéséhez vezet az út.
- A hagyományos együttműködési formák felülvizsgálata, a jól működők továbbfejlesztése, a kevésbé jól működő formák elhagyása.
- A gyermek személyiségének fejlesztéséhez kitűzött alapelvek, célok, feladatok egységes értelmezése és megvalósítása.
- Konkrét feladatok meghatározása az eredményes együttműködés érdekében.
- Az együttműködés koordinátorainak (felelőseinek) megválasztása, rögzítése.
- Együttműködési tartalmak meghatározása
- A partneri igények, elégedettség- és elégedetlenség mérési módjának meghatározása.
- A gyermeki, szülői és pedagógus jogok és kötelezettségek megismertetése.

A családdal való együttműködés

Az óvodai nevelőmunka hatékonyságát a családi neveléssel összhangban valósíthatjuk meg. A család, és az óvodai nevelés elveinek megismerése, kölcsönös segítése fontos feladatunk. A családban és óvodában nevelkedő gyermekért mindkét környezet felelős. Az óvoda csak a családdal együtt tudja nevelő szerepét betölteni. Ennek alapja a kölcsönös bizalom és segítségnyújtás.

Az első családlátogatás alkalmával tájékoztatjuk a szülőket **az óvodába lépés feltételeiről**, melyek a következők:

Az óvodai felvétel, átvétel jelentkezés alapján történik. Az óvodába a gyermek harmadik életévének betöltése után vehető fel, illetve szabad hely függvényében már két és fél éves kortól. A szülő gyermeke óvodai felvételét, átvételét bármikor kérheti, a gyermekek felvétele folyamatos.

Az óvoda köteles felvenni, átvenni azt a gyermeket, aki köteles óvodába járni, ha lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye a körzetében található.

Az óvodai beiratkozáskor be kell mutatni a gyermek személyazonosítására alkalmas, a gyermek nevére kiállított személyi azonosítót és lakcímet igazoló hatósági igazolványt, a gyermek születési anyakönyvi kivonatát és TAJ-kártyáját, továbbá a szülő nevére kiállított személyi azonosító és lakcímet igazoló hatósági igazolványát.

Beszoktatásra azért van szükség, mert minden esetben új környezettel, emberekkel találkozik a gyermek. A beszoktatás a későbbi közösségi életet is meghatározza. Ezért törekszünk a biztonságot nyújtó, nyugodt, szeretetteljes, családias légkör megteremtésére. A gyermek óvodai élményein keresztül a család is kialakít egy képet a csoportról, óvodapedagógusról, óvodáról. A felmerülő napi kérdésekre pontos, megbízható választ kapnak, így megbíznak bennünk.

Közös programok, ünnepek lehetőséget teremtenek a család és óvoda közötti kapcsolat elmélyítésére, egymás szokásainak, értékrendjének még jobb megismerésére, a nevelési elvek közelítésére. Fontos, feladata a hagyományok, népszokások ápolása, értékeinek megőrzése, továbbadása.

Közös programok: szüreti multság, Márton-nap, adventi ünnepváró délután, karácsonyi ünnep megtartása, farsang, anyák napja, évzáróval egybekötött ballagás, egészség nap, kirándulások.

- Nyílt napon a szülőknek lehetőséget biztosítunk a napi életbe való betekintésre. A szülők személyes élményeik alapján képet alkotnak gyermekük közösségben elfoglalt helyéről, viselkedéséről, teljesítőképességéről egyúttal módjuk van társaikkal való összehasonlításukra is.

Szülői értekezleten az óvodát, a csoportot, a gyermeket, a szülőket érintő legfontosabb témákat, feladatokat, programokat, problémákat beszéljük meg. Feladatunk a szülők véleményének meghallgatása, javaslataik figyelembe vétele.

Az óvodába lépés pillanatától kezdve az óvoda a családdal együtt felelős azért, hogy a gyermekek jól érezzék magukat, képességeik fejlődjenek, személyiségük alakulása megfeleljen társadalmunk elvárásainak.

Az óvodába újonnan érkező gyermekek szüleinek lehetőséget adunk, hogy a gyermekkel közösen ismerkedjenek az óvodai élettel.

A gyermek személyiségének alakulására hatással van minden esemény, amely a család életében zajlik, ezért a gyermekeket saját élethelyzetükkel összefüggésben kell megismernünk és elfogadnunk.

A gyermeknek elsősorban a szüleitől kell kapnia a szeretetet, a megértést és a nevelést, melyre szüksége van.

A Biblia, amikor a nevelésről szól, mindig a családot helyezi előtérbe. A keresztyén pedagógustól ez fokozott alázatot kíván.

A jobb együttműködés megszervezéséhez ismernünk kell:

- a család értékrendjét, életvitelét, nyitottságát;
- a család szerkezetét, generációk, szülők kapcsolatát;
- a gyermek helyét a testvércapcsolatban;
- a szülők ambícióit, szokásait, hobbyját;
- a szülők gyermekismeretét, nevelési kérdésekben való jártasságukat, elképzeléseiket, nevelési problémáikat;
- a család anyagi helyzetét (lakásmegoldás, munkanélküliség);
- az óvodai neveléssel szembeni elvárásaikat.

Az együttműködés és kapcsolattartás formái:

- Felkészítjük a szülőket is az óvodai életre, pl. hogyan könnyítsék meg az elválást gyermeküknek, legyenek nyíltak, őszinték, türelmesek velük.
- Kérésükre bármikor nyitva áll az óvoda, beszoktatási időben rugalmasan alkalmazkodunk a gyermekek igényeihez.
- Meghívjuk a szülőket is egyházi ünnepségeinken való részvételre.
- Meghívjuk a szülőket a bibliaórára.
- A családokat meglátogatjuk otthonaikban.
- Minden évben egyszer a kiscsoport kivételével nyílt napot szervezünk, hogy még jobban betekinthessenek óvodánk életébe.
- Keresztyén irodalom terjesztése.

Az óvoda a gyermek fejlesztése útján hat a családra. A nevelési célok, feladatok közvetítésével kezdeményezi és segíti az óvodai és a családi nevelés összehangolását, melynek alapja és nélkülözhetetlen feltétele a gyermek érzelmi biztonsága és a szülő kiegyensúlyozott óvodai közérzete.

A nevelési színtereken érvényesülő hatások dialektikus egysége és kölcsönhatása nélkülözhetetlen az óvoda nevelési céljainak elérésében.

21. AZ EGÉSZSÉGNEVELÉSI ÉS KÖRNYEZETI NEVELÉSI ELVEK

Egészségnevelési elvek:

A helyi megvalósításának részletes szabályai a pedagógiai program „Az egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok” c. fejezetében találhatók.

Környezeti nevelési elvek:

A helyi megvalósításának részletes szabályai a pedagógiai program „Környezeti nevelési program” c. fejezetében találhatók.

22. A NEVELÉSI PROGRAM VÉGREHAJTÁSÁHOZ SZÜKSÉGES, A NEVELŐ MUNKÁT SEGÍTŐ ESZKÖZÖK ÉS FELSZERELÉSEK JEGYZÉKE (1. SZ. MELLÉKLET.)

23. ÓVODÁNK SPECIÁLIS SZOLGÁLTATÁSAI

A szülők és a gyermekek egyéni fejlesztési igényeinek megfelelően *speciális szolgáltatásokat* nyújtunk.

Nevelési időben szervezett ingyenes szolgáltatások

- Fejlesztő pedagógus által végzett egyéni és kiscsoportos fejlesztés a részképesség zavarokkal küzdő gyermekeknél (5 éves kortól)

Nevelési időn túl szervezett, térítéses szolgáltatások, amennyiben a szülők igénylik

- Zeneóvoda szakképzett óvodapedagógus vezetésével (5 éves kortól).
- Játékos ismerkedés az angol nyelvvel, szakképzett óvodapedagógus vezetésével (5 éves kortól)
- Alapozó terápia szakképzett óvodapedagógus vezetésével (5 éves kortól).

Az óvoda által szervezett szolgáltatások színvonaláért az óvoda felelősséget vállal, annak érdekében, hogy óvodapedagógusi módszerekkel, a gyermek személyiségét tisztelve, elfogadva végezzék munkájukat.

24. MELLÉKLETEK

1. sz. melléklet

JEGYZÉK

a nevelési-oktatási intézmények kötelező (minimális) felszereléseiről

A jegyzékben előírt minimum követelmények figyelembevételével a pedagógus - az óvoda, iskola SZMSZ-ében, házirendjében meghatározott

- védő, óvó előírások figyelembevételével viheti be az óvodai foglalkozásokra, az iskolai tanórákra az általa készített, használt pedagógiai eszközöket.

A gyermekek, tanulók részére vásárolt eszközöknek és felszereléseknek igazodniuk kell a gyermekek, tanulók testméretéhez.

A taneszközkészlet meghatározásához az alapfokú művészeti iskolákban az alapfokú művészetoktatás alapprogramja, tantervi programja nyújt segítséget. Taneszközzre van szükség minden olyan jellegű tananyag feldolgozásához, amelyik a szemléltetés, illetve tanulói tevékenység nélkül nem valósítható meg.

Ha az eszközöket, felszereléseket létszám figyelembevételével kell beszerezni, az adott eszközből, felszerelésből annyi szükséges, hogy minden egyidejűleg jelen lévő gyermek, munkát végző felnőtt igényét egyidejűleg teljesíteni lehessen. Amennyiben az eszközöket, felszereléseket létszám szerint kell beszerezni, az adott eszközből, felszerelésből a tényleges, érintett létszámnak megfelelően kell az előírt mennyiséget beszerezni.

Ahol a melléklet az óvoda pedagógiai programjára utal, azon az Óvodai nevelés országos alapprogramja, továbbá nemzetiségi óvodai nevelést biztosító óvoda esetén a Nemzetiség óvodai nevelésének irányelve, sajátos nevelési igényű gyermekek nevelését biztosító óvoda esetén a sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve figyelembevételével készített, vagy jóváhagyott pedagógiai programot kell érteni.

Ahol a melléklet az iskola pedagógiai programjára utal, ott a Nat, továbbá a nemzetiségi oktatást biztosító iskola esetén a Nemzeti, etnikai kisebbség iskolai oktatásának irányelve, sajátos nevelési igényű tanuló oktatás esetén a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának tantervi irányelve, a két tanítási nyelvű oktatást biztosító iskola esetén a Két tanítási nyelvű iskolai oktatás irányelve, érettségi vizsgára felkészítő középiskola esetén pedig az Érettségi vizsga vizsgaszabályzata követelményei figyelembevételével készített, vagy jóváhagyott pedagógiai programot kell érteni.

Ahol a melléklet a művészetoktatási intézmények jegyzékében az iskola pedagógiai programjára utal, azon az Alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programjára építő pedagógiai programot kell érteni.

Ha az óvoda nemzetiséghez tartozók óvodai nevelésében, vagy az iskola (ide értve a művészetoktatási intézményeket is) a nemzetiséghez tartozók iskolai oktatásában, illetve a kollégium nemzetiséghez tartozók kollégiumi nevelésében vesz részt, az eszközök és felszerelések megvásárlásánál a nemzetiségi sajátosságokat figyelembe kell venni.

1. ÓVODA			
I. HELYISÉGEK BÚTORZATA ÉS EGYÉB BERENDEZÉSI TÁRGYAI			
Az e pont alatt felsorolt eszközök, felszerelések helyettesíthetők az adott eszköz, felszerelés funkcióját kiváltó, korszerű, környezettudatos eszközzel, felszereléssel			
	A	B	C
	Eszközök, felszerelések	Mennyiségi mutatók	Megjegyzés
1.	1. Csoportszoba		
2.	óvodai fektető	gyermeklétszám szerint 1	Mozgássérült esetén kemény ágybetétek, decubitus matrac egyéni szükséglet szerint; látás- és középsúlyos értelmi fogyatékos esetén védőszegély (rács).
3.	gyermekszék (ergonomikus)	gyermeklétszám szerint 1	Mozgássérült, látás- és középsúlyos értelmi fogyatékos esetén állítható magasságú, lábtartóval és ülőkével.
4.	gyermekasztal	gyermeklétszám figyelembevételével	Mozgássérült, látás- és középsúlyos értelmi fogyatékos esetén állítható magasságú, dönthető lapú, peremes, egyszemélyes óvoda asztalok.
5.	fényvédő függöny	ablakonként, az ablak lefedésére alkalmas méretben	
6.	szőnyeg	gyermekcsoportonként, a padló legalább egyötödének lefedésére alkalmas méretben	
7.	játéktartó szekrény vagy polc	gyermekcsoportonként 2, sajátos nevelési igényű gyermek esetén további 1	
8.	könyvespolc	gyermekcsoportonként 1	
9.	élősarok állvány	gyermekcsoportonként 1	
10.	textiltároló és foglalkozási eszköztároló szekrény	gyermekcsoportonként 1	
11.	edény- és evőeszköz-tároló szekrény	gyermekcsoportonként 1	
12.	szeméttartó	gyermekcsoportonként 1	
13.	hulladék szelektálására alkalmas gyűjtőedények	épület szintenként 1	a települési szabályozásnak megfelelően annyi gyűjtőedény, amennyi az elkülöníthető hulladéktípusok száma
14.	2. Tornaszoba		
15.	tornapad	2	
16.	tornaszőnyeg	1	
17.1	bordásfal	2	
17.2	bordásfal	3 gyermekenként 1	új óvoda építése esetén.

Arany János Református Általános Iskola és Óvoda Pedagógiai programja

18.	mozgáskultúrát, mozgásfejlődést segítő, mozgási igényt kielégítő készlet	1	pl. greiswald, mozgás-kotta, body-roll, Bosu jellegű fejlesztő eszközök
19.	egyéni fejlesztést szolgáló speciális felszerelések	három gyermek egyidejű foglalkoztatásához	ha az óvoda sajátos nevelési igényű gyermeket nevel; a pedagógiai programban foglaltak szerint, pl.: zsámoly, matrac, labdák, karikák, stb.

20.	3. Logopédiai foglalkoztató, egyéni fejlesztő szoba		
21.	a fogyatékoság típusának megfelelő, a tanulási képességet fejlesztő eszközök		a pedagógiai programban foglaltak szerint.
22.	tükör (az asztal szélességében)	1	
23.	asztal	1	
24.	szék	2	egy gyermek, egy felnőtt.
25.	szőnyeg	1	
26.	járástartó szekrény vagy könyvek tárolására is alkalmas polc	1	
27.	4. óvodapszichológusi szoba	gyermeklétszám szerint	
28.	asztal	1	
29.	szék	4	
30.	szőnyeg	1	
31.	könyvek, játékok, iratok tárolására is alkalmas polc	1	
32.	5. Játsszóudvar		
33.	kerti asztal	gyermekcsoportonként 1	
34.	kerti pad	gyermekcsoportonként 2	
35.	babaház	minimum 1, további 2 csoportonként 1	
36.	udvari ivócsap, ivókút	(székhelyen és telephelyen) 1	új óvoda építése esetén
37.	udvari homokozó	gyermekcsoportonként 1	megfelelő árnyékolás biztosításával
38.	takaróháló, takaróponyva	homokozónként 1	a homokozó használaton kívüli lefedéséhez

Arany János Református Általános Iskola és Óvoda Pedagógiai programja

39.	mozgáskultúrát, mozgásfejlődést segítő, mozgási igényt kielégítő eszközök	IV. rész szerint	pl.: fészekhinta, gyermekcsoportonként 1 db kétüléssel lengőhinta, továbbá 3 - 3 db roller, három és kétkerekű kerékpár, mászóka stb.
40.	6. Intézményvezetői iroda		
41.	íróasztal és szék	1-1	
42.	tárgyalóasztal, székekkel	1	
43.	telefon	1	
44.	könyvszekrény	1	
45.	iratszekrény	1	
46.	számítógép, internet hozzáféréssel, perifériákkal	1 felszerelés	perifériák pl.: multifunkciós eszköz (szkenner, nyomtató, fénymásoló), hangszóró, projektor, vagy interaktív kijelző, erősítő, mikrofon, stb.

47.	7. Intézményvezető-helyettesi, tagintézmény-, intézményegységvezető-helyettesi, óvodatitkári iroda (a felszerelések feladatellátás szerint helyezhetők el)		
48.	íróasztal és szék	1-1	
49.	iratszekrény	1	
50.	telefon	1	közös vonallal is működtethető
51.			
	számítógép, internet hozzáféréssel, perifériákkal	1 felszerelés	tagintézményben perifériák pl.: multifunkciós eszköz (szkenner, nyomtató, fénymásoló), hangszóró, projektor, vagy interaktív kijelző, erősítő, mikrofon, közös intézményi használatra stb.
52.	8. Nevelőtestületi szoba		
53.	asztal, ami egyben eszköz előkészítő munkaasztal is	pedagóguslétszám figyelembe vételével	
54.	szék	pedagóguslétszám szerint 1	
55.	könyvtári dokumentum	500	az óvoda-pedagógusok felkészüléséhez
56.	könyvszekrény	2	legalább ötszáz könyvtári dokumentum tárolásához alkalmas legyen
57.	számítógép, internet hozzáféréssel, perifériákkal	1	perifériák pl.: multifunkciós eszköz (szkenner, nyomtató, fénymásoló), hangszóró, projektor, vagy interaktív kijelző, erősítő, mikrofon, stb.
58.	9. Orvosi szoba, elkülönítővel	berendezése, felszerelése a vonatkozó jogszabályban előírtak szerint	amennyiben az óvoda-egészségügyi szolgálat az óvodában megszervezett, biztosított; gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai óvodában, helyben biztosítva
59.	10. Gyermeköltöző		

Arany János Református Általános Iskola és Óvoda Pedagógiai programja

60.	öltözőrekesz, ruhatároló, fogas	gyermeklétszám figyelembevételével	öltözőrekeszen belül elkülönített cipőtároló
61.	öltözőpad	gyermeklétszám figyelembevételével	
62.	11. Gyermekmosdó, WC helyiség		
63.	törülközőtartó	gyermeklétszám figyelembevételével	
64.	falitükör	mosdókagylónként 1	
65.	rekeszes fali polc (fogmosótartó)	gyermeklétszám figyelembevételével	
II. TISZTÁLKODÁSI ÉS EGYÉB FELSZERELÉSEK			
	A	B	C
1.	egyéni tisztálkodó szerek	gyermeklétszám szerint 1	fésű, fogkefe, fogmosópohár
2.	tisztálkodó felszerelések	mosdókagylónként 1	ruhakefe, körömkefe, szappantartó
3.	fésűtartó	csoportonként 1	
4.	törülköző	felnőtt és gyermeklétszám szerint 3-3	
5.	abrosz	asztalonként 3	
6.	takaró	gyermeklétszám szerint 1	
7.	ágyneműhuzat, lepedő	gyermeklétszám szerint 3-3	

III. A FELNÖTTEK MUNKAVÉGZÉSÉHEZ SZÜKSÉGES ESZKÖZÖK			
Az e pont alatt felsorolt eszközök, felszerelések helyettesíthetők az adott eszköz, felszerelés funkcióját kiváltó, korszerű, környezettudatos eszközzel, felszereléssel			
	A	B	C
1.	szennyes ruhatároló	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	
2.	mosott ruhatároló	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	
3.	automata mosógép	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	ha a mosás helyben történik
4.	vasaló	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	ha csoportok száma több mint 6, akkor 2
5.	vasalóállvány	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	ha csoportok száma több mint 6, akkor 2
6.	szárítóállvány	csoportonként 1-1 (székhelyen és telephelyen) 1	

Arany János Református Általános Iskola és Óvoda Pedagógiai programja

7.	takarítóeszközök	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	
8.	kerti munkaeszközök, szerszámok	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1-1	pl.: ásó, kapa, gereblye, kerti locsolókanna, fűnyíró, fűszegély nyíró, sövényvágó, metszőolló, hólapát, lombvágó, locsolótömlők, seprűk
9.	hűtőgép	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1-1	
10.	porszívó	óvodánként (székhelyen és telephelyen szintenként) 1-1	pl.: lehet takarítógép

IV. A NEVELŐMUNKÁT SEGÍTŐ JÁTÉKOK ÉS EGYÉB ESZKÖZÖK

	A	B	C
1.	1. Játékok, játékeszközök (mennyiség eszközfajtánként)		
2.	különféle játékformák (mozgásos játékok, gyakorló, szimbolikus, szerepjátékok, építő- konstruáló játékok, szabályjátékok, dramatizálás, bábozás, barkácsolás) eszközei	gyermekcsoportonként a gyermekek 30%-ának megfelelő mennyiségben	csoportszobai és udvari eszközök külön-külön (pl: családjáték, mesterségek játéka; közlekedési szabályjáték; boltos játékok; jelmezek, LEGO; építő kocka és építőelemek; mágneses építők, fogaskerek készletek)
3.	mozgáskultúrát, mozgásfejlődést segítő, mozgásigényt kielégítő eszközök	gyermekcsoportonként a gyermeklétszám figyelembevételével	csoportszobai és udvari eszközök külön-külön (pl: akadálypálya elemei; egyensúlyérzékelő játékok, eszközök; gimnasztikai eszközök; motoros képességfejlesztő eszközök)
4.	ének, zene, énekes játékok eszközei	gyermekcsoportonként a gyermeklétszám figyelembevételével	az óvoda pedagógiai programja szerint (pl: hangszerkészlet; furulya; dob; triangulum; xilofon; metalofon; cintányér, csengő)

5.	az anyanyelv fejlesztésének, a kommunikációs képességek fejlesztésének eszközei	gyermekcsoportonként a gyermekek 30%-ának megfelelő mennyiségben	az óvoda pedagógiai programja szerint (pl: okoskocka; logico eszközök; beszédfejlesztés eszközei; hangképzést segítő eszközök; könyvek)
6.	értelmi képességeket (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzeltet, gondolkodás) és a kreativitást fejlesztő anyagok, eszközök	gyermekcsoportonként a gyermekek 30%-ának megfelelő mennyiségben	az óvoda pedagógiai programja szerint (pl: érzékelés-észlelés fejlesztését segítő eszközök; okoskocka; összetett fejlesztő eszközök, logico, sakkjátszótér eszközcsoomag)

Arany János Református Általános Iskola és Óvoda Pedagógiai programja

7.	ábrázoló tevékenységet fejlesztő eszközök	gyermekcsoportonként a gyermeklétszám figyelembevételével	az óvoda pedagógiai programja szerint (pl: rajzolás, festés, mintázás, kézművesség eszközei)
8.	a természeti-emberi-tárgyi környezet megismerését elősegítő eszközök, anyagok	gyermekcsoportonként a gyermeklétszám figyelembevételével	az óvoda pedagógiai programja szerint (pl: logico; okoskocka; lotto játékok; kirakó eszközök; adott témakörhöz rendelt digitális adathordozók)
9.	munka jellegű tevékenységek eszközei	gyermekcsoportonként a gyermekek 30%-ának megfelelő mennyiségben	az óvoda pedagógiai programja szerint
10.	2. A nevelőmunkát segítő egyéb eszközök		
11.	digitális hanglejátszásra és képmegjelenítésére alkalmas eszköz	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	projektor, vagy interaktív kijelző
12.	hangfalak	(székhelyen és telephelyen) 1	
13.	diavetítő	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	
14.	vetítővászon	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	
15.	hangszer (pedagógusoknak)	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	az óvoda pedagógiai programja szerint
16.	hangszer (gyermekeknek)	gyermekcsoportonként, a gyermekek 30%-ának megfelelő mennyiségben	az óvoda pedagógiai programja szerint
17.	egyéni fejlesztést szolgáló speciális felszerelések	gyermekcsoportonként a gyermekek 30%-ának megfelelő mennyiségben	sajátos nevelési igényű gyermeket nevelő óvodában; az óvoda pedagógiai programja szerint
V. SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ GYERMEKEK NEVELÉSÉNEK TOVÁBBI SPECIÁLIS ESZKÖZEI			
Az e pont alatt felsorolt eszközök, felszerelések helyettesíthetők az adott eszköz, felszerelés funkcióját kiváltó, korszerű, környezettudatos eszközzel, felszereléssel			
	A	B	C
1.	1. Beszéd fogyatékosok		
2.	tükör 120 X 180 cm	csoportonként 1	
3.	logopédiai alapkészlet	csoportonként 1	
4.	2. Hallási fogyatékosok		
5.	dallamíró	csoportonként 1	

Arany János Református Általános Iskola és Óvoda Pedagógiai programja

6.	hallásvizsgáló és hallókészülék tesztelő felszerelés	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	abban az esetben, ha az óvoda a sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelését a többi gyermekkel azonos óvodai csoportban látja el és a gyermekek száma nem éri el a tizenhármat, az eszköz használata megoldható másik köznevelési intézménnyel történő együttműködés keretében
7.	vezetékes vagy vezeték nélküli egyéni, illetve csoportos adó-vevő készülék	gyermeklétszám szerint 1	
8.	a különböző nyelvi kommunikációs szinteknek megfelelő kifejezések képi megjelenítésére alkalmas elektronikus információhordozó	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	abban az esetben, ha az óvoda a sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelését a többi gyermekkel azonos óvodai csoportban látja el és a gyermekek száma nem éri el a tizenötöt, az eszköz használata megoldható másik köznevelési intézménnyel történő együttműködés keretében
9.	nyelvi kommunikáció vizuális, auditív megjelenítésének ellenőrzésére alkalmas eszköz	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	abban az esetben, ha az óvoda a sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelését a többi gyermekkel azonos óvodai csoportban látja el és a gyermekek száma nem éri el a tizenötöt, az eszköz használata megoldható másik köznevelési intézménnyel történő együttműködés keretében
10.	szurdologopédiai eszközök	csoportonként 1	
11.	3. Látási fogyatékosok		
12.	olvasótelevízió	gyermeklétszám figyelembevételével	gyengénlátók, aliglátók számára
13.	hatrekeszes doboz, gombás tábla, szöges tábla, csörgő labda	gyermeklétszám szerint 1	

25. ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

25.1 A NEVELÉSI PROGRAM ÉS A HELYI TANTERV ENGEDÉLYEZTETÉSÉNEK, NYILVÁNOSSÁGRA HOZATALÁNAK ÉS MÓDOSÍTÁSÁNAK MECHANIZMUSA

- a./ A tájékoztatás, megismertetés formája, rendje
A nevelőtestület számára, a program elfogadása előtt, az igazgató biztosítja a programtervezet 1-1 példányának átadásával a megismertetést 30 napos véleményezési határidővel.
- b./ A hozzáférhető elhelyezés biztosítása
A helyi pedagógiai program 1-1 példánya az intézmény igazgatói irodájában, irattárában, ill. könyvtárában kerül elhelyezésre
- c./ A tájékoztatás kérés és erre a tájékoztatás adás rendje
Az intézményhasználók az igazgatótól kérhetik a pedagógiai programba történő betekintést. Az érdeklődők a könyvtárban olvashatják el a dokumentumot, ill. az intézmény honlapjáról is lehetőség van azt letölteni.
- d./ A pedagógiai program módosítása
Az intézmény Pedagógiai Programjának módosítását - indoklás mellett - kezdeményezheti az igazgató, az intézmény vezetősége, az egyes tantárgyi munkacsoportok/munkaközösségek. A módosítási javaslatot és annak részletes indoklását az igazgató köteles 30 napon belül a nevelőtestület elé terjeszteni.
A nevelőtestület többségi határozattal (a jelenlévők 50%-a + 1 fő) dönt a javaslatról. Amennyiben a nevelőtestület a módosítás mellett dönt, az igazgató a döntés után 10 napon belül köteles a módosítási kérelmet a fenntartónak felterjeszteni.

25.2 LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK

Az Arany János Református Általános Iskola és Óvoda Pedagógiai Programját, valamint annak mellékleteit az intézmény nevelőtestülete 2025. augusztus 29-én tartott ülésén véleményezte.

Nagykőrös, 2025. augusztus 29.

Kósa Zoltánné

Kósa Zoltánné

főigazgató

Az Arany János Református Általános Iskola és Óvoda Pedagógiai Programját, valamint annak mellékleteit a fenntartó Nagykovácsi Református Egyházközség Elnöksége jóváhagyta. Az új Pedagógiai Program 2025. szeptember 01-től hatályos.

Nagykovács, 2025. augusztus 29.

Szabó Gábor

Szabó Gábor
Lelkészelnök,
az Igazgatótanács elnöke

Rácz Péter

Rácz Péter
Főgondnok